

DOĞRU HAMLELER ZİRVEYE ULAŐTIRIR.

MADEN METALÜRJİ
GRUBU

2018 FAALİYET RAPORU

GÜÇLÜ OYUNCULAR ZİRVEDE KALIR.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

- 4 KURUMSAL PROFİL
- 6 BAŞLICA FİNANSAL GÖSTERGELER
- 8 KİLOMETRE TAŞLARI
- 14 YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI
- 17 YÖNETİM KURULU
- 18 GRUP BAŞKANI'NIN MESAJI
- 22 ÜST YÖNETİM
- 24 OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU BÜNYESİNDEKİ ŞİRKETLER
- 30 2018 YILI GELİŞMELERİ
- 34 EKONOMİK VE SEKTÖREL ORTAM

ÖZETLE 2018 YILI

- 45 ÜRETİM VE SATIŞLAR
- 50 SATINALMA-TEDARİK
- 51 AR-GE
- 60 YATIRIMLAR
- 64 BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- 66 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI
- 68 İNSAN KAYNAĞI
- 72 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
- 76 ÇEVRE VE ENERJİ
- 81 YÖNETİM SİSTEMLERİ
- 82 KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK

KURUMSAL YÖNETİM

- 84 YÖNETİCİ BİLGİLERİ
- 86 KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI
- 87 KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU
- 92 KURUMSAL YÖNETİM BİLGİ FORMU
- 98 YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME
- 100 İÇ DENETİM SİSTEMİ
- 101 DİĞER HUSUSLAR
- 102 2018 YILI BAĞLI ŞİRKET RAPORU
- 103 SORUMLULUK BEYANI

FİNANSAL BİLGİLER

- 104 1 OCAK-31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU
- 112 FİNANSAL TABLOLAR VE DİPNOTLAR

- 204 İLETİŞİM

BİLGİ, YETENEK, ÖNGÖRÜ VE YENİLİK

SATRAŇ OYUNUNDA BAŞARI İÇİN BİLGİ, YETENEK, ÖNGÖRÜ VE YENİLİK GEREKLİDİR. BAŞARI MERDİVENİNE BİLGİ İLE ÇIKILIR, YETENEK İLE İLERLENİR. YUKARILARA ÇIKILDIKÇA DİĞER UNSURLARIN ÖNEMİ BELİRİR. ZİRVEDE İSE SADECE BU ÖZELLİKLERİ BİRLEŞTİREBİLENLERE YER VARDIR.

İYİ BİR SATRAŇ OYUNCUSU OLMAK İÇİN, ÖNCELİKLE SATRAŇ TEORİSİNİ, KURALLARINI, FELSEFESİNİ ÖĞRENMEK VE TÜM BU BİLGİLERİ İÇEREN BİR DÜŞÜNME METODUNA SAHİP OLMAK GEREKİR. BÜYÜK USTA OLMA ARZUSU TAŞIYAN SATRAŇ OYUNCULARI İÇİN TEMEL ŞART İSE ALIŞILAGELMİŞ DÜŞÜNCE KALIPLARINDAN SIYRILIP FARKLI DÜŞÜNEBİLMEK, TÜM VARYANLARI HESAP EDEBİLMEKTİR.

DÜŞÜNÇENİN YETERSİZ KALDIĞI DURUMLARDA ÖNGÖRÜLER DEVREYE GİRER. ÖNGÖRÜ, YAPILMASI DÜŞÜNÜLEN BİR EYLEMİN DOĞRULUĞU SOMUT VERİLERLE ORTAYA KONULMASA DA OLUMLU SONUÇLARI OLACAĞINA İNANILAN BİR DUYGUDUR. OYUNCU, BÜTÜN OLASILIKLARI HESAPLAMASI MÜMKÜN DEĞİLSE, ARDINDA BELLİ BİR BİLGİ VE DENEYİM BULUNAN ÖNGÖRÜLERİNE GÜVENEREK ATAĞI BAŞLATABİLİR.

SATRAŇ OYUNCUSU, OYUNA YALNIZ KENDİ CEPHESİNDEN DEĞİL AYNI ZAMANDA RAKİBİNİN DE BAKIŞ AÇISIYLA BAKABİLMELİ, RAKİP OYUNCUNUN DÜŞÜNÇESİNİ, HAMLE OLANAKLARINI DEĞERLENDİREBİLMELİDİR.

SATRAŇ OYUNCULARININ DOĞRU VE HIZLI DÜŞÜNMELEİ KADAR ÖNEMLİ OLAN DİĞER BİR KONU DA OYUNCUNUN BU İŞLEVİ BÜTÜN OYUN BOYUNCA, İSTENMEYEN KOŞULLAR ALTINDA BİLE SÜRDÜREBİLMESİDİR.

İŞ DÜNYASI DA SATRAŇ OYUNU GİBİDİR. BAŞARI İÇİN DOĞRU HAMLELER YAPMAK KADAR, KARŞI HAMLELERİ DE DOĞRU TAHMİN ETMEK, YENİ DURUMA GÖRE KONUMLANMAK VE MÜMKÜNSE KARŞI TARAFA İSTENİLEN YÖNDE MECBURİ HAMLELER YAPTIRMAK GEREKİR.

KURUMSAL PROFİL

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarından biri

Toplam varlıkları açısından Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları arasında yer alan OYAK Maden Metalürji Grubu'nun temeli, ülkede sanayileşme hamlelerinin arttığı bir dönemde kurulmasına karar verilen ve 1965 yılında üretime başlayan Erdemir'e dayanıyor.

Türkiye'nin yassı ürün talebini karşılamak için kurulan entegre demir çelik tesisi Ereğli Demir Çelik Fabrikaları (Erdemir)'nin ardından, uzun ürün ve yarı ürün talebini karşılayabilmek amacıyla İskenderun Demir Çelik Fabrikaları (İsdemir) 1975 yılında işletmeye alındı.

2002 yılında İsdemir'i satın alan Erdemir, 2006 yılındaki özelleştirme süreci sonrası OYAK Grubu'na katıldı. 2017 yılından itibaren OYAK Maden Metalürji Grubu yapılanması altında faaliyet gösteren Grubun yurt içi şirketleri arasında, Erdemir ve İsdemir'in yanı sıra Sivas ve Malatya'da maden sahaları işleten Erdemir Maden, Grup şirketlerine mühendislik yönetimi hizmeti veren Erdemir Mühendislik, sektörün ebatlanmış yassı çelik ihtiyacını karşılayan Erdemir Çelik Servis Merkezi, endüstriyel gaz üretimi yapan İsdemir Linde Gaz Ortaklığı ve yenilenebilir enerji üretimi faaliyetinde bulunmak üzere kurulan Erdemir Enerji yer alıyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu'nu yurt dışında ise Romanya'da silisli çelik üreten Erdemir Romanya ile Grubun Asya-Pasifik Bölgesi'ndeki satın alma, pazarlama, satış ve iş geliştirme faaliyetlerini yürüten Erdemir Asia Pacific Pte. Ltd. temsil ediyor.

Grup ayrıca biri Ereğli, diğeri İskenderun'da faaliyet gösteren, bölgelerinin en büyüğü iki limana sahip bulunuyor.

Ülke ekonomisinin gelişimine kazandırılan ivme

50 yılı aşkın bir süredir yürüttüğü faaliyetleriyle Türkiye sanayisi için önemli dönüm noktaları oluşturan OYAK Maden Metalürji Grubu, tüm sanayi kollarına hammadde tedarik ederek, sürekli geliştirdiği teknoloji ve kapasitesiyle artan yurt içi talebini karşılayarak, yeni sanayi kollarının kurulmasını sağlayarak ve ihracatı destekleyerek ülke ekonomisinin gelişimine ivme kazandırdı.

OYAK Maden Metalürji Grubu; soğuk ve sıcak haddelenmiş, galvanize/galvanile, kalay krom kaplı yassı çelikler, levha, pik demir, kütük ve filmaşın ürünleriyle Türk sanayisinin ana tedarikçisi konumunda bulunuyor. Grup, temel girdi sağladığı otomotiv, enerji, inşaat, boru, gemi yapımı, ev aletleri, makine, ısı, ağır sanayi, ambalaj gibi birçok sektöre ürün ve hizmetleriyle değer katıyor.

Türkiye'nin en büyük istihdam yaratan kuruluşlarından biri olan OYAK Maden Metalürji Grubu, 12 bin çalışana iş imkanı sunuyor, çalışanlarının sosyal güvenlik haklarını yasalar doğrultusunda, en üst seviyeden, aksatmadan karşılayarak çalışma hayatına ve kamu maliyesine destek oluyor.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU; ÇALIŞANLARI, MÜŞTERİLERİ, TEDARİKÇİLERİ VE HİSSEDARLARIYLA BİRLİKTE TÜRKİYE'NİN KÜRESEL DEMİR ÇELİK GÜCÜNÜ OLUŞTURUYOR.

12.000

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, 12 BİN DİREKT İSTİHDAM SAĞLIYOR.

Avrupa Birliği'ndeki en büyük 3 çelik üreticisi arasında

OYAK Maden Metalürji Grubu, 2017 yılı ham çelik üretim sıralamasında, AB'ye üye ülkelerin üreticileri arasında 3., Avrupa genelinde 8., dünyada ise 43. sırada bulunuyor.

İstanbul Sanayi Odası tarafından her yıl gerçekleştirilen Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu araştırmasında 2017 verilerine göre Grup şirketlerinden İsdemir 7., Erdemir 8., Erdemir Çelik Servis Merkezi 70., Erdemir Maden 260. sırada yer aldı.

Türkiye'nin küresel demir çelik gücü

Türkiye'nin en güçlü kuruluşlarından biri olarak, sürdürülebilir gelişme doğrultusundaki sorumluluklarının bilincinde olan OYAK Maden Metalürji Grubu; çalışanları, müşterileri, tedarikçileri ve hissedarlarıyla birlikte Türkiye'nin küresel demir çelik gücünü oluşturmuyor.

Grup; sahip olduğu üretim teknolojisi, enerji ve kaynak verimliliğinde gerçekleştirdiği sürekli gelişim, çevresel etkilerinin en aza indirilmesine yönelik çalışmaları, kullanıcı sektörlerin ihtiyaç duyduğu yenilikçi çözümleri, çalışanlarının ve toplumun refahına sağladığı katkı ile tüm sorumluluklarını en üst seviyede yerine getirmek için çalışıyor.

Geleceğe doğru sağlam adımlar

OYAK Maden Metalürji Grubu; ürün çeşitliliği ve kalitesinin yanı sıra şeffaf, rekabetçi, hızlı, esnek, samimi ve müşteri odaklı hizmet anlayışı ile ulusal ve küresel piyasaların bilinen ve aranan markaları arasında bulunuyor.

Grup; bütün paydaşları için en yüksek seviyede değer üreten, yalnız günümüzün değil, geleceğin ihtiyaçlarına da çözümler sunan, inovasyonu kültürünün ayrılmaz bir parçası haline getiren bir kurum olarak, sürdürülebilir bir geleceğe doğru emin adımlarla ilerlemeye devam edecek.

BAŞLICA FİNANSAL GÖSTERGELER

	Para Birimi	2014	2015	2016	2017	2018
Hasılat	(milyon TL)	11.543	11.980	11.697	18.736	27.015
	(milyon ABD doları)	5.279	4.406	3.875	5.140	5.598
Finansman Gelirleri (Giderleri) Öncesi Faaliyet Karı	(milyon TL)	2.094	1.591	2.103	4.894	7.682
	(milyon ABD doları)	958	585	697	1.343	1.592
FAVÖK (EBITDA)	(milyon TL)	2.484	2.094	2.701	5.453	8.302
	(milyon ABD doları)	1.136	770	895	1.496	1.720
Ana Ortaklık Paylara Ait Dönem Kârı	(milyon TL)	1.601	1.126	1.516	3.754	5.598
	(milyon ABD doları)	732	414	502	1.030	1.160
Dönen Varlıklar	(milyon TL)	7.372	8.000	11.063	14.842	22.512
	(milyon ABD doları)	3.179	2.751	3.144	3.935	4.279
Duran Varlıklar	(milyon TL)	8.562	10.634	12.588	13.534	19.270
	(milyon ABD doları)	3.692	3.658	3.577	3.588	3.663
Aktif Toplamı	(milyon TL)	15.934	18.634	23.651	28.376	41.782
	(milyon ABD doları)	6.871	6.409	6.721	7.523	7.942
Kısa Vadeli Yükümlülükler	(milyon TL)	3.105	2.615	4.227	5.524	7.887
	(milyon ABD doları)	1.339	900	1.201	1.465	1.499
Uzun Vadeli Yükümlülükler	(milyon TL)	2.518	3.481	3.765	3.623	4.640
	(milyon ABD doları)	1.086	1.197	1.070	961	882
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	(milyon TL)	10.003	12.180	15.208	18.684	28.367
	(milyon ABD doları)	4.314	4.189	4.321	4.954	5.392
Piyasa Değeri (Yıl Sonu)	(milyon TL)	15.610	10.640	17.990	35.070	25.270
	(milyon ABD doları)	6.732	3.659	5.112	9.204	4.803

* Geçmiş dönem finansal tablolar, cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlaması açısından yeniden düzenlenmiştir.

2018 YILINDA VERİMLİLİĞE
ODAKLANAN OYAK MADEN
METALÜRJİ GRUBU, GÖSTERDİĞİ
PERFORMANSLA GÜÇLÜ
OPERASYONEL VE MALİ SONUÇLARA
İMZA ATTİ.

27 MİLYAR TL

2018 YILINDA TOPLAM HASILAT
27 MİLYAR TL'YE ULAŞTI.

Erdemir ve İsdemir Hisselerindeki Gelişmeler

Erdemir

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. (Erdemir) hissesi, Borsa İstanbul'un 1986 yılındaki kuruluşundan bu yana "EREGL" kodu ile borsada işlem görüyor. BIST 30 endeksinde yer alan ve %47,63'lük bir oranla Türkiye'nin en geniş tabana sahip halka açık şirketlerinden biri olan Erdemir'in Borsa İstanbul'da işlem gören hisselerinin büyük çoğunluğu kurumsal yatırımcıların elinde bulunuyor.

2018 yılının ilk işlem gününe 10,02 açılış fiyatı ile başlayan Ereğli hissesi, yılı %28 düşüşle 7,22 ile tamamladı. Ödediği yüksek temettüleri ve elde ettiği finansal ve operasyonel başarıları karşın yabancı yatırımcı oranı %70'ler seviyesinde olan Erdemir, yılın ikinci yarısında dünya çelik hisselerinde yaşanan negatif hareketten etkilendi. Öte yandan, 2018 yılında BIST 100 endeksinde de %21 düşüş yaşandı. 2018 yılı sonu itibarıyla Erdemir, 25 milyar 270 milyon TL piyasa değerine ulaştı.

İsdemir

Grup şirketlerinden İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. (İsdemir)'nin payları 28 Mart 2016 tarihinde "ISDMR" kodu ile Borsa İstanbul'un Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem görmeye başladı. Ana ortak Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. tarafından Borsa İstanbul'da satış işlemi gerçekleştirilmesi sonrasında halka açık hisselerin oranı %5'i geçti, böylelikle BİAŞ Kotasyon Yönergesi'nde belirtilen koşulların sağlanmış olması nedeniyle, Şirket hisseleri 19 Nisan 2018 tarihi itibarıyla Yıldız Pazar'a kote oldu.

2018 yılının ilk işlem gününe 5,29 açılış fiyatı ile başlayan İskenderun hissesi, yılı %7 artışla 5,66 fiyat ile tamamladı. 2018 yılı sonu itibarıyla İsdemir, 16 milyar 414 milyon TL piyasa değerine ulaştı.

25 MİLYAR TL

ERDEMİR'İN 2018 YIL SONU PİYASA DEĞERİ 25 MİLYAR 270 MİLYON TL OLDU.

Erdemir Ortaklık Yapısı

Ortaklar	Hisse Tutarı (bin TL)	%
ATAER Holding A.Ş.	1.724.982	49,29
Halka Açık Kısım	1.667.181	47,63
Erdemir'in Elinde Olan Hisse Senetleri	107.837	3,08
Genel Toplam	3.500.000	100,00

İsdemir Ortaklık Yapısı

Ortaklar	Hisse Tutarı (bin TL)	%
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	2.751.326	94,87
Halka Açık Kısım	148.674	5,13
Genel Toplam	2.900.000	100,00

Hisse Kodları

Erdemir

Borsa İstanbul: EREGL
Bloomberg: EREGL TI
Reuters: EREGL.IS

İsdemir

Borsa İstanbul: ISDMR
Bloomberg: ISDMR TI
Reuters: ISDMR.IS

1960

1960'LAR

1960

- Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'nin (Erdemir) kuruluşu için özel kanun çıkarıldı ve Erdemir kuruldu.

1961

- Tesisin kazı, inşaat ve montaj çalışmaları başladı.

1965

- Erdemir yıllık 500 bin ton ham çelik ve yaklaşık 400 bin ton yassı çelik kapasitesi ile 15 Mayıs'ta üretime başladı.

1970'LER

1972

- Ara tevsiyat yatırımları ile ham çelik kapasitesi 800 bin tona yükseldi.

1978

- I. Kademe Tevsiyat yatırımları ile 1,5 milyon ton ham çelik kapasitesine ulaşıldı.

1980'LER

1983

- II. Kademe Tevsiyat yatırımları ile ham çelik kapasitesi 1,7 milyon ton oldu.

1986

- İMKB (Borsa İstanbul)'nin açılmasıyla, Erdemir hisse senetleri borsada işlem görmeye başladı.

1987

- Tamamlama yatırımlarının ardından 2 milyon ton ham çelik kapasitesine ulaşıldı.

1990'LAR

1996

- KAM I ve KAM II Projeleri tamamlandı ve ham çelik kapasitesi 3 milyon ton oldu.

1997

- II. Soğuk Haddehane Tesisleri devreye alındı. Ülkemizin Karadeniz'deki en büyük limanı olan Yeni Liman işletmeye alındı.

1999

- 250 bin ton/yıl kapasiteli Kalay ve Krom Kaplama Tesisi işletmeye alındı.

2000'LER

2000

- Yassı çelik üretiminde 3 milyon ton aşıldı.

2001

- Erdemir Mühendislik, Yönetim ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş. kuruldu.
- Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş. yıllık 150 bin ton/yıl kapasite ile Gebze'de faaliyete başladı.
- Erdemir 1,1 milyon ton/yıl çelik ürün satarak ihracat rekoru kırdı.

2002

- İsdemir satın alındı.
- Romanya'da 108 bin ton/yıl kapasiteli LBE çelik tesisi satın alındı.

2004

- Divriği-Hekimhan Madenleri San. ve Tic. A.Ş. satın alındı ve unvanı Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş. olarak değiştirildi.
- Erdemir; Avrupa Kalite Ödülü'nde Mükemmellikte Yetkinlik Derecesi ve Ulusal Kalite Ödülü Büyük Ölçekli Kuruluşlar kategorisinde Başarı Ödülü aldı.

YARIM ASRI AŞAN BİR SÜRE ÖNCE ERDEMİR İLE BAŞLAYAN YOLCULUK, GÜNÜMÜZDE DÜNYANIN SAYILI FİRMALARIYLA AYNI KULVARDA YARIŞAN OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU ÇATISI ALTINDA DEVAM EDİYOR.

2005

- 30 Mayıs 2005'te Erdemir özelleştirmesinde ihale süreci başladı.

2006

- 27 Şubat 2006 tarihinde Erdemir'in özelleştirme süreci, kamu hisselerinin OYAK Grubu'na devri ile tamamlandı.
- Erdemir; AB Çevre Ödülleri Türkiye Programı'nda Yönetim Kategorisi'nde birinci oldu.
- İsdemir'de modernizasyon ve dönüşüm yatırımları kapsamında ilk slab üretildi.

2008

- Erdemir, projesinden inşasına ve devreye alınmasına kadar tamamen Erdemir mühendis ve işçilerinin eseri olan 1 No.lu Yeni Yüksek Fırın Ayşe'yi işletmeye aldı.
- İsdemir, Modernizasyon ve Dönüşüm Yatırımları kapsamında kurulan 3,5 milyon ton kapasiteli Sıcak Haddehanesinde ilk yassı nihai mamul bobinini üretti.

2010'LAR**2011**

- İsdemir'in 4. Yüksek Fırını devreye alındı.
- Erdemir Maden, Ekinbaşı işletmesi faaliyete geçti.
- Ersem'in İskenderun tesisleri faaliyete geçti.

2012

- Ersem'in Ereğli tesisleri faaliyete başladı.
- Türkiye'nin 2012 BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'na (Rio+20) Hazırlıklarının Desteklenmesi Projesi kapsamında gerçekleştirilen Türkiye'de Sürdürülebilir Kalkınma ve Yeşil Ekonomi Alanında En İyi Uygulamaların Seçimi yarışmasında Erdemir Çevre Yönetim Süreci - Çevre Performans Endeksi ve Sürdürülebilirlik Faaliyetleri, ülkemizi temsil edecek en iyi uygulamalar arasına girdi. 20-22 Haziran 2012 tarihinde Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde gerçekleşen Rio+20 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nda söz konusu faaliyetler hakkında sunum yapıldı.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, UZUN YILLARA DAYANAN DENEYİMİNİN İŞİĞİNDA YÜRÜTTÜĞÜ FAALİYETLERİYLE TÜRKİYE SANAYİSİ İÇİN ÖNEMLİ DÖNÜM NOKTALARI OLUŞTURDU.

2013

- Erdemir'in Genel Merkezi İstanbul'a taşındı.

2014

- Asya-Pasifik Bölgesi'ndeki satın alma, pazarlama ve satış faaliyetlerini yürütmek amacıyla Erdemir Asia Pacific Pte. Ltd., %100 Erdemir iştiraki olarak kuruldu.
- Erdemir, Türkiye'nin T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onaylı ilk çelik Ar-Ge Merkezi'ni sektöre kazandırdı.
- Erdemir 2020 vizyonu belirlendi.

2015

- Erdemir 50. yılını kutladı.
- Ersem'in Manisa tesisleri hizmete açıldı.
- İsdemir sıvı çelik üretiminde 5 milyon tonu aşarak Türkiye rekoruna imza attı.

2016

- İsdemir Borsa İstanbul'da işlem görmeye başladı.
- İsdemir'in endüstriyel gaz üretimini desteklemek amacıyla Alman Linde Grup ile %50-%50 ortaklık yapılarak İsdemir Linde Gaz Ortaklığı Anonim Şirketi kuruldu.
- İsdemir sıvı demir üretiminde 5 milyon tonu aşarak yeni bir rekora imza attı.

2017

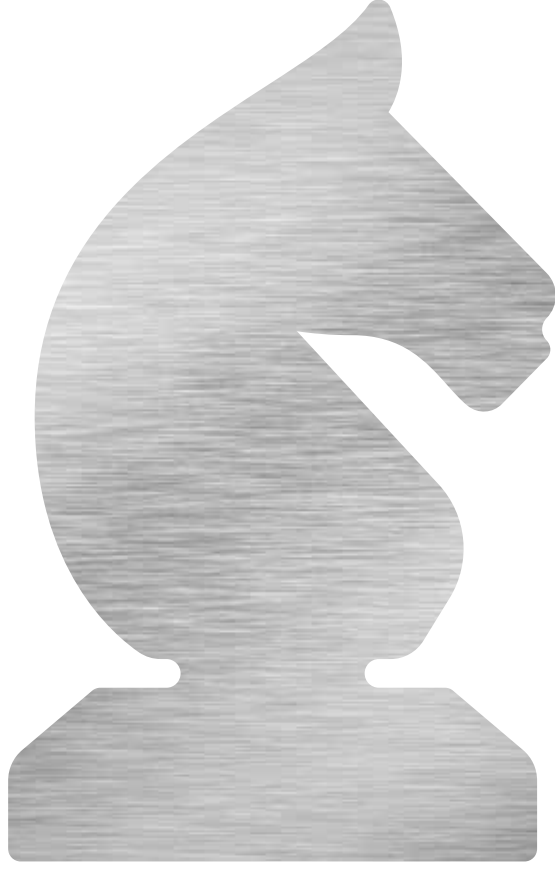
- OYAK Maden Metalürji Grubu yapılanması hayata geçirildi.

2018

- İsdemir Linde Gaz Ortaklığı tarafından 8. Hava Ayrıştırma Tesisi devreye alındı.
- Divriği Peletleme Tesisi'nin ömrünün uzatılması çalışmaları kapsamında, Malatya Hasaңcelebi'deki cevherin Divriği'ye getirilerek pelet üretilmesi için Cevher Üretim ve Zenginleştirme Tesisi açıldı.

2018

BİLGİ

STEINITZ

WILHELM STEINITZ

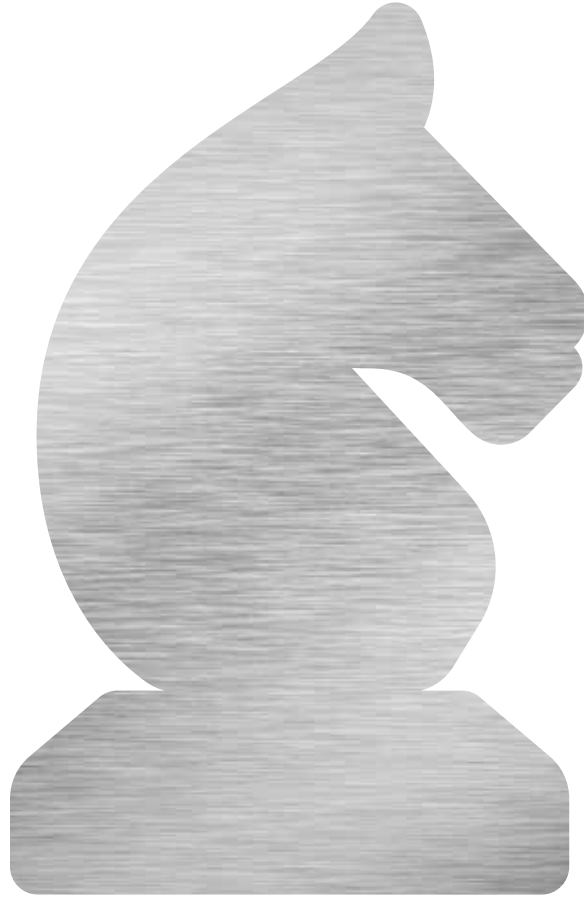
DÜNYA ŞAMPİYONU : 1886 - 1894

Paul Morphy ile birlikte konumsal satranç okulunun kurucusu olarak kabul edilir. Oyunun nasıl oynanması gerektiğine ilişkin bilimsel bir şekilde ilkeler belirlemeyi hedefledi. Savunurken konumun da geliştirilebileceğini gösterdi. Bir tarafın konumdaki avantajlarını biriktirerek konumunu geliştirdikten sonra kombinezonlu saldırıların yapılabileceğini savundu. Açılış teorisine birçok katkıda bulundu. Modern satrancın temellerini oluşturan ilkeleri yeniden yorumlanmışsa da kendisinden sonra gelen satranççılar da onun ilkelerinden yola çıkmışlardır.

BİLGİ

“SATRANÇ ZOR; ÇOK ÇALIŞMA, DERİN DÜŞÜNCE VE AZIMLI ARAŞTIRMA GEREKTİRİYOR.”

WILHELM STEINITZ

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, 50 YILI AŞAN BİR SÜREDE EDİNDİĞİ BİLGİ BİRİKİMİ VE DENEYİMİ TÜM FAALİYETLERİNE BAŞARIYLA YANSITTIYOR.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Değerli paydaşlarımız,

Global ekonomi, 2018'de güçlü büyüme kaydetse de...

IMF'nin Ocak 2019'da yayınlanan güncel tahminlere göre, dünya ekonomisi 2018'de %3,7 seviyesinde büyüyerek güçlü bir performans sergiledi. Bu güçlü büyüme performansına karşın, 2018 yılını gündemin sıklıkla değiştiği, hem ekonomik hem de siyasi bakımdan dünyanın farklı bölgelerinde gerilimli bir atmosferin hakim olduğu bir yıl olarak hatırlayacağız.

Orta Doğu'da yaşanan jeopolitik gelişmeler, Brexit sürecindeki belirsizlik, gelişmiş ülke merkez bankaları kararlarının etkisinde şekillenen global ekonomik görünüm, Çin'de ekonomik faaliyette izlenen yavaşlama, petrol fiyatlarındaki oynaklık başlıca tartışma maddeleri oldu.

Gündemi belirleyen en önemli konuların başında ise, ABD'nin öncülüğünde gelişen ve dünya ölçeğinde korumacı politikaların etkisinin arttığını işaret eden ticaret savaşları yer aldı.

Dünya ekonomisinde en büyük paya sahip olan gelişmiş ekonomilerdeki görünüm, 2018'in güçlü büyüme performansına önemli katkıda bulunsa da, gelişmekte olan ülkelere yönelik risklerin belirginlik kazanması geleceğe dair küresel büyüme beklentilerini etkiledi.

KÜRESEL ÇELİK TALEBİNDEKİ BÜYÜMEDE SON DÖNEMDE GELİŞMİŞ ÜLKELERDE HAYATA GEÇEN ALTYAPI YATIRIMLARI İLE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE GÖRECE İYİLEŞEN EKONOMİK PERFORMANS ETKİLİ OLDU.

IMF, 2019 büyüme hızına ilişkin beklentisini, %0,2 oranında azalttı. Sonuç olarak, 2019'un dünya ekonomisi için görece zor bir yıl olabileceği ve özellikle ABD ekonomisinin öncülüğünde yaşanacak ekonomik gelişmelerin, küresel ekonominin yeni bir dengeye doğru evrilme sürecini ivmeleyebileceği düşünülüyor.

Dünya çelik sektörünün yönünü global büyüme belirleyecek.

2018 yılında küresel çelik talebi büyümeye devam etti. Worldsteel, 2018'de global çelik talebinin küresel büyümenin az üzerinde ve %3,9 oranında büyüdüğünü tahmin ediyor. Bu büyümede son dönemde gelişmiş ülkelerde hayata geçen altyapı yatırımları ile gelişmekte olan ülkelerde görece iyileşen ekonomik performans etkili oldu.

Güçlü seyreden taleple birlikte üretimde de artış gözlemlendi. Diğer emtia fiyatlarının yanı sıra çelik fiyatlarında da yükseliş kaydedildi. Ancak ABD ve AB tarafından çelik sektöründe alınan korumacı politika önlemlerinin tarihin en yüksek düzeyine ulaşmasının etkisinde 2018 sonuna doğru emtia fiyatlarında gerileme izlendi.

Küresel ekonomideki mevcut gelişmelerin varlığında, 2019-2020 yılları arasında çelik sektörüne dengeli piyasa koşullarının yön vereceği düşünülüyor. Worldsteel, aynı varsayım ile, 2019'da küresel talebin %1 bandında, görece daha yavaş bir artış sergileyeceğini tahmin ediyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, 2018'de sağlıklı ve sürdürülebilir büyümeye devam etti.

OYAK Maden Metalürji Grubu (OMMG) üretimdeki üstünlükleri, rekabet avantajları, müşteri ve pazar odaklı yapısıyla ülkemiz sanayisinin ihtiyaç duyduğu kaliteli ürün ve hizmetleri sunmaya yönelik faaliyet ve yatırımlarını 2018'de kararlı bir şekilde sürdürdü.

Fiyat dalgalanmalarının başarıyla yönetilmesini odağına alan Grubumuz, doğru zamanda doğru aksiyonların alınması ve bunların verimliliğe dönüştürülmesi sonucunda, performansını ivmelemeye olumsuz küresel koşulların varlığında devam etti. Bunun yanında ürün portföyümüzde katma değerli ürünlerin payının artırılması ve müşterilere sunduğumuz ürün ve hizmetlerin yüksek kalitesi, başarılı olmamıza değerli katkı sağladı.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU ÜLKEMİZ SANAYİSİNİN İHTİYAÇ DUYDUĞU KALİTELİ ÜRÜN VE HİZMETLERİ SUNMAYA YÖNELİK FAALİYET VE YATIRIMLARINI 2018'DE KARARLI BİR ŞEKİLDE SÜRDÜRDÜ.

Stratejik hedeflerimiz çerçevesinde rekabet avantajımızı geliştirmek amacıyla yapmakta olduğumuz yatırımlara 2018 yılında da devam ettik. Toplam 216 milyon ABD doları yatırım tutarına ulaştığımız yıl içerisinde Erdemir ve İsdemir'de 33 adet yatırım projemize stratejik büyüme planımızda öngördüğümüz şekilde devam ettik.

9,145 milyon ton ham çelik ürettiğimiz 2018'de, Türkiye'nin ham çelik ihtiyacının yaklaşık %25'ini karşıladık. Nihai ürün satışı ise 8,4 milyon tona ulaştı.

Faaliyet gösterdiği alanlarda ülkemiz ekonomisi için artan oranda katma değer üreten Grubumuz, ihracattan da önemli pay almaya devam etti. 2018 yılında 50 ülkede 200 farklı müşteriye 1,6 milyon ton ihracat gerçekleştirdik.

Pazardaki gelişmelere sürekli ve etkin bir şekilde cevap verebilmek, Türk sanayisinin ihtiyaç duyduğu çelik kalitelerini üretebilmek amacıyla Ar-Ge faaliyetlerimizi hızlandırdık. Yeni ürün, kalite ve ebat geliştirme gibi piyasada rekabet avantajı yaratacak fikir, ürün ve sistem yenileme projelerimize odaklandık. Ar-Ge Merkezi'mizde 30 projeyi tamamladık, 31 projenin ise çalışmalarına tüm hızıyla devam ediyoruz.

Verimlilik artırıcı ve maliyet düşürücü unsurlara öncelik veren Grubumuz, 2018 yılında Ar-Ge Merkezi'nde yürüttüğü çalışmalar sonucunda 18 yeni çelik kalitesi geliştirdi, yassı çelik ürün kalite sayısını 479'a ulaştırdı.

2018'de, tüm zorlukları bertaraf ederek ulaştığımız bu parlak performans tablosu 12 bin kişilik büyük bir ailenin yoğun emeği, güçlü aidiyet duygusu ve ülke sevdasının somutlaşmış halidir.

Geleceğe dünden hazırız

Global ölçekte üretim ve hizmet yetkinlikleri ile farklılaşan bir grup olarak, stratejilerimizi proaktif bir yaklaşımla şekillendirmeye, yatırım olanaklarını değerlendirmeye, piyasaları yakından izleyerek gerekli aksiyonları almaya, öngörüye dayanan, disiplinli çalışmalarımızla tüm paydaşlarımız için katma değer yaratmaya devam edeceğiz.

Uzun yıllardır inşa ettiğimiz kurumsal yetkinliklerimiz, deneyimimiz, vizyonumuz, verimlilik eksenindeki çalışmalarımız, iyi yetişmiş insan kaynağımız ve Grubumuzun geleceğine olan inancımızla Türkiye için daha nice başarılarla ulaşacağız.

Desteklerini her zaman yanımızda hissettiğimiz değerli hissedarlarımıza, bizleri daha ileriye taşıyan çalışanlarımıza, müşterilerimize ve tedarikçilerimize teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Süleyman Savaş Erdem

Yönetim Kurulu Başkanı

UZUN YILLARDIR İNŞA ETTİĞİMİZ KURUMSAL YETKİNLİKLERİMİZ, DENEYİMİMİZ, VİZYONUMUZ, VERİMLİLİK EKSENİNDEKİ ÇALIŞMALARIMIZ, İYİ YETİŞMİŞ İNSAN KAYNAĞIMIZ VE GRUBUMUZUN GELECEĞİNE OLAN İNANCIMIZLA TÜRKİYE İÇİN DAHA NİCE BAŞARILARA ULAŞACAĞIZ.

YÖNETİM KURULU

Süleyman Savaş Erdem
Yönetim Kurulu Başkanı
(OYTAŞ İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş. TEMSİLCİSİ)

Toker Özcan
Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve
Murahhas Aza
(OYAK PAZARLAMA HİZMET VE
TURİZM A.Ş. TEMSİLCİSİ)

H. Abdullah Kaya
Yönetim Kurulu Üyesi
(T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI
TEMSİLCİSİ)

Baran Çelik
Yönetim Kurulu Üyesi
(OYKA KAĞIT AMBALAJ SANAYİİ VE
TİCARET A.Ş. TEMSİLCİSİ)

Güliz Kaya
Yönetim Kurulu Üyesi
(OYAK DENİZCİLİK VE LİMAN
İŞLETMELERİ A.Ş. TEMSİLCİSİ)

Aslıhan Döğer
Yönetim Kurulu Üyesi
(OMSAN LOJİSTİK A.Ş. TEMSİLCİSİ)

Yunus Arıncı
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Ali Fidan
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Kurtuluş Bedri Varoğlu
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

GRUP BAŞKANI'NIN MESAJI

Değerli paydaşlarımız,

Global piyasaların yeni dengesi, küresel görünümü belirleyen en önemli konu oldu.

2018 yılında küresel ekonomiyi şekillendiren faktörler; dünya ticaretinde artan korumacılık, Euro Bölgesi ülkelerinde belirginleşen yavaşlama, İngiltere'nin AB'den ayrılmasına yönelik belirsizlikler ve gelişmekte olan ülkelerde zaman zaman yaşanan dalgalanmalar oldu.

Dış ticarete küresel çapta artan korumacılık eğilimi, özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından görece zayıflayan bir ekonomik görünüme işaret etti. Başta ABD ve AB olmak üzere çeşitli ülkelerin milli üreticilerini korumaya odaklandığı bir küresel yapının bir süre daha devam edeceğine, ancak uzun vadede ortaya çıkabilecek olumsuzluklar nedeniyle kalıcı olamayacağına inanıyoruz.

Ekonomik büyümenin 2018 yılının ilk yarısında %6,2 olduğu ülkemizde, Ağustos ayında yurt içi finansal piyasalarda yaşanan kısa süreli dalgalanma, ekonomiye güveni zayıflattı, tüketim ile yatırım talebini olumsuz etkiledi. Bunun sonucunda, 2018 yılının üçüncü çeyreğinde büyüme hızı %1,6 seviyesinde gerçekleşti; yılın ilk dokuz ayındaki büyüme ise %4,5 olarak belirlendi.

2018 YILINDA TÜRKİYE EKONOMİSİNDE BÜYÜME KOMPOZİSYONU YENİDEN ŞEKİLLENDİ, DIŞ TALEPTEKİ OLUMLU SEYİR VE İHRACATÇILARIN PAZAR ÇEŞİTLENDİRMEDEKİ ESNEKLİĞİ İLE İÇ TALEBİN YERİNİ NET İHRACAT ALDI.

2018 yılında iktisadi faaliyette yavaşlama görülen Türkiye ekonomisinde ise büyüme kompozisyonu yeniden şekillendi. Yeniden dengelenme olarak adlandırılan bu süreçte, dış talepteki olumlu seyir ve ihracatçıların pazar çeşitlendirmedeki esnekliği, iç talebin yerini net ihracat almasını sağladı.

Hem dış ticaret, hem de cari işlemler açığının daraldığı 2018 yılında ihracat %7 oranında artarak 168 milyar ABD dolarına ulaştı. İç talepteki yavaşlama ve kurlardaki artış ise ithalatın gerilemesine neden oldu. %4,6 azalan toplam ithalat 223 milyar ABD doları olarak gerçekleşti.

Türkiye çelik sektörü ihracat rekoru kırdı.

Küresel çapta yaşanan olumsuzluklar ve Türkiye özelinde kur hareketlerinden kaynaklanan dalgalanmalar nedeniyle sektörümüz açısından zor bir yılı geride bıraktığımızı söyleyebiliriz. Ancak memnun edici olan, tüm zorluklara rağmen Türkiye çelik sektörünün 2018 yılında olumlu bir performans sergilemesi oldu.

Yıllık ham çelik üretimi, 37 milyon tonu aşan miktarıyla geçen yılki üretimin biraz altında kaldı.

2018 yılında Türkiye çelik tüketimi %15 daralmayla 31 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Pazardaki daralma, özellikle otomotiv, beyaz eşya, inşaat gibi yoğun çelik tüketen sektörlerde başladı ve bu 3 sektördeki küçülme sonucu iç talepte görece yavaşlama izlendi.

Öte yandan Türkiye çelik ihracatı 2018 yılında miktar bazında arttı, Türkiye'den AB'ye yapılan ihracat miktarı, 4 milyon ton seviyesini aştı. ABD'nin özellikle ülkemizi diğer ülkelerden ayırıştırarak uyguladığı korumacılık önlemleri, Türkiye'den ABD'ye yapılan ihracatı olumsuz etkileyerek önemli miktarda düşüşe neden oldu. Buna karşılık MENA ve AB ülkelerine yapılan ihracatta daha dengeli bir dağılım gözlemlendi. Sonuç olarak 2018 yılında Türkiye çelik tüketim miktarındaki düşüş, ihracatta rekor kırılarak karşılandı.

Doğru strateji, güçlü performans,

Küresel finans piyasalarında ve faaliyet gösterdiğimiz sektördeki gelişmeler ışığında, OYAK Maden Metalürji Grubu olarak 2018 önceliğimizi, kapasite kullanım oranımızı maksimum düzeyde tutmak şeklinde belirledik. Erdemir ve İsdemir 2018 yılında kaydettikleri %97 mertebesindeki kapasite kullanım oranlarını 2018 yılında da sürdürme başarısına imza attılar.

2018 yılında hedeflerimizle paralel güçlü, sağlıklı bir mali ve operasyonel performans sergiledik.

Yıl sonu itibarıyla toplam aktiflerimiz 41.782 milyon TL'ye, özkaynaklarımız 28.367 milyon TL'ye, toplam hasılatımız ise 27.015 milyon TL'ye yükseldi.

YIL SONU İTİBARIYLA TOPLAM AKTİFLERİMİZİN 41.782 MİLYON TL'YE YÜKSELDİĞİ 2018 YILINDA, HEDEFLERİMİZLE PARALEL GÜÇLÜ, SAĞLIKLI BİR MALİ VE OPERASYONEL PERFORMANS SERGİLEDİK.

Her zaman ve her yönüyle yeniliğe odaklıyız

Her dönem yeni dinamiklerin olduğu, zorlu rekabet koşullarının süregeldiği, küresel bir sektörde faaliyet gösteren Grubumuz, yeni ürün ve üretim teknolojileri geliştirmenin, ürün kalitesini ve standardını yükseltmenin ve verimliliği artırmanın büyük önem taşıdığına inanıyor.

Bu doğrultuda, katma değeri yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarımızla, Türkiye'nin güncel ve gelecek gereksinimlerini en üst düzeyde karşılamayı hedefliyoruz.

OYAK Maden Metalürji Grubu'nun bu kapsamda sektöre kazandırdığı Bakanlık onaylı ilk Ar Ge Merkezi, müşteri beklentilerine yenilikçi çözümlerle cevap vermeye yönelik çalışmalar yürütüyor. Söz konusu çalışmalar; rekabetçi, yüksek katma değerli yeni ürünlerin uygun maliyetlerde üretilmesini, alternatif hammadde kaynaklarının araştırılmasını, maliyet düşürücü alternatif malzeme ve teknolojilerin belirlenmesini, hammadde ve enerji kaynaklarının daha verimli kullanılmasını içeriyor.

Ar-Ge Merkezi'nin 2018 yılında üretim süreçlerinde yaptığı iyileştirmelerle maliyet avantajı elde edilirken, daha rekabetçi ürünlerin pazara sunulması sağlandı. Ayrıca, demir çelik sektörünün en önemli iyileştirme alanlarından biri olan üretim prosesinde açığa çıkan atıkların geri kazanımı ile ilgili çalışmalara da başarıyla devam edildi.

Sürdürülebilirliği uçtan uca benimsemiş bir grup

OYAK Maden Metalürji Grubu olarak sürdürülebilirlik kavramını tüm iş süreçlerimize entegre ediyoruz.

Atık yönetimi ve çevre etkimizin azaltılmasına yönelik çalışmaların yanı sıra enerji ve hammadde verimliliğini gözetilen süreç iyileştirmelerini sürekli kılıyoruz, iş sağlığı ve güvenliğine öncelik veren üretim ve çalışma koşulları sağlamaya özen gösteriyoruz.

Gelişimi sürekli kılmanın yolunun çalışanların katılım ve katkılarından geçtiğine inanıyoruz. Çalışanların bilgi birikimlerini ve deneyimlerini yansıttıkları ve yönetimle paylaştıkları projeleri aracılığıyla iş sağlığı ve güvenliği, çevre, müşteri memnuniyeti, kalite ve operasyonel faaliyetlerde iyileştirme ve maliyet tasarrufu sağlıyoruz.

KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNE YÖNELİK YATIRIMLARIMIZLA, TÜRKİYE'NİN GÜNCEL VE GELECEK GEREKSİNİMLERİNİ EN ÜST DÜZEYDE KARŞILAMAYI HEDEFLİYORUZ.

Sektörde örnek bir çalışma olduğuna inandığımız ve 2017 yılında hayata geçirdiğimiz İMM-İsdemir Mükemmellik Modeli, "İnsanı ve Çevreyi Koruyarak Finansal Değeri Maksimize Eder..." sloganında özetlenen yaklaşımı ile çalışanların tamamının katılımını ve daima en iyiyi arayan bir kurum kültürü oluşturmayı hedefliyor.

15 Ağustos 2018 tarihinde Erdemir'de de uygulanmaya başlanan İMM-İsdemir Mükemmellik Modeli'nde üzerinde çalışılan 774 adet projeden 508 adedi tamamlanırken, bu projelerden elde edilecek getirinin 92 milyon ABD doları olması öngörülmüyor.

Geleceği birlikte inşa ediyoruz.

Rekabetin koşulsuz şartı olan tasarrufa, verimliliğe, stok ve nakit yönetimine odaklandığımız, ortak hedefimizin maliyetlerin düşürülmesi olduğu bu dönemde, temel iş stratejilerimizi piyasa gerekleri doğrultusunda sürekli gözden geçirmeye ve yeni çözümler üretmeye devam ettik.

Önümüzdeki süreci de yine başarı ile yönetmek için hızlı karar alabilen, gelişmelere kendini hızla adapte edebilen, deneyimli ve birikimli kadrolara sahip bir Grup olarak tüm gücümüzle çalışacağız.

Başarılarımızın ortağı olan ekibimize, müşterilerimize, tedarikçilerimize ve diğer tüm iş ortaklarımız ile paydaşlarımıza şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Toker Özcan

OYAK Maden Metalürji Grup Başkanı -
Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Murahhas Aza

**ÖNÜMÜZDEKİ SÜRECİ DE YİNE BAŞARI İLE YÖNETMEK
İÇİN HIZLI KARAR ALABİLEN, GELİŞMELERE
KENDİNİ HIZLA ADAPTE EDEBİLEN, DENEYİMLİ VE
BİRİKİMLİ KADROLARA SAHİP BİR GRUP OLARAK TÜM
GÜCÜMÜZLE ÇALIŞACAĞIZ.**

ÜST YÖNETİM

Can Örüň

Kurumsal Mimarî ve İnsan Kaynakları Koordinatörü
Bilgi Teknolojileri Koordinatörü (V)

Emrah Silav

Finansal Yönetim ve Mali İşler Koordinatörü

Halil Yıldırım

Erdemir Maden Genel Müdürü

Salih Cem Oral

Erdemir Genel Müdürü

Toker Özcan
Erdemir Yönetim
Kurulu Başkan Vekili ve
Murahhas Aza

Süleyman Savaş Erdem
Yönetim Kurulu Başkanı

Başak Turgut
Pazarlama ve Satış
Koordinatörü ve Ersem
Genel Müdürü

Mesut Keyfli
İsdemir Genel Müdürü

İ. Kürşad Korkmaz
Satınalma Koordinatörü

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU BÜNYESİNDEKİ ŞİRKETLER

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. (Erdemir)

Türkiye'nin en büyük entegre yassı çelik üreticisi olan Erdemir, 1965 yılında üretime başladı. Ülke sanayisinin ihtiyaçları doğrultusunda yatırımlarını aralıksız sürdüren Şirket, yaklaşık 4 milyon ton ham çelik ve yaklaşık 5 milyon ton nihai ürün kapasitesine ulaştı.

Erdemir, Karadeniz Ereğli'de kurulu tesislerinde, uluslararası kalite standartlarında sıcak ve soğuk haddelenmiş yassı çelik, levha, kalay, krom ve galvaniz kaplamalı sac üretiyor. Şirket; otomotiv, beyaz eşya, boru profil, haddeçilik, genel imalat, elektrik-elektronik, makine, enerji, ısı gereçleri, gemi inşa, savunma, ambalaj gibi pek çok sektöre temel girdi sağlıyor.

Türkiye'deki tek levha üreticisi olan Erdemir, aynı zamanda Türk çelik sektöründeki T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onaylı ilk Ar-Ge Merkezi'nin ve Türkiye'nin Karadeniz bölgesindeki en büyük limanlarından birinin de sahibi konumunda bulunuyor.

TÜRK SANAYİSİNİN ANA TEDARİKÇİSİ KONUMUNDA BULUNAN OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, AB'YE ÜYE ÜLKELERİN ÜRETİCİLERİ ARASINDA 3., AVRUPA GENELİNDE 8., DÜNYADA İSE 43. SIRADA YER ALIYOR.

İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. (İsdemir)

1970 yılında Hatay'ın İskenderun ilçesinde kurulan İsdemir, Türkiye'nin en büyük sıvı çelik kapasitesine sahip entegre demir ve çelik fabrikasıdır. Ülkenin kuruluş tarihi itibarıyla üçüncü, uzun ürün üretim kapasitesine göre en büyük entegre demir çelik fabrikası olan İsdemir, yassı ürün üretimine geçilmesi şartıyla 2002 yılında Erdemir'e devredildi.

Türkiye'nin hem uzun hem de yassı ürün üretebilen tek entegre çelik tesisi olma niteliği taşıyan İsdemir, bugün yaklaşık 5,8 milyon ton/yıl sıvı çelik, 3,5 milyon ton/yıl yassı ürün, 0,6 milyon ton/yıl kangal ve 2,5 milyon ton/yıl kütük nihai ürün üretim kapasitesine sahip bulunuyor.

Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş. (Ersem)

Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş. (Ersem), Ekim 2001'de Gebze'de kuruldu ve 2002'de yıllık 150 bin ton kapasiteli soğuk dilme ve 100 bin ton kapasiteli soğuk boy kesme hattı ile faaliyete başladı. Şirket, otomotiv ve beyaz eşya sektörlerinin yanı sıra genel makine ve imalat, ısı sanayi, elektrik elektronik gibi sanayinin çeşitli kollarında faaliyet gösteren firmalara yüksek standartlarda çelik servis merkezi hizmeti sunuyor.

Ersem, müşterilerinin anlık taleplerini hızla karşılıyor, ürünleri istenilen kalite ve ebatlarda, zamanında ve talep edilen yere sevk ediyor, stokları yönetiyor, dar toleranslarda üretim, küçük partiler halinde teslimat gibi beklentilere cevap veriyor. Toplam 1 milyon 950 bin ton dilme ve boy kesme kapasitesi ile Türkiye'nin en büyük çelik servis merkezi olan Ersem'in, Gebze, Karadeniz Ereğli, İskenderun ve Manisa olmak üzere 4 üretim tesisi bulunuyor.

5 MİLYON TON

ERDEMİR, YAKLAŞIK 4 MİLYON TON HAM ÇELİK VE YAKLAŞIK 5 MİLYON TON NİHAİ ÜRÜN KAPASİTESİNE ULAŞTI.

Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş. (Erdemir Maden)

1938 yılında Sivas'ın Divriği ilçesinde cevher üretimine başlayan ve 1940'tan itibaren Demir Madenleri İşletmesi olarak faaliyetini sürdüren Erdemir Maden, 2004 yılında Erdemir bünyesine katıldı. Erdemir Maden, sahip olduğu 9 demir cevheri ve 1 manganez sahasıyla Türkiye'nin demir cevheri gereksiniminin %12'sini karşılıyor ve demir cevheri üretiminin %32'sini gerçekleştiriyor.

Erdemir Maden, Türkiye demir çelik sektörünün ihtiyacına cevap veren tek pelet tesisine sahip olma özelliğini taşıyor. 1,5 milyon ton pelet ve 750 bin ton parça cevher üretim kapasitesi bulunan Şirket, peletin yanı sıra hematit parça ve toz cevher de üretiyor.

Erdemir Mühendislik Yönetim ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Erdemir Mühendislik; Grup şirketlerinin kârlılık, ürün çeşitliliği, verimlilik ve kalite hedeflerine ulaşmalarını sağlamak amacıyla, yatırımlarında planlamadan uygulamaya kadar geniş bir yelpazede mühendislik ve proje yönetimi hizmetleri sunuyor.

Erdemir Asia Pacific PTE. LTD.

%100 Erdemir iştiraki olarak 2014 yılında Singapur'da kurulan şirket, o tarihten bu yana Erdemir'in Uzak Doğu'daki ticari faaliyetlerini yürütüyor.

İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.

İsdemir'in, ilave endüstriyel gaz ihtiyacını karşılamak ve mevcut endüstriyel gaz sisteminin maliyetlerini azaltmak hedefi doğrultusunda, Linde Gaz Türkiye ile %50-%50 ortaklık oranlarıyla İsdemir Linde Gaz Ortaklığı Anonim Şirketi kuruldu. Şirket, Aralık 2016 tarihi itibarıyla faaliyetlerine başladı.

Erdemir Romanya S.R.L.

Romanya'nın Targovişte kentinde kurulmuş olan Erdemir Romanya, 2002 yılında Gruba katıldı. Erdemir Romanya; motor, transformatör ve jeneratör sanayisinin ana girdilerinden silisli yassı çelik üretimi yapıyor. Elektrik çeliklerinde Avrupa'da önemli bir konumda bulunan Erdemir Romanya'nın üretiminin %20'si Romanya iç pazarında kullanılırken, %80'i başta Avrupa ülkeleri olmak üzere çeşitli ülkelere ihraç ediliyor.

Erdemir Enerji Üretim A.Ş.

Erdemir'in %100 sermayesiyle, yenilenebilir enerji üretimi amacıyla kuruldu.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU; ÜRÜN ÇEŞİTLİLİĞİ VE KALİTESİNİN YANI SIRA MÜŞTERİ ODAKLI HİZMET ANLAYIŞI İLE ULUSAL VE KÜRESEL PİYASALARIN BİLİLEN VE ARANAN MARKALARI ARASINDA BULUNUYOR.

5,8 MİLYON TON

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SIVI ÇELİK KAPASİTESİNE SAHİP ENTEGRE ÇELİK TESİSİ OLMA NİTELİĞİ TAŞIYAN İSDEMİR, YAKLAŞIK 5,8 MİLYON TON/YIL SIVI ÇELİK KAPASİTESİNE SAHİP.

YETENEK

BOTVİNNİK

MIKHAIL BOTVİNNİK

**DÜNYA ŞAMPİYONU: 1948-1957,
1958-1960, 1961-1963**

20. yüzyılın ortalarından itibaren dünya satrancında hakim olan, Steinitz'in konumsal satranç teorisini dinamikleştiren ve daha kapsamlı hale getiren Sovyet Satranç Okulu'nun kurucusu olan Botvinnik derin stratejik fikirlerle beklenmedik taktik darbeleri birleştiren bir stile sahipti.

Botvinnik, gerek açılış gerek oyun ortası gerekse oyun sonu teorisine önemli katkılarda bulunmuştur. Sistematik turnuva hazırlığına dikkat çekmesi de önemli bir özelliğidir. Botvinnik, satranca bilgisayarın girmesinde öncü isimlerden birisi olmuştur. Ayrıca kendi adıyla bir satranç okulu kurmuş ve bu okuldan başta Kasparov olmak üzere dünya şampiyonları, ünlü büyük ustalar yetiştirmiştir.

YETENEK

“SATRANÇ; TÜM YARATICI ETKİNLİKLER GİBİ, SADECE YARATICI YETENEKLERİ OLANLARIN VE YARATICI ÇALIŞMALARINI DÜZENLEME BECERİSİNE SAHİP OLANLARIN BÜTÜNLEŞİK ÇABALARIYLA VAR OLABİLİR.”

MIKHAIL BOTVİNNİK

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, ÜSTÜN YETENEKLİ VE BAĞLILIĞI YÜKSEK İNSAN KAYNAĞI İLE FAALİYET GÖSTERDİĞİ HER ALANDA EN İYİ OLMA VİZYONU DOĞRULTUSUNDA HAREKET EDİYOR.

OYAK Maden Metalürji Grubu'nun 4 Şirketi ISO 500 Listesi'nde yer aldı.

İstanbul Sanayi Odası'nın 2017 yıl verilerine dayanarak hazırladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması sonuçlarına göre İsdemir 7., Erdemir 8., Ersem 70., Erdemir Maden 260. sırayı elde etti.

İsdemir'de 8. Hava Ayrıştırma Tesisi üretime başladı.

İsdemir Linde Gaz Ortaklığı tarafından yapımına başlanan ve İsdemir'in oksijen, azot ve argon üretim kapasitesini artıran tesis, Ocak 2018'de devreye alındı.

Erdemir Maden Hasaңcelebi Cevher Üretim ve Zenginleştirme Tesisi devreye alındı.

Divriği Peletleme tesisinin ömrünün uzatılması çalışmaları kapsamında Malatya Hasaңcelebi sahasındaki cevherin Divriği tesislerine getirilerek pelet üretilmesi yatırımı 2018'de tamamlandı ve tesis devreye alındı.

Erdemir'in kurumsal yönetimdeki başarısı bir kez daha teyit edildi.

Erdemir, ilk olarak 2015 yılında başvurduğu ve Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygunluğunun değerlendirildiği Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Derecelendirme Raporu'nda, 2017 yılında 9,22 olan kurumsal yönetim derecelendirme puanını 2018 yılında 9,27'ye yükseltti. Göstermiş olduğu başarı ile bir kez daha Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer almaya hak kazanan Erdemir; şeffaf, adil, sorumlu ve hesap verebilir bir kurum olduğunu tekrar kanıtladı.

Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Derecelendirme Notu; pay sahipleri, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık, menfaat sahipleri ve yönetim kurulu ana başlıkları altında, Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş.'nin "BIST Birinci Grup Şirketler" için hazırladığı 408 kriterin incelenmesi sonucunda verildi. Erdemir'in aldığı 9,27 puan, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından

yayınlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne önemli ölçüde uyum sağladığını göstermenin yanı sıra, oluşabilecek risklerin büyük oranda tespit edildiğini ve kontrol altında tutulduğunu da ortaya koyuyor. BIST Birinci Grup Şirketler arasında yer alan Erdemir, elde ettiği bu sonuç ile BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'ne 2018 yılında da dahil oldu.

Erdemir, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde bu yıl da yer alma başarısı gösterdi.

Tüm faaliyetlerinde sürdürülebilirliği ve kalıcı değer üretmeyi temel alan Grubun ana şirketi Erdemir, Borsa İstanbul'da (BIST) işlem gören ve kurumsal sürdürülebilirlik performansları üst seviyede olan şirketlerin bulunduğu BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde 2015, 2016 ve 2017 yıllarında olduğu gibi 2018 yılında da yer alma başarısı gösterdi.

Türkiye'de sürdürülebilirlik konusundaki anlayış, bilgi ve uygulamaların artmasını amaçlayan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer alan şirketler; çevre, biyoçeşitlilik, iklim değişikliği, insan hakları, yönetim kurulu yapısı, rüşvetle mücadele, iş sağlığı ve güvenliği kriterlerine göre değerlemeye tabi tutularak belirlendi. Yapılan değerlendirme sonucunda, Kasım 2018-Ekim 2019 dönemi için Endekste 50 şirkete yer verildi.

Erdemir ve İsdemir Verimlilik Ödülleri'ne layık görüldü.

Erdemir, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü'nün 2014 yılından bu yana düzenlediği "Verimlilik Ödülleri"nde Kuvvet Santrali Optimizasyonu Projesi ile Büyük Ölçekli İşletme/Süreç İyileştirme kategorisinde birinci oldu. İsdemir de aynı yarışmada Slab Boyu Optimizasyonu ile Yassı Mamul Üretiminde Artırılması opex projesi ile Büyük Ölçekli İşletme/Sürdürülebilir Üretim kategorisinde üçüncülüğe layık görüldü.

"Tarlalar Sürsün Gelenek Sürsün" projesi ödüllerle taçlandı.

Erdemir'in Ereğli ile özdeşleşen ancak son yıllarda üretimi durma noktasına gelen Osmanlı Çileğini korumak, biyoçeşitliliğe katkı sağlamak üzere yürüttüğü "Tarlalar Sürsün Gelenek Sürsün" projesi, MediaCat tarafından düzenlenen Felis Ödülleri'nde sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk ile finans-ekonomi kategorilerinde ödül aldı. Proje ayrıca İletişim Danışmanlığı Şirketleri Derneği'nin (İDA) düzenlediği PRİDA İletişim Ödülleri'nde sürdürülebilirlik iletişimi ve yerel değerler kategorileri olmak üzere iki ödüle layık görüldü.

ERDEMİR, BORSA İSTANBUL'DA (BIST) İŞLEM GÖREN VE KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANSLARI ÜST SEVİYEDE OLAN ŞİRKETLERİN BULUNDUĞU BIST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ'NDE 2018 YILINDA DA YER ALMA BAŞARISI GÖSTERDİ.

Erdemir ve İsdemir metal sektörünün liderliğinde ilk iki sırayı paylaştı.

Erdemir ve İsdemir Türkiye'nin uluslararası ticaretinde önde gelen ilk 100 şirketin ödüllendirildiği Platin Global Ödüllerinde metal sektöründe ilk iki sırayı aldı. Erdemir, Capital Dergisi'nin Türkiye'nin En Beğenilen Şirketleri araştırmasında demir çelik sektörünün lideri oldu. Yine Capital Dergisi'nin Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi araştırmasının "En Çok Kâr Eden Şirketler" kategorisinde ilk sırada yer aldı.

Ersem ve Erdemir MESS İSG yarışmalarında ödüllendirildi.

Ersem "Tepkisiz Kalmama" projesi ile Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) tarafından bu yıl ikincisi düzenlenen ve işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin gelişimine katkı sağlayan iyi uygulamaların değerlendirildiği Altın Eldiven'de, 250-499 çalışan istihdam eden işyeri kategorisinde birinci oldu. Saat ücretli çalışanların işyerlerine sunduğu İSG önerilerinin ve geliştirilmesine katkıda bulunduğu uygulamaların ödüllendirildiği Altın Öneri yarışmasında ise Erdemir'in Hammadde Numune Alma ve Hazırlama Laboratuvarı Ferroli iyileştirme ekibi ödüle layık görüldü.

Erdemir Maden, "Türkiye'nin En Güvenli Maden Firması" seçildi.

Madencilik sektöründe faaliyet gösteren birçok firmayı bir araya getiren T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve T.C. Ticaret Bakanlığı katkıları ve İstanbul Maden İhracatçıları Birliği organizasyonu ile ilk kez düzenlenen "İnsan İçin Maden" temalı Maden Sektörü Ödül Töreni ve Sektörel Vizyon Toplantısı'nda 2018 yılının "en"leri belirlendi. Erdemir Maden, Türkiye'nin En Güvenli Maden Firması kategorisinde birincilik ödülünün sahibi oldu.

LİDER

ERDEMİR VE İSDEMİR TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI TİCARETİNDE ÖNDE GELEN İLK 100 ŞİRKETİN ÖDÜLLENDİRİLDİĞİ PLATİN GLOBAL ÖDÜLLERİNDE METAL SEKTÖRÜNDE İLK İKİ SIRAYI ALDI.

İsdemir "Enerji Ödülü" kazandı.

İsdemir, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü (YEGM) tarafından gerçekleştirilen Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda (SENER-18), Kangal Haddehanesi Yüksek Karbonlu Üretimlerde Fan Değerlerinin Düşürülmesi ile Enerji Tasarrufu Sağlanması Projesiyle Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Projeleri (SEVAP-3) kategorisinde üçüncülük ödülüne layık görüldü.

Erdemir Romanya Ticaret Odası'ndan ödül aldı.

Erdemir Romanya 2018 yılında, Ticaret Odası tarafından Dambovita eyaletinde verilen "Metalürji Sektöründe 1 Numara" ödülünü aldı.

OYAK Maden Metalürji Grubu 2017 Faaliyet Raporu Ödüllendirildi.

Grubun 2017 yılı Faaliyet Raporu pek çok platformda ödüle layık görüldü. ARC Awards'da Metaller Kategorisinde Geleneksel Faaliyet Raporu'nda Onur Ödülü, Kapak Tasarımında Altın Ödül, Başkan Mesajında Gümüş Ödül aldı. LACP tarafından En İyi Faaliyet Raporu kategorisinde Platin Ödüle, En İyi Finansal Rapor kategorisinde Gümüş Ödül'e layık görüldü. Stevie IBA'da En İyi Basılı Faaliyet Raporunda Bronz ödül aldı.

İSDEMİR, YENİLENEBİLİR ENERJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (YEGM) TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN SANAYİDE ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJE YARIŞMASI'NDA ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜNE LAYIK GÖRÜLDÜ.

Dünya Ekonomisi

Küresel büyüme, son otuz yıllık ortalaması olan %3,8 seviyesinde devam etti.

2018 yılı; dünya, Türkiye ve sektörümüz açısından olumlu ve olumsuz gelişmelerin birlikte yaşandığı, hareketli bir dönem oldu. Amerikan Merkez Bankası Fed'in parasal sıkılaştırma politikaları, ticaret savaşları, kurlardaki volatilité, para birimlerindeki değer kayıplarına rağmen küresel büyüme, son otuz yıllık ortalaması olan %3,8 seviyesinde devam etti.

Dünyanın birçok ülkesinde risklerden söz edilse de dünya ekonomisinde en büyük paya sahip olan ekonomilerin olumlu gidişatı, bu büyümede etkili oldu. Ancak gelişmekte olan ülkelere yönelik risklerin devam etmesi ve küresel büyüme beklentilerinin zayıflaması, 2019 yılında ekonomik büyümenin 2018 yılı kadar kuvvetli olmayacağına işaret ediyor.

2018 yılının ilk yarısında, gelişmiş ülke ekonomilerindeki etkinliğin 2017 yılına göre hız kesmeye başlamasıyla dünya ekonomisinin 2018 ve 2019 büyüme hızına ilişkin açıklanan beklentilerin %0,2 oranında azaltıldığı görülüyor.

2018 yılı itibarıyla öne çıkan risk faktörlerinin başında; ticaret savaşları, Avrupa Merkez Bankası ve Fed normalizasyon süreci, jeopolitik gelişmeler (Brexit, seçimler, yaptırımlar), Çin ekonomik büyüme hızında azalma geliyor.

2018 YILINDA KÜRESEL BÜYÜME; TİCARET SAVAŞLARI, KURLARDAKİ VOLATİLİTE, PARA BİRİMLERİNDEKİ DEĞER KAYIPLARINA RAĞMEN, SON OTUZ YILLIK ORTALAMASI OLAN %3,8 SEVİYESİNDE DEVAM ETTİ.

Ekonomik toparlanma devresinin sonuna geldiği yönünde öngörüler bulunan ABD’de faizler yükseliyor, şirket kârlarında bir yumuşama görülüyor, bütçe açığı hızla artıyor. Ticaret savaşının yarattığı belirsizlikler büyümeyi tehdit etse de Amerikan üretici ve tüketici güven endeksleri, önümüzdeki yıl için iyimserliğin sürdüğünü gösteriyor.

Dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan Çin’de, 2017 yılında %6,7 iken 2018’de %6,5’e gerileyen ekonomik büyümenin, 2019 yılında da %6-6,5 bandında gerçekleşmesi bekleniyor. Büyümesi tek haneli rakamlara gelen Çin’in önümüzdeki dönemde izleyeceği politikalar önem taşıyor. Özellikle devlet teşviklerini çok etkili bir mekanizma olarak çalıştıran Çin, ekonomik büyümesindeki yavaşlamayı planlı bir şekilde kontrol etmeyi hedefliyor. Büyük altyapı yatırımlarını hayata geçiren Çin, piyasaya ciddi oranda likidite sunarken, iç tüketim öncü göstergeleri başta olmak üzere birçok gösterge, yavaşlamanın resmi verilerde açıklanandan daha derin olabileceğini işaret ediyor.

Benzer bir yavaşlama Avrupa Birliği (AB) için de söz konusu. Türkiye’nin en büyük ihracat pazarı olan AB’de ekonomik büyüme hızı, 2017 yılının üçüncü çeyreğinden bu yana gerilemeye başladı. Özellikle Almanya ekonomisinin 2018 yılında %1,5 ile son beş yılın en yavaş büyümesini göstermesi, AB bölgesi için kritik bir önem taşıyor.

Ticaret savaşlarının, 2019 yılında küresel ekonomideki belirsizlikleri artırması bekleniyor.

Küresel ekonominin diğer bir ayağını oluşturan gelişmekte olan ekonomilere yönelik beklentiler de iyimser olma çabalarına karşın oldukça belirsiz bir yönde. Özellikle bu ülkelerin dolar cinsinden borçlarının 2008 yılında dünya ekonomisinin %9’undan 2018 yılında %15’ler seviyesine yükselmiş olması kaygı yaratıyor. 6 trilyon dolara ulaşan borç yükü, gelişmekte olan ülkelerin dolar kurundaki hareketlere çok duyarlı olmasına neden oluyor.

Buna karşılık 2019 yılında dolar kurundaki dalgalanmanın azalacağı ve gelişmekte olan piyasalar arasında ekonomileri daha dengeli olanların, yabancı yatırımcılar açısından yeniden çekici bir konuma yükselecekleri yönünde beklentiler bulunuyor.

2019 yılı, artan ticaret savaşlarının küresel ekonomi üzerinde oluşturduğu risklerin daha fazla hissedileceği bir yıl olacak. 2018 yılında ABD çelik endüstrisi korumacılık önlemleri sonrası kısa süreli bir fayda sağlasa da uzun dönemde tüm ekonomiler bu durumdan zarar görecektir. Dolayısıyla 2019 yılında ticaret önlemlerinin şiddetinin artması durumunda küresel ekonomi üzerindeki belirsizliklerin de artması bekleniyor.

2018 yılında küresel ekonomide yaşanan gelişmeler çelik endüstrisini de benzer şekilde etkiledi. Talebin güçlü seyri, diğer emtia fiyatları ile birlikte çelik fiyatlarını da desteklerken, artan taleple birlikte üretim de artış gösterdi. Ancak başta ABD ve AB tarafından olmak üzere, çelik sektöründe alınan önlemler tarihin en yüksek seviyesine ulaştı. Bu önlemler ekonomik büyüme potansiyelini olumsuz yönde etkiliyor.

2019 YILINDA TİCARET ÖNLEMLERİNİN ŞİDDETİNİN ARTMASI DURUMUNDA, KÜRESEL EKONOMİ ÜZERİNDE OLUŞAN RİSKLERİN DAHA FAZLA HİSSEDİLECEĞİ VE BELİRSİZLİKLERİN ARTACAĞI BEKLENİYOR.

Türkiye Ekonomisi

Türkiye ekonomisi 8 çeyrek üst üste büyüme başarısı gösterdi.

Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde %7,2, ikinci çeyreğinde %5,3 büyümenin ardından ağustos ayında yaşanan kur hareketleri ve küresel ekonomideki gelişmelere rağmen üçüncü çeyrekte %1,6 ile büyümesini sürdürdü. Tarihte eşine nadir rastlanır bir finansal dalgalanma ile karşı karşıya kalan Türkiye, beklenmedik gelişmelerin yaşandığı döneme denk gelen 2016 yılı üçüncü çeyrekteki gerilemenin ardından 8 çeyrek üst üste büyüme başarısı gösterdi.

Yılın ikinci yarısından itibaren gerilemeye başlayan göstergeler yılın son çeyreğine yönelik ekonomik büyümenin daralma yönünde gerçekleşeceğine işaret ediyor. Üçüncü çeyrekte ithalattaki sert daralma ve ihracattaki artışa bağlı olarak net dış ticaretin büyümeye önemli katkı sağladığı, buna karşılık stoklardan kullanımların büyüme üzerindeki olumlu etkiyi sınırladığı gözlemlendi. Bu durumun yılın son çeyreğinde de benzer yönde olması beklenirken, son çeyrek için büyüme oranının daralma yönünde olabileceği öngörülmüyor.

2018 yılı, ihracatta rekor yılı olarak kayıtlara geçti. Toplamda 168 milyar 77 milyon ABD dolarına çıkan ihracat, Cumhuriyet tarihinde ulaşılan en yüksek yıllık ihracat oldu. İhracat odaklı çalışan firmalarda üretim, küresel ekonomik aktivitedeki canlılıktan destek alarak iç talepteki daralmadan sınırlı oranda etkilendi.

Türkiye ekonomisi üzerindeki özellikle yılın ikinci yarısı itibarıyla ortaya çıkan baskıların, 2019 yılı başlarında da devam etmesi, buna karşılık mali disiplin ve sıkı para politikası ile ekonomik hareketliliğin önümüzdeki yılı genel olarak potansiyelinin altında sürdürmesi bekleniyor.

168,8 MİLYAR ABD DOLARI

2018 YILI, İHRACATTA REKOR YILI OLARAK KAYITLARA GEÇTİ, 168 MİLYAR 77 MİLYON ABD DOLARINA ÇIKAN İHRACAT, CUMHURİYET TARİHİNDE ULAŞILAN EN YÜKSEK YILLIK İHRACAT OLDU.

Dünya Çelik Sektörü

Küresel çelik talebi, 2018 yılında gelişmiş ülkelerdeki altyapı yatırımları ve gelişmekte olan ülkelerde iyileşen ekonomik performansa bağlı olarak büyümeye devam etti. Talebin güçlü seyri, diğer emtia fiyatları ile birlikte çelik fiyatlarını da desteklerken, taleple birlikte üretim de artış gösterdi. Ancak başta ABD ve AB tarafından olmak üzere, çelik sektöründe alınan önlemler tarihin en yüksek seviyesine ulaştı.

Dünya Çelik Birliği'nin verilerine göre 2018 yılında dünya ham çelik üretimi geçen yılın aynı dönemine göre %4,5 artış gösterdi ve 1,8 milyar ton oldu.

Dünya Çelik Birliği, 2018 yılı için tüketimde %4 seviyesinde bir artış gerçekleşmesini bekliyor, önümüzdeki yıl içinse küresel talebin %1,4 oranında artacağı tahmininde bulunuyor. Küresel çelik tüketiminin son beş yıldaki büyüme oranları dikkate alındığında, 2000'li yılların başında yakalanan artış hızının sürdürülemediği görülüyor.

Küresel ekonomideki gelişmelerle birlikte 2019-2020 yılları arasında çelik sektörüne dengeli piyasa koşullarının yön vereceği tahmin ediliyor. Küresel ekonomideki seyir, dünya çelik tüketiminin sınırlı da olsa artış göstermesini destekliyor. 2018 yılı çelik tüketiminde, dünya GSYH'sinin sadece %4'ünü oluşturan Güney Kore, Türkiye ve Meksika'da daralma beklenirken, 2019 yılında tüketim daralması beklenen ülke bulunmuyor.

İç talepteki zayıflamaya bağlı olarak 2015 ve 2016 yıllarında yüksek miktarda kapasite fazlası nedeniyle 100 milyon ton seviyesinde çelik ihracatına ulaşan Çin'in 2018 yılı çelik ihracatı; güçlü iç talep, kapasite ve üretim kontrolleriyle birlikte bir önceki yıla göre %8 azalarak 69,5 milyon ton seviyesine geriledi. Sektörün en büyük oyuncusu olan ve büyümesi tek haneli rakamlara gelen Çin'in yakın geçmişte olduğu gibi zorlaştırıcı bir etkiye sahip olmaması için önümüzdeki dönemde izleyeceği politikalar önem taşıyor. 2015'ten bu yana 150 milyon ton seviyesinde kapasite azaltan Çin çelik sektörünün, iç talep tarafında kontrollü büyümenin sürmesi durumunda küresel endüstri için sorun yaratmayacağı ve agresif bir ihracat politikası izlemeyeceği düşünülüyor.

Dünya Ham Çelik Üretimi Ülkeler Sıralaması

	Ülkeler	2018 (bin ton)	2017 (bin ton)	% değişim
1.	Çin	928.264	870.855	6,6
2.	Hindistan	106.463	101.457	4,9
3.	Japonya	104.328	104.661	-0,3
4.	ABD	86.698	81.612	6,2
5.	G. Kore	72.463	71.030	2,0
6.	Rusya	71.680	71.490	0,3
7.	Almanya	42.440	43.297	-2,0
8.	TÜRKİYE	37.312	37.524	-0,6
9.	Brezilya	34.735	34.357	1,1
10.	İran	25.000	21.236	17,7
11.	İtalya	24.475	24.068	1,7
12.	Tayvan, Çin	23.230	22.438	3,5
13.	Ukrayna	21.100	21.332	-1,1
14.	Meksika	20.110	19.924	0,9
15.	Fransa	15.391	15.505	-0,7
	Dünya*	1.789.612	1.712.481	4,5

* Worldsteel'e veri sağlayan 64 ülke, 2017 yılında toplam dünya ham çelik üretiminin yaklaşık%99'unu oluşturmaktadır.

Türkiye Çelik Sektörü

2018 yılı Temmuz ayından sonraki dönemde yedi ayın ortalamasına göre %45 oranında daralan Türkiye çelik tüketimi, yıl genelinde ise %15 daralmayla 31 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. 2018 yılında azalan yurt içi talebe bağlı olarak Türkiye çelik ihracatı, yassı ve uzun ürün toplamında %24 arttı.

Türkiye çelik ihracatı 2018 yılında miktar bazında artarken, bölgesel dağılım bakımından da değişiklik gösterdi. Yassı ürünlerde ABD'nin başlattığı korumacılık ile birlikte NAFTA pazarına yapılan ihracat azalırken, AB ve MENA pazarlarına yapılan ihracat arttı. 2016 yılı sonunda yassı ürünlerde Türk üreticilerin adil ticaret yaptığına karar verilmesi ve bazı ihracatçı ülkelere karşı anti-damping önlemleri başlatılması sonucu bölge içi üretimin çelik ihtiyacına oluşan yoğun talebi karşılamada yetersiz kalmasıyla birlikte, 2018 yılında Türkiye'den AB'ye yapılan ihracat miktarı 4 milyon ton seviyesini aştı.

Uzun ürünlerde de ABD'nin özellikle ülkemizi diğer ülkelerden ayırıştırarak uyguladığı %50 oranında ek vergiler ve korumacılık önlemleri, Türkiye'den ABD'ye yapılan ihracatı olumsuz etkileyerek önemli miktarda düşüşe neden oldu. Buna karşılık geleneksel dağılımda ağırlıklı MENA ve AB olan ihracatın NAFTA harici bölgelere daha dengeli bir oranda dağıldığı gözlemlendi. Sonuç olarak 2018 yılında tüketim miktarındaki düşüş, ihracatta rekor kırılarak kompanse edildi ve Türkiye çelik üretimine yönelik kayıp engellenmiş oldu.

2018 YILINDA AZALAN YURT İÇİ TALEBE BAĞLI OLARAK TÜRKİYE ÇELİK İHRACATI, YASSI VE UZUN ÜRÜN TOPLAMINDA %24 ARTTI.

Küresel çapta yaşanan olumsuz koşullar ve Türkiye özelinde kur hareketlerinden kaynaklanan dalgalanmalar sebebiyle zor bir yılı geride bıraktığımız değerlendirildiğinde, Türkiye çelik sektörünün 2018 yılındaki performansının olumlu olduğu söylenebilir. Türkiye çelik tüketimi son yıllarda potansiyeli ile örtüşen bir şekilde artış gösterdi. 2018 yılı ikinci yarısından itibaren ortaya çıkan ve 2019 yılının bir bölümünü de etkilemesi beklenen ekonomik geri çekilme hareketi hariç bırakıldığında, önümüzdeki yıllarda Türkiye'nin demografik yapısından kaynaklanan güçlü potansiyelinin sağladığı artış eğilimini sürdürmesi bekleniyor.

Ülkemiz açısından kritik konu, çelik tüketimindeki artışın ithalat yolu ile değil kendi iç kaynaklarımız ile karşılanmasıdır. Gelişmiş ülkelerin dahi çelik endüstrilerini korumak amacıyla ciddi önlemlere başvurduğu bir dönemde Türkiye'nin yeterli seviyede korunmaması sürdürülebilir bir durum değildir. 2018 yılında çelik ithalatı tüketimdeki düşüşten etkilenerek yavaşlama gösterse de ithalatın çelik tüketimimiz içerisindeki payını koruması, hatta bir miktar artırması, dikkatle incelenmesi gereken bir durumdur. Çelik tüketiminin lokomotif sektörleri olan inşaat ve imalat sektörlerinin her ikisinin de daralma gösterdiği bir dönemde, özellikle de son yıllarda artan kapasite, uzun yılların getirdiği tecrübe ve teknolojik yeterlilik bakımından yurt içi çelik üreticiler, tüm çelik ürünlerde ülkemizin hem iç tüketim hem de ihracat miktarının tamamını karşılayabilecek seviyedeysen, ithalatın tüketim içerisindeki payının önemli ölçüde azalması beklenmelidir.

2019 yılının küresel açıdan sektörümüzde korumacılığın giderek şiddetini artırdığı ve artık ülkelerin kendi iç tüketim potansiyellerini kendi öz kaynaklarını kullanarak karşılamaya yönelik politikalar izlediği bir dönem olması bekleniyor. Bu noktada Türkiye'nin atacağı adımlar sektörümüz açısından hayati önem taşıyacaktır.

2019 Yılı Beklentileri

2019 yılında gelişmekte olan ekonomilerde riskler olmasına rağmen küresel büyümenin %3 bandında, Türkiye büyümesinin ise %2,3 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmüyor. Çin ekonomik büyümesinin 2019 yılında %6,2 seviyelerinde devam etmesi ve buna bağlı olarak çelik ihracatının bu sene ile benzer seviyelerde, 70 milyon ton bandında olması bekleniyor.

Global çelik tüketiminin %1 bandında büyümesi ile çelik üretiminin de artışını sürdürmesi sonucunda global kapasite kullanım oranlarının %75 seviyesinde devam edeceği öngörülmüyor. ABD ekonomisinin büyüme hızı, enflasyon ve faiz oranlarının, gelişmekte olan ekonomiler ve çelik tüketimi üzerinde baskı yaratmayı sürdüreceği tahmin ediliyor.

2019 yılına girerken, hızlı değişen pazar şartlarına adaptasyon giderek daha fazla önem kazanıyor. Sektör açısından şartları zorlaştıran önemli konuların başında ticaret savaşları geliyor. Dünya Ticaret Örgütü kuralları çerçevesinde adil rekabete inanan Türk üreticiler, dünyanın birçok bölgesinde haksızlığa uğruyor ancak mücadelelerini sürdürüyor.

Korumacılık önlemlerinin etkisiyle bölgeler içindeki ticaretin arttığına tanık oluyoruz. Ancak bölgeler dışındaki ticarete de çok radikal bir azalma söz konusu değil. 2019 yılında da dış ticaretin benzer seviyelerde gerçekleşeceği düşünülüyor.

%75

2019 YILINDA KÜRESEL KAPASİTE KULLANIM ORANLARININ %75 SEVİYESİNDE DEVAM EDECEĞİ ÖNGÖRÜLÜYOR.

ÖNGÖRÜ

KASPAROV

GARRY KASPAROV

DÜNYA ŞAMPİYONU: 1985 - 1993,

PCA DÜNYA ŞAMPİYONU: 1993 - 2000

Kasparov, satrançta bilinen en yüksek ratinge (2851, Temmuz 1999) ulaşan ve en uzun süre 1 numarada kalan oyuncudur. Sekiz kez Olimpiyatlar'da yer aldı ve hepsinde altın madalya kazandı. Satranç Oskarı'nı 14 kez kazanan tek oyuncudur. 1981-1990 arasında oynadığı bütün turnuvalarda birinci veya eş puanlı birinci olarak bir başka rekorun sahibidir.

Kasparov, satranca farklı yönleriyle katkıda bulunmuş bir şampiyondur. 1990'lı yıllardan itibaren modern satranca yön vermeye başlayan bilgisayarlarla yakından ilgilendi. 1989'dan itibaren dünyanın en iyi bilgisayarlarına karşı insanları temsil etti.

ÖNGÖRÜ

“BU, HERHANGİ BİR ANALİZLE VEYA CİHAZ TARAFINDAN ÖLÇÜLEMİYEN TEMEL UNSURDUR VE HER ŞEYİN BAŞARISININ MERKEZİNDE OLDUĞUNA İNANIYORUM: ÖNGÖRÜNÜN GÜCÜ VE ONU BİR USTA GİBİ KUŞANMA VE KULLANMA YETENEĞİ.”

GARRY KASPAROV

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, YEREL VE GLOBAL PİYASALARDAKİ DEĞİŞKENLİKLERİ ÖNGÖRME, DOĞRU ALGILAMA VE RİSKLERİ YÖNETME BECERİSİ SAYESİNDE İSTİKRARLI BÜYÜMESİNİ SÜRDÜRÜYOR.

9,145 MİLYON TON

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, 2018 YILINDA 9,145 MİLYON TON HAM ÇELİK ÜRETİMİNE ULAŞTI.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, REKABET ÜSTÜNLÜĞÜNÜ SÜRDÜRMEK AMACIYLA YENİ ÜRÜN GELİŞTİRME VE TEKNOLOJİ ALANLARINDAKİ GELİŞMELERİ YAKINDAN İZLİYOR, GELECEĞİN İHTİYAÇLARINI EN DOĞRU BİÇİMDE KARŞILAYACAK STRATEJİLER OLUŞTURUYOR.

ÜRETİM VE SATIŞLAR

OYAK Maden Metalürji Grubu, sürdürülebilir kârlı büyüme, verimlilik artışı ve daha düşük maliyetlerle sürekli katma değer yaratmaya yönelik çalışmalarına devam ediyor.

Ülkemiz sanayisinin en önemli yatırım projelerini gerçekleştirerek öncü konumunu güçlendiren OYAK Maden Metalürji Grubu, rekabet üstünlüğünü sürdürmek amacıyla yeni ürün geliştirme ve teknoloji alanlarındaki gelişmeleri yakından izliyor, piyasalardaki fırsatları değerlendiriyor, geleceğin ihtiyaçlarını en doğru biçimde karşılayacak stratejiler oluşturuyor. Grup, 2018 yılında da hedeflerine paralel bir performans sergiledi.

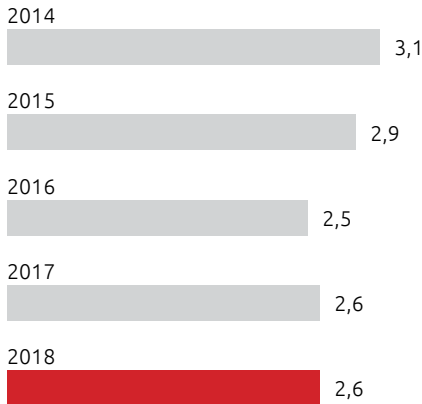
2018 yılında 9,145 milyon ton ham çelik üretimi gerçekleştirildi.

2018 yılında 9,145 milyon ton ham çelik üretimine ulaşan OYAK Maden Metalürji Grubu, Türkiye'deki ham çelik üretiminin yaklaşık %25'ini tek başına gerçekleştirdi.

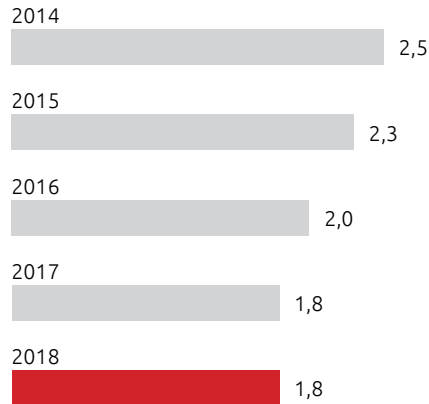
Erdemir ve İsdemir 2018 yılında da %97 ile yüksek kapasite kullanım oranları elde etti.

VERİMLİLİK ARTIŞI VE DAHA DÜŞÜK MALİYETLERLE SÜREKLİ KATMA DEĞER YARATMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALARINA DEVAM EDEN OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, TÜRKİYE'DEKİ HAM ÇELİĞİN YAKLAŞIK %25'İNİ TEK BAŞINA GERÇEKLEŞTİRDİ.

Erdemir Tesisleri Nihai Mamul Üretiminde İş Gücü Verimliliği
(adam saat/ton)

İsdemir Tesisleri Nihai Mamul Üretiminde İş Gücü Verimliliği
(adam saat/ton)

ÜRETİM VE SATIŞLAR

Yıllar İtibarıyla Üretim Tablosu (bin ton)

ÜRETİM (bin ton)	2014	2015	2016	2017	2018
Sıvı Ham Demir	7.695	8.077	8.369	8.389	8.351
Ereğli	3.413	3.438	3.295	3.270	3.078
İskenderun	4.282	4.639	5.074	5.119	5.273
Sıvı Çelik	8.693	9.122	9.373	9.392	9.322
Ereğli	3.846	3.894	3.707	3.672	3.482
İskenderun	4.847	5.228	5.666	5.720	5.840
Ham Çelik	8.493	8.930	9.185	9.203	9.145
Ereğli (Slab)	3.732	3.779	3.601	3.565	3.387
İskenderun (Slab)	3.631	3.570	4.004	4.300	4.746
İskenderun (Kütük)	1.130	1.581	1.580	1.338	1.012
Yassı Nihai Mamul	6.954	7.400	7.071	7.713	7.743
Ereğli (Teneke)	255	235	249	264	225
Ereğli (Galvanizli)	305	319	324	329	334
Ereğli (Soğuk)	1.186	1.266	1.208	1.230	1.142
Ereğli (Sıcak)	2.020	2.206	2.125	2.293	2.216
Ereğli (Levha)	348	334	292	346	405
İskenderun (Sıcak)	2.840	3.040	2.873	3.127	3.399
İskenderun (Slab-Grup dışı)				124	22
Uzun Nihai Mamul	1.153	1.563	1.572	1.328	980
Kütük	589	1.022	987	688	432
Kangal	564	541	585	640	548
Demir Cevheri	2.666	2.422	2.106	1.996	1.770
Pelet	1.550	1.547	1.565	1.501	1.513
Diğer	1.116	875	541	495	257

7,7 MİLYON TON 1 MİLYON TON

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU'NUN YIL SONU TOPLAM YASSI NİHAİ ÜRÜN ÜRETİMİ 7,7 MİLYON TON OLDU.

2018 YILINDA 0,4 MİLYON TONU KÜTÜK, 0,6 MİLYON TONU KANGAL OLMAK ÜZERE 1 MİLYON TON UZUN NİHAİ ÜRÜN ÜRETİMİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

Yassı Çelik Üretimi

2018 yılında Erdemir, 2,6 milyon ton sıcak, 1,7 milyon ton soğuk olmak üzere 4,3 milyon ton yassı ürün üretti. İsdemir'in ürettiği 3,4 milyon ton sıcak ürün üretimiyle beraber Grubun yıl sonu toplam yassı nihai ürün üretimi 7,7 milyon ton oldu. Erdemir Romanya ise 2018 yılında 97 bin ton silisli yassı çelik üretti.

Uzun Çelik Üretimi

OYAK Maden Metalürji Grubu 2018 yılında 0,4 milyon tonu kütük, 0,6 milyon tonu kangal olmak üzere 1 milyon ton uzun nihai ürün üretimi gerçekleştirdi.

Demir Cevheri Üretimi

2018 yılında 1,5 milyon ton pelet üretilen Erdemir Maden'de, diğer ürünlerle (parça cevher, toz cevher, ara ürün ve pelet keki) birlikte toplam üretim yaklaşık 1,8 milyon tona ulaştı.

Çelik Servis Merkezi Hizmeti

Ersem'in tesislerinde 2018 yılında hurda ve fason hariç 1,1 milyon ton satış seviyesi elde edildi. Bu satışın 396 bin tonu işlenmemiş, 680 bin tonu ise işlenmiş ürün oldu.

Liman Hizmetleri

OYAK Maden Metalürji Grubu limanlarında 2018 yılında, 2,2 milyon tonu üçüncü şahıslara olmak üzere 26,1 milyon ton elleçleme hizmeti verildi. Grubun liman hizmetlerinden elde ettiği gelir 15,9 milyon ABD doları olarak kaydedildi.

Erdemir Limanı'nda 10,5 milyon ton yükleme ve tahliye hizmeti verildi, bu miktarın 621 bin tonu üçüncü şahıslara yapıldı. 2018 yılı elleçleme miktarı son 9 yılın en yüksek ikinci değeri olarak gerçekleşti. Toplam 6,6 milyon ABD doları gelir elde edildi.

2018 yılında İsdemir limanında yaklaşık 1,6 milyon tonu üçüncü şahıs hizmeti olmak üzere toplam 15,6 milyon ton elleçleme yapıldı. Toplam gelir 9,3 milyon ABD dolarına ulaştı.

Yassı Çelik Yurt İçi Satış Dağılımı (%)

- Boru&Profil ve Haddemeleme %51
- Genel İmalat Sanayi %19
- Dağıtım Kanalları %17
- Otomotiv %13

Uzun Çelik Yurt İçi Satış Dağılımı (%)

- İnşaat Çeliği ve Profil Üreticileri %43
- Yüksek Karbonlu ve Özel Kaliteler %33
- Genel İmalat Sanayi %24
- Otomotiv %13

ÜRETİM VE SATIŞLAR

Müşteri portföyü genişlemeye devam etti.

OYAK Maden Metalürji Grubu 2018 yılında 8,4 milyon ton nihai ürün satışı gerçekleştirdi. Bu satışların 7,5 milyon tonu yassı, 0,9 milyon tonu uzun ürünlerden oluştu. Müşterilerinin beklentilerini üst seviyede karşılamaya devam eden Grup 2018 yılında portföyüne uzun ürünlerde 14, yassı ürünlerde 26 olmak üzere 40 yeni müşteri kazandırdı.

OYAK Maden Metalürji Grubu nihai kullanıcılara yönelik yeni kalite ve ürün geliştirme çalışmaları ile ürün gamını müşteri beklentileri doğrultusunda geliştirmeyi sürdürdü. Grup 2018 yılında yassı çeliklerde 18, uzun çeliklerde 11 yeni kaliteyi ürün gamına ekledi.

OYAK Maden Metalürji Grubu yurt dışında da tercih edilen bir tedarikçi olmayı sürdürdü. 50 ülkede 200 farklı müşteriye ulaşan Grup 1,6 milyon ton ihracat yaptı.

MÜŞTERİLERİNİN BEKLENTİLERİNİ ÜST SEVİYEDE KARŞILAMAYA DEVAM EDEN OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU 2018 YILINDA PORTFÖYÜNE UZUN ÜRÜNLERDE 14, YASSI ÜRÜNLERDE 26 OLMAK ÜZERE 40 YENİ MÜŞTERİ KAZANDIRDI.

SATIŞ (bin ton)	2014	2015	2016	2017	2018
Yassı Nihai Mamul	6.933	7.229	7.163	7.594	7.482
Ereğli (Teneke)	258	244	248	267	221
Ereğli (Galvanizli)	79	63	47	63	64
Ereğli (Soğuk)	974	926	936	919	880
Ereğli (Sıcak)	1.736	1.884	1.757	1.802	1.710
Ereğli (Levha)	333	311	267	343	370
İskenderun (Sıcak)	2.846	2.841	2.843	2.908	3.142
İskenderun (Slab)	-	-	-	123	19
Ersem (Galvanizli)	221	263	272	289	259
Ersem (Soğuk)	256	348	357	370	327
Ersem (Sıcak)	230	349	436	510	490
Uzun Nihai Mamul	1.163	1.552	1.587	1.364	919
Kütük	625	998	999	717	395
Kangal	538	554	588	647	524
Demir Cevheri	2.853	2.285	2.174	2.052	1.880
Pelet	1.538	1.532	1.547	1.485	1.510
Diğer	1.315	753	627	567	370

Not:

- Ereğli soğuk satışlarına Romanya dahildir.
- Erdemir Maden satışlarına grup içi satışlar dahildir.

SATINALMA-TEDARİK

Satınalma faaliyetlerinin en temel hedefi, gerekli ürün gruplarını en uygun zaman aralıklarında hazır bulundurmaktır.

Çelik üretim süreçleri için gerekli olan hammadde ve yarı mamullerin alım şartları uluslararası piyasalarda belirleniyor, her bir ürünün kendine has koşulları ve piyasa oluşumu bulunuyor. Satınalma faaliyetleri tüm bu şartları kapsayan unsurlar göz önüne alınarak kurgulanıyor, her ürünün takibi ve alımı, bulunduğu piyasa üzerine uzmanlaşmış ekipler tarafından yürütülüyor.

Entegre üretimin devamlılığı, esas kabul ediliyor. Bunun için gerekli ürün gruplarının en uygun zaman aralıklarında hazır bulundurmak, satınalma faaliyetlerinin en temel hedefleri arasında yer alıyor. Dolayısıyla, satınalma faaliyetleri sadece ürün alımı değil, kapsamlı planlama ve operasyonel süreçleri de içeriyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu'nun hedefleri doğrultusunda, tedarik maliyetleri ve stok seviyeleri asgari düzeyde tutulmaya çalışılırken, kritik malzemenin mevcudiyeti de sağlanıyor. Ham madde lojistiğinin yanı sıra müşterilere teslim edilecek olan nihai ürünlerin lojistik süreçleri de satınalma birimi tarafından yürütülüyor. Bununla birlikte; danışmanlık, personel eğitimi ve gözetim gibi bazı hizmetler de satınalma faaliyetleri arasında yer alıyor.

Grup stratejileri arasında yerli tedarikçileri desteklemek, her zaman öncelikli bir konu olarak değerlendiriliyor.

2018 yılında birçok ham madde tedarikçisi; tabiat olayları, grev, kaza ve arıza gibi çeşitli nedenlerden dolayı istenilen miktarlarda ürün temin edemedi. Eksik kalan ürünlerin temini alternatif kaynaklardan yapıldı ve çelik üretiminde devamlılık başarıyla sağlandı. Satınalma stratejilerinin merkezinde tedarikçi çeşitliliği yer alan OYAK Maden Metalürji Grubu'nun ilgili birimleri yeni tedarikçi arayışlarını sürdürüyor ve tedarik riskini minimize ediyor.

Grup stratejileri arasında yerli tedarikçileri desteklemek, her zaman öncelikli bir konu olarak değerlendiriliyor. Bu kapsamda demir cevheri, kömür ve kireç taşı gibi ham madde alımlarının yanı sıra; çelik hurdası, ferro-alyaj malzemeler, refrakter ürünler, üretim makineleri ile yedek parçaları ve özel üretim bazı ekipmanlar, mümkün olduğunca yerli tedarikçilerden karşılanmaya çalışılıyor.

Satınalma birimi; üretim ve tedarikçiler arasında stratejik bir ara yüz görevi üstlenerek, alınacak olan ürün veya hizmetlerin tam zamanında, en uygun şartlarda tedarik edilmesini sağlıyor. Sadece ticari unsurlar ile sınırlı kalmayan bu faaliyetler, planlama, kalite, lojistik ve hatta yatırım süreçlerini de kapsıyor, bu nedenle tüm entegre süreçler içerisinde çok önemli bir yere sahip bulunuyor.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU'NUN HEDEFLERİ DOĞRULTUSUNDA, TEDARİK MALİYETLERİ VE STOK SEVİYELERİ ASGARİ DÜZEYDE TUTULMAYA ÇALIŞILIRKEN, KRİTİK MALZEMENİN MEVCUDİYETİ DE SAĞLANIYOR.

DESTEK

GRUP STRATEJİLERİ ARASINDA YERLİ TEDARİKÇİLERİ DESTEKLEMEK, HER ZAMAN ÖNCELİKLİ BİR KONU OLARAK DEĞERLENDİRİLİYOR.

OYAK Maden Metalürji Grubu, müşterilerinin beklenti ve ihtiyaçlarını dikkate alarak katma değerli ürünler geliştirmeyi, ürün ve hizmetleriyle fark yaratmayı amaçlıyor. Bu çerçevede inovasyona ve yeni ürün projelerine odaklanan Grup, Ar-Ge'ye büyük önem veriyor.

Erdemir Ar-Ge Merkezi, sektöründe bir ilk olarak başarılı çalışmalarını sürdürüyor.

Ar-Ge Merkezi; rekabetçi, yüksek katma değerli yeni ürünleri uygun maliyetlerde üretmek, alternatif hammadde kaynaklarını araştırmak, maliyet düşürücü alternatif malzeme ve teknolojileri belirlemek, hammadde ve enerji kaynaklarının daha verimli kullanılmasını sağlamak üzere çalışmalar yürütüyor.

Türk çelik sektörünün T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylı ilk Ar-Ge Merkezi olan Erdemir Ar-Ge Merkezi, 3. faaliyet dönemi için yapılan bakanlık denetimini başarı ile tamamladı.

Ar-Ge Merkezi, 2018 yılında fabrika sahasında bulunan yerleşkesinden laboratuvar alt yapısını genişletmek amacıyla Karadeniz Ereğli sınırları içinde, tesislerden bağımsız, ayrı bir yerleşkeye

taşındı. Bu yeni yerleşkede Hammadde Ar-Ge ve Ürün Geliştirme Ar-Ge altyapıları için iki kapsamlı laboratuvar oluşturulmasına başlandı. İnşaat işleri önemli ölçüde tamamlanan projede, Ar-Ge çalışmalarında kullanılacak simülatör ve cihazların montaj işlerine başlandı.

2018 yılında üretim süreçlerinde yapılan iyileştirmelerle daha rekabetçi ürünlerin pazara sunulması sağlandı.

Sıcak Ürün ve Proses, Soğuk Ürün ve Proses, Çelik Üretim ve Döküm Teknolojileri, Hammaddeler ve Demir Üretim Ar-Ge olmak üzere 4 ana grup altında faaliyetlerini yürüten Ar-Ge Merkezi'nde 2018 yılında 30 proje tamamlandı, 31 projenin çalışmaları ise devam ediyor.

TÜRK ÇELİK SEKTÖRÜNÜN T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TARAFINDAN ONAYLI İLK AR-GE MERKEZİ OLAN ERDEMİR AR-GE MERKEZİ, YÜKSEK KATMA DEĞERLİ YENİ ÜRÜNLERİ UYGUN MALİYETLERDE ÜRETMEK ÜZERE ÇALIŞMALAR YÜRÜTÜYOR.

Ar-Ge Merkezi'nin üretim süreçlerinde yaptığı iyileştirmelerle maliyet avantajı sağlanarak, daha rekabetçi ürünler pazara sunuldu. Ayrıca, üretim proseslerinde açığa çıkan atıkların geri kazanımları ile ilgili çalışmalara devam edildi.

2019 yılında Erdemir Ar-Ge Merkezi'nin tüm simülasyon altyapısının tamamlanması hedefleniyor. Satın alma süreci sonlanan deneysel sinter simülatörünün kurulum ve montaj çalışmaları 2018 yılı içinde tamamlandı. Devreye alma işlemleri süren bu simülatör vasıtasıyla çok sayıda harman modelleme çalışması yapılabilecek. Aynı zamanda simülatörün yardımcı test ekipmanları olan; sarsak elek, kırıcı, tambur, karıştırıcı, peletleme tamburu ve parçalanma test cihazları da "Hammaddeler ve Demir Üretim Simülasyon Laboratuvarı" altyapısına kazandırıldı. Ayrıca kok yan ürünlerde kütle denkliği çalışmalarına da imkan sağlayacak kok test fırını satın alma süreci devam ediyor.

Ergitme ve döküm laboratuvarları bünyesinde satın alınan 150 kg kapasiteli vakum indüksiyon fırını ve 350 kg kapasiteli açık indüksiyon fırınının kurulum ve montaj çalışmaları tamamlandı.

Sıcak daldırma galvaniz simülatörünün montaj ve devreye alma çalışmaları 2018 yılı içinde gerçekleştirildi. Bu simülatör, yüksek performanslı ısıtma, tavlama, soğutma ve farklı kimyasal kompozisyonlarda sıcak daldırma yöntemi ile kaplama yapabilme ve endüstriyel sürekli galvanizleme hatları ile aynı atmosfer koşullarında çalışabilme kabiliyetine sahip. Mevcut ürün iyileştirme ve yeni ürün geliştirme çalışmalarında aktif olarak kullanılan bu simülatör ile Erdemir sürekli galvanizleme hatları yenilikçi proses parametreleri ile optimize edilecek. Sıcak daldırma galvaniz simülatörü, Ar-Ge çalışmalarının süresini kısaltacağı gibi saha ölçeğinde yapılacak deneme sayılarını en aza indirerek üretim kayıplarını da azaltacak. Ayrıca 2018 yılının son

AR-GE MERKEZİ'NİN ÜRETİM SÜREÇLERİNDE YAPTIĞI İYİLEŞTİRMELERLE MALİYET AVANTAJI SAĞLANARAK, DAHA REKABETÇİ ÜRÜNLER PAZARA SUNULDU, ÜRETİM PROSESLERİNDE AÇIĞA ÇIKAN ATIKLARIN GERİ KAZANIMLARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARA DEVAM EDİLDİ.

çeyreğinde kurulum çalışmalarına başlanan soğuk haddeleme simülatörünün 2019 yılının ilk 6 ayı içerisinde devreye alma çalışmalarının tamamlanması hedefleniyor.

Temmuz 2018’de detay mühendislik çalışmaları tamamlanan sıcak haddeleme simülatörü saha montaj çalışmalarının 2019’un ilk yarısında başlaması ve ekipmanın yıl sonunda devreye alınması planlanıyor.

Yaşam Döngüsü Analizi çalışmaları başlatıldı. Ar-Ge Merkezi’nde Erdemir proseslerinde Yaşam Döngüsü Analizi (Life Cycle Assessment) çalışmaları başlatıldı. Bu yöntem yardımıyla, ana üretim süreçlerinin çevre performansları belirlenecek.

Üst düzey laboratuvar cihazları devreye alındı.

Çelik üretim prosesinde oluşan ve çeliğin özelliklerini etkileyen kalıntıların daha ayrıntılı (elementel özellik, boyut, adet, tip ve dağılım) analizlerinin yapılması ve çelik temizliği hakkında detaylı bilgi elde edilmesi amacıyla alınan cihazın kurulumu tamamlandı ve analizlere başlandı. Malzeme karakterizasyon çalışmalarının derinliğini ve niteliğini üst seviyelere taşıyacak olan X-ışını kırınımı ve X-ışını floresans spektrometre cihazlarının da bulunduğu “Spektral Analiz ve X-ışını Laboratuvarı” ile “Numune Hazırlama Laboratuvarı” kuruldu, tüm cihazlar devreye alındı.

Çelikhane cürufunun karayollarında kullanılmasına olanak sağlayacak cüruf yaşlandırma çalışmaları yapılması amacıyla Erdemir Ar-Ge Merkezi’nin teknik altyapısına, pilot ölçekli otoklav kuruldu ve devreye alındı. Cürufun genleşme davranışını ilgili standartlara uygun şekilde ölçecek laboratuvar yetkinliği kazanıldı.

Yüksek sertlik ve mukavemete sahip ısıl işlem çelikleri ve ileri yüksek mukavemetli çeliklerin geliştirilmesi kapsamında kullanılmak üzere su jeti, tel erozyon cihazları ve Brinell sertlik cihazları laboratuvar altyapısına kazandırıldı.

Diğer yandan metal şekillendirme laboratuvarında bulunan cihazlara ilave donanım ve test aparatlarının tedarik edilmesiyle, kaplama ve boya kalınlığı ölçümleri, geri yaylanma testleri ile ilgili yetkinlikler de kazanıldı.

Erdemir emaye çelik kalitelerinin kaplama özelliklerinin belirlenmesi, beyaz eşya sektörünün ihtiyaçlarına yönelik kaplama performansı yüksek yeni çelik kalitelerinin geliştirilmesi, müşteri odaklı ortak projelerin gerçekleştirilmesine yönelik deneysel emaye kaplama sistemi oluşturuldu.

AR-GE MERKEZİ’NDE ERDEMİR PROSESLERİNDE ANA ÜRETİM SÜREÇLERİNİN ÇEVRE PERFORMANSLARINI BELİRLEMEK ÜZERE YAŞAM DÖNGÜSÜ ANALİZİ (LIFE CYCLE ASSESSMENT) ÇALIŞMALARI BAŞLATILDI.

30 PROJE

FAALİYETLERİNİ 4 ANA GRUP ALTINDA YÜRÜTEN AR-GE MERKEZİ’NDE 2018 YILINDA 30 PROJE TAMAMLANDI, 31 PROJENİN ÇALIŞMALARI İSE DEVAM EDİYOR.

Çalışanların sürekli gelişimini sağlamak üzere eğitim faaliyetleri yürütüldü.

Çalışanlarının sürekli gelişimine önem veren Erdemir Ar-Ge Merkezi, güncel teknolojik gelişmelerin ışığında eğitim faaliyetleri yürütüyor. 2018 yılında çalışana özel, farklı teknik konularda 24 eğitim verilirken, çalışanların doktora ve yüksek lisans eğitimlerine devam etmeleri teşvik edildi. Ar-Ge Merkezi 2018 yılını 2 doktora mezunu, 11 doktora öğrencisi, 10 yüksek lisans mezunu, 5 yüksek lisans öğrencisi, 13 lisans mezunu, 1 ön lisans öğrencisi ve 6 ön lisans/lise mezunu, toplamda 52 çalışanla tamamladı.

Ar-Ge Merkezi çalışanları; 2018 yılı içerisinde maden ve metalürji sektörü ile ilgili ulusal/uluslararası alanda düzenlenen etkinliklere, tamamı uluslararası etkinliklerde olmak üzere 6 adet makale/bildiri/poster ile katılım gösterdi. Erdemir Ar-Ge Merkezi, Bakanlık onayının ardından toplamda 58 makale/bildiri/poster ile etkinliklere katılım sağlayarak Grubun tanıtımına ve entelektüel sermaye birikimine katkıda bulundu. Makale/bildiri/poster katılımlarının 46'sı uluslararası etkinliklerde gerçekleşti.

OYAK Maden Metalürji Grubu'nda 5 tescillenmiş patent/faydalı model bulunuyor.

2018 yılı içinde Grup çalışanlarından gelen buluş önerilerine istinaden 6 patent 3 faydalı model başvurusu yapıldı. Başvurusu yapılan 9 patent/faydalı model ile birlikte toplamda 20 başvurunun tescil süreci devam ediyor. Diğer yandan 2014 yılından bu yana TÜBİTAK TEYDEB 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında başvurusu yapılan projelerden 5'i başarıyla tamamlanırken, desteklenmesine karar verilen 3 projenin faaliyetleri ise devam ediyor.

Geliştirilen yeni ürünlerle kalite sayıları artış gösterdi.

Ürün geliştirme çalışmalarında verimlilik artırıcı ve maliyet düşürücü unsurlara öncelik veren OYAK Maden Metalürji Grubu, bu kapsamda otomotiv ve beyaz eşya dahil pek çok sektör için katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesine ve üretilmesine yönelik yoğun faaliyetler gerçekleştiriyor.

Otomotiv sektörüne özel yeni yüksek mukavemetli kaliteler geliştirilerek, yurt içi firmaların ithalata bağımlılığını azaltacak çalışmalara 2018 yılında da devam edildi.

Yıl içinde Ar-Ge ve Kalite Teknoloji birimlerinin ortak çalışmalarıyla yürütülen mevcut ve yeni ürün geliştirme çalışmaları kapsamında 18 yeni çelik kalitesi geliştirildi; 9 sıcak, 2 soğuk ve 7 galvaniz kalitesi satışa sunuldu. OYAK Maden Metalürji Grubu'nun yassı çelik ürün kalite sayısı 479'a ulaştı. Uzun ürünlerde satışa sunulan 11 yeni kaliteyle birlikte toplam uzun ürün kalite sayısı 293'e yükseldi. 2019 yılında aşınmaya dayanıklı ve ısı işlem çelikleri geliştirilmesine yönelik çalışmalar yoğun şekilde devam edecek.

ERDEMİR AR-GE MERKEZİ, GÜNCEL TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN IŞIĞINDA EĞİTİM FAALİYETLERİ YÜRÜTÜYOR. 2018 YILINDA ÇALIŞANA ÖZEL, FARKLI TEKNİK KONULARDA 24 EĞİTİM VERİLDİ.

18

2018 YILINDA AR-GE VE KALİTE TEKNOLOJİ BİRİMLERİNİN ORTAK ÇALIŞMALARıyla 18 YENİ ÇELİK KALİTESİ GELİŞTİRİLDİ.

Erdemir laboratuvarları TS EN ISO/IEC 17025 standardı doğrultusunda çalışmalarını sürdürüyor.

Erdemir Deney Laboratuvarları, TÜRKAK Belge Yenileme Tetkikinde 2019 yılında kapsam genişletme başvurusu yapılacak test/analizler ile ilgili TS EN ISO/IEC 17025 standardı teknik gereklilikleri kapsamında Yeterlilik Testlerine katılımlar, İç Kalite Kontrol ve Ölçüm Belirsizliği çalışmalarını tamamladı.

Erdemir Kalibrasyon Merkezi 2017 yılı sonunda geçirdiği TS EN ISO/IEC 17025 standardı yeniden belgelendirme tetkikinin ardından, 15 Mart 2018 tarihinde, 4 yıl geçerli yeni akreditasyon sertifikasına sahip oldu. Gözetim denetimleri ile standarda uygunluğun devam edip etmediği her yıl TÜRKAK tarafından kontrol edilecek. 2019 yılında gerçekleştirilecek gözetim denetiminde ise mevcut kapsama ilave olarak, Terazi Kalibrasyonu (Euramet cg.18) ile Etüv-Fırın Kalibrasyonu (Euramet cg.20) konularında akreditasyon genişletme denetimlerine de girilecek.

Erdemir Maden’de arama ve rezerv geliştirme çalışmaları yapıldı.

Erdemir Maden’in Divriği’deki ocaklarında mevcut rezervleri artırma ve yeni rezerv bulmaya yönelik toplam 11.871 metre yer üstü ve 2.603,5 metre yer altı sondajlı arama ve rezerv geliştirme çalışmaları yapıldı. Yapılan bu çalışmalarda 2017 yılındaki mevcut rezervlere ek olarak toplam 9.057.332 ton yeni işletilebilir manyetit cevheri rezervi bulundu. 2018 yılında ruhsat sahalarında toplam 737,29 hektar alanda (Ha) jeofizik (gravite+manyetik) etüt yapıldı. 2018 yılında yapılan jeolojik, jeofizik ve sondajlı arama çalışmaları sonucunda yeni bulunan bu rezervler ile Divriği Konsantrasyon ve Peletleme Tesisinin 2026 yılında bitecek olan ömrü 2029 yılına kadar uzatıldı.

2019 yılında Malatya-Hekimhan-Hasançelebi, Bingöl-Genç-Avnik, Sivas-Divriği-Ekinbaşı ve Denizli-Tavas-Ulukent sahalarında jeolojik detay etüt, jeofizik etüt, sondajlı arama ve rezerv geliştirme çalışmalarına devam edilecek.

YENİLİK

DEEPER BLUE

DEEPER BLUE

DÜNYA ŞAMPİYONU: 11 MAYIS 1997

Dünya tarihinin en iyi satranç oyuncusu olarak gösterilen Garry Kasparov, IBM'in Deep Blue isimli satranç bilgisayarıyla kendisine meydan okumasını ve Deep Blue ile maç yapmayı kabul etmişti.

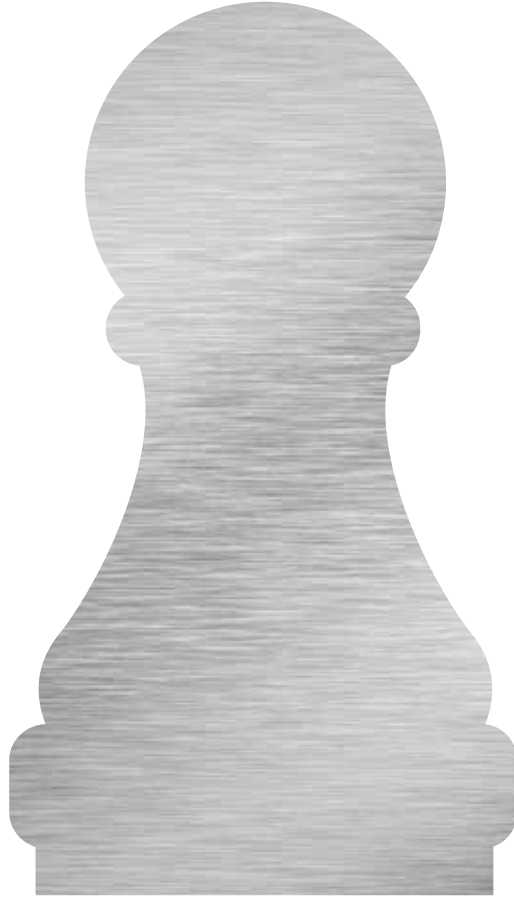
1996 yılında yapılan ilk maçı kazanan Kasparov, bir bilgisayarın hiçbir zaman bir insandan daha zeki olamayacağı izlenimini bırakmıştı.

11 Mayıs 1997 tarihinde, IBM'in Deeper Blue olarak geliştirdiği bilgisayar Garry Kasparov'u yendi. Kasparov, bilgisayarın bir hamlesinde insan müdahalesi bulunduğunu söyleyerek sonuca itiraz etti, ancak kimin haklı olduğu bugüne kadar kanıtlanamadı.

Kasparov'un ilk maçta Deep Blue'yu yenmiş olması, bilgisayarın saniyede milyonlarca hamleyi hesap edebilmesine rağmen, elde etmiş olduğu bu verileri bir insan kadar iyi değerlendiremediği için insanın yerinin her zaman farklı olduğunu gösteriyor.

YENİLİK

“YENİ NESİL BİLGİSAYARLARIN YAPTIKLARI İŞLEMLER, İNSANLARIN OLUŞTURDUKLARI ALGORİTMALARI TAKİP ETMEKTEN İBARET.”

İNOVASYONA VE YENİ ÜRÜN PROJELERİNE ODAKLANAN OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLER GELİŞTİRİYOR, ÜRÜN VE HİZMETLERİYLE FARK YARATIYOR.

YATIRIMLAR

OYAK Maden Metalürji Grubu'nun yatırım faaliyetleri, sürekli gelişim stratejisine uygun biçimde devam ediyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, modern tesislere sahip, rekabet edebilir ürünler yaratan entegre demir çelik tesislerindeki yatırım faaliyetlerine, sürekli gelişim stratejisi ile 2018 yılında da devam etti.

OYAK Maden Metalürji Grubu şirketlerinin yatırım faaliyetleri, Erdemir Mühendislik tarafından yürütülüyor. Stratejik hedeflerini, tüm projelerde Gruba en düşük toplam sahip olma maliyetiyle, verim artırıcı ve yenilikçi çözümler sunmak şeklinde belirleyen Erdemir Mühendislik, OYAK Maden Metalürji Grubu şirketlerinin ihtiyaçları doğrultusunda en son teknolojileri kullanarak hizmetlerini sürdürüyor. Erdemir Mühendislik daha az kaynakla daha çok değer yaratmayı hedefliyor, sağlıklı ve güvenli çalışma ortamları oluşturarak "sıfır kaza" felsefesine uygun bir proje yönetim anlayışını uyguluyor.

2018 yılı içerisinde Erdemir ve İsdemir'de devam eden yatırım adedi 33 oldu. Bu projelerden 6 adedi 2018 yılı içerisinde başlatıldı, 6 tanesi ise 2018 yılı içerisinde tamamlandı.

Tamamlanan Yatırımlar

Erdemir 1 No.lu Yüksek Fırın İçin 4 No.lu Soba Yapılması Projesi

Soba kapasitelerinin değiştirilmeden 1. Yüksek Fırın'ın yenilenerek 1.750.000 tsm/yıl üretim seviyesine yükselmesinden sonra bakım ihtiyacı ortaya çıkan sobaların peyderpey bakıma alınmaları amaçlandı ve 1. Yüksek Fırın'da üretim kaybının önlenmesini sağlamak üzere yeni bir soba yapıldı.

Erdemir Dizel Jeneratörlü Dinamik UPS Dağıtım Panelleri (DUPS) Projesi

Proje ile tuzlu su pompa istasyonuna ilave bir adet 1.000 kVA gücünde dizel jeneratörlü DUPS alınması ile elektrik kesintisi durumunda kritik tesislerin tuzlu su ihtiyacının kesintisiz olarak sağlanması ve elektrik üretimi için gereken minimum tuzlu suyun karşılanması amaçlandı.

2018 YILI İÇERİSİNDE ERDEMİR VE İSDEMİR'DE DEVAM EDEN YATIRIM ADEDİ 33 OLDU. BU PROJELERDEN 6 ADEDİ 2018 YILI İÇERİSİNDE BAŞLATILDI, 6 TANESİ İSE 2018 YILI İÇERİSİNDE TAMAMLANDI.

Ayrıca, Kuvvet Santralinde klasik UPS'ler yerine tek ve merkezi olacak şekilde 750 kVA gücünde dizel jeneratörlü DUPS alınarak turbo blower, turbo jeneratör ve buhar kazanları için kesintisiz çalışma sağlanması hedeflendi.

Erdemir 2. Asitleme Kaynak Makinesi ile Kenar Kesme ve Hurda Doğrama Ünitelerinin Yenilenmesi Projesi

Kaynak Makinesi ve Kenar Kesme ve Hurda Doğrama Ünitelerinin yenilenerek uzun süreli duruş riskinin önlenmesi, kısmi kapasite artışı ve kenar kesme kalitesinde artış hedeflendi. Proje 2018 yılı Aralık ayı içerisinde tamamlandı.

Erdemir Merdane Pürüzlendirme Tezgahı Projesi

Soğuk Haddehanede üretim sürekliliğini devam ettirebilmek için, eski Sarclad marka EDT Tezgahı yerine, yeni bir Merdane Pürüzlendirme Tezgahı temin edilmesini kapsayan proje, 2018 yılı içerisinde tamamlandı.

İsdemir 8. Hava Ayırıştırma Tesisi

İsdemir ile Linde ortaklığı tarafından, Yüksek Fırınlara daha fazla oksijen enjeksiyon imkanı sağlanarak yakıt tasarrufu yapılması amacıyla başlanılan 8. Hava Ayırıştırma Projesinin test ve devreye alma çalışmaları yıl sonuna doğru tamamlandı ve tesis 2018 yılı içerisinde faaliyete geçti.

İsdemir Çevre Yatırım Projeleri

Tüm süreçlerin yasalara uygun, paydaşlarına değer yaratan, sorumlu ve hesap verebilir bir yönetim anlayışıyla yürütme politikasını desteklemek amacıyla oluşturulmuş olan Çevre Yatırım Paketi tamamlandı.

Devam Eden Yatırımlar

Erdemir 2. Sürekli Galvanizleme Hattı Projesi

Özellikle otomotiv sanayisine yönelik kaliteli özel üretimlerin gerçekleştirilebileceği, yüksek teknolojik özelliklere sahip, "2. Sürekli Galvanizleme Hattı" projesinde devreye alma çalışmaları devam ediyor.

Erdemir Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) Merkezi ve Simülasyon Merkezi Projesi

Ar-Ge Simülasyon Merkezi oluşturulmasının ana amacı, Oyak Maden Metalürji Grubu'nda değer yaratacak Ar-Ge projelerinin belirlenmesi ve bu projelerin hedeflenen sonuçları sağlayacak şekilde sürdürülmesidir. Proje kapsamında, hammadde ve ürün geliştirme çalışmaları yapılacaktır.

Hammadde çalışmalarının neticesinde atıkların değerlendirilmesi, maliyet düşürücü alternatif malzeme ve teknolojilerin belirlenmesi ve proseslerin geliştirilmesi hedefleniyor. Ürün geliştirme çalışmaları sonucunda ise yeni çelik kalitelerinin geliştirilmesi, yeni kalitelerin üretim proses parametrelerinin belirlenmesi, yeni ürünlerin üretimi ve kullanılması esnasında ortaya çıkabilecek problemlerin çözümüne yönelik teknik öneriler tasarlanması planlanıyor.

2019 sonunda tamamlanması planlanan Ar-Ge Simülasyon Merkezi Projesi kapsamındaki inşaat işleri tamamlandı. Simülatörlerin imalat, sevkiyat ve montaj işleri ise devam ediyor.

AR-GE SİMÜLASYON MERKEZİ, OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU'NDA DEĞER YARATACAK AR-GE PROJELERİNİN BELİRLENMESİ VE BU PROJELERİN HEDEFLENEN SONUÇLARI SAĞLAYACAK ŞEKİLDE SÜRDÜRÜLMESİNE HİZMET EDECEK.

Erdemir 6. Buhar Kazanı ve 60 MW Yeni Turbo Jeneratör Projeleri

6. Buhar Kazanı Projesi ile yüksek fırın gazının maksimum seviyede ve daha verimli değerlendirilerek buhar üretilmesi amaçlanıyor. Teknoloji sağlayıcı firmanın mühendislik çalışmaları sürüyor.

1. 2. ve 3. Turbo Jeneratörler yerine 60 MW Yeni Turbo Jeneratör Alımı Projesi ile elektrik üretimindeki işletme güvenliğinin artırılması planlanıyor. Projede teklif değerlendirme çalışmaları devam ediyor.

Erdemir Çevre Yatırım Projeleri

Erdemir'de tüm süreçlerin yasalara uygun, paydaşlar için değer yaratan, sorumlu ve hesap verebilir bir yönetim anlayışıyla yürütülmesi doğrultusunda Çevre Yatırım Projeleri sürdürülüyor.

İsdemir Elektrikli İstasyon Toz Tutma ve Su Soğutma Sistemi Modernizasyonu

Çelikhane ikincil metalürji elektrikli pota istasyonu toz toplama ve su soğutma sistemi kapasitesinin, kimyasal ısıtma istasyonu (IR-UT) toz toplama ünitesiyle birleştirilerek artırılmasının amaçlandığı projede saha çalışmaları ve soğuk test çalışmaları yapılarak duruş gerektiren işler tamamlandı. Devreye alma ve kabul çalışmaları sürüyor.

İsdemir Slab Döküm Kalıp Seviye Kontrol Sistemi Modernizasyonu

Yeni elektromanyetik kalıp seviye ölçüm ve elektrikli stoper sistemi ile eski sistemin değiştirilerek daha modern ve daha güvenli bir sisteme geçiş sağlanmasının amaçlandığı projede ekipman imalatı ve sevkiyatı sürüyor.

Saha Uygulamaları Devam Eden Diğer Projeler:

- Erdemir Hammadde Stoklama ve Harmanlama Sahaları Modernizasyonu Projesi
- Erdemir Konvertör Cüruf Tutucu Sisteminin Modernizasyonu Projesi
- Erdemir Çelik Üretim Tesisleri Seviye 1-2 Modernizasyonu Tamamlama Projesi
- Erdemir 2. Soğuk Haddehane Asitleme-Tandem Hattında (CPL-TCM) Ürün Çeşidi ve Kapasite Artırma Projesi
- Erdemir Yüzey Muayene Sistemleri Projesi
- Erdemir Enerji Dağıtım Sistemleri İlave Yatırımları Projesi
- Erdemir Muhtelif Yangın Algılama ve Söndürme Sistemleri Projesi
- Erdemir Yeni Kıyı Koruma Yapısı Projesi
- Erdemir 2. Sıcak Haddehane Kalite ve Sürdürülebilirlik Yatırımları Projesi

Satın Alma Sürecinde Olan Yatırımlar

Erdemir Yeni 4 No.lu Kok Bataryası

Projenin amacı, çevre ve ekonomik açıdan ömürlerini tamamlamak üzere olan Erdemir 1. ve 2. Kok Bataryalarının yeni bir batarya yapılarak devreden çıkarılmasıdır. Ayrıca tüm bataryalara hizmet eden yan ürün tesislerinin de modernize edilmesi proje kapsamında olup, mevcut 3 No.lu Kok Bataryasının batarya arabalarının da bu proje kapsamında yenilenmesi hedefleniyor. Proje ile ilgili satın alma çalışmaları devam ediyor.

ERDEMİR'DE TÜM SÜREÇLERİN YASALARA UYGUN, PAYDAŞLAR İÇİN DEĞER YARATAN, SORUMLU VE HESAP VEREBİLİR BİR YÖNETİM ANLAYIŞIYLA YÜRÜTÜLMESİ DOĞRULTUSUNDA ÇEVRE YATIRIM PROJELERİ SÜRDÜRÜLÜYOR.

Erdemir Yeni Geniş Muayene ve Ayıklama Hattı

Otomotiv sektörüne hizmet verecek şekilde yüksek yüzey kalitesinde üretim yapacak olan 2. Galvanizleme Hattındaki 1.550 mm genişlik üstü ürünlerin muayene ve ayıklama işlemlerinin yapılması hedefleniyor. Proje ile ilgili satın alma çalışmaları devam ediyor.

İsdemir 3. Kok Bataryasının Yenilenmesi

Grup kok ihtiyacı dikkate alınarak mevcut durumda kapalı olan İsdemir 3 No.lu Kok Bataryasının modernize edilmesi amaçlanıyor. Proje ile ayrıca yan ürün satış kârının artırılması ve artan kok gazı miktarı ile elektrik üretiminin artırılarak enerji tasarrufu sağlanması hedefleniyor.

İsdemir Vakum Altında Gaz Giderme Tesisi

İkincil metalürji tesisleri içerisinde yer alan vakum altında gaz giderme tesisi; düşük hidrojen, düşük nitrojen, ultra düşük karbon oranına sahip yüksek kalitede temiz çelik üretimine olanak sağlar. Proje kapsamında karbon giderim kabiliyeti, işlem süresi ve potalarda üretim kayıplarının engellenmesi için İsdemir'e RH tip vakum altında gaz giderme tesisi kurulumu kararlaştırıldı. Proje sonrasında otomotiv ve beyaz eşya piyasasına yönelik çok düşük karbon çelikleri üretilecek.

İsdemir Yeni Kok Gazı Gazometresi

Mevcut gazometrede yapılan teknik inceleme çalışmalarının sonucunda "Yeni Bir Kok Gazı Gazometresi" yapılması planlanıyor. Proje, tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında bulunuyor.

İsdemir Güney Liman 1. Aşama İnşaat İşleri Geri Saha Dolgu

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunulan plana göre Güney Liman geri saha dolgusu işi devam ediyor.

Yeni Başlanan Yatırımlar

Erdemir 2. Yüksek Fırın Yenileme Yatırım Projesi

2. Yüksek Fırın'ın re-line ihtiyacı dikkate alınarak minimum üretim kaybı ve maliyet ile yüksek fırının yenilenmesi amaçlanıyor.

Erdemir Yeni Slab Taşlama Makinesi Projesi

Proje ile 2. Sıcak Haddehane bünyesindeki mevcut skarf makinesinin kapasite yetersizliğinin giderilerek ihtiyacın tam olarak karşılanması, üretim performansının artırılması ve verim kayıplarının azaltılması hedefleniyor.

İsdemir Çelikhane A-B Holü Yeni 350T Vinç Alımı

İsdemir Çelikhanesinde sıvı ham demir taşıyan şarj potalarının manipülasyonunu yapan iki adet vinçin arızalanması durumunda çelikhane üretim kaybına engel olmak ve üretim sürekliliğini sağlamak hedefleniyor.

İsdemir 1. Yüksek Fırın Projesi

Fırın hacim artışına bağlı olarak artacak olan nihai ürün miktarları ile satış gelirlerinin artırılması, sıvı ham demir üretim artışı ile birlikte artan yüksek fırın gazının elektrik üretimine çevrilmesiyle elektrik satın alma tasarrufu sağlanması ve 3. Yüksek Fırın'a re-line esnasında oluşacak üretim kaybının engellenmesi hedefleniyor.

2018 Yılında Başlanmasına Karar Verilen Diğer Yatırım Projeleri:

- Erdemir Çelikhane Konvertörleri Modernizasyonu
- Ersem Yeni Soğuk Dilme Hattı ve Ambar Yatırım Projesi

BİLGİ TEKNOJİLERİ

OYAK Maden Metalürji Grubu, dünyadaki teknolojik gelişmeleri yakından takip ediyor, üretim süreçlerini teknoloji yoğun hale dönüştürmek üzere altyapı yatırımlarını sürdürüyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, gereksinimlere hızla cevap vermek için bilgi teknolojilerini etkin kullanıyor.

Bakım ve Atelye faaliyetlerinin etkili ve verimli şekilde yönetilmesi, bakım ve stok maliyetlerinin azaltılması, tesislerin faydalı ömürlerinin artırılması ve iş sağlığı ile iş güvenliğine katkı sağlanması amacıyla Bakım ve Atelye Yönetim Sistemi yenileme projesi önce İsdemir’de sonra Erdemir’de kullanıcıların hizmetine sunuldu.

Grubun satış süreçlerinin ihtiyaçlarını daha esnek bir yapıda karşılayabilmek, hem de teknolojik olarak güncel ve daha güvenli platformlarda yürütebilmek amacıyla iç kaynaklar kullanarak uygulama geliştirme çalışmalarına başlandı.

Satış ve üretim süreçlerinin çalıştığı donanım altyapıları hem an veri merkezinde, hem de ikinci veri merkezinde yenilenerek teknolojik olarak güncellendi ve mevcut donanımlarda yaşanan problemler ortadan kaldırıldı.

Grubta kullanılan birçok uygulamanın barındırıldığı Erdemir veri merkezlerinin yenilenmesi için proje çalışmalarına başlandı. Veri merkezlerinde ve uygulamalarda yaşanabilecek kesintilere hazırlıklı olunması için acil durum tatbikatları yapıldı.

Grup şirketlerinden Ersem’in Kurumsal Kaynak Planlama Sistemi’nin üretim süreçlerini de kapsayacak şekilde yeni bir platformda devreye alınması için satınalma süreçleri tamamlandı ve firma ile çalışmalara başlandı.

GRUBUN SATIŞ SÜREÇLERİNİN İHTİYAÇLARINI DAHA ESNEK BİR YAPIDA KARŞILAYABİLMEK VE TEKNOLOJİK OLARAK GÜNCEL VE DAHA GÜVENLİ PLATFORMLARDA YÜRÜTEBİLMEK AMACIYLA İÇ KAYNAKLAR KULLANARAK UYGULAMA GELİŞTİRME ÇALIŞMALARINA BAŞLANDI.

Bilgi güvenliği çalışmaları kapsamında ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi iyileştirmelerine devam edildi. Mevcut durumun tespiti için sızma ve zafiyet testleri yapıldı ve çıkan bulgular giderildi, farkındalık eğitimleri düzenlendi. Siber saldırılara karşı telekom operatörleri ile iş birliklerine devam edildi. Ağ erişim kontrol sistemi, yama yönetim sistemi gibi yeni uygulamalar devreye alındı, ağ ve güvenlik cihazlarında güncellemeler yapıldı. Kurumsal baskı hizmetleriyle yazıcı çıktılarının güvenli basılması sağlandı.

USOM (Ulusal Siber Olaylarla Mücadele Merkezi) ve EPDK (Enerji Piyasaları Denetleme Kurulu) tarafından gönderilen tüm siber güvenlik uyarı ve önerileri değerlendirilerek gerekli tedbirler alındı.

Üretim otomasyon sistemlerinin BT standartlarına uygun bir ortamda ve daha güvenli bir altyapıyla hizmet vermesi için altyapılarının sanallaştırılarak veri merkezlerine taşınması çalışmalarına devam edildi. Siber güvenlik çalışmaları kapsamında üretim otomasyon sistemleri diğer sistemlerden izole edilmesine yönelik çalışmalar yapıldı.

Çalışanların bilgi teknolojileriyle ilgili sorunlarının hızla giderilmesi amacıyla "Çağrı Merkezi" ve "Yerinde Destek Hizmetleri" verildi.

Sıcak Haddehane, Yüksek Fırınlara, Çelik Üretim ve Galvaniz tesislerindeki otomasyon projelerine paralel olarak bilgi sistemleri çalışmaları yapıldı.

Bu çalışmaların yanı sıra iş birimlerinden gelen enerji, zaman ve işgücü tasarrufu oluşturan, verimliliği ve izlemeyi sağlayan uygulama taleplerine cevap verildi. Mevcut hizmetlerin 7/24 kesintisiz ve güvenli seviyede sunulabilmesi amacıyla yazılım, altyapı kurulum, iyileştirme, işletim, bakım ve destek faaliyetleri başarılı bir şekilde yürütüldü.

ÜRETİM OTOMASYON SİSTEMLERİNİN BT STANDARTLARINA UYGUN BİR ORTAMDA VE DAHA GÜVENLİ BİR ALTYAPIYLA HİZMET VERMESİ İÇİN ALTYAPILARININ SANALLAŞTIRILARAK VERİ MERKEZLERİNE TAŞINMASI ÇALIŞMALARINA DEVAM EDİLDİ.

OYAK Maden Metalürji Grubu, tüm paydaşları için kalıcı değer yaratmak amacıyla, ekonomik, çevresel ve sosyal faktörleri şirket karar mekanizmalarına entegre ederek sürdürülebilir iş modelleri uyguluyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu; ortak değer yaratma kavramına hayat vererek sürdürülebilirliği sağlamanın önündeki engelleri aşmak için stratejik planlamalar yapıyor. Örnek bir kurumsal vatandaş olarak sorumlu ve hesap verebilir bir yönetim anlayışını benimsiyor, açık iletişime, inovasyona ve sürekli iyileştirmeye önem veriyor.

Dünyada lineer ekonomi modelinden inovatif iş kollarına ve teknolojik gelişmelere dayalı döngüsel ekonomi modellerine doğru bir dönüşüm yaşanırken, OYAK Maden Metalürji Grubu, uluslararası gelişmeleri takip ederek rekabet gücünü pozitif yönde koruyor. OYAK Maden Metalürji Grubu Şirketleri tüm çalışmalarında ve gelecek planlamalarında kalıcı değer üretmeyi odak noktası olarak alıyor, verimlilik odaklı, proaktif bir yaklaşımla faaliyetlerini yürütüyor.

Teknoloji, kaynak kullanımı ve iklim koşullarının hızlı değişimi ile bu değişimin insan hayatını doğrudan etkileyecek seviyeye gelmesi, "gelecek nesillere yaşanabilir sağlıklı bir dünya emanet etme" gerekliliğini herkes için öncelikli bir gündem maddesi haline getirdi.

Sürdürülebilirlik kavramının temelini oluşturan ve Birleşmiş Milletler gibi devletler üstü organizasyonların hayata geçirdiği yaygın inisiyatifler tarafından desteklenen bu küresel hedef;

- gezegenimizi ve doğal çevreyi korumayı,
- iklim değişikliği ve küresel ısınma ile mücadeleyi,
- kıt kaynakları optimal verimlilikte ve israfı önleyecek şekilde kullanmayı,
- insan ve sosyal çevreye yenilikçi bir yaklaşımla daha fazla değer katmayı,
- yaşamsal dengeyi uzun vadede devam ettirebilmeyi gerekli kılıyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu da her türlü kaynağı kullanırken özenli davranmayı dünyaya, çevreye, insanlığa, gelecek kuşaklara duyulan saygının bir yansıması olarak görüyor. Bu doğrultuda öncü kurumlardan olmayı amaçlayan OYAK Maden Metalürji Grubu, sürdürülebilirlik stratejisini dört temel ilke ile yapılandırıyor:

- Sürdürülebilirliğin; tedarik zinciri, satış ve satış sonrası hizmetleri kapsayacak şekilde tüm iş süreçlerine entegre edilmesi,
- Katma değerli ürünler üretirken çevre ayak izinin azaltılması,
- Grup çapında, enerji ve hammadde verimliliğini gözetken, iş sağlığı ve güvenliğine öncelik veren sürdürülebilir üretim koşullarının sağlanması,
- Tüm paydaşlara sosyal değer yaratarak, geribildirimler çerçevesinde sürekli gelişimin desteklenmesi.

OYAK Maden Metalürji Grubu sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlamayı amaçlıyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu çeliğin kaynakların verimli kullanıldığı bir gelecek ve düşük karbonlu ekonomiye geçişte anahtar rol oynadığının bilincinde olarak, iklim eylemi ve sürdürülebilir üretim ve tüketim hedefleri başta olmak üzere sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlamayı amaçlıyor.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU HER TÜRLÜ KAYNAĞI KULLANIRKEN ÖZENLİ DAVRANMAYI DÜNYAYA, ÇEVREYE, İNSANLIĞA, GELECEK KUŞAKLARA DUYULAN SAYGININ BİR YANSIMASI OLARAK GÖRÜYOR.

Günümüzde en ciddi küresel riskler arasında yer alan iklim değişikliği ve aşırı iklim olayları konusunda sorumluluk bilinciyle hareket eden Grup, iklim değişikliği ile mücadelede fark yaratmak için döngüsel ekonomi yaklaşımını benimsiyor. Bu sayede enerji ve malzeme verimliliğini sağlamayı, tesislerini yeni teknolojilerle sürekli geliştirerek karbon ayak izini azaltmayı amaçlıyor.

Çelik sektörünün iklim değişikliği ile mücadelede önemli bir rolü bulunduğuna inanan Grup iklim değişikliği politikasıyla;

- İklim değişikliği risk ve fırsatlarını değerlendirerek etkin bir karbon yönetim sistemi ile etkilerini yönetiyor,
- Karbon salımlarını azaltmak üzere yatırımlar yapıyor ve iyi uygulamalar geliştiriyor,
- Tedarikçileriyle beraber çalışarak karbon salımlarını azaltmalarına destek oluyor,
- Kamudan, STK'lara farklı paydaşlarla iş birlikleri yaparak sektörün iklim değişikliği ile mücadelesine katkı sağlıyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu'nun çevresel sermayenin korunması yönünde önem verdiği konulardan bir başkasını "su" oluşturuyor. Çelik sektöründe kullanılan su %95-98 oranlarında geri kazanılsa da nüfus artışına ve iklim değişikliğine bağlı olarak su kaynaklarının azaldığının bilincinde olan Grup, su ayak izini ve atıksu deşarjlarını azaltmak için aksiyon planlarını uyguluyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, ürettiği değeri ve yaygın etkiyi ivmelendirmek için Sürdürülebilirlik Hedefleri doğrultusundaki çalışmalarını sürdürüyor. Grup 2018 yılında da bütün ürün ve hizmetlerinde "en iyiyi" ve "en verimliyi" üretme prensibine uygun olarak projeler yürüttü.

Grubun, sürdürülebilirlik yönetiminde sergilediği başarılı performansın bir sonucu olarak Erdemir, 2017 yılında olduğu gibi 2018 yılında da Borsa İstanbul'un Sürdürülebilirlik Endeksi'ndeki sayılı şirketler arasında yer aldı. Şirket, sürdürülebilirliğe ilişkin ortaya koyduğu yaklaşımların ve aldığı kararların bağımsız bir gözle değerlendirilmesini sağlayan bu platformdaki yerini bu yıl da korumayı başardı.

İNSAN KAYNAĞI

OYAK Maden Metalürji Grubu, Türkiye'nin çalışanlarca en çok tercih edilen sanayi kuruluşları içerisinde ön sırada yer alıyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, yetkin ve bağlılığı yüksek insan kaynağı ile faaliyet gösterdiği her alanda en iyi olma vizyonu doğrultusunda, 2018 yılında da yeteneklerin kazanılması, elde tutulması ve gelişim faaliyetleri yürütülmesi konularındaki çalışmalarını yoğun bir şekilde sürdürdü.

Çalışanlarının yaklaşık %67'sini saat ücretlilerin oluşturduğu Grup, 2018 yılı sonu itibarıyla 11.607 kişiye sağladığı istihdamla bir kez daha Türkiye'nin en fazla çalışana sahip ve çalışılması en çok tercih edilen sanayi kuruluşları içerisinde ön sıralarda yerini aldı.

İnsan Kaynaklarında Türkiye'nin en büyük dijital dönüşüm programlarından biri başlatıldı.

İnsan kaynağına ve teknolojiye yüksek düzeyde önem ve öncelik veren OYAK Maden Metalürji Grubu, 2018 yılında büyük bir İK dönüşüm programını hayata geçirdi.

Grup şirketlerindeki insan kaynakları süreçlerine yönelik farklı yaklaşımların, süreçlerin ve altyapıların iyileştirilmesi ve ortaklaştırılması,

standart yaklaşımların oluşturulması ve kullanıcı dostu, esnek ve ölçeklendirilebilir ortak bir dijital altyapının kurulması hedefiyle çıkarılan bu yolculuğun ilk çıktıkları olan "Çalışan Özlük Bilgileri" ve "Performans Yönetimi" sistemleri, 2018 sonu itibarıyla devreye alındı.

Kaynak kodları tamamen Gruba ait olan söz konusu sistemlerle, insan kaynakları süreçlerinin daha doğru, bütünsel ve erişilebilir veriyle daha etkin yönetilmesinin yanı sıra, operasyonel verimlilik noktasında da önemli kazanımlar elde edildi.

Grup 2019 yılı sonuna kadar "Seçme, Yerleştirme ve Organizasyon Yönetimi", "İş Değerleme, Ücret ve Yan Haklar Yönetimi" ve "Çalışan Gelişimi" sistemlerinin de canlıya alınmasıyla, insan kaynakları süreç ve sistem olgunluğunu en üst seviye çıkarmayı hedefliyor.

Çalışan gelişimine yönelik modern uygulamalar artırılıyor.

Çalışanlarının kişisel ve mesleki donanımlarını artırmak, kendilerine günün gerektirdiği ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli gelişim fırsatları sunmak ve Grup ortak değerlerinin çalışanlarca içselleştirilmesini sağlamak amacıyla 2018 yılında kişisel ve mesleki gelişim, yöneticilik,

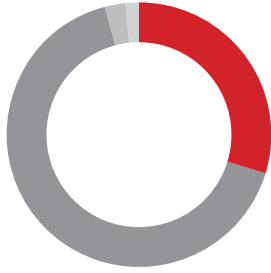
yönetim sistemleri, iş sağlığı ve güvenliği alanları başta olmak üzere toplam 579.185 saat eğitim planlaması yapıldı.

Öğrenen organizasyon yapısıyla demir çelik sektöründe öncü olan OYAK Maden Metalürji Grubu'nda çalışanların ve kurumun bilgi birikimini artırmak ve bu birikimin kalıcı olmasını

temin etmek üzere, Satış Fakültesi'nin yanı sıra Satınalma ve Demir-Çelik Fakültesi'nin kurulması ve kurumsal hafızanın sistem boyutuna taşınması hedefli projeler için düğmeye basıldı.

Ayrıca genç mühendislerin işletmede ortak dili konuşmasını amaçlayan mühendislik gelişim programı ile bakım birimlerinde

Çalışanların Hizmet Süresi

0-10 Yıl	3.467	%29,9
11-20 Yıl	7.665	%66,0
21-25 Yıl	284	%2,4
26 Yıl ve Üzeri	191	%1,6

Eğitim

İlkokul ve Altı	317	%2,7
İlköğretim	1.181	%10,2
Lise ve Dengi	5.846	%50,4
Meslek Yüksek Okulu	1.222	%10,5
Üniversite	2.683	%23,1
Yüksek Lisans/Doktora	358	%3,1

Mesleki/Teknik, kişisel gelişim, yöneticilik ve zorunlu eğitimler

Şirket	Katılımcı	Saat
Erdemir	39.915	258.372
İsdemir	36.961	211.228
Ersem	678	2.944
Erdemir Mühendislik	334	4.122
Erdemir Romanya	260	7.670
Erdemir Maden	1.749	22.622

Çalışan Sayısı

Saat Ücretli	7.725	%66,6
Aylık Ücretli	3.882	%33,4

Çalışanların Yaş Dağılımı

18-30 Yaş Arası	1.109	%9,6
31-40 Yaş Arası	4.031	%34,7
41-55 Yaş Arası	6.366	%54,8
56 Yaş ve Üzeri	101	%0,9

çalışan mühendislere özgü hazırlanan bakım mühendisliği gelişim programı da 2018 yılı içerisinde uygulamaya alındı.

İş sağlığı ve güvenliği kültürünün daha da güçlendirilmesi hedefiyle 2004 yılında hayata geçen "Davranış Odaklı Güvenlik Yönetim Sistemi"ne, 2018 yılında gözlem boyutu da eklenerek, sistemin tüm Grup şirketlerine yaygınlaştırılması çalışmalarına başlandı.

"Güçlü Gelecek, Birlikte Gelecek" sloganıyla ve Grup içi iş birliği fırsatlarını geliştirmek hedefiyle 2018 yılında başlatılan yeni bir inisiyatifle, "dijital dönüşümün etkileri, geleceğe yönelik tahminler, nöro pazarlama, dünya standartlarında başarı" gibi konular üzerine yerel ve uluslararası alanda söz sahibi profesyonellerin konuşmacı olarak katıldığı zirve ve seminer programları düzenlendi.

OYAK Maden Metalürji Grubu etkin staj programları ile öğrencilerin gelişimini destekliyor.

Grup 2018 yılında da lise ve üniversite öğrencilerine staj olanakları sunmaya devam etti. Grup şirketlerinden Erdemir'de 168 meslek lisesi, 10 meslek yüksek okul ve 96 üniversite öğrencisine; İsdemir'de 140 meslek lisesi, 21 meslek yüksek okul ve 195 üniversite öğrencisine; diğer Grup şirketlerinde ise 21 meslek lisesi öğrencisine kısa ve uzun vadeli staj imkanı sağlandı.

OYAK Maden Metalürji Grubu çalışanlarını en değerli varlığı olarak değerlendiriyor. Grup, Ereğli ve İskenderun yerleşkelerinde hizmet veren lojman, sağlık merkezi, kültür merkezi, stadyum, spor salonları, tenis kortları, plaj ve yüzme havuzları gibi çeşitli sosyal olanaklarla çalışanlarının ve ailelerinin sosyal yaşamlarını zenginleştirmeye devam ediyor.

İnovasyon ve kurumsal gelişim için çalışan katılımı teşvik ediliyor.

Oyak Maden Metalürji Grubu'nda çalışanların katılımı ve katkıları, sürekli gelişmeyi mümkün kılıyor. Çalışanların bilgi birikimleri, deneyimleri, yeni fikirleri, kaizenler, takım çalışmaları, öneri sistemleri, istatistiksel veri analizi ve deney tasarımları kurgulanarak gerçekleştirilen operasyonel mükemmellik projeleriyle değere dönüşüyor. Çalışanlar bu sistem ve projeler aracılığıyla iş sağlığı ve güvenliği, çevre, müşteri memnuniyeti, kalite ve operasyonel faaliyetlerde iyileştirme ve maliyet tasarrufu elde edilmesini sağlıyor.

Daha düşük maliyetle üretim, ekipman ömrünün uzatılması, enerji tasarrufu, hammadde optimizasyonu, ürün kalitesinin geliştirilmesi amacıyla hayata geçirilen OPEX Projeleri'ne 2018 yılında da devam edildi. 2018'de tamamlanan OPEX projelerinden İsdemir'de 27 milyon ABD doları, Erdemir'de 2 milyon ABD doları getiri elde edilmesi bekleniyor.

Erdemir'de ve İsdemir'de operasyonel mükemmellik projelerini yaygınlaştırmak için MiniTab® programı destekli İstatistiksel Veri Analizi (İVA), Deney Tasarımı (DoE), Yöneticiler İçin İstatistiksel Modelleme (YİME), Ölçüm Sistemleri Analizi (MSA) eğitimleri sürdürüldü. Bu çerçevede, 2018 yılında İsdemir'de 65 çalışana, Erdemir'de 54 çalışana eğitim verildi. Ayrıca Erdemir'de Matematiksel Modelleme Projeleri çerçevesinde 95 çalışana hatırlatma eğitimi verildi.

18 ARALIK 2018 TARİHİNDE T. C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI VERİMLİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN DÜZENLENEN VERİMLİLİK PROJE ÖDÜLLERİNDE İKİ FARKLI KATEGORİDE ERDEMİR BİRİNCİ, İSDEMİR ÜÇÜNCÜ OLDU.

Erdemir’de ve İsdemir’de çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliğinden çevre performansına, müşteri memnuniyetinden iş süreçlerini kolaylaştırmaya ve enerji tasarrufuna kadar çok geniş bir yelpazede, gördükleri iyileştirme fırsatlarını 2018 yılında da paylaştılar. 2018 yılında İsdemir’de 36.628 adet öneri verildi ve 12.006 adet öneri uygulandı. Erdemir’de 2018 yılında verilen 16.855 adet öneriye karşılık, 11.749 adet öneri uygulandı. 2018 yılında öneri sistemlerine gelen ve getirisi hesaplanan önerilerden İsdemir’de 8 milyon ABD doları, Erdemir’de 9,5 milyon ABD doları getiri sağlandı. İsdemir’de 1.624 kaizen kurulurken 1.073 adet kaizen tamamlanarak 34 milyon ABD dolar getiri elde edildi. Erdemir’de 1.470 kaizen kuruldu, 1.229 adet kaizen tamamlanarak 40,3 milyon ABD dolar getiri sağlandı. İsdemir’de 2018 yılında 387 çalışana kaizen eğitimi verildi.

Performans yönetim sisteminin çıktısı olarak ve oryantasyon kapsamındaki 167 çalışana katılım araçları eğitimi de sunuldu. 2018 yılında Erdemir’de 585 çalışan, katılım sistemleri araçlarına yönelik olarak eğitim aldı.

18 Aralık 2018 tarihinde T. C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Verimlilik Proje Ödüllerinde Erdemir’in Kuvvet Santrali Optimizasyon Projesi, “Büyük Ölçekli İşletme/Süreç iyileştirme Kategorisi”nde birincilik ödülüne layık görüldü. İsdemir de Slab Boyu Optimizasyonu ile Yassı Mamul Üretimini Artırılması OPEX Projesiyle “Büyük Ölçekli İşletme/Sürdürülebilir Üretim Kategorisi”nde üçüncü oldu.

İMM-İsdemir Mükemmellik Modeli

İMM-İsdemir Mükemmellik Modeli yaklaşımı, 13 Temmuz 2017 tarihinde hayata geçirildi. İMM; “İnsanı ve Çevreyi Koruyarak Finansal Değeri Maksimize Eder.” sloganı ile İsdemir’in geçmişten gelen entelektüel bilgi birikimini kullanarak, çalışanların tamamının katılımı ile daima en iyisini arayan bir kurum kültürü oluşturarak, rekabetin önünde yer almayı hedefliyor.

Bu kapsamdaki temel değerler;

- İnsana ve çevreye zarar vermeden üretim yapmak,
- Operasyonel süreçlerde, her zaman daha iyinin arayışında olmak ve iyi uygulamaları hızla hayata geçirmek,
- Operasyon için gerekli tüm kaynakları en verimli şekilde kullanmak ve geliştirmek,
- Yenilikçi yaklaşım, süreç ve uygulamalar ile ilave katma değer yaratmak,
- Her çalışanın başarıya katılımını sağlamak,
- Vizyon-misyonu, politikaları, değerleri, şirket fonksiyonlarını, performans kriterlerini ve hedeflerini tüm çalışanlara indirgeyerek, sürekli iyileştirme kültürünü benimsemek, sürdürülebilir başarı sağlamak için daima en iyisini arayan bir kurum kültürü oluşturmaktır.

İsdemir Mükemmellik Modeli 9 Fonksiyon grubundan oluşur: Toplam Güvenli Üretim, Toplam Verimli Üretim, Etkin Maliyet Yönetimi, Etkin Tedarik Yönetimi, İnsan Kaynakları, Verimli Enerji Yönetimi, Yatırımlar, Paydaşlar, Yenilikçi Yaklaşımlar.

Modeldeki her bir fonksiyon grubu; Fonksiyon Sahibi, Fonksiyon Lideri, Ekipleri ve Ünite Timlerinden meydana gelir. Her bir fonksiyonun amaçları doğrultusunda performans kriterleri ile hedeflerine ulaşmak için aylık ücretli ve saat ücretli çalışanlardan oluşan proje bazlı ve süreli timler, görevlerini tamlandıktan sonra dağılır. Böylece çalışanlar uzman oldukları konuda kendi birimi dışında da projelerde çalışarak uzmanlık derinliğini artırır, kuruma artı değer yaratır.

Bu kapsamda kurulan 774 adet projeden 508 adedi tamamlanarak 768 adet tim sayısına ulaşıldı. Tamamlanan projelerden 92 milyon ABD dolar getiri elde edilmesi öngörülüyor. İsdemir’de 2017 yılında uygulanmaya başlayan İsdemir Mükemmellik Modeli, 15 Ağustos 2018 tarihinde Erdemir’de de uygulanmaya başlandı.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

OYAK Maden Metalürji Grubu, İSG alanında uluslararası platformlardaki iyi uygulamaları takip ediyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu şirketleri kazasız üretimi hedefliyor ve bu hedefe ulaşmak için İSG performanslarını sistematik olarak izleyerek sürekli geliştiriyor. Erdemir, İsdemir, Erdemir Maden ve Erdemir Romanya TS-OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi'nin gereklerini yerine getiriyor, sistemin sürekliliğini ve gelişimini sağlıyor. Grup şirketleri ayrıca İSG alanında uluslararası platformlardaki gelişmeleri ve iyi uygulamaları takip ediyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, İSG politikasında tanımladığı üzere risk yönetimi uygulayarak kazasız çelik üretmek, çalışma ortamlarını güvenli hale getirerek çalışanlarının sağlığını korumak, sürdürülebilir güvenlik kültürünü çalışanların sahiplenmesini sağlamak için çalışıyor.

Erdemir ve İsdemir iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını, İSG kurullarında alınan kararlar doğrultusunda, sistematik olarak yürütüyor. İSG Kurulu 2018 yılında Erdemir'de 11, İsdemir'de 9 kez toplandı. Ayrıca işletmelerin tüm ünitelerinde her ay ünite İSG ve alt kurul toplantıları gerçekleştirildi.

2018'de Erdemir'de 64, İsdemir'de 25 haberli güvenlik turu yapıldı. Ayrıca Erdemir 43 adet habersiz güvenlik turu, İsdemir 79 adet ünite içi güvenlik turu gerçekleştirdi.

İsdemir'in 35 ve 36. Kaza Paylaşım Sunumlarına 823 çalışan katıldı. Sistematik uygulanmaya başlandığından bu yana İsdemir'de toplam 71 toplantıda 14.381 çalışanla kaza sunumları paylaşıldı. Erdemir'de 1. Kaza Sunumu 2018 yılında 276 çalışanın katılımıyla yapıldı. İSG toplantılarında Erdemir'de 71, İsdemir'de 15 iş kazası, Erdemir'de 187, İsdemir'de 6.707 ramak kaldı olayı paylaşarak risk değerlendirme kartlarının revize edilmesi sağlandı.

Erdemir ve İsdemir "Steel Safety Day" uygulamasına katılıyor.

Erdemir ve İsdemir üyesi buldukları Dünya Çelik Birliği'nin (worldsteel) 2014 yılından bu yana benimsediği "Steel Safety Day" uygulamasına katılıyor. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü ile uyumlu olan bu uygulama, tüm çelik endüstrisinde daha güvenli bir çalışma ortamı yaratmayı amaçlıyor.

Erdemir ve İsdemir, 2018 yılında da çelik sektöründe iş kazalarının en yaygın beş nedeni hakkında farkındalığı güçlendirmek için hayata geçirilen bu uygulama çerçevesinde işletme sahalarında geniş kapsamlı denetimler gerçekleştirdi. Bu denetimler sonrası elde edilen verilerle iyileştirme planları oluşturarak uygulamaya koydu.

İSG Eğitimleri Tablosu

Şirket	Katılımcı Sayısı	Adam-Saat	Toplam Eğitimdeki Payı (%)	Çalışan Başına Ortalama İSG Saati
Erdemir	23.341	95.446	37,56	17,68
İsdemir	30.144	145.833	69,02	30,5
Erdemir Maden	272	5.127	22,66	18,85
Ersem	295	7.626	61	16
Erdemir Romanya	260	4.296	54	17
Erdemir Mühendislik	28	218	5	8

Grup şirketleri bünyesindeki çalışanlara ve alt işveren çalışanlarına yönelik iş güvenliği eğitimleri 2018 yılında da devam etti.

Erdemir’de proses güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla kurulan, 13 elementten oluşan Güvenlik Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında prosedür ve iş talimatları yenilendi. Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik (Seveso) kapsamına giren ünitelerde P&ID çizimleri güncellendi. Ünitelerle birlikte Tehlikeli Ekipman Belirleme (DOW yöntemleri ve Vade Mecum Yöntemi) çalışmaları ve Tehlike Belirleme (HazOp) çalışmaları tamamlandı.

Değişim Yönetimi kapsamında yeni Yüksek Fırın projesinin diğer proseslerle (özellikle hava ayrıştırma tesisleri ile) domino etkisi yaratmayacak şekilde güvenli bölgelere kurulması üzerine yapılan çalışmalar yatırım gruplarına sunuldu. Seveso yönetmeliği kapsamı dışında kalan prosesler için proses güvenliği sağlamak üzere yöntem belirlenerek, 1. Sıcak

Haddehane Slab Fırınlarında örnek çalışma yapıldı. Güvenlik Yönetim Sistemi (GYS) iç tetkiklerin yapılması yönünde planlama yapılarak iç tetkikçi eğitimleri düzenlendi.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası ve Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkındaki Yönetmelik (ATEX 137) gereği Erdemir genelinde risk teşkil edebilecek patlayıcı ortamların değerlendirmelerinin yapılmasına yönelik aksiyonlar kapsamında, 2018 yılı içerisinde 198 personele daha eğitim aldırılarak ex-proof ekipmanların bulunduğu ünitelerde çalışan personelin bilinçlendirilmesi sağlandı.

ERDEMİR VE İSDEMİR İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARINI, İSG KURULLARINDA ALINAN KARARLAR DOĞRULTUSUNDA, SİSTEMATİK OLARAK YÜRÜTÜYOR.

Erdemir genelinde patlayıcı ortam oluşma ihtimali bulunan tehlikeli alanların her biri için ayrı ayrı Patlamadan Korunma Dokümanı (PKD) hazırlatıldı. Ex-proof elektrik motorlarının ve ekipmanların tamirat ve bakımının standartlara uygun olarak yapılması, bu ekipmanlar ile çalışan personelin yetkin olması adına EN 60079-19 kapsamında Tesis Belgelendirme Hizmeti'nin Erdemir'de yapılabilmesi için Elektrik Bakım Müdürlüğü'ne bağlı Elektrik Atölyesine bu motor ve ekipmanlara bakım yetki belgesinin alınarak sertifikalandırılması yapıldı.

Erdemir işletme sahasında gerek Patlamadan Korunma Dokümanlarının (PKD) hazırlanması ve gerekse bu sistemin takibi adına alınan eğitimler ile tesislerin güvenliğine önemli katkı sağlandı. 2018 yılında IECEX Unit 002 tehlikeli bölgelerin sınıflandırılmasını yapma eğitimine 8 personel, IECEX Unit 001&003&005 eğitimlerine (patlayıcı ortamlarda temel koruma ilkelerini uygulama, patlama-korumalı (Ex) ekipman ve kablo tesisatları montajı, patlama-korumalı (Ex) ekipmanın büyük bakım ve tamiri) 18 personel ile katılım sağlandı.

İsdemir'de proses güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla kurulan, 10 elementten oluşan Güvenlik Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında element liderleri belirlendi, ön değerlendirme ve ünite müdürlerine bilgilendirme yapıldı. Element prosedürlerinin hazırlanması, kaza araştırması, değişimin ve müteahhidin yönetilmesi amacıyla yazılım çalışmaları devam ediyor.

İsdemir Acil Durum Yönetim Sistemi (I-ADYS) kapsamında 2018 yılında itfaiye ekibine eğitici eğitimi ve UAME (Ulusal Müdahale Ekibi) yenileme eğitimi yapıldı, 121 adet ünite içi tatbikat gerçekleştirildi.

Erdemir Maden'de 2009 yılından bu yana uygulanan OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim sistemi tetkiki 2018 yılında gerçekleştirildi ve belge 2,5 yıl süre ile uzatıldı. İş Sağlığı ve Güvenliği çalışmaları kapsamında çalışanlar tarafından yapılan tehlike ve ramak kaza bildirimleri ile belirlenen fiziki uygunsuzluklar giderildi.

Erdemir Maden 2018 yılında En Güvenli Maden firması seçildi. Şirket, yeraltı işletmelerinin ilk devreye alındığı yıl olan 2005'ten bugüne edindiği tecrübe ve İSG anlayışı doğrultusunda önemli bir yol kat etti.

MESS'İN İSG YARIŞMALARINDA ERSEM İLE ERDEMİR ALTIN ELDİVEN VE ALTIN ÖNERİ ÖDÜLLERİNE LAYIK GÖRÜLDÜ. ERSEM "TEPKİSİZ KALMAMA" PROJESİ İLE ALTIN ELDİVEN'DE BİRİNCİ OLDU. ALTIN ÖNERİ YARIŞMASINDA İSE ERDEMİR'İN FERROLİ İYİLEŞTİRME EKİBİ ÖDÜL ALDI.

EN GÜVENLİ

ERDEMİR MADEN, MADEN SEKTÖRÜ ÖDÜLLERİNDE TÜRKİYE'NİN EN GÜVENLİ MADENCİLİK KURULUŞU SEÇİLDİ.

Bu doğrultuda gerek İSG eğitimleri, gerekse yeraltına adapte edilen,

- Sığınma Odaları,
- Personel Konum Belirleme Sistemi,
- Sismik İzleme Sistemi,
- Telsiz Haberleşme Sistemi,
- Yangın Algılama Söndürme Sistemi,
- Antistatik ve Alev Yürütmez Bant Konveyörler,
- Solunum İstasyonları,
- Gaz İzleme Sistemi

gibi yüksek teknoloji ürünü İSG ekipmanları önemli köşe taşları oldu.

2018'de OYAK Maden Metalürji Grubu'na İSG alanında 3 ödül

MESS'in İSG yarışmalarında Ersem ile Erdemir Altın Eldiven ve Altın Öneri ödüllerine layık görüldü. Ersem "Tepkisiz Kalmama" projesi ile Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) tarafından bu yıl ikincisi düzenlenen ve işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin gelişimine katkı sağlayan iyi uygulamaların değerlendirildiği Altın Eldiven'de, 250-499 çalışan istihdam eden işyeri kategorisinde birinci oldu.

Tepkisiz Kalmama projesi, iş güvenliği riski barındıran davranışların ve durumların belirlenmesine, çalışanların bu davranış ve

durumlara tepki vermesine, bu tepkilerini yöneticileriyle paylaşmasına ve böylece uygun olmayan durum ve davranışlara son verilmesine odaklandı. Proje iş güvenliği kültürünün yerleşmesi için çalışanlarda otokontrolün sağlanması, iş güvenliğine yönelik farkındalığın sürekli ve en üst seviyede tutulması, bu farkındalığın davranışa dönüştürülmesi hedefiyle hayata geçirildi ve güvenlik kültürünün içselleştirilmesi konusunda önemli kazanımlar sağladı.

Saat ücretli çalışanların işyerlerine sunduğu İSG önerileri ve geliştirilmesine katkıda bulunduğu uygulamaların ödüllendirildiği Altın Öneri yarışmasında ise Erdemir'in Hammadde Numune Alma ve Hazırlama Laboratuvarı Ferroli iyileştirme ekibi ödüle layık görüldü. Ferroli ekibi tasarımını yaptıkları ferro alaşımları eleme makinası ile İSG risklerini azalttı.

Erdemir Maden, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve T.C. Ticaret Bakanlığı'nın desteği ile İstanbul Maden İhracatçıları Birliği tarafından düzenlenen Maden Sektörü Ödül Töreni'nde Türkiye'nin En Güvenli Madencilik Kuruluşu seçildi.

Çevre

OYAK Maden Metalürji Grubu, çevre koruma yaklaşımını sürekli güncelliyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, üretim faaliyetlerini sürdürülebilirlik kriterlerinin ışığında şekillendiriyor. Çevreye karşı sorumlu bir şekilde çalışmak, mevcut kaynakları etkin, verimli ve doğru kullanmak, tüm paydaşların gelişimi ve bilinçlenmesi adına iletişim kanallarından faydalanmak, gelecek nesillere daha temiz ve yaşanabilir bir dünyayı miras bırakmak için çevre performansını sürekli geliştirmek, OYAK Maden Metalürji Grubu kurum kültürünün değişmez unsurlarını oluşturuyor. Erdemir, İsdemir ve Erdemir Romanya, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi'ni uyguluyor ve belgelendirmenin devamını sağlıyor.

Gruba özgü bir model olarak Çevre Yönetim Süreci'nin başarısını ve etkinliğini tek bir sayısal gösterge ile ifade eden Çevre Performans Endeksi, 2018 yılında Erdemir'de %91,3 olarak, %89,5 hedefinin üstünde, İsdemir'de %86 gerçekleşti.

Erdemir'de Ar-Ge Direktörlüğü ile birlikte Yaşam Boyu Değerlendirme çalışmalarına devam edildi. Yüksek Fırın Temiz Üretim ve Sinter LCA çalışması tamamlandı.

OYAK Maden Metalürji Grubu şirketleri atıkları çevre etkisini minimize edecek şekilde bertaraf ediyor.

2018 yılında Erdemir'de Çevre Mevzuatı, Yönetmelikler ve Çevre İzni yükümlülükleri gereğince gerekli ölçümler ve analizler yaptırılarak/yapılarak Atık Su ve Emisyonla ilgili yasal şartlar yerine getirildi. Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik ve Düzenli Depolama onay belgesi gereği hazırlanan Düzenli Depolama Tesisi Raporu, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne sunuldu. Erdemir ve İsdemir'de endüstriyel Tehlikeli ve Tehlikesiz Atık Beyanı, Ambalaj Atıkları Beyanı, Atık Su Analizleri Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden sisteme kayıt edildi.

Erdemir'de ve İsdemir'de 2017 yılı Sera Emisyon miktarı hesaplanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ait Sera Gazı İzleme ve Raporlama Sistemi Takip sistemine yüklenen emisyon raporları doğrulayıcı kuruluşlar tarafından

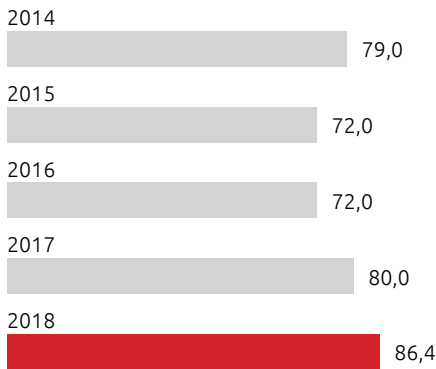

onaylanarak Bakanlığa sunuldu. Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemler Tebliği gereğince SEÖS yer alan bacalarda Yıllık Geçerlilik Testi (YGT) ve Kalite Güvence Sistemi (KGS2) ölçümleri akredite kuruluşlar tarafından yapıldı.

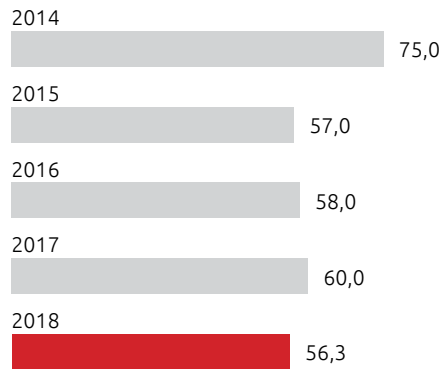
İsdemir’de soğutma suyu deşarj hattında yer alan Sürekli Atık Su İzleme Sisteminde (SAİS) yapılan değişik sebebiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileri tarafından denetim gerçekleştirildi ve sistem onayı tekrar alındı. İsdemir’de Sektörel Mevcut En İyi Tekniklerin araştırıldığı; TÜBİTAK-MAM ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile birlikte yürütülen Sanayide Temiz Üretim Olanaklarının ve Uygulanabilirliğinin Belirlenmesi (SANTEM) Projesinin sonuç raporları 2018 yılında yayınlandı.

İsdemir’de T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO) işbirliği ile yürütülen ve taraf olunan KOK Kalıntılarının Ortadan Kaldırılması ve KOK Salımlarının Azaltılması Projesi kapsamında Türkiye’de bertarafı mümkün olmayan PCB’li yağ ve ekipman (kapasitör, trafo) bertarafa gönderildi. Tesis ve faaliyetlerin, Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe giren hava, su, toprak, atık, kimyasallar, deniz ve gürültüye ilişkin tüm yönetmeliklere uygunluğunun bir arada ele alındığı Birleşik Denetim 15-16-17-18 Ekim 2018 tarihlerinde Hatay Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirildi ve denetim başarı ile sonuçlandı.

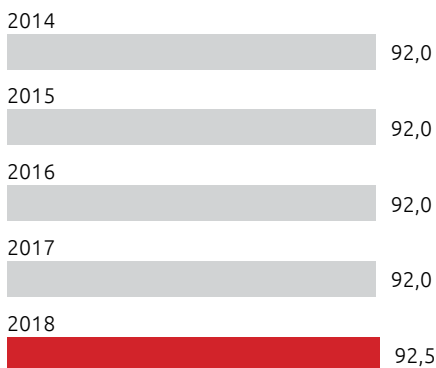
Erdemir Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)

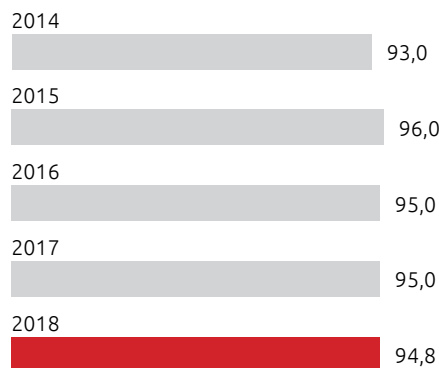
İsdemir Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)

Erdemir Resirkülasyon Suyu Kullanım Oranı (%)

İsdemir Resirkülasyon Suyu Kullanım Oranı (%)

Çevre bilincini artırmaya yönelik eğitimlere devam edildi.

2018 yılında Erdemir’de 1.269 müteahhit çalışanına çevre bilincini artırma eğitimi, 161 kişiye “Sıfır Atık Projesi” eğitimi ve Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında 3 okula Çevre Bilinçlendirme Etkinliği düzenlendi.

İsdemir’de içeriğinde proseslerin çevresel etkileri, geri kazanım ve önemi, yasal yükümlülükler, iklim değişikliği, sürdürülebilirlik, biyoçeşitlilik ve İsdemir uygulamalarının yer aldığı sektörel bir modül geliştirilerek çalışanların çevre bilincini artırmaya yönelik “Çevre Bilinci ve İsdemir’de Çevre Yönetimi” eğitimi verilmeye başlandı. Demir Çelik Anaokulunda anaokulu öğrencileri ile çevre bilinci hakkında eğitimler ve uygulamalı geri dönüşüm faaliyetleri gerçekleştirildi. 5 Haziran Dünya Çevre Günü ve 15 Eylül World Cleanup Day çerçevesinde site bölgesinde çevre festivalleri organize edildi. Çalışanların, site halkının ve lojman bölgesindeki okullarda öğrenim gören öğrencilerin katılımı ile atık toplama ve ayrıştırma etkinlikleri düzenlendi.

Erdemir Maden’de 2018 Haziran ayı itibarıyla tesislerde yakıt olarak doğal gaz kullanılmaya başlandı. Çevre Yönetim Birimi tarafından çalışanlara Çevre Mevzuatı ve Çevre Bilinci Eğitimi verildi. Üretim faaliyetleri sonucu oluşan tehlikeli atıklar lisanslı firmalara gönderilerek geri kazanım/bertarafı sağlandı. Dokuz Eylül Üniversitesi ile asit maden drenajı hususunda maden atıklarına yönelik yapılan statik ve kinetik test çalışmaları tamamlandı. Sonuç raporuna göre atıklar tehlikesiz-kategori B sınıfında çıktı.

Maden Atıkları Yönetmeliği kapsamında Ek-4C İnert Maden Atıklarına İlişkin Rapor hazırlanarak İl Müdürlüğü’ne sunuldu. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen denetimlerde herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmadı. Yeraltı ve yüzeysel suların kalite kontrolü için 6 aylık periyotlarla, iç izleme amaçlı Sivas Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün nezaretinde numuneler alındı. Akredite laboratuvar tarafından yapılan analizlerin sonucunda, değerlerin normal aralıkta olduğu, tesis faaliyetinden kaynaklanan çevresel olumsuz bir etkinin oluşmadığı belirlendi.

Enerji

OYAK Maden Metalürji Grubu enerji kayıplarını en aza indirmek için sistematik çalışmalar yürütüyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu enerji verimliliğini yükselten teknolojik yenilikleri uyguluyor, yan ürün gazlardan ve atık ısılarından en üst düzeyde yararlanıyor. Grup enerji kayıplarını en aza indirmek için sistematik çalışmalar yürütüyor. Enerjinin etkin kullanımına yönelik çabalar, çevrenin ve doğal kaynakların korunmasına ve Grubun rekabet avantajına katkı sağlıyor.

Grup şirketleri Erdemir ve İsdemir, demir çelik sektöründeki önemli performans göstergelerinden olan spesifik enerji tüketiminde başarılı sonuçlar elde eden şirketler arasında yer alıyor. Kullandıkları elektrik enerjisinin tamamına yakınına üretme kapasitesine sahip olan Erdemir ve İsdemir ile Erdemir Romanya, TS ISO 50001 Yönetim Sistemi’ni uyguluyor.

Erdemir enerji verimliliğine yönelik sistematik çalışmalarına başladığı 1982 yılından bu yana spesifik enerji tüketimini yaklaşık %45 azalttı, İsdemir ise 2001’den bugüne %40 enerji tasarrufu sağladı.

Enerji verimliliği sağlamaya odaklı yatırımlar ivme kazandı.

Erdemir’de 2017 ve öncesinde tamamlanan Kuvvet Santrali Optimizasyon Projesi, Yüksek Fırınlara Tepe Basıncı Genleşme Türbinleri, Kojenerasyon Tesisleri Atık Isı Kazanlarına İlave Yanma Sistemi Kurulması, OG Fan Kapasite Artırımı, Slab Fırınları Soğutma Sistemi (ECS) İyileştirmesi projelerinin tasarrufları 2016, 2017 ve 2018 yıllarında net bir şekilde gözlemlendi.

ERDEMİR ENERJİ VERİMLİLİĞİNE YÖNELİK SİSTEMATİK ÇALIŞMALARINA BAŞLADIĞI 1982 YILINDAN BU YANA SPESİFİK ENERJİ TÜKETİMİNİ YAKLAŞIK %45 AZALTTI, İSDEMİR İSE 2001’DEN BUGÜNE %40 ENERJİ TASARRUFU SAĞLADI.

Erdemir’de Ekonomiklik Analizi Raporu doğrultusunda satın almaları gerçekleştirilen LED aydınlatma armatürlerinin 1. Sıcak Haddehane Motor Odaları, 2. Sıcak Haddehane Slab/Stok Sahası, 2. Sıcak Motor Odası ve Hat Boyu, 1. Yüksek Fırın değişim çalışmaları 2016 ve 2017 yıllarında tamamlandı. Projeler için Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) destek ödemeleri de 2017 ve 2018 yıllarında gerçekleşti. Rapor doğrultusunda 2019 yılında Sürekli Dökümler, Çelikhane ve 1. Sıcak Haddehane Hat Boyu, 2020 yılında ise 2. Soğuk Haddehane LED dönüşümleri yapılmaya devam edecek.

Erdemir Kuvvet Santrali Yeni Buhar Kazanı için 6 Temmuz 2018 tarihinde ana yüklenici firma ile sözleşme imzalandı. Saha hazırlık işlerinin devam ettiği projenin sözleşme tarihinden itibaren 26 ayda tamamlanması hedefleniyor. 60 MW Yeni Turbo Jeneratör Projesine ilişkin çalışmalar devam ediyor. Ayrıca 2. Sıcak Haddehane Slab Fırınlarına Atık Isı Kazanı kurulması ile ilgili fizibilite çalışmaları tamamlandı ve proje ekonomik bulundu.

İsdemir’de de Yüksek Fırınlar Tepe Basıncı Genleşme Türbinleri, Sürücü Uygulamaları, Kuvvet Santrali Hidrolik Kaplin Uygulamaları,

Büyük Trafo Bakımları gibi çalışmaların enerji tüketimini azaltıcı etkileri 2018 yılında gözlemlendi. Yıllık değerler, THÇ başına kıyaslandığında önceki yıllara göre en düşük doğal gaz ve elektrik tüketim değerleri oldu. Açığa çıkan yan ürün gazların ve atık ısıların en üst düzeyde değerlendirilmesi için çalışmalar yürütülüyor ve olumlu sonuçları gözlemleniyor. 2018 yılında kuvvet santrali buhar üretiminin %97’si yan ürün gazlar ile sağlanarak verimlilikte rekor elde edildi.

İsdemir’de 2018 yılında enerji verimliliği konusunda öne çıkan çalışmalar aşağıda yer alıyor:

- Kazan Hava Isıtıcılarında Hava Kaçaklarını Engellemek İçin Sızdırmazlık Temini,
- 3 No.lu Buhar Kazanı FD Fan Değişken Hız Sürücüsü (Drive) Uygulaması,
- Buhar Kazanları Besi Suyu Pompasına Değişken Devirli Hidrolik Kaplin Uygulaması,
- Site Kazan Dairesi B Grubu Eşanjörlerinin Serpantin Yenileme İşi ile Enerji Tasarrufu,
- 6-7 No.lu Buhar Kazanları Brülör Kok Gazı Nozullarının Değiştirilmesi,
- Kuvvet Santrali Turbo-Generatörleri Verim Optimizasyonu,
- Kondenstop İyileştirmeleri,
- LED Aydınlatma Dönüşümü.

Etkin kaynak kullanımı ve enerji verimliliği alanındaki çalışanlara yönelik enerji tasarrufu, verimlilik ve maliyet yönetimi eğitimlerine 2018 yılında da devam edildi.

Erdemir’de 2018 yılında 34 saat ücretli, 17 aylık ücretli çalışana söz konusu eğitimler verilirken, 2007 yılından bu yana eğitim alan personel sayısı 4.881 kişiye ulaştı. 2018 yılında 1 günlük Buhar Sistemleri Uygulamalı Eğitimi, 3 dönem olmak üzere toplam 51 çalışana verildi. Katılımcılara buharın karakteristik özellikleri, buhar üretimi, buhar üretimi için kullanılan enerji kaynakları, dağıtım hatları, buhar ekipmanları ve enerji kazanımına yönelik ısı yalıtımı konuları anlatıldı, elde edilen teorinin pratiğe dönüştürülmesi amacıyla oluşturulan Kondensatör Ünitesi’nde uygulama yapıldı.

17 çalışana 1 günlük 3 adet Yanma ve Yakma Sistemleri Uygulamalı Eğitimi verildi. Katılımcılara; yanma, yanma tipleri, endüstriyel yanma sistemleri, enerji tasarrufuna yönelik uygulanabilir verimli iyileştirmeler hakkında temel bilgiler kazandırıldı. Ayrıca işe yeni başlayan 132 çalışana enerji bilinci kazandırmaya yönelik Enerji Yönetim Sistemi İntibak Eğitimi yapıldı.

2018 yılında 3 mühendis çalışana Enerji Yöneticiliği Sertifika Eğitimi aldırıldı. Bununla birlikte Erdemir’de toplam sertifikalı mühendis sayısı 32’ye ulaştı. Erdemir’de toplam 4 personelin Etüt ve Proje Sertifikası bulunuyor.

2018 yılında İsdemir’de “Enerji Yönetim Sistemi ve İsdemir Uygulamaları” konusunda öncelikle saat ücretli, vardiya amir yardımcısı ve vardiya amiri personelden 509 kişiye eğitim verildi. Enerji Yönetim Sistemi İntibak Eğitimi kapsamında yeni iş başı yapan 85 personele enerji verimliliği bilinci kazandırmak üzere eğitim sağlandı. Dünyada ve Türkiye’de enerji tüketimi, İsdemir’in enerji tüketim değerleri, tasarruf uygulamaları, enerjinin verimli kullanımı, tasarrufu ve maliyetleri konularında farkındalığı artırmak amacıyla düzenlenen eğitimlere 2019 yılında da devam edilmesi planlanıyor.

2018 itibarıyla yetkili kuruluşlarca düzenlenen eğitimlere katılan ve merkezi sınav sonucu başarılarına göre sertifika almaya hak kazanan İsdemir çalışanlarının 25’i Enerji Yöneticiliği Sertifikası, 7’si Sanayi Etüt Proje Sertifikası sahibi oldu.

2018 yılında Erdemir T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın düzenlemiş olduğu Verimlilik Proje Ödülleri kapsamında Kuvvet Santrali Optimizasyon Projesi ile Süreç İyileştirme dalında birincilik ödülü aldı. Bu ödül ile birlikte Erdemir 2001 yılından itibaren katıldığı çeşitli organizasyonlarda toplam 4 birincilik, 2 ikincilik, 1 de üçüncülük ödülünün sahibi oldu. Ayrıca 2011 yılında ICCI Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansları’nda Türkiye’de ilk defa gerçekleştirilen enerji ödülleri kapsamında verilen “En Yüksek Verimli Termik Tesis” ödülünü aldı.

İsdemir, 2002-2017 yılları arasında yapılan enerji tasarrufu projeleri ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın ve bağlı Genel Müdürlüklerin düzenlediği yarışmalara katılım sağlıyor. İsdemir özellikle “Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması” “Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Projeleri (SEVAP-3)” kategorisinde katıldığı yarışmalarda bugüne kadar toplam 6 birincilik, 1 ikincilik, 2 üçüncülük ve 2 Jüri Özel Ödülü’ne layık görüldü.

ERDEMİR’DE 2018 YILINDA 34 SAAT ÜCRETLİ, 17 AYLIK ÜCRETLİ ÇALIŞANA ENERJİ TASARRUFU, VERİMLİLİK VE MALİYET YÖNETİMİ EĞİTİMLERİ VERİLDİ, 2007 YILINDAN BU YANA EĞİTİM ALAN PERSONEL SAYISI 4.881 KİŞİYE ULAŞTI.

OYAK Maden Metalürji Grubu, uluslararası düzeyde kabul görmüş yönetim sistemlerini temel alıyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu'nda kalite kültürü tüm çalışanlar tarafından benimseniyor ve müşteri beklentileri ön planda tutuluyor. Grup, müşteri memnuniyetinin artırılması, paydaşların ihtiyaç ve beklentilerinin detaylıca analiz edilmesi amacıyla yeni ve çağdaş yönetim sistemleri geliştirerek uyguluyor. Türkiye ekonomisine büyük katkı sağlayan OYAK Maden Metalürji Grubu; ulusal ve uluslararası standartlara uygun kalitelere yassı çelik ürünleri üreterek piyasaya sunuyor.

Grup, uluslararası düzeyde kabul görmüş yönetim sistemi ve standartları doğrultusunda geliştirilen ve sürekli iyileştirilen yaklaşımları; kalite, iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve insan odaklı çalışma ilkelerini temel alıyor.

"Erdemir ve İsdemir Yönetim Sistemleri Politikası", yönetim standartlarının revizyonları, yasal şartlar, iç-dış tetkik sonuçları ve uygulanmaya başlanan yeni yaklaşımlar doğrultusunda revize edilerek 5 Kasım 2018 tarihinde yayınlandı.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, ULUSLARARASI DÜZEYDE KABUL GÖRMÜŞ YÖNETİM SİSTEMİ VE STANDARTLARI DOĞRULTUSUNDA GELİŞTİRİLEN VE SÜREKLİ İYİLEŞTİRİLEN YAKLAŞIMLARI; KALİTE, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ, ÇEVRE VE İNSAN ODAKLI ÇALIŞMA İLKELERİNİ TEMEL ALIYOR.

OYAK Maden Metalürji Grubu Şirketleri Yönetim Sistemi Belgeleri

Yönetim Standardı	Erdemir	İsdemir	Ersem	Erdemir Romanya	Erdemir Maden
TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi	☐	☐	☐	☐	-
TS EN ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi	☐	☐	-	☐	-
TS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi	☐	☐	-	☐	☐
IATF 16949:2016 Otomotiv Sektörü İçin Kalite Yönetim Sistemi	☐	☐	☐	-	-
TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi	☐	☐	-	☐	-
TS EN ISO/IEC 17025:2012 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvar Akreditasyon Sertifikası	☐	-	-	-	-
TS EN ISO/IEC 17025:2012 Laboratuvar Yeterlilik Belgesi	-	☐	-	-	-
ISO/IEC 27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi	☐	☐	☐	-	-

KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK

OYAK Maden Metalürji Grubu, etki alanı yüksek sosyal sorumluluk projelerine öncelik veriyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu, faaliyet gösterdiği bölgeler başta olmak üzere, toplumsal gelişimi desteklemeyi ve toplumun beklentilerini karşılamayı hedefleyen projeler yürütüyor. Grup, daha geniş kitlelere ulaşmak ve projelerinin etkilerini artırmak amacıyla kamu kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirlikleri geliştiriyor, uzun soluklu, kapsamlı ve etki alanı yüksek sosyal sorumluluk projelerine öncelik veriyor.

OYAK Maden Metalürji Grubu şirketlerinin topluma katkı faaliyetlerini sürdürülebilir ve daha çok değer üretecek bir şekilde ele almak üzere belirlediği ana faaliyet alanlarında gerçekleştirdiği projelere ilişkin gelişmelere aşağıda yer veriliyor:

“Tarlalar Sürülsün Gelenek Sürsün”

biyoçeşitlilik projesi

Erdemir, faaliyet gösterdiği Karadeniz Ereğli’de yetiştirilen ve bölgeyle özdeşleşen, ancak üretimi neredeyse durma noktasına gelen Osmanlı Çileği meyvesinin yetiştiriciliğinin artırılmasına katkı sağlamak üzere “Tarlalar Sürülsün Gelenek Sürsün” isimli biyoçeşitlilik projesini 2016

yılında başlattı. Erdemir projede Gıda Tarım ve Hayvancılık Kdz. Ereğli İlçe Müdürlüğü, Zonguldak Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Osmanlı Çileğini Yaygınlaştırma ve Üreticilerini Koruma Derneği ile iş birliği yapıyor.

Proje ile:

- Karadeniz Ereğli’de kaliteli Osmanlı Çileği fideleri yetiştirilerek pilot bölgede modern tekniklerle verimli ve maliyet tasarruflu bir üretimin gerçekleştirilmesi,
- Bölgedeki çiftçilerin modern tekniklerle Osmanlı Çileği yetiştiriciliği hakkında bilgilendirilmesi ve teşvik edilmesi,
- Üretimin yaygınlaştırılması için fide miktarının artırılması,
- Osmanlı Çileği yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması yoluyla yerel istihdama katkı sağlanması
- Osmanlı Çileğinin korunması amaçlanıyor.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU, ŞİRKETLERİNİN TOPLUMA KATKI FAALİYETLERİNİ SÜRDÜRÜLEBİLİR VE DAHA ÇOK DEĞER ÜRETECEK BİR ŞEKİLDE ELE ALMAK ÜZERE, BELİRLEDİĞİ ANA FAALİYET ALANLARINDA PROJELER GERÇEKLEŞTİRİYOR.

Proje kapsamında öncelikle kaliteli fide üretimine ve çoğaltılmasına odaklanıldı. Çilek fideleri kültür laboratuvarlarında çoğaltılmak üzere Antalya'ya gönderildi. Üretim alanı olarak belirlenen arazi toprak zenginleştirmeyle ekime elverişli hale getirildi ve sulama sistemi kuruldu. Nisan 2017'de Erdemir tarafından 5 bin adet çilek fidesi dikimi, fide sayısının 15 bine çıkarılması ve ilk meyve hasadının 2018 yılında yapılması hedefiyle gerçekleştirildi. Arazide bulunan ve hizmet dışı kalmış okul binasının; eğitim salonu ve üretimi gerçekleştirecek çiftçiler için dinlenme alanlarıyla, fidelerin korunması için bir soğuk hava odasını içeren "Çilek Merkezi"ne dönüştürülmesine yönelik inşaat ve tadilat çalışmaları yürütüldü. Tarım ekipmanları alındı.

Proje alanında üretimi gerçekleştirecek çiftçiler belirlendi ve çoğaltılan fideler Ekim 2017'de toprakla buluştu. Haziran 2018 itibarıyla ilk meyveler toplandı. Diğer yandan soğuk havada korunan frigo fidelerin, Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğüne belirlenen ailelere dağıtımı yapıldı ve yetiştiricilere Çilek Yetiştirme Merkezi'nde eğitim gerçekleştirildi. Temmuz 2018'de ise fide verilen aileler tarafından kendi arazilerine fide dikimi yapıldı. Proje alanındaki faaliyetler de devam ediyor.

Erdemir bu projeyle MediaCat Dergisi tarafından düzenlenen Felis Ödülleri'nde Sürdürülebilirlik ve Sosyal Sorumluluk/Finans-Ekonomi kategorilerinde ve PRİDA İletişim Ödülleri'nde sürdürülebilirlik iletişimi ve yerel değerler kategorilerinde ödüle layık görüldü.

Eğitim alanındaki katkılar

OYAK Maden Metalürji Grubu, 2009 yılında Ereğli'de başladığı ücretsiz çocuk tiyatrosu gösterimlerine Ereğli, İskenderun, İstanbul ve Divriği'de devam ediyor. Bu kapsamda 2018 yılında da okul öncesi ve ilkokul öğrenciler için gösterimler düzenlendi.

Erdemir 2018 yılında Ereğli ve çevresindeki okulların taleplerini karşıladı, yüksek öğretim kurumlarının akademik çalışmalarında kullanılmak üzere sac malzeme temin etti. Akdeniz Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi heykel atölyelerinin imkanlarının geliştirilmesine katkı sağladı. Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Uzay Takımı

Grizu-263'ün ABD'de düzenlenen ve dünyanın en prestijli uydu yarışması CanSat Competition'a katılması için destek oldu.

İsdemir tarafından, çocuklara okuma alışkanlığı kazandırılması amacıyla okuma salonu ve eğitimde teknolojik alanda gelişime katkı sağlamak adına kodlama sınıfı kurulması için devlet okullarına yardımda bulunuldu. İsdemir ayrıca İskenderun Teknik Üniversitesi Elektrikli Araba Projesi gibi çeşitli üniversite projelerine sponsor oldu.

Erdemir Maden Divriği'deki çeşitli seviyedeki okulların eksikliklerinin giderilmesi, ihtiyaç sahibi öğrencilere okul malzemeleri dağıtılması çalışmalarını yürüttü. İSG etkinlikleri kapsamında ilk ve orta öğretim düzeyinde resim yarışması düzenlendi. Sivas-Kangal-Çukurçayır köyünde Şehit Volkan Karatepe adına yapılan Kültür Evi inşaatına maddi destek sağladı. Divriği Kaymakamlığı öncülüğünde düzenlenen Robotik Kodlama Eğitimi için gerekli olan malzemeleri temin etti.

Sosyal destekler

Erdemir, Karadeniz Ereğli Fiziksel Engelliler Derneği başta olmak üzere toplum yararına çalışan sivil toplum kuruluşlarına destek oldu. Ereğli Belediyesi tarafından Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneği, Maden Şehitleri Derneği, Lösemili Çocuklar Vakfı Ereğli Şubeleri binalarının tefrişatına katkıda bulundu.

İsdemir, kurumlara kırtasiye ve malzeme desteği, lojman bölgesi okullarının temizlik, elektrik giderinin, ekonomik gücü yerinde olmayan öğrencilerinin öğle yemeğinin karşılanması, çevre kamu kurum kuruluşlarının elektrik ve yemek giderinin karşılanması gibi çalışmalar yaptı.

KAPSAMLI

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU UZUN SOLUKLU, KAPSAMLI VE ETKİ ALANI YÜKSEK SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİNE ÖNCELİK VERİYOR.

KURUMSAL YÖNETİM

YÖNETİCİ BİLGİLERİ

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeleri

OYTAŞ İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş. (Temsilcisi: Süleyman Savaş Erdem)	Yönetim Kurulu Başkanı	OYTAŞ İç ve Dış Ticaret A.Ş., 27.05.2013 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliği'ne seçilmiş, aynı tarihten itibaren Yönetim Kurulu Başkanı ve Murahhas Aza olarak görev yapmaktayken Murahhas Azalık görevi 02.02.2018 tarihi itibarıyla sona ermiş olup, Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi devam etmektedir. 16.01.2017 tarihinden itibaren OYTAŞ İç ve Dış Ticaret A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmakta olan Ömer Muzaffer Baktır'ın görevinin 02.02.2018 tarihi itibarıyla sona ermesi nedeniyle, yerine belirlenen Süleyman Savaş Erdem, 02.02.2018 tarihinden itibaren OYTAŞ İç ve Dış Ticaret A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmaktadır.
OYAK PAZARLAMA HİZMET VE TURİZM A.Ş. (Temsilcisi: Toker Özcan)	Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Murahhas Aza	OYAK Pazarlama Hizmet ve Turizm A.Ş., 13.09.2012 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiş olup, 02.02.2018 tarihinden itibaren Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Murahhas Aza olarak görev yapmaktadır. 09.03.2010 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen ve 13.09.2012 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğinden istifa ederek, bu tarihten itibaren, yerine Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen OYAK Pazarlama Hizmet ve Turizm A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmakta olan Fatma Canlı'nın görevinin 02.02.2018 tarihi itibarıyla sona ermesi nedeniyle, yerine belirlenen Toker Özcan, 02.02.2018 tarihinden itibaren OYAK Pazarlama Hizmet ve Turizm A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmaktadır.
T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Temsilcisi: H. Abdullah Kaya)	Yönetim Kurulu Üyesi	T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (15.07.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi neticesinde unvanı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı olarak değiştirilmiştir), 20.09.2012 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiş olup, Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir. 01.04.2016 tarihinden itibaren T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapan H. Abdullah Kaya'nın bu görevi devam etmektedir.
OYKA KAĞIT AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş. (Temsilcisi: Baran Çelik)	Yönetim Kurulu Üyesi	OYKA Kağıt Ambalaj Sanayii ve Ticaret A.Ş., 12.09.2012 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiş, 01.04.2016 tarihinden itibaren Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev yapmaktayken Başkan Vekilliği görevi 02.02.2018 tarihi itibarıyla sona ermiş olup, Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir. 31.03.2008 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen, 12.09.2012 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğinden istifa eden ve bu tarihten itibaren, yerine Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen OYKA Kağıt Ambalaj Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmakta olan Ertuğrul Aydın'ın görevinin 18.02.2019 tarihi itibarıyla sona ermesi nedeniyle, yerine belirlenen Baran Çelik, 18.02.2019 tarihinden itibaren OYKA Kağıt Ambalaj Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmaktadır.
OYAK DENİZCİLİK VE LİMAN İŞLETMELERİ A.Ş. (Temsilcisi: Güliz Kaya)	Yönetim Kurulu Üyesi	OYAK Girişim Danışmanlığı A.Ş. (Unvanı 31.10.2016 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmek suretiyle OYAK Denizcilik ve Liman İşletmeleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir), 12.09.2012 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiş olup, Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir. 16.06.2016 tarihinden itibaren OYAK Denizcilik ve Liman İşletmeleri A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmakta olan Güliz Kaya'nın bu görevi devam etmektedir.
OMSAN LOJİSTİK A.Ş. (Temsilcisi: Aslıhan Döğler)	Yönetim Kurulu Üyesi	OMSAN Lojistik A.Ş., 11.09.2012 tarihinde Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiş olup, Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir. 01.04.2016 tarihinden itibaren OMSAN Lojistik A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmakta olan Ahmet Türker Anayurt'un görevinin 29.01.2019 tarihi itibarıyla sona ermesi nedeniyle, yerine belirlenen Aslıhan Döğler, 29.01.2019 tarihinden itibaren OMSAN Lojistik A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi olarak görev yapmaktadır.
Yunus Arıncı	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	31.03.2016 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen Yunus Arıncı'nın Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir.
Ali Fidan	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	31.03.2017 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen Ali Fidan'ın Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir.
Kurtuluş Bedri Varoğlu	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	31.03.2017 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilen Kurtuluş Bedri Varoğlu'nun Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği devam etmektedir.

OYAK Maden Metalürji Grubu Genel Müdürleri

Salih Cem Oral	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Genel Müdür	16.08.2013 tarihinden itibaren Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini yürütmekte olan Sedat Orhan'ın 06.06.2018 tarihi itibarıyla görevinden ayrılmış olması nedeniyle yerine atanan Salih Cem Oral, 06.06.2018 tarihinden itibaren Genel Müdürlük görevini yürütmektedir.
Mesut Keyfli	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. Genel Müdür	16.01.2017 tarihinden itibaren İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini yürütmekte olan Toker Özcan'ın 12.10.2018 tarihi itibarıyla görevinden ayrılmış olması nedeniyle yerine atanan Mesut Keyfli, 12.10.2018 tarihinden itibaren Genel Müdürlük görevini yürütmektedir.
Münhal	Erdemir Mühendislik, Yönetim ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş. Genel Müdür	02.02.2015 tarihinden itibaren Erdemir Mühendislik, Yönetim ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini vekâleten yürüten Burak Büyükfırat, 31.07.2017 tarihi itibarıyla görevinden ayrılmıştır.
Başak Turgut	Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret A.Ş. Genel Müdür	Başak Turgut, 01.07.2015 tarihi itibarıyla vekâleten atanmış olduğu Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü görevini 06.06.2018 tarihinden itibaren asaleten yürütmektedir.
Münhal	Erdemir-Romania S.R.L. Genel Müdür	13.01.2015 tarihinden itibaren Erdemir-Romania S.R.L.'de Genel Müdürlük görevini yürütmekte olan Halil Melih Türkeş'in görevinin 30 Mart 2018 tarihi itibarıyla sona ermesi nedeniyle yerine Genel Müdürlük görevine vekâleten atanan Sedat Orhan, 06.06.2018 tarihi itibarıyla görevinden ayrılmıştır.
Halil Yıldırım	Erdemir Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. Genel Müdür	Halil Yıldırım, 02.09.2013 tarihinden itibaren Erdemir Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini yürütmektedir.
Münhal	Erdemir Asia Pacific PTE Ltd. Genel Müdür	01.07.2014 tarihinden itibaren Erdemir Asia Pacific PTE Ltd'de Genel Müdürlük görevini yürütmekte olan Sukhjeet Sekhon'un görevi 09 Mart 2018 tarihi itibarıyla sona ermiştir.
Bora Uluğ	İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş. Genel Müdür	Bora Uluğ, 15.12.2016 tarihinden itibaren İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini yürütmektedir.
Münhal	Erdemir Enerji Üretim A.Ş. Genel Müdür	26.12.2018 tarihinde kurulan Erdemir Enerji Üretim A.Ş.'ye henüz Genel Müdür atanmamıştır.

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Koordinatörleri

İbrahim Emrah Silav	Finansal Yönetim ve Mali İşler Koordinatörü	İbrahim Emrah Silav, 01.12.2017 tarihinden itibaren Finansal Yönetim ve Mali İşler Koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.
Başak Turgut	Pazarlama ve Satış Koordinatörü	Başak Turgut, 01.02.2013 tarihi itibarıyla vekâleten atanmış olduğu Pazarlama ve Satış Koordinatörlüğü görevini 10.06.2013 tarihinden itibaren asaleten yürütmektedir.
İsmail Kürşad Korkmaz	Satınalma Koordinatörü	İsmail Kürşad Korkmaz, 21.02.2017 tarihinden itibaren Satınalma Koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.
Can Örüng	Kurumsal Mimari ve İnsan Kaynakları Koordinatörü	Can Örüng, 07.02.2017 tarihinden itibaren Kurumsal Mimari ve İnsan Kaynakları Koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.
Can Örüng	Bilgi Teknolojileri Koordinatörü (Vekâleten)	Can Örüng, 21.02.2017 tarihinden itibaren Bilgi Teknolojileri Koordinatörlüğü görevini vekâleten yürütmektedir.

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Genel Müdür Yardımcıları

Ural Durusu	İşletmeler Genel Müdür Yardımcısı	Münhal bulunan İşletmeler Genel Müdür Yardımcılığı görevine 11.04.2018 tarihi itibarıyla atanan Salih Cem Oral'ın 06.06.2018 tarihi itibarıyla bu görevinden ayrılması nedeniyle yerine 29.11.2018 tarihi itibarıyla atanan Ural Durusu, 29.11.2018 tarihinden itibaren İşletmeler Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütmektedir.
-------------	-----------------------------------	---

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. ("Şirket"), Türk sanayisindeki öncü ve lider konumu ile Türkiye'nin en geniş tabana sahip halka açık şirketlerinden biri olarak paydaşlarına karşı taşıdığı sorumlulukların bilincindedir. Bu çerçevede; Şirket, faaliyetlerinde kurumsal yönetimin temelini oluşturan "eşitlik", "şeffaflık", "hesap verebilirlik" ve "sorumluluk" kavramlarını benimsemiş olup, Sermaye Piyasası Kanunu ("SPKn.")'na ve Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK")'nun ikincil düzenlemeleri ile kararlarına uyuma azami özen ve gayreti göstermektedir.

Bu çerçevede kurumsal yönetim çalışmaları paralelinde, Şirket bünyesinde kurumsal yönetim mekanizmaları, ilkeler doğrultusunda işletilmeye 26.06.2012 tarihinden itibaren başlanmıştır. 29.07.2015 tarihi itibarıyla ise, Borsa İstanbul A.Ş. ("BİST") Kurumsal Yönetim Endeksi ("XKURY")'ne dâhil olan Şirketimiz, Türkiye'de SPK tarafından onaylanan metodolojiye uygun olarak derecelendirme yapma üzere faaliyet izni bulunan, derecelendirme kuruluşu KOBİRATE Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş. tarafından her yıl kurumsal yönetim derecelendirmesine tabi tutulmaktadır. Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporları'na Kurumsal İnternet Sitesi'nden ("www.erdemir.com.tr") ulaşılması mümkündür.

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne tam uyumun önemine inanmaktadır. Şirketimizce 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren faaliyet döneminde de, Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan ve ilgili mevzuat ile uygulanması zorunlu tutulan kurumsal yönetim ilkeleri aynen benimsenerek uygulanmıştır.

İlgili mevzuat ile uyulması zorunlu tutulmayan gönüllü ilkelere de uyuma azami özen gösterilmekte olup henüz tam olarak uyum sağlanamayanlar ile ilgili olarak mevcut durum itibarıyla bugüne kadar menfaat sahipleri arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren faaliyet döneminde Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan kurumsal yönetim ilkelerine uyum ve henüz uyum sağlanamayanlara ilişkin açıklamalara faaliyet raporunda; Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ("URF") ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu ("KYBF") ve raporun diğer ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

Gelecekte ortaklığın kurumsal yönetim uygulamalarında söz konusu ilkeler çerçevesinde mekanizmaların daha iyi işletilmesi ve sınırlı sayıda uygulamaya konulamamış olan gönüllü ilkeler dahil kurumsal yönetim uygulamalarımızı geliştirmeye yönelik çalışmalara devam edilecektir.

URF'de ya da KYBF'de dönem içinde herhangi bir değişiklik olduğunda özel durum açıklaması yapılmasının yanı sıra ara dönem faaliyet raporlarında da yer verilecektir.

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU

Kurumsal Yönetim Uyum Raporu	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kismen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
1.1. PAY SAHİPLİĞİ HAKLARININ KULLANIMININ KOLAYLAŞTIRILMASI						
1.1.2 - Pay sahipliği haklarının kullanımını etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak ortaklığın kurumsal internet sitesinde yatırımcıların kullanımına sunulmaktadır.	X					
1.2. BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKI						
1.2.1- Şirket yönetimi özel denetim yapılmasını zorlaştırıcı işlem yapmaktan kaçınmıştır.	X					
1.3. GENEL KURUL						
1.3.2 - Şirket, Genel Kurul gündeminin açık şekilde ifade edilmesini ve her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasını temin etmiştir.	X					
1.3.7 - İmtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı olan kişiler, kendileri adına ortaklığın faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlemler hakkında genel kurulda bilgi verilmesini teminen gündeme eklenmek üzere yönetim kurulunu bilgilendirmiştir.	X					
1.3.8 - Gündemde özellik arz eden konularla ilgili yönetim kurulu üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler, genel kurul toplantısında hazır bulunmuştur.	X					
1.3.10-Genel kurul gündeminde, tüm bağışların ve yardımların tutarları ve bunlardan yararlananlara ayrı bir maddede yer verilmiştir.	X					
1.3.11 - Genel Kurul toplantısı söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dahil kamuya açık olarak yapılmıştır.					X	2018 yılı hesap döneminde medyadan genel kurula katılım talebi gelmemiştir.
1.4. OY HAKKI						
1.4.1 - Pay sahiplerinin oy haklarını kullanmalarını zorlaştırıcı herhangi bir kısıtlama ve uygulama bulunmamaktadır.	X					
1.4.2-Şirketin imtiyazlı oy hakkına sahip payı bulunmamaktadır.		X				Şirket sermayesi, A ve B grubu paylara bölünmüştür. Bundan 1 Kr (bir Kuruş) tutarında sermayeyi karşılayan 1 (bir) adet nama yazılı pay A Grubu bulunmaktadır. Tüm haklarıyla birlikte A Grubu paylar üzerinde, aksine bir Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı alınıncaya kadar geçerli olmak üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adına intifa hakkı tesis edilecektir.
1.4.3 - Şirket, beraberinde hakimiyet ilişkisini de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi içerisinde bulunduğu herhangi bir ortaklığın Genel Kurulu'nda oy haklarını kullanmamıştır.					X	Şirketimiz sermayesinde karşılıklı iştirak ilişkisi bulunmamaktadır.
1.5. AZLIK HAKLARI						
1.5.1- Şirket azlık haklarının kullanılmasına azami özen göstermiştir.	X					
1.5.2-Azlık hakları esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara da tanınmış ve azlık haklarının kapsamı esas sözleşmede düzenlenerek genişletilmiştir.			X			Azlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir şekilde belirlenmemiş olmakla birlikte Esas Sözleşmemizin 38. Maddesi uyarınca azlık hakları ile ilgili esas sözleşmede hüküm bulunmayan hususlar hakkında TTK ve SPK hükümleri uygulanır.

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU

Kurumsal Yönetim Uyum Raporu	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
1.6. KAR PAYI HAKKI						
1.6.1 - Genel kurul tarafından onaylanan kar dağıtım politikası ortaklığın kurumsal internet sitesinde kamuya açıklanmıştır.	X					
1.6.2 - Kar dağıtım politikası, pay sahiplerinin ortaklığın gelecek dönemlerde elde edeceği karın dağıtım usul ve esaslarını öngörebilmesine imkan verecek açıklıkta asgari bilgileri içermektedir.	X					
1.6.3 - Kâr dağıtmama nedenleri ve dağıtılmayan kârın kullanım şekli ilgili gündem maddesinde belirtilmiştir.	X					
1.6.4 - Yönetim kurulu, kâr dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile ortaklık menfaati arasında denge sağlanıp sağlanmadığını gözden geçirmiştir.	X					
1.7. PAYLARIN DEVRİ						
1.7.1 - Payların devredilmesini zorlaştırıcı herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.	X					
2.1. KURUMSAL İNTERNET SİTESİ						
2.1.1 - Şirketin kurumsal internet sitesi, 2.1.1 numaralı kurumsal yönetim ilkesinde yer alan tüm öğeleri içermektedir.	X					
2.1.2-Pay sahipliği yapısı (çıkarılmış sermayenin %5'inden fazlasına sahip gerçek kişi pay sahiplerinin adları, imtiyazları, pay adedi ve oranı) kurumsal internet sitesinde en az 6 ayda bir güncellenmektedir.	X					
2.1.4 - Şirketin kurumsal internet sitesindeki bilgiler Türkçe ile tamamen aynı içerikte olacak şekilde ihtiyaca göre seçilen yabancı dillerde de hazırlanmıştır.	X					
2.2. FAALİYET RAPORU						
2.2.1 - Yönetim kurulu, yıllık faaliyet raporunun şirket faaliyetlerini tam ve doğru şekilde yansıtmalarını temin etmektedir.	X					
2.2.2 - Yıllık faaliyet raporu, 2.2.2 numaralı ilke de yer alan tüm unsurları içermektedir.	X					
3.1. MENFAAT SAHİPLERİNE İLİŞKİN ŞİRKET POLİTİKASI						
3.1.1- Menfaat sahiplerinin hakları ilgili düzenlemeler, sözleşmeler ve iyi niyet kuralları çerçevesinde korunmaktadır.	X					
3.1.3 - Menfaat sahiplerinin haklarıyla ilgili politika ve prosedürler şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlanmaktadır.		X				Menfaat sahiplerinin haklarıyla ilgili politika ve prosedürlerin bir kısmı şirketin internet sitesinde yayımlanmaktadır.
3.1.4 - Menfaat sahiplerinin, mevzuata aykırı ve etik açıdan uygun olmayan işlemleri bildirmesi için gerekli mekanizmalar oluşturulmuştur.	X					
3.1.5 - Şirket, menfaat sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarını dengeli bir şekilde ele almaktadır.	X					
3.2. MENFAAT SAHİPLERİNİN ŞİRKET YÖNETİMİNE KATILIMININ DESTEKLENMESİ						
3.2.1 - Çalışanların yönetime katılımı, esas sözleşme veya şirket içi yönetmeliklerle düzenlenmiştir.			X			Esas sözleşmede hüküm bulunmamakla birlikte, şirket iç uygulamalarıyla çalışanların yönetime katılımı desteklenmektedir.
3.2.2 - Menfaat sahipleri bakımından sonuç doğuran önemli kararlarda menfaat sahiplerinin görüşlerini almak üzere anket / konsültasyon gibi yöntemler uygulanmıştır.		X				Menfaat sahiplerinin bir kısmı açısından sonuç doğuran önemli kararlarda menfaat sahiplerinin talep, öneri ve şikayetleri alınmakta ve değerlendirilmektedir.

Kurumsal Yönetim Uyum Raporu	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
3.3. ŞİRKETİN İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI						
3.3.1 - Şirket fırsat eşitliği sağlayan bir istihdam politikası ve tüm kilit yönetici pozisyonları için bir halefiyet planlaması benimsemiştir.		X				Fırsat eşitliği sağlayan istihdam politikası mevcut olmakla birlikte halefiyet planlaması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
3.3.2 - Personel alımına ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir.	X					
3.3.3 - Şirketin bir İnsan Kaynakları Gelişim Politikası bulunmaktadır ve bu kapsamda çalışanlar için eğitimler düzenlenmektedir.	X					
3.3.4 - Şirketin finansal durumu, ücretlendirme, kariyer planlaması, eğitim ve sağlık gibi konularda çalışanların bilgilendirilmesine yönelik toplantılar düzenlenmiştir.		X				Dönem dönem bilgilendirmeler yapılmakla birlikte bazı konulara ilişkin çalışmalar devam ettiğinden bilgilendirme toplantıları yapılmamıştır.
3.3.5 - Çalışanları etkileyebilecek kararlar kendilerine ve çalışan temsilcilerine bildirilmiştir. Bu konularda ilgili sendikaların da görüşü alınmıştır.	X					
3.3.6 - Görev tanımları ve performans kriterleri tüm çalışanlar için ayrıntılı olarak hazırlanarak çalışanlara duyurulmuş ve ücretlendirme kararlarında kullanılmıştır.	X					
3.3.7 - Çalışanlar arasında ayrımcılık yapılmasını önlemek ve çalışanları şirket içi fiziksel, ruhsal ve duygusal açıdan kötü muamelelere karşı korumaya yönelik prosedürler, eğitimler, farkındalığı artırma, hedefler, izleme, şikâyet mekanizmaları gibi önlemler alınmıştır.	X					
3.3.8 - Şirket, dernek kurma özgürlüğünü ve toplu iş sözleşmesi hakkının etkin bir biçimde tanınmasını desteklemektedir.	X					
3.3.9 - Çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlanmaktadır.	X					
3.4. MÜŞTERİLER VE TEDARİKÇİLERLE İLİŞKİLER						
3.4.1-Şirket, müşteri memnuniyetini ölçmüştür ve koşulsuz müşteri memnuniyeti anlayışıyla faaliyet göstermiştir.	X					
3.4.2 - Müşterinin satın aldığı mal ve hizmete ilişkin taleplerinin işleme konulmasında gecikme olduğunda bu durum müşterilere bildirilmektedir.	X					
3.4.3 - Şirket mal ve hizmetlerle ilgili kalite standartlarına bağlıdır.	X					
3.4.4 - Şirket, müşteri ve tedarikçilerin ticari sır kapsamındaki hassas bilgilerinin gizliliğini korumaya yönelik kontrollere sahiptir.	X					
3.5. ETİK KURALLAR VE SOSYAL SORUMLULUK						
3.5.1 - Yönetim kurulu Etik Davranış Kuralları'nı belirleyerek şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlamıştır.	X					
3.5.2- Ortaklık, sosyal sorumluluk konusunda duyarlıdır. Yolsuzluk ve rüşvetin önlenmesine yönelik tedbirler almıştır	X					

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU

Kurumsal Yönetim Uyum Raporu	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kismen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
4.1. YÖNETİM KURULUNUN İŞLEVİ						
4.1.1-Yönetim kurulu, strateji ve risklerin şirketin uzun vadeli çıkarlarını tehdit etmemesini ve etkin bir risk yönetimi uygulanmasını sağlamaktadır.	X					
4.1.2-Toplantı gündem ve tutanakları, yönetim kurulunun şirketin stratejik hedeflerini tartışarak onayladığını, ihtiyaç duyulan kaynakları belirlediğini ve yönetimin performansının denetlendiğini ortaya koymaktadır.	X					
4.2. YÖNETİM KURULUNUN FAALİYET ESASLARI						
4.2.1-Yönetim kurulu faaliyetlerini belgelendirmiş ve pay sahiplerinin bilgisine sunmuştur.	X					
4.2.2-Yönetim kurulu üyelerinin görev ve yetkileri yıllık faaliyet raporunda açıklanmıştır.		X				Yıllık faaliyet raporunda yönetim kurulu üyelerinin görev ve yetkileri ile ilgili Türk Ticaret Kanunu'na uyulduğu belirtilmekle birlikte ayrıntılı düzenlemeye yer verilmemiştir.
4.2.3 - Yönetim kurulu, şirketin ölçeğine ve faaliyetlerinin karmaşıklığına uygun bir iç kontrol sistemi oluşturmuştur.	X					
4.2.4-İç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğine dair bilgiler yıllık faaliyet raporunda verilmiştir.	X					
4.2.5 - Yönetim kurulu başkanı ve icra başkanı (genel müdür) görevleri birbirinden ayrılmış ve tanımlanmıştır.	X					
4.2.7-Yönetim kurulu, yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesinin etkili bir şekilde çalışmasını sağlamak ve şirket ile pay sahipleri arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesinde ve pay sahipleriyle iletişimde yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesiyle yakın işbirliği içinde çalışmıştır.	X					
4.2.8 - Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zarara ilişkin olarak Şirket, sermayenin %25'ini aşan bir bedelle yönetici sorumluluk sigortası yaptırmıştır.		X				Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zarara ilişkin yönetici sorumluluk sigortası mevcut olup sermayenin %25'ini aşmamaktadır.
4.3. YÖNETİM KURULUNUN YAPISI						
4.3.9- Şirket yönetim kurulunda, kadın üye oranı için asgari %25'lik bir hedef belirleyerek bu amaca ulaşmak için politika oluşturmuştur. Yönetim kurulu yapısı yıllık olarak gözden geçirilmekte ve aday belirleme süreci bu politikaya uygun şekilde gerçekleştirilmektedir.			X			Yönetim kurulunda, kadın üye oranı için asgari %25'lik hedef ile ilgili politika bulunmamaktadır.
4.3.10 - Denetimden sorumlu komitenin üyelerinden en az birinin denetim/muhasebe ve finans konusunda 5 yıllık tecrübesi vardır.	X					

Kurumsal Yönetim Uyum Raporu	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
4.4. YÖNETİM KURULU TOPLANTILARININ ŞEKLİ						
4.4.1 - Bütün yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel katılım sağlamıştır.	X					
4.4.2 - Yönetim kurulu, gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgelerin toplantıdan önce tüm üyelere gönderilmesi için asgari bir süre tanımlamıştır.	X					
4.4.3 - Toplantıya katılmayan ancak görüşlerini yazılı olarak yönetim kuruluna bildiren üyenin görüşleri diğer üyelerin bilgisine sunulmuştur.	X					
4.4.4 - Yönetim kurulunda her üyenin bir oy hakkı vardır.	X					
4.4.5 - Yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı şirket içi düzenlemeler ile yazılı hale getirilmiştir.	X					
4.4.6 - Yönetim kurulu toplantı zaptı gündemdeki tüm maddelerin görüşüldüğünü ortaya koymakta ve karar zaptı muhalif görüşleri de içerecek şekilde hazırlanmaktadır.	X					
4.4.7 - Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması sınırlanmıştır. Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında aldığı görevler genel kurul toplantısında pay sahiplerinin bilgisine sunulmuştur.		X				Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması ile ilgili bir kısıt bulunmamaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında aldığı görevler genel kurul toplantısında pay sahiplerinin bilgisine sunulmuştur.
4.5. YÖNETİM KURULU BÜNYESİNDE OLUŞTURULAN KOMİTELER						
4.5.5 - Her bir yönetim kurulu üyesi sadece bir komitede görev almaktadır.			X			Yönetim kurulu üye sayısı nedeniyle her bir yönetim kurulu üyesi birden fazla komitede görev almaktadır.
4.5.6 - Komiteler, görüşlerini almak için gerekli gördüğü kişileri toplantılara davet etmiştir ve görüşlerini almıştır.	X					
4.5.7 - Komitenin danışmanlık hizmeti aldığı kişi/kuruluşun bağımsızlığı hakkında bilgiye yıllık faaliyet raporunda yer verilmiştir.					X	2018 yılında hiçbir komite danışmanlık hizmeti almamıştır.
4.5.8 - Komite toplantılarının sonuçları hakkında rapor düzenlenerek yönetim kurulu üyelerine sunulmuştur.	X					
4.6. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE VE İDARI SORUMLULUĞU BULUNAN YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR						
4.6.1 - Yönetim kurulu, sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirip getirmediğini değerlendirmek üzere yönetim kurulu performans değerlendirmesi gerçekleştirmiştir.			X			Yönetim kurulu performans değerlendirmesi yapılmamıştır.
4.6.4 - Şirket, yönetim kurulu üyelerinden herhangi birisine veya idari sorumluluğu bulunan yöneticilerine kredi kullandırmamış, borç vermemiş veya ödünç verilen borcun süresini uzatmamış, şartları iyileştirmemiş, üçüncü şahıslar aracılığıyla kişisel bir kredi başlığı altında kredi kullandırmamış veya bunlar lehine kefalet gibi teminatlar vermemiştir.	X					
4.6.5 - Yönetim kurulu üyeleri ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler yıllık faaliyet raporunda kişi bazında açıklanmıştır.		X				Üst düzey yöneticilere sağlanan maaş, prim ve benzeri faydalar yıllık faaliyet raporunda toplam olarak paylaşılmış olup, kişi bazında açıklanmamıştır.

KURUMSAL YÖNETİM BİLGİ FORMU

Kurumsal Yönetim Bilgi Formu

1. PAY SAHİPLERİ	
1.1. Pay Sahipliği Haklarının Kullanımının Kolaylaştırılması	
Yıl boyunca şirketin düzenlediği yatırımcı konferans ve toplantılarının sayısı	53 adet
1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı	
Özel denetçi talebi sayısı	0
Genel kurul toplantısında kabul edilen özel denetçi talebi sayısı	0
1.3. Genel Kurul	
İlke 1.3.1 (a-d) kapsamında talep edilen bilgilerin duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/666835
Genel kurul toplantısıyla ilgili belgelerin Türkçe ile eş anlı olarak İngilizce olarak da sunulup sunulmadığı	Evet
İlke 1.3.9 kapsamında, bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayı veya katılanların oybirliği bulunmayan işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Yıl içerisinde böyle bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 9 kapsamında gerçekleştirilen ilişkili taraf işlemleriyle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Madde 9 kapsamında böyle bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 10 kapsamında gerçekleştirilen yaygın ve süreklilik arz eden işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/657919
Şirketin kurumsal internet sitesinde, bağış ve yardımlara ilişkin politikanın yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı ilişkileri / Kurumsal Yönetim / Politikalar ve Yönetmelikler / Bağış ve Yardım Politikası
Bağış ve yardımlara ilişkin politikanın kabul edildiği genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/194744
Esas sözleşmede menfaat sahiplerinin genel kurula katılımını düzenleyen madde numarası	Yoktur
Genel kurula katılan menfaat sahipleri hakkında bilgi	2017 yılı Genel Kurul toplantısına pay sahipleri dışında katılım olmamıştır. Ancak menfaat sahiplerinin Genel Kurul'a katılımı ile ilgili bir kısıt bulunmamaktadır.
1.4. Oy Hakları	
Oy hakkında imtiyaz bulunup bulunmadığı	Evet
Oyda imtiyaz bulunuyorsa, imtiyazlı pay sahipleri ve oy oranları	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı / %0,0 / 1 Kuruş tutarında sermayeyi karşılayan bir adet nama yazılı pay
En büyük pay sahibinin ortaklık oranı	%49,29
1.5. Azlık Hakları	
Azlık haklarının, şirketin esas sözleşmesinde (içerik veya oran bakımından) genişletilip genişletilmediği	Hayır
Azlık hakları içerik ve oran bakımından genişletildi ise ilgili esas sözleşme maddesinin numarasını belirtiniz.	-
1.6. Kar Payı Hakkı	
Kurumsal internet sitesinde kar dağıtım politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı ilişkileri / Kurumsal Yönetim / Politikalar ve Yönetmelikler / Kar Dağıtım Politikası
Yönetim kurulunun genel kurula karın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde bunun nedenleri ve dağıtılmayan karın kullanım şeklini belirten genel kurul gündem maddesine ilişkin tutanak metni	-
Yönetim kurulunun genel kurula karın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde ilgili genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	-

Genel Kurul Toplantıları

Genel Kurul Tarihi	Genel kurul gündemiyle ilgili olarak şirkete iletilen ek açıklama talebi sayısı	Pay sahiplerinin genel kurula katılım oranı	Doğrudan temsil edilen payların oranı	Vekaleten temsil edilen payların oranı	Şirket'in kurumsal internet sitesinde her gündem maddesiyle ilgili olumlu ve olumsuz oyları da gösterir şekilde genel kurul toplantı tutanaklarının yer aldığı bölümün adı	Kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısında yönetilen tüm soru ve bunlara sağlanan yanıtların yer aldığı bölümün adı	Genel kurul toplantı tutanağının ilişkili taraflarla ilgili madde veya paragraf numarası	Yönetim kuruluna bildirimde bulunan imtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkanı bulunan kişi sayısı (İçeriden öğrenenler listesi)	KAP'ta yayınlanan genel kurul bildiriminin bağlantısı
30.03.2018	0	%68	%0,003	%68	Yatırımcı ilişkileri / Genel Kurul / Genel Kurul Tutanaklar	Yatırımcı ilişkileri / Genel Kurul / Genel Kurul Toplantısı'nda Sorulan Sorular	-	193	https://www.kap.org.tr/Bildirim/672302

2. KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK**2.1. Kurumsal İnternet Sitesi**

Kurumsal internet sitesinde 2.1.1. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde talep edilen bilgilerin yer aldığı bölümlerin adları	Yatırımcı ilişkileri / Kurumsal Yönetim, Rapor ve Sunumlar, Yıllık Faaliyet Raporları, Duyuru ve Açıklamalar, Genel Kurul, Sıkça Sorulan Sorular
Kurumsal internet sitesinde doğrudan veya dolaylı bir şekilde payların %5'inden fazlasına sahip olan gerçek kişi pay sahiplerinin listesinin yer aldığı bölüm	Yatırımcı ilişkileri / Kurumsal Yönetim / Ortaklık Yapısı
Kurumsal internet sitesinin hazırlandığı diller	Türkçe, İngilizce

2.2. Faaliyet Raporu**2.2.2. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde belirtilen bilgilerin faaliyet raporunda yer aldığı sayfa numaraları veya bölüm adları**

a) Yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin şirket dışında yürüttükleri görevler ve üyelerin bağımsızlık beyanlarının yer aldığı sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Rapor ve Sunumlar / Ara Dönem Faaliyet Raporu / Bağımsızlık Beyanları
b) Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komitelere ilişkin bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
c) Yönetim kurulunun yıl içerisindeki toplantı sayısı ve üyelerin toplantılara katılım durumu bilgisinin sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Rapor ve Sunumlar / Ara Dönem Faaliyet Raporu / Yönetim Kurulunun Yıl İçerisindeki Toplantı Sayısı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Söz Konusu Toplantılara Katılım Durumu
ç) Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yoktur.
d) Şirket aleyhine açılan önemli davalar ve olası sonuçları hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar / Dava Karşılıkları
e) Şirketin yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi hizmet aldığı kurumlarla arasındaki çıkar çatışmaları ve bunları önlemek için alınan tedbirlere ilişkin bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Diğer Hususlar
f) Sermayeye doğrudan katılım oranının %5'i aştığı karşılıklı iştiraklere ilişkin bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Şirketimiz sermayesinde karşılıklı iştirak ilişkisi bulunmamaktadır.
g) Çalışanların sosyal hakları, mesleki eğitimi ile diğer toplumsal ve çevresel sonuç doğuran şirket faaliyetlerine ilişkin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Kurumsal Sosyal Sorumluluk

KURUMSAL YÖNETİM BİLGİ FORMU

3. MENFAAT SAHİPLERİ	
3.1. Menfaat Sahiplerine İlişkin Şirket Politikası	
Kurumsal internet sitesinde tazminat politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri / Kurumsal Yönetim / Politikalar ve Yönetmelikler / Tazminat Politikası
Çalışan haklarının ihlali nedeniyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararlarının sayısı	176
İhbar mekanizmasıyla ilgili yetkilinin unvanı	Etik Kurul Başkanlığı
Şirketin ihbar mekanizmasına erişim bilgileri	E-mail: etik@erdemiretik.com, Telefon: 0 850 2113000
3.2. Menfaat Sahiplerinin Şirket Yönetimine Katılımının Desteklenmesi	
Kurumsal internet sitesinde, çalışanların yönetim organlarına katılımına ilişkin olan iç düzenlemelerin yer aldığı bölümün adı	-
Çalışanların temsil edildiği yönetim organları	Sendika
3.3. Şirketin İnsan Kaynakları Politikası	
Kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planı geliştirilmesinde yönetim kurulunun rolü	-
Kurumsal internet sitesinde fırsat eşitliği ve personel alımı ölçütlerini içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	OYAK Maden Metalürji / Kariyer / İK Uygulamalarımız
Pay edindirme planı bulunup bulunmadığı	Pay edindirme planı bulunmuyor.
Kurumsal internet sitesinde ayrımcılık ve kötü muameleyi önlemeye yönelik önlemleri içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	Yatırımcı İlişkileri / Kurumsal Yönetim / Etik Kurallar ve Çalışma İlkeleri / Çalışanlarımıza Karşı Sorumluluklarımız (Çalışanlarımızın özlük haklarının tam ve doğru biçimde kullanılmasını sağlarız. Çalışanlarımıza dürüst ve adil yaklaşır, ayrımcı olmayan, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı taahhüt ederiz. Çalışanlarımızın bireysel gelişimi için gerekli çabayı gösterir, sosyal sorumluluk bilinciyle yer alacakları uygun sosyal ve toplumsal faaliyetlere gönüllü olmaları konusunda destekler, iş hayatı ile özel hayat arasındaki dengeyi gözetiriz.)
İş kazalarıyla ilgili sorumluluk sebebiyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararı sayısı	16
3.5. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk	
Kurumsal internet sitesinde etik kurallar politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri / Kurumsal Yönetim / Etik Kurallar ve Çalışma İlkeleri
Kurumsal internet sitesinde kurumsal sosyal sorumluluk raporunun yer aldığı bölümün adı. Kurumsal sosyal sorumluluk raporu yoksa, çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında alınan önlemler	Sürdürülebilirlik / KSS Politikamız
İrtikap ve rüşvet de dahil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele için alınan önlemler	Erdemir Grubu Yönetim Kurulu üyeleri, çalışanları ve grup şirketleri adına hareket eden tüm üçüncü tarafların yolsuzluk kapsamında Erdemir Grubu'nu zan altında bırakabilecek her türlü davranış ve hareketten uzak durması gerekir. Kamu ya da özel sektör fark etmeksizin, yolsuzluk kapsamına girebilecek her türlü nakdi/gayri nakdi menfaatin alınması ya da verilmesi yasaktır.
4. YÖNETİM KURULU-I	
4.2. Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları	
En son yönetim kurulu performans değerlendirmesinin tarihi	-
Yönetim kurulu performans değerlendirmesinde bağımsız uzmanlardan yararlanılıp yararlanılmadığı	Hayır
Bütün yönetim kurulu üyelerinin ibra edilip edilmediği	Evet
Görev dağılımı ile kendisine yetki devredilen yönetim kurulu üyelerinin adları ve söz konusu yetkilerin içeriği	Süleyman Savaş ERDEM - Yönetim Kurulu Başkanı - (OYTAŞ İç ve Dış Ticaret A.Ş. Temsilcisi), Toker ÖZCAN - Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Murahhas Aza (OYAK Pazarlama Hizmet ve Turizm A.Ş. Temsilcisi)

İç kontrol birimi tarafından denetim kuruluna veya diğer ilgili komitelere sunulan rapor sayısı	4
Faaliyet raporunda iç kontrol sisteminin etkinliğine ilişkin değerlendirmenin yer aldığı bölümün adı veya sayfa numarası	Yatırımcı İlişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / İç Denetim Sistemi
Yönetim kurulu başkanının adı	Süleyman Savaş ERDEM - Yönetim Kurulu Başkanı - (OYTAŞ İç ve Dış Ticaret A.Ş. Temsilcisi)
İcra başkanı / genel müdürün adı	Salih Cem Oral
Yönetim kurulu başkanı ve icra başkanı/genel müdürün aynı kişi olmasına ilişkin gerekçenin belirtildiği KAP duyurusunun bağlantısı	Aynı kişi değildir.
Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olabilecek zararın, şirket sermayesinin %25'ini aşan bir bedelle sigorta edildiğine ilişkin KAP duyurusunun bağlantısı	Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olabilecek zarara ilişkin yönetici sorumluluk sigortası mevcut olup sermayenin %25'ini aşmamaktadır.
Kurumsal internet sitesinde kadın yönetim kurulu üyelerinin oranını artırmaya yönelik çeşitlilik politikası hakkında bilgi verilen bölümün adı	-
Kadın üyelerin sayısı ve oranı	1, %11

Yönetim Kurulunun Yapısı

Yönetim Kurulu Üyesinin Adı / Soyadı	İcra Görevli Olup Olmadığı	Bağımsız Üye Olup Olmadığı	Yönetim Kuruluna İlk Seçilme Tarihi	Bağımsızlık Beyanının Yer Aldığı KAP Duyurusunun Bağlantısı	Bağımsız Üyenin Aday Gösterme Komitesi Tarafından Değerlendirilip Değerlendirilmediği	Bağımsızlığını Kaybeden Üye Olup Olmadığı	Denetim, Muhasebe ve/veya Finans Alanında En Az 5 Yıllık Deneyime Sahip Olup Olmadığı
OYTAŞ İç ve Dış Ticaret A.Ş. (Temsilcisi: Süleyman Savaş ERDEM)	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye değil	27.05.2013	-	Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
OYAK Pazarlama Hizmet ve Turizm A.Ş. (Temsilcisi: Toker ÖZCAN)	İcra Görevli	Bağımsız üye değil	13.09.2012	-	Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Bşk. (Temsilcisi: H. Abdullah KAYA)	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye değil	20.09.2012	-	Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
OYKA Kağıt Ambalaj Sanayii ve Ticaret A.Ş. (Temsilcisi: Ertuğrul AYDIN)	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye değil	12.09.2012	-	Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
OYAK Denizcilik ve Liman İşletmeleri A.Ş. (Temsilcisi: Güliz KAYA)	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye değil	12.09.2012	-	Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
OMSAN Lojistik A.Ş. (Temsilcisi: Ahmet Türker ANAYURT)	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye değil	11.09.2012	-	Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Yunus ARINCI	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye	31.03.2016	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/657887	Değerlendirildi	Hayır	Evet
Ali FİDAN	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye	31.03.2017	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/657887	Değerlendirildi	Hayır	Evet
Kurtuluş Bedri VAROĞLU	İcra Görevli Değil	Bağımsız üye	31.03.2017	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/657887	Değerlendirildi	Hayır	Evet

KURUMSAL YÖNETİM BİLGİ FORMU

4. YÖNETİM KURULU-II	
4.4. Yönetim Kurulu Toplantılarının Şekli	
Raporlama döneminde fiziki olarak toplanmak suretiyle yapılan yönetim kurulu toplantılarının sayısı	6
Yönetim kurulu toplantılarına ortalama katılım oranı	%96,29
Yönetim kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak için elektronik bir portal kullanılıp kullanılmadığı	Evet
Yönetim kurulu çalışma esasları uyarınca, bilgi ve belgelerin toplantıdan kaç gün önce üyelere sunulduğu	3-5 Gün
Kurumsal internet sitesinde yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağına belirlendiği şirket içi düzenlemeler hakkında bilginin yer aldığı bölümün adı	Yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağına belirlendiği şirket içi düzenlemeler bulunmakta olup, kurumsal internet sitesinde yer almamaktadır.
Üyelerin şirket dışında başka görevler almasını sınırlandıran politikada belirlenen üst sınır	-
4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler	
Faaliyet raporunda yönetim kurulu komitelerine ilişkin bilgilerin yer aldığı sayfa numarası veya ilgili bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
Komite çalışma esaslarının duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	Komite çalışma esasları kurumsal internet sitemizde yer almaktadır. (Yatırımcı İlişkileri / Kurumsal Yönetim / Politikalar ve Yönetmelikler)

Yönetim Kurulu Komiteleri-I

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	Komite Üyelerinin Adı-Soyadı	Komite Başkanı Olup Olmadığı	Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmadığı
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Kurtuluş Bedri Varoğlu	Evet	Yönetim kurulu üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Yunus Arıncı	Hayır	Yönetim kurulu üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	İdil Önay Ergin	Hayır	Yönetim kurulu üyesi değil
Denetim Komitesi	-	Yunus Arıncı	Evet	Yönetim kurulu üyesi
Denetim Komitesi	-	Ali Fidan	Hayır	Yönetim kurulu üyesi
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	Ali Fidan	Evet	Yönetim kurulu üyesi
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	Kurtuluş Bedri Varoğlu	Hayır	Yönetim kurulu üyesi

4. YÖNETİM KURULU-III	
4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler-II	
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, denetim komitesinin, faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, kurumsal yönetim komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, aday gösterme komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, riskin erken saptanması komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, ücret komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
4.6. Yönetim Kurulu Üyelerine ve İdari Sorumluluğu Bulunan Yöneticilere Sağlanan Mali Haklar	
Faaliyet raporunun, operasyonel ve finansal performans hedeflerine ve bunlara ulaşıp ulaşılmadığına ilişkin bilginin verildiği sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Diğer Hususlar
Kurumsal internet sitesinin, icrada görevli ve icrada görevli olmayan üyelere ilişkin ücretlendirme politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı ilişkileri / Politikalar ve Yönetmelikler / Ücret Politikası
Faaliyet raporunun, yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler ile sağlanan diğer tüm menfaatlerin belirtildiği sayfa numarası veya bölüm adı	Yatırımcı ilişkileri / Yıllık Faaliyet Raporları / Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar / İlişkili Taraflar Açıklamaları / Üst düzey yöneticilere sağlanan maaş, prim ve benzeri faydalar

Yönetim Kurulu Komiteleri-II

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	İcrada Görevli Olmayan Yöneticilerin Oranı	Komitede Bağımsız Üyelerin Oranı	Komitenin Gerçekleştirdiği Fiziki Toplantı Sayısı	Komitenin Faaliyetleri Hakkında Yönetim Kuruluna Sunduğu Rapor Sayısı
Denetim Komitesi	-	%100	%100	4	4
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	%100	%66	4	3
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	%100	%100	6	6

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Şirketimizin 13 Nisan 2018 tarih ve 9544 no.lu Yönetim Kurulu Kararıyla, Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde oluşturulan;

- Denetimden Sorumlu Komite'de Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri Yunus ARINCI ile Ali FİDAN'ın görev almalarına ve komite başkanlığına Yunus ARINCI'nın seçilmesine,
- Kurumsal Yönetim Komitesi'nde Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri Kurtuluş Bedri VAROĞLU ve Yunus ARINCI ile Yatırımcı İlişkileri Müdürü İdil ÖNAY ERGİN'in görev almalarına ve komite başkanlığına Kurtuluş Bedri VAROĞLU'nun seçilmesine,
- Riskin Erken Saptanması Komitesi'nde Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri Ali FİDAN ile Kurtuluş Bedri VAROĞLU'nun görev almalarına ve komite başkanlığına Ali FİDAN'ın seçilmesine karar verilmiştir.

Şirket Yönetim Kurulu yapısı dikkate alınarak 29 Haziran 2012 tarih ve 9148 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi için öngörülen görevlerin yerine getirilmesi yetki, görev ve sorumluluğu da Kurumsal Yönetim Komitesi'ne bırakılmıştır.

Komitelerin toplanma sıklığı, faaliyetleri ve bu faaliyetleri yerine getirirken takip ettikleri prosedürler internet sitelerimizde (www.oyakmadenmetalurji.com.tr ve www.erdemir.com.tr) yer alan yönetmeliklerde belirtilmektedir. Komiteler tarafından bağımsız olarak yapılan çalışmalar sonucunda alınan kararlar Yönetim Kurulu'na öneri olarak sunulmakta, nihai karar Yönetim Kurulu tarafından alınmaktadır.

2018 yılında Yönetim Kurulu Komiteleri, Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi yönetmelikleri uyarınca yerine getirmeleri gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmiş ve oluşturulan yıllık toplantı planlarına uygun şekilde;

- Denetimden Sorumlu Komite; 2 Şubat 2018, 26 Nisan 2018, 16 Ağustos 2018, 25 Ekim 2018 tarihlerinde olmak üzere dört kez,
- Kurumsal Yönetim Komitesi; 2 Şubat 2018, 28 Haziran 2018, 16 Ağustos 2018, 25 Ekim 2018 tarihlerinde olmak üzere dört kez,
- Riskin Erken Saptanması Komitesi; 2 Şubat 2018, 26 Nisan 2018, 28 Haziran 2018, 16 Ağustos 2018, 25 Ekim 2018, 29 Kasım 2018 tarihlerinde olmak üzere altı kez toplanmış ve çalışmalarını hakkında bilgiler ile yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlarını Yönetim Kurulu'na sunmuşlardır.

Sorumlu oldukları konular kapsamında;

- Denetimden Sorumlu Komite; Şirket'in muhasebe sistemi, finansal bilgilerinin kamuya açıklanması, bağımsız denetimi ve Şirket'in iç kontrol ve iç denetim sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapmıştır.
- Kurumsal Yönetim Komitesi;
  - o Şirket'in kurumsal yönetim prensiplerini geliştirme ve uygulama sürecine katkıda bulunmak ve bu bağlamda Yönetim Kurulu'na çözüme yönelik öneriler sunmak ve Şirket'te kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçesini ve bu prensiplere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit etmek ve Yönetim Kurulu'na kurumsal yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmak,
  - o Yatırımcı ilişkileri biriminin faaliyetlerini gözetmek,
  - o Yönetim Kurulu ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilik pozisyonları için uygun adayların saptanması, değerlendirilmesi ve eğitilmesi konularında şeffaf bir sistemin oluşturulması ve bu hususta politika ve stratejiler belirlenmesi konularında çalışmalar yapmak,
  - o Yönetim Kurulu'nun yapısı ve verimliliği hakkında düzenli değerlendirmeler yapmak ve bu konularda yapılabilecek değişikliklere ilişkin tavsiyelerini Yönetim Kurulu'na sunmak,
  - o Yönetim Kurulu üyelerinin ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin performans değerlendirmesi ve kariyer planlaması konusundaki yaklaşım, ilke ve uygulamaları belirlemek ve bunların gözetimini yapmak,
  - o Yönetim Kurulu üyelerinin ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ücretlendirme esaslarına ilişkin önerilerini, Şirket'in uzun vadeli hedeflerini dikkate alarak belirlemek konularında faaliyet göstermiştir.
- Riskin Erken Saptanması Komitesi; düzenleme ve yasal mevzuat kapsamında Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi konularında faaliyet göstermiştir.

İÇ DENETİM SİSTEMİ

Grubun şirketlerinde risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinliği İç Denetim Direktörlüğü tarafından yürütülen risk odaklı denetimler kapsamında değerlendirilmektedir. İç Denetim biriminin amaç, yetki ve sorumlulukları İç Denetim Yönetmeliği ile belirlenmiştir. İç Denetim Direktörlüğü, Yönetim Kurulu Başkanı ve Murahhas Aza'ya doğrudan bağlı olarak faaliyet göstermekle birlikte, yılda en az bir kez olmak üzere talep edilen durumlarda bağımsız yönetim kurulu üyelerinden oluşan Denetimden Sorumlu Komite'ye denetim faaliyetleri ve iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında bilgilendirme yapmaktadır.

Grubun tüm iş süreçlerinin denetimi, risk odaklı ve katma değerli bir yaklaşımla Yönetim Kurulu Başkanı ve Murahhas Aza onaylı yıllık denetim takvimi çerçevesinde uluslararası iç denetim mesleki uygulama standartları referans alınarak gerçekleştirilmektedir. Denetim çalışmaları sırasında iş süreçlerinde kontrol ortamı sistemsel bir yaklaşımla değerlendirilmekte ve gerekli görülen durumlarda kontrol önerileri geliştirilmektedir. Yönetim tarafından belirlenen aksiyon planları takip edilmekte ve raporlanmaktadır.

2018 yılı içerisinde gerçekleştirilen GRC (Governance, Risk and Compliance) projesi ile risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir. SAP GRC Proses Kontrol, Risk Yönetimi ve Denetim Yönetimi modüllerini içeren "Entegre Denetim Sistemi (EDS)" devreye alınmıştır. Böylece, uluslararası iyi uygulamalar doğrultusunda veri analitiğine dayalı sürekli izleme ve denetim yaklaşımı hayata geçirilmiştir.

İç denetim fonksiyonu, etik uyum sisteminin geliştirilmesi ve sürdürülmesinde koordinasyon görevini yürütmektedir. Etik Kurallar ve Çalışma İlkeleri ile Yolsuzlukla Mücadele Politikası'na uyum bakımından inceleme soruşturma faaliyetleri İç Denetim Direktörlüğü tarafından icra edilmektedir. Tüm paydaşların olası bir uygunsuzluğa ilişkin bildirimde bulunabilecekleri ve/veya kurallara ilişkin doğrudan bilgi alabilecekleri yazılı ve sözlü (e-posta, posta ve etik telefon hattı) iletişim kanalları mevcuttur. Etik Kurallar ve Çalışma İlkeleri ile Yolsuzlukla Mücadele Politikası'na yönelik uyumsuzlukların çözümlenmesi ve gerekli görülen hallerde yaptırımların uygulanmasından sorumlu en üst organ Etik Kurul'dur.

DIĞER HUSUSLAR

- Şirket ve çalışanlar ile iş yapacak kuruluşlar arasındaki çıkar çatıŐmasını önlemek amacıyla "Etik Kurallar ve alıŐma İlkeleri"nde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi konularda hizmet aldığı kurumlar ile arasında yaşanabilecek çıkar çatıŐmalarının engellenmesi, düzenlenen sözleşmeler ile güvence altına alınmaktadır. 2018 yılı içerisinde bu kuruluŐlarla her hangi bir çıkar atıŐması yaŐanmamıŐtır.
- Şirketimiz 2018 yılında geleceğe dönük bir beklentide bulunmamıŐtır.
- Şirketimizin 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolarında Not 13'te yer alan hususlar dışında 2018 yılında Şirketimizin önemli bir varlık alıŐı veya satışı söz konusu olmamıştır.
- Yönetim Kurulu'nun 29.01.2019 tarihli 9597 no.lu kararıyla; Şirketimiz Yönetim Kurulu yesi OMSAN Lojistik A.Ő. adına hareket eden temsilcisi Ahmet Türker ANAYURT'un görevinin sona ermiş olması nedeniyle yerine Aslıhan DĞER'in atanmasının ticaret siciline tesciline ve ilanına karar verilmiştir

Yukarıda bahsedilen gelişmeler dışında 31 Aralık 2018 tarihinden sonra gerçekleşen önemli bir gelişme bulunmamaktadır.

2018 YILI BAĞLI ŞİRKET RAPORU

"2018 faaliyet yılında Şirketimizin, hâkim ortağı Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) ve/veya OYAK'ın bağlı şirketleri ile veya OYAK'ın yönlendirmesiyle OYAK ya da ona bağlı bir şirketin yararına yapılmış herhangi bir hukuki bir işlem, OYAK ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan herhangi bir önlem bulunmamaktadır. 2018 faaliyet yılında gerek hakim ortağımız ve gerekse hakim ortağımızın bağlı şirketleri ile Şirketimiz arasında yapılmış olan ticari faaliyetlerin tümünün piyasa koşullarına uygun şartlarda gerçekleştirildiğine, bu raporun doğru ve dürüst hesap verme ilkelerine uygun olarak hazırlandığına Yönetim Kurulumuzun 7 Şubat 2019 tarih, 9600 sayılı karar ile karar verilmiştir.

2018 yılında bağlı ortaklığımız İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. ile Şirketimiz arasında, yaygın ve süreklilik arz eden, yapılmış olan ticari mal alım konulu ticari faaliyetin, SPK'nın II-17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği çerçevesinde, toplam satışların maliyeti içindeki payının %10'u aşması, bağlı ortaklığımız Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş. ile Şirketimiz arasında, yaygın ve süreklilik arz eden, yapılmış olan mal satış konulu ticari faaliyetin, SPK'nın II-17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği çerçevesinde, toplam brüt satışlar içindeki payının %10'u aşması, dolayısıyla 2019 yılında aynı nitelikteki işlemlerin belirlenen esaslara uygun olarak devam edeceği öngörülmektedir. Söz konusu işlemlerin önceki yıllarla uyumlu ve piyasa koşulları ile karşılaştırıldığında makul olduğu değerlendirilmektedir."

SORUMLULUK BEYANI

SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

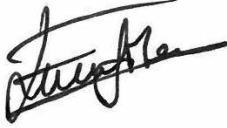
FİNANSAL TABLOLAR ve FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN
KARAR TARİHİ: 07/02/2019
KARAR SAYISI: 9602

Şirketimizce hazırlanan ve DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (A member firm of Deloitte Touche Tohmatsu) tarafından bağımsız denetime tabi tutulan 01.01.2018-31.12.2018 hesap dönemine ait, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-14.1. sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği ("Tebliğ") uyarınca Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu olarak hazırlanan konsolide finansal tabloların ve Türk Ticaret Kanunu ve SPK Tebliğine uyumlu olarak hazırlanan faaliyet raporunun, SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış finansal tabloların konsolidasyon kapsamındakiyle birlikte, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kâr ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığını, Türk Ticaret Kanunu ve SPK Tebliğine uyumlu olarak hazırlanan, faaliyet raporunun işin gelişimi ve performansını ve konsolidasyon kapsamındakiyle birlikte işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olunan önemli riskler ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

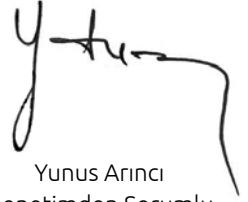
Saygılarımızla,

İbrahim Emrah Silav
Grup Finansal Yönetim
ve Mali İşler Koordinatörü

Ali Fidan
Denetimden Sorumlu
Komite Üyesi

Yunus Arıncı
Denetimden Sorumlu
Komite Başkanı

EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI T.A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

**1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.
Yönetim Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar tablosu, konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dahil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na (TFRS'lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Deloitte; İngiltere mevzuatına göre kurulmuş olan Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL") şirketini, üye firma ağındaki şirketlerden ve ilişkili tüzel kişilerden bir veya birden fazlasını ifade etmektedir. DTTL ve üye firmalarının her biri ayrı ve bağımsız birer tüzel kişiliktir. DTTL ("Deloitte Global" olarak da anılmaktadır) müşterilere hizmet sunmamaktadır. Global üye firma ağımla ilgili daha fazla bilgi almak için www.deloitte.com/about adresini ziyaret ediniz.

©2019. Daha fazla bilgi için Deloitte Türkiye (Deloitte Touche Tohmatsu Limited üye şirketi) ile iletişime geçiniz.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

3) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit Denetim Konusu	Denetimde bu konu nasıl ele alındı
<p><i>Hasılatın kaydedilmesi</i></p> <p>Hasılat, mülkiyete ait önemli risklerin ve getirilerin alıcıya aktarıldığı durumlarda muhasebeleştirilir.</p> <p>Grup'un operasyonlarının doğası gereği, üretimi tamamlanan, müşteriye faturalanan ve satış bedeli tahsil edilmesine rağmen teslimatı gerçekleşmeyen ürünler bulunmaktadır. Bu durumdaki ürünler, raporlama tarihi itibarıyla Grup'un stok sahalarında bulunmaktadır. Transferi gerçekleşmemiş bu ürünlerin sahiplik hakları ve riskleri müşteriye geçebilmektedir (Not: 23).</p> <p>Yukarıda belirtilen açıklamalara istinaden, satışların dönemselliği ilkesi gereği bu durumdaki ürünlerin hasılatının doğru döneme kaydedilip kaydedilmediği kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.</p> <p>Grup'un hasılat ile ilgili muhasebe politikalarına ve tutarlarına ilişkin açıklamalar Not 2.8.1 ve Not 23'de yer almaktadır.</p>	<p>Denetimimiz sırasında hasılatın kaydedilmesine ilişkin olarak aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır:</p> <p>Hasılat sürecine ilişkin kontrollerin tasarlanması, ve uygulanması değerlendirilmiştir. Grup'un satış ve teslimat prosedürleri analiz edilmiştir.</p> <p>Müşterilerle yapılan sözleşmelerdeki ticari ve sevkiyat koşullarına ilişkin hükümler incelenmiş ve farklı sevkiyat düzenlemeleri için hasılatın finansal tablolara alınma zamanlaması değerlendirilmiştir.</p> <p>Maddi doğrulama prosedürlerinde gelirin faturalanmış ama kazanılmamış olduğu durumların değerlendirmesine odaklanılmıştır.</p> <p>Yılsonunu takip eden dönemde gerçekleşen iadelere maddi doğrulama prosedürleri uygulanarak, yıl içerisinde hasılatın uygun şekilde kayıtlara alınıp alınmadığı test edilmiştir.</p> <p>Buna ek olarak, Not 23'de Hasılat notunda yer alan açıklamaların yeterliliği TFRS kapsamında tarafımızdan değerlendirilmiştir.</p>

3) Kilit Denetim Konularının (Devamı)

Kilit Denetim Konusu	Denetimde bu konu nasıl ele alındı
<p><i>Üretim miktarı yöntemi ile amortisman hesaplamaları</i></p> <p>Konsolide finansal tabloların Not 2.8 (muhasabe politikaları) ve Not 14'te (finansal tablo dipnotları) açıklandığı üzere Grup, yeraltı ve yerüstü düzenleri, makine ve cihazlar ile taşıt araçlarının amortisman hesaplamasında üretim miktarı uygulamasının mümkün olanları için üretim miktarı yöntemini kullanmaktadır.</p> <p>Üretim miktarı yöntemi uygulanan maddi duran varlıkların birçok sayıda olması, ekonomik ömür ve üretim kapasitesi tahminlerinin varsayım içermesi sebebiyle dönem amortismanı hesaplamasında hata yapılması riski bulunmaktadır.</p>	<p>Riskin ele alınmasında uyguladığımız prosedürler aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grup yönetimi tarafından üretim kapasitesi tahminleri için kullanılan 22 Şubat 2017 tarihli bağımsız uzman firma tarafından hazırlanan raporun incelenmesi • Raporda yer alan maddi duran varlıkların net defter değerlerinin konsolide finansal tablolardaki net defter değerleri ile karşılaştırılması • Grup yönetimi ile görüşmeler yapılarak üretim kapasitesi tahminlerinin önceki dönemlerde kullanılan tahminler ile karşılaştırılarak değerlendirilmesi • Yıllık üretim miktarlarının ve toplam üretim kapasitelerinin analiz edilmesi • Yıllık amortisman giderinin yeniden hesaplanması <p>Buna ek olarak, Dipnot 14'de Maddi duran varlıklar notunda yer alan açıklamaların yeterliliği TFRS kapsamında tarafımızdan değerlendirmiştir.</p>

4) Dikkat Çekilen Husus

Görüşümüzü etkilememekle birlikte konsolide finansal tabloların 18 numaralı bölümünde detaylı olarak açıklanan hususa dikkatinizi çekeriz. Türkiye Cumhuriyeti Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından 30 Mart 2006 tarihli Şirket Genel Kurulu'nun kar dağıtımına ilişkin aldığı kararın iptali istemiyle ve T.C. Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK), Şirket'in 31 Aralık 2005 tarihli konsolide finansal tablolarını SPK'nın izni olmadan Seri XI, No:25 sayılı "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliği" yerine Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırladığı iddiası sebebiyle geçmiş yıllarda açılmış olan davalardan, SPK ile ilgili olan davaların Danıştay'da Şirket aleyhine sonuçlandığı Temmuz 2012'de yapılan tebligatlarda bildirilmiştir. Bunun üzerine Şirket, 1 Ağustos 2012 tarihinde bu davaya ilişkin İdare Mahkemesi'ne başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesi için talepte bulunmuş, İdare Mahkemesi tarafından 17 Şubat 2014 tarihinde yapılan tebliğ ile başvurunun reddine karar verilmiştir. ÖİB tarafından açılan davada ise yerel mahkeme kararı, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 24 Mayıs 2017 tarih ve E. 2015/15771 ve K. 2017/3040 sayılı kararı ile bozulmuştur. Bozma kararı 2 Ağustos 2017 tarihinde Şirket'e tebliğ edilmiştir. Şirket, bozma kararına ilişkin karar düzeltme başvurusunda bulunmuştur, denetim raporumuz tarihi itibarıyla karar düzeltme başvurusunun sonucu beklenmektedir, bu husus tarafımızca verilen görüşü etkilememektedir.

5) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

6) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekarlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

6) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları (Devamı)

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dahil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dahil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 7 Şubat 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Grup'un 1 Ocak – 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, konsolide finansal tablolarının, TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Volkan Becerik'dir.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**

Volkan Becerik SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 7 Şubat 2019

	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	112-113
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU	114
KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	115
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	116-117
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	118
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR	119-203
NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	119
NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	120
NOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	148
NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	148
NOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR	149
NOT 6 - TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR	150
NOT 7 - BORÇLANMALAR	154
NOT 8 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	155
NOT 9 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	157
NOT 10 - STOKLAR	158
NOT 11 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER	159
NOT 12 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	159
NOT 13 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	160
NOT 14 - MADDİ DURAN VARLIKLAR	161
NOT 15 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	163
NOT 16 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	164
NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	164
NOT 18 - KARŞILIKLAR	167
NOT 19 - TAAHHÜTLER	172
NOT 20 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	173
NOT 21 - ERTELENMİŞ GELİRLER	174
NOT 22 - ÖZKAYNAKLAR	174
NOT 23 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	177
NOT 24 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	178
NOT 25 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER	178
NOT 26 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER	179
NOT 27 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/GİDERLER	180
NOT 28 - FİNANSMAN GELİRLERİ	181
NOT 29 - FİNANSMAN GİDERLERİ	181
NOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	181
NOT 31 - PAY BAŞINA KAZANÇ	186
NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	186
NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	188
NOT 34 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDE AÇIKLAMALAR)	201
NOT 35 - RAPORLAMA TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	203

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

VARLIKLAR	Not	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)
		Cari Dönem 31 Aralık 2018	Cari Dönem 31 Aralık 2018	Geçmiş Dönem 31 Aralık 2017	Geçmiş Dönem 31 Aralık 2017
		Bin ABD Doları	Bin TL	Bin ABD Doları	Bin TL
Dönen Varlıklar		4.279.144	22.512.149	3.934.814	14.841.725
Nakit ve Nakit Benzerleri	4	1.645.980	8.659.336	1.865.224	7.035.440
Finansal Yatırımlar	5	11.595	61.000	-	-
Türev Araçlar	6	10.064	52.945	915	3.452
Ticari Alacaklar	8	836.639	4.401.474	684.564	2.582.106
<i>İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	32	<i>13.037</i>	<i>68.586</i>	<i>21.988</i>	<i>82.936</i>
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	8	<i>823.602</i>	<i>4.332.888</i>	<i>662.576</i>	<i>2.499.170</i>
Diğer Alacaklar	9	342	1.800	530	2.000
Stoklar	10	1.689.853	8.890.150	1.336.066	5.039.509
Peşin Ödenmiş Giderler	11	17.108	90.005	14.047	52.982
Diğer Dönen Varlıklar	20	67.563	355.439	33.468	126.236
Duran Varlıklar		3.662.864	19.269.961	3.588.147	13.534.130
Diğer Alacaklar	9	1.786	9.397	3.617	13.643
Finansal Yatırımlar	5	1.539	8.095	3.562	13.437
Türev Araçlar	6	1.226	6.448	1.298	4.896
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	12	27.616	145.284	-	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	13	45.993	241.962	26.961	101.695
Maddi Duran Varlıklar	14	3.432.913	18.060.211	3.465.591	13.071.862
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	15	53.891	283.516	56.022	211.311
Peşin Ödenmiş Giderler	11	62.969	331.275	15.787	59.543
<i>İlişkili Taraflara Peşin Ödenmiş Giderler</i>	32	<i>12.976</i>	<i>68.266</i>	-	-
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Peşin Ödenmiş Giderler</i>	11	<i>49.993</i>	<i>263.009</i>	<i>15.787</i>	<i>59.543</i>
Ertelenmiş Vergi Varlığı	30	12.840	67.552	15.309	57.743
Diğer Duran Varlıklar	20	22.091	116.221	-	-
TOPLAM VARLIKLAR		7.942.008	41.782.110	7.522.961	28.375.855

Sunum para birimi TL'ye çevrime ilişkin detaylar Not 2.1'de açıklanmaktadır.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

KAYNAKLAR	Not	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)
		Cari Dönem 31 Aralık 2018	Cari Dönem 31 Aralık 2018	Geçmiş Dönem 31 Aralık 2017	Geçmiş Dönem 31 Aralık 2017
		Bin ABD Doları	Bin TL	Bin ABD Doları	Bin TL
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		1.499.266	7.887.487	1.464.605	5.524.344
Kısa Vadeli Borçlanmalar	7	694.574	3.654.083	594.801	2.243.529
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7	202.703	1.066.402	233.890	882.211
Türev Araçlar	6	408	2.144	11.064	41.734
Ticari Borçlar	8	367.983	1.935.922	249.951	942.791
<i>İlişkili Taraflara Ticari Borçlar</i>	32	28.089	147.772	14.289	53.897
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar</i>	8	339.894	1.788.150	235.662	888.894
Diğer Borçlar	9	8.133	42.786	11.124	41.958
Ertelenmiş Gelirler	21	52.622	276.841	39.842	150.280
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	30	95.937	504.716	211.554	797.961
Kısa Vadeli Karşılıklar	18	38.164	200.777	35.636	134.414
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	17	36.016	189.476	47.175	177.938
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	20	2.726	14.340	29.568	111.528
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		881.978	4.639.998	960.618	3.623.354
Uzun Vadeli Borçlanmalar	7	266.204	1.400.475	361.804	1.364.688
Türev Araçlar	6	453	2.382	453	1.707
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	17	127.239	669.391	168.831	636.813
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	30	487.787	2.566.196	429.417	1.619.718
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	20	295	1.554	113	428
ÖZKAYNAKLAR		5.560.764	29.254.625	5.097.738	19.228.157
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar		5.391.722	28.366.761	4.953.574	18.684.383
Ödenmiş Sermaye	22	1.818.371	3.500.000	1.818.371	3.500.000
Sermaye Düzeltme Farkları	22	81.366	156.613	81.366	156.613
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	22	(60.387)	(116.232)	(60.387)	(116.232)
Paylara İlişkin Primler (İskontolar)	22	55.303	106.447	55.303	106.447
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)		(47.992)	10.132.859	(55.297)	5.510.152
<i>Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Azalışları)</i>		10.760	51.239	11.107	33.917
<i>Yabancı Para Çevrim Farkları</i>		(15.685)	10.153.725	(15.685)	5.587.482
<i>Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları)</i>		(43.067)	(72.105)	(50.719)	(111.247)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)		(56.338)	4.362.222	(38.789)	2.061.722
<i>Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları)</i>		2.491	13.103	(4.314)	(16.272)
<i>Yabancı Para Çevrim Farkları</i>		(58.829)	4.349.119	(34.475)	2.077.994
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	22	805.774	2.287.528	625.450	1.567.280
Geçmiş Yıllar Karı	22	1.635.660	2.339.334	1.497.692	2.144.646
Net Dönem Karı		1.159.965	5.597.990	1.029.865	3.753.755
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		169.042	887.864	144.164	543.774
TOPLAM KAYNAKLAR		7.942.008	41.782.110	7.522.961	28.375.855

Sunum para birimi TL'ye çevrime ilişkin detaylar Not 2.1'de açıklanmaktadır.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT**KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

		(Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2018	(Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2018	(Denetimden Geçmiş) Geçmiş Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2017	(Denetimden Geçmiş) Geçmiş Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2017
	Not	Bin ABD Doları	Bin TL	Bin ABD Doları	Bin TL
Hasılat	23	5.597.856	27.015.254	5.140.456	18.736.447
Satışların Maliyeti	23	(3.860.745)	(18.631.954)	(3.698.582)	(13.480.960)
BRÜT KAR		1.737.111	8.383.300	1.441.874	5.255.487
Pazarlama Giderleri	25	(43.158)	(208.281)	(45.138)	(164.522)
Genel Yönetim Giderleri	25	(90.362)	(436.088)	(88.387)	(322.163)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri	25	(3.636)	(17.546)	(3.598)	(13.113)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	26	54.893	264.913	66.404	242.036
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler	26	(35.637)	(171.987)	(26.243)	(95.653)
ESAS FAALİYET KARI		1.619.211	7.814.311	1.344.912	4.902.072
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	27	2.183	10.534	1.659	6.046
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler	27	(30.673)	(148.029)	(3.958)	(14.426)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	12	1.152	5.558	-	-
FİNANSMAN GELİRLERİ (GİDERLERİ)		1.591.873	7.682.374	1.342.613	4.893.692
Finansman Gelirleri	28	212.569	1.234.773	50.836	223.607
Finansman Giderleri	29	(59.360)	(286.470)	(44.660)	(162.783)
VERGİ ÖNCESİ KAR		1.745.082	8.630.677	1.348.789	4.954.516
Vergi (Gideri) Geliri	30	(533.992)	(2.785.956)	(279.475)	(1.056.974)
Dönem Vergi (Gideri) Geliri		(480.371)	(2.527.182)	(301.685)	(1.137.927)
Ertelenmiş Vergi (Gideri) Geliri		(53.621)	(258.774)	22.210	80.953
DÖNEM KARI		1.211.090	5.844.721	1.069.314	3.897.542
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		51.125	246.731	39.449	143.787
Ana Ortaklık Payları		1.159.965	5.597.990	1.029.865	3.753.755
PAY BAŞINA KAZANÇ	31		1,5994		1,0725
(1 TL nominal bedelli)					

Sunum para birimi TL'ye çevrime ilişkin detaylar Not 2.1'de açıklanmaktadır.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

Not	(Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2018 Bin ABD Doları	(Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2018 Bin TL	(Denetimden Geçmiş) Geçmiş Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2017 Bin ABD Doları	(Denetimden Geçmiş) Geçmiş Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2017 Bin TL
	DÖNEM KARI	1.211.090	5.844.721	1.069.314
DİĞER KAPSAMLI GELİRLER				
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar				
Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Artışları (Azalışları)	(369)	17.322	344	4.480
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları)	17 10.056	51.444	(3.650)	(12.618)
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları), Vergi Etkisi	30 (2.212)	(11.318)	774	2.673
Yabancı Para Çevrim Farklarından Kazançlar (Kayıplar)	-	4.566.243	-	818.155
Kar veya Zarar Olarak Yeniden Sınıflandırılacaklar				
Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları)	8.724	37.660	(8.316)	(30.663)
Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları), Vergi Etkisi	30 (1.919)	(8.285)	1.830	6.746
Yabancı Para Çevrim Farklarından Kazançlar (Kayıplar)	(22.149)	2.481.276	(7.162)	359.267
DİĞER KAPSAMLI GELİR (GİDER)	(7.869)	7.134.342	(16.180)	1.148.040
TOPLAM KAPSAMLI GELİR	1.203.221	12.979.063	1.053.134	5.045.582
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı				
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	53.499	457.866	38.672	178.081
Ana Ortaklık Payları	1.149.722	12.521.197	1.014.462	4.867.501

Sunum para birimi TL'ye çevrime ilişkin detaylar Not 2.1'de açıklanmaktadır.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

(Denetimden Geçmiş)	Not	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Düzeltme Farkları	Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	Pay İhraç Primleri / İskontoları	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)		
						Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Azalışları)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları)
1 Ocak 2018 (Daha önce raporlanan)		3.500.000	156.613	(116.232)	106.447	33.917	5.587.482	(111.247)
Muhasebe politika değişikliğinin etkisi (Not 2.2)		-	-	-	-	-	-	-
1 Ocak 2018 (Yeniden düzenlenmiş)		3.500.000	156.613	(116.232)	106.447	33.917	5.587.482	(111.247)
Dönem Karı		-	-	-	-	-	-	-
Diğer Kapsamlı Gelir (Gider)		-	-	-	-	17.322	4.566.243	39.142
Toplam Kapsamlı Gelir (Gider)		-	-	-	-	17.322	4.566.243	39.142
Kar Payları (*)		-	-	-	-	-	-	-
Transferler	22	-	-	-	-	-	-	-
Bağlı Ortaklıklarda Kontrol Kaybı ile Sonuçlanmayan Pay Oranı Değişikliklerine Bağlı Azalış/Artış		-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2018		3.500.000	156.613	(116.232)	106.447	51.239	10.153.725	(72.105)
(Denetimden Geçmiş)								
1 Ocak 2017		3.500.000	156.613	(116.232)	106.447	29.437	4.769.327	(101.527)
Dönem Karı		-	-	-	-	-	-	-
Diğer Kapsamlı Gelir (Gider)		-	-	-	-	4.480	818.155	(9.720)
Toplam Kapsamlı Gelir (Gider)		-	-	-	-	4.480	818.155	(9.720)
Kar Payları (*)		-	-	-	-	-	-	-
Transferler	22	-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2017		3.500.000	156.613	(116.232)	106.447	33.917	5.587.482	(111.247)

(*) 30 Mart 2018 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda 2017 yılı karından 2.940.000 bin TL (31 Mart 2017: 1.435.000 bin TL) nakit temettü (brüt hisse başına düşen kar payı: 0,84 TL (2017: 0,41 TL)) dağıtılmasına ilişkin karar oy çokluğu ile onaylanmıştır. Şirket'in kar dağıtım karar tarihi olan 30 Mart 2018 tarihi itibarıyla %3,08 oranında nominal bedeli 1 TL olan kendi hisse senetlerine sahip olmasından dolayı Şirket'in sahip olduğu hisselerle ilişkin temettü dağıtılacak temettü tutarından netleştirilerek gösterilmektedir. Temettü ödemesine 29 Mayıs 2018 tarihinde başlanmış ve tamamlanmıştır. Grup'un İsdemir ve Erdemir Maden'deki etkin ortaklık oranlarına sahip olmadığı kontrol gücü olmayan paylara 134.157 bin TL (2017: 86.671 bin TL) temettü ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)		Birikmiş Karlar					
	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karları	Net Dönem Karı	Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	Toplam Özkaynaklar
	(16.272)	2.077.994	1.567.280	2.144.646	3.753.755	18.684.383	543.774	19.228.157
	-	-	-	(11.412)	-	(11.412)	-	(11.412)
	(16.272)	2.077.994	1.567.280	2.133.234	3.753.755	18.672.971	543.774	19.216.745
	-	-	-	-	5.597.990	5.597.990	246.731	5.844.721
	29.375	2.271.125	-	-	-	6.923.207	211.135	7.134.342
	29.375	2.271.125	-	-	5.597.990	12.521.197	457.866	12.979.063
	-	-	-	(2.849.417)	-	(2.849.417)	(134.157)	(2.983.574)
	-	-	720.248	3.033.507	(3.753.755)	-	-	-
	-	-	-	22.010	-	22.010	20.381	42.391
	13.103	4.349.119	2.287.528	2.339.334	5.597.990	28.366.761	887.864	29.254.625
	8.013	1.752.878	1.166.197	2.420.078	1.516.438	15.207.669	452.364	15.660.033
	-	-	-	-	3.753.755	3.753.755	143.787	3.897.542
	(24.285)	325.116	-	-	-	1.113.746	34.294	1.148.040
	(24.285)	325.116	-	-	3.753.755	4.867.501	178.081	5.045.582
	-	-	-	(1.390.787)	-	(1.390.787)	(86.671)	(1.477.458)
	-	-	401.083	1.115.355	(1.516.438)	-	-	-
	(16.272)	2.077.994	1.567.280	2.144.646	3.753.755	18.684.383	543.774	19.228.157

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

Not	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)	(Denetimden Geçmiş)
	Cari Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2018 Bin ABD Doları	Cari Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2018 Bin TL	Geçmiş Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2017 Bin ABD Doları	Geçmiş Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2017 Bin TL
İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI	848.302	4.150.453	1.099.532	3.624.616
Dönem Karı (Zararı)	1.211.090	5.844.721	1.069.314	3.897.542
Dönem Net Karı (Zararı) Mutabakalı İle İlgili Düzeltmeler	733.694	3.749.706	497.182	1.852.283
Amortisman ve İtfa Gideri İle İlgili Düzeltmeler	23/25 188.219	908.345	197.453	719.695
Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	28.974	139.825	878	3.201
Alacaklarda Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	8/9 3.102	14.967	(251)	(914)
Stok Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	10 5.605	27.048	1.129	4.115
Maddi Duran Varlık Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	14 20.267	97.810	-	-
Karşılıklar İle İlgili Düzeltmeler	51.218	249.234	37.018	135.198
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	17 30.586	147.605	30.510	111.209
Dava ve/veya Ceza Karşılıkları (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	18 15.024	74.566	6.508	23.989
Muhtemel Riskler İçin Ayrılan Serbest Karşılıklar (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	29 5.608	27.063	-	-
Faiz (Gelirleri) ve Giderleri İle İlgili Düzeltmeler	(69.420)	(335.018)	(36.246)	(130.591)
Faiz Gelirleri İle İlgili Düzeltmeler	28 (97.535)	(470.705)	(56.735)	(206.792)
Faiz Giderleri İle İlgili Düzeltmeler	29 36.718	177.203	28.901	105.342
Vadeli Satışlardan Kaynaklanan Kazanılmamış Finansman Geliri	(8.603)	(41.516)	(8.412)	(29.141)
Gerçekleşmemiş Yabancı Para Çevrim Farkları İle İlgili Düzeltmeler	(820)	(3.959)	15.119	55.106
Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) İle İlgili Düzeltmeler	(5.339)	(27.834)	1.379	5.025
Finansal Varlıkların Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) İle İlgili Düzeltmeler	(61)	(2.364)	-	-
Türev Finan. Araç. Gerç. Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) İle İlgili Düzelt.	28/29 (5.278)	(25.470)	1.379	5.025
Özkaynak Yöntemiyle Değer Yatırımların Dağıtılmamış Karları İle İlg. Düzelt.	12 (1.152)	(5.558)	-	-
Vergi (Geliri) Gideri İle İlgili Düzeltmeler	30 533.992	2.785.956	279.475	1.056.974
Duran Varlıkların Elden Çıkarıl. Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) İle İlgili Düzelt.	8.022	38.715	2.106	7.675
Maddi Duran Varlıkların Elden Çıkarıl. Kayn. Kayıplar (Kazançlar) İle İlgili Düzelt.	27 8.022	38.715	2.106	7.675
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler	(478.635)	(2.518.054)	(220.584)	(1.232.002)
Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış) İle İlgili Düzeltmeler	(142.081)	(747.474)	(106.572)	(555.503)
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış)	8.951	47.090	(6.394)	(28.059)
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış)	(151.032)	(794.564)	(100.178)	(527.444)
Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Azalış (Artış)	7.055	37.116	859	(2.930)
İlişkili Olmayan Taraflardan Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Azalış (Artış)	7.055	37.116	859	(2.930)
Türev Varlıklardaki Azalış (Artış)	(9.077)	(47.753)	17.753	61.917
Stoklardaki Azalışlar (Artışlar) İle İlgili Düzeltmeler	(349.142)	(1.836.801)	(130.712)	(813.242)
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış (Artış)	(21.900)	(115.213)	(1.487)	(9.103)
Ticari Borçlardaki Artış (Azalış) İle İlgili Düzeltmeler	118.032	620.954	(10.073)	27.715
İlişkili Taraflara Ticari Borçlardaki Artış (Azalış)	13.800	72.600	4.341	18.889
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlardaki Artış (Azalış)	104.232	548.354	(14.414)	8.826
Faaliyetler İle İlgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış) İle İlgili Düzeltmeler	(14.802)	(77.872)	(1.615)	9.046
İlişkili Olmayan Taraflara Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış)	(14.802)	(77.872)	(1.615)	9.046
Türev Yükümlülüklerdeki Artış (Azalış)	3.346	17.603	(4.202)	(13.445)
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Diğer Artış (Azalış) İle İlgili Düzeltmeler	(70.066)	(368.614)	15.465	63.543
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki Azalış (Artış)	(56.186)	(295.592)	(3.202)	(19.721)
Faaliyetlerle İlgili Diğer Yükümlülüklerdeki Artış (Azalış)	(13.880)	(73.022)	18.667	83.264
Faaliyetlerden Elden Edilen Nakit Akışları	1.466.149	7.076.373	1.345.913	4.517.823
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	17 (13.218)	(63.790)	(55.385)	(205.590)
Diğer Karşılıklara İlişkin Ödemeler	18 (8.642)	(41.703)	(11.587)	(42.232)
Vergi İadeleri (Ödemeleri)	30 (595.987)	(2.820.427)	(219.599)	(795.590)
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI	(268.698)	(1.385.744)	(205.862)	(754.952)
Bağlı Ortaklıkların Kontrolünün Kaybı Sonucunu Doğurmayan Satışlara İlişkin Nakit Girişleri	9.692	42.391	-	-
Bağlı Ortaklıkların Kontrolünün Elde Edilmesine Yönelik Alışlara İlişkin Nakit Çıkışları	(1.512)	(8.000)	-	-
İştirakler ve/veya İş Ort. Pay Alımı veya Sermaye Artırımı Sebebiyle Oluşan Nakit Çıkışları	12 (22.929)	(87.334)	(3.527)	(13.315)
Başka İşlet. veya Fonların Paylarının veya Borçlanma Araç. Edinimi İçin Yapılan Nakit Çıkışları	(11.629)	(61.181)	-	-
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri	1.951	9.413	1.961	7.148
Maddi Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri	14/15/27 1.951	9.413	1.961	7.148
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	(196.703)	(949.288)	(208.135)	(758.633)
Maddi Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	14 (194.113)	(936.790)	(205.556)	(749.232)
Maddi Olmayan Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	15 (2.590)	(12.498)	(2.579)	(9.401)
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	(19.225)	(92.779)	-	-
Verilen Nakit Avans ve Borçlar	(28.343)	(238.966)	3.839	9.848
Verilen Diğer Nakit Avans ve Borçlar	(28.343)	(238.966)	3.839	9.848
FINANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI	(621.488)	(1.029.091)	(312.656)	(865.058)
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri	1.207.169	5.838.030	982.379	3.608.910
Kredilerden Nakit Girişleri	7 1.207.169	5.838.030	982.379	3.608.910
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	(1.234.176)	(4.207.464)	(921.579)	(3.096.109)
Kredi Geri Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	7 (1.234.176)	(4.207.464)	(921.579)	(3.096.109)
Ödenen Temettüpler	(660.958)	(2.977.190)	(400.591)	(1.475.801)
Ödenen Faiz	(39.320)	(189.758)	(29.215)	(106.485)
Alınan Faiz	105.797	507.291	56.350	204.427
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDE ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)	(41.884)	1.735.618	581.014	2.004.606
Yabancı Para Çevrim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi	(167.918)	(69.440)	(21.573)	434.392
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)	(209.802)	1.666.178	559.477	2.438.998
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	1.860.257	7.016.703	1.300.780	4.577.705
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	1.650.455	8.682.881	1.860.257	7.016.703

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Erdemir Grubu ("Grup"), ana şirket konumundaki Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. ("Erdemir" veya "Şirket") ve hisselerinin çoğunluğuna veya etkin yönetimine sahip bulunduğu bağlı ortaklıklardan oluşmaktadır.

Grup'un ana ortağı ATAER Holding A.Ş.'dir. Nihai ana ortağı ise Ordu Yardımlaşma Kurumu'dur.

Ordu Yardımlaşma Kurumu ("OYAK"), özel hukuk hükümlerine tabi, mali ve idari bakımdan özerk, tüzel kişiliğe haiz bir kuruluş olup, 1 Mart 1961 tarihinde 205 sayılı yasa ile kurulmuştur. TSK mensuplarının "yardımlaşma ve emeklilik fonu" olan OYAK, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın öngördüğü sosyal güvenlik anlayışı içinde, üyelerine çeşitli hizmet ve faydalar sağlamaktadır. OYAK'ın sanayi, finans ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren doğrudan ve dolaylı iştirakleri de bulunmaktadır. OYAK ile ilgili detaylı bilgilere resmi internet sitesi olan (www.oyak.com.tr) adresinden ulaşabilmektedir.

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. 1960 yılında anonim şirket olarak Türkiye'de kurulmuştur. Şirket'in en önemli aktiviteleri arasında demir, çelik, alaşımlı ve alaşımsız demir, dökme ve pres çelik, kok kömürü ve her türlü demir çelik yan ürünü üretimi bulunmaktadır.

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. hisse senetleri Borsa İstanbul'un kuruluşundan itibaren (1986 yılı) işlem görmektedir.

Konsolidasyona dahil edilen şirketlerin, esas faaliyet alanları ve Grup'un sermayelerine iştirak oranları aşağıdaki gibidir:

Şirket İsmi	Faaliyette Bulunduğu Ülke		2018 İştirak Oranı %	2017 İştirak Oranı %
	Ülke	Faaliyet Alanı		
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. (*)	Türkiye	Entegre Demir ve Çelik Üretimi	94,87	95,07
Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Demir Cevheri, Pelet	90	90
Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Çelik Servis Merkezi	100	100
Erdemir Mühendislik Yön. ve Dan. Hiz. A.Ş.	Türkiye	Yönetim ve Danış.	100	100
Erdemir Romania S.R.L.	Romanya	Silisli Çelik Üretimi	100	100
Erdemir Asia Pacific Private Limited	Singapur	Ticari Faaliyet	100	100
İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.	Türkiye	Endüstriyel Gaz Üretim ve Satışı	50	50
Erdemir Enerji Üretim A.Ş. (**)	Türkiye	Yenilenebilir Enerji Üretimi	100	-

(*) Piyasa öncesi işlem platformunda işlem gören ve Şirket sermayesi içindeki payı %95,07 olan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.'nin 13 Nisan 2018 tarihinde 5.652 bin TL nominal payların işlem fiyatı 7,5 TL'den toplam 42.391 bin TL'lik satış işleminin gerçekleştirilmesi sonrasında Şirket sermayesi içindeki payı %94,87'ye düşmüştür. Halka açık hisselerin %5'i geçmesi sonucunda BİAŞ Kotasyon Yönergesi'nde belirtilen koşulların sağlanmış olması nedeniyle 19 Nisan 2018 tarihi itibarıyla İsdemir hisseleri "İSDMR" Yıldız Pazar'da işlem görmeye başlamıştır.

(**) Şirket'in %100 sermayesi ile yenilenebilir enerji üretimi amacıyla sermayesi 8 milyon TL olan "Erdemir Enerji Üretim A.Ş." unvanıyla yeni bir şirket kurulmuştur. 2018 yılında faaliyete geçmemesine bağlı olarak 2018 yılı finansal tablolarda konsolidasyona dahil edilmemiştir.

Şirket'in kayıtlı adresi Barbaros Mahallesi Ardıç Sokak No:6 Ataşehir / İstanbul'dur.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla personel sayısı aşağıdaki gibidir:

	Saat Ücretli	Aylık Ücretli	31 Aralık 2018
	Kişi	Kişi	Kişi
Ereğli Demir ve Çelik Fab.T.A.Ş.	4.161	1.683	5.844
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	2.980	1.744	4.724
Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	143	129	272
Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	221	74	295
Erdemir Mühendislik Yön. ve Dan. Hiz. A.Ş.	-	211	211
Erdemir Romania S.R.L.	220	40	260
Erdemir Asia Pacific Private Limited	-	1	1
	<u>7.725</u>	<u>3.882</u>	<u>11.607</u>
	Saat Ücretli	Aylık Ücretli	31 Aralık 2017
	Kişi	Kişi	Kişi
Ereğli Demir ve Çelik Fab.T.A.Ş.	4.305	1.730	6.035
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	3.107	1.756	4.863
Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	146	121	267
Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	239	81	320
Erdemir Mühendislik Yön. ve Dan. Hiz. A.Ş.	-	228	228
Erdemir Romania S.R.L.	215	45	260
Erdemir Asia Pacific Private Limited	-	2	2
	<u>8.012</u>	<u>3.963</u>	<u>11.975</u>

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

Grup'un yurt içinde faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

İlişikteki finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumları esas alınmıştır.

Ayrıca finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Finansal tablolar, bazı duran varlıklar ve finansal araçların gerçeğe uygun değerinden taşınan türev finansal araçlar ve işletme satın alım tarihinde belirlenen rayiç değeri üzerinden taşınan demir cevheri ile silisli sac üretiminde kullanılan sabit kıymetler hariç yeniden değerlendirilmesi haricinde, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihi maliyetin belirlenmesinde, genellikle varlıklar için ödenen tutarın gerçeğe uygun değeri esas alınmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Fonksiyonel ve raporlama sunum para birimi

Şirket'in ve bağlı ortaklıkları İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. "İsdemir", Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş. "Ersem"'in fonksiyonel para birimleri ABD Doları, Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş. "Ermaden" ile Erdemir Mühendislik Yönetim ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.'nin fonksiyonel para birimleri ise Türk Lirası'dır.

Yurtdışındaki bağlı ortaklık için fonksiyonel para birimi

Şirket'in yurtdışında faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları Erdemir Asia Pacific Private Limited "EAPPL"'in fonksiyonel para birimi ABD Doları, Erdemir Romania S.R.L'nin fonksiyonel para birimi ise Avro'dur.

Sunum para birimine çevrim

Grup'un konsolide finansal tablolarının sunum para birimi Türk Lirası'dır. TMS 21 ("Kur Değişimlerinin Etkileri") kapsamında Şirket, İsdemir, Ersem ve EAPPL için ABD Doları, Erdemir Romanya için Avro olarak hazırlanan finansal tablolar aşağıdaki yöntemle Türk Lirası'na çevrilmiştir:

- 31 Aralık 2018 tarihli finansal durum tablosundaki varlık ve yükümlülükler, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla T.C Merkez Bankası tarafından açıklanan döviz alış kurları olan 5,2609 TL = 1 ABD Doları ve 6,0280 TL = 1 Avro kullanılarak TL'ye çevrilmiştir (31 Aralık 2017: 3,7719 TL = 1 ABD Doları ve 4,5155 TL = 1 Avro).
- 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait kar veya zarar tabloları, 2018 yılı Ocak - Aralık dönemi on iki aylık ortalama 4,8260 TL = 1 ABD Doları ve 5,6772 TL = 1 Avro olan döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir (31 Aralık 2017: 3,6449 TL = 1 ABD Doları ve 4,1139 TL = 1 Avro)
- TL sunum para birimine çevrim sonucu ortaya çıkan tüm kur farkları, yabancı para çevrim farkları adı altında diğer kapsamlı gelir tablosunda gösterilmiştir.
- Sermaye ve diğer yedekler ekli finansal tablolarda yasal kayıtlardaki değerleri ile, diğer özkaynak kalemleri tarihi maliyet değerleri ile gösterilmektedir. Bu kalemlerin tarihi değerlerinin sunum para birimine çevriminden oluşan değerleri ile yasal kayıtlardan taşınan değerleri arasındaki çevrimden oluşan farklar diğer kapsamlı gelir tablosunda yabancı para çevrim farkları olarak muhasebeleştirilir.

Finansal tablolarda gösterilen ABD Doları tutarlar

İlişikteki konsolide finansal tablolarda yer alan 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla hazırlanan konsolide finansal durum tablolarında ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait konsolide kar veya zarar tablosu, diğer kapsamlı gelir tablosu ve konsolide nakit akış tablosunda gösterilen ABD Doları tutarlar; Şirket'in 1 Temmuz 2013 tarihinden geçerli olmak üzere yapmış olduğu fonksiyonel para birimi değişikliği çerçevesinde ilgili tarihler itibarıyla TMS 21 - Kur Değişiminin Etkileri standardı hükümlerine göre hazırlanan konsolide finansal tabloları ifade etmektedir.

İşletmenin sürekliliği

Grup, konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

Konsolide finansal tabloların onaylanması

Konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 7 Şubat 2019 tarihinde yayımlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul'un finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Muhasebe Politikaları ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Yeni bir standardın ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de ileriye yönelik olarak uygulanır.

TFRS 9 "Finansal Araçlar (2017 Sürüm)" standardında yapılan ve 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan muhasebe politikası değişikliği çerçevesinde Grup'un kredi risklerinin ölçülmesi neticesinde ortaya çıkan parasal varlık değer düşüklüğüne ilişkin olarak finansal tablolarda gerçekleştirilen düzeltmelerin etkileri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	Muhasebe politikası değişikliği öncesi 31 Aralık 2018	TFRS 9 etkisi 31 Aralık 2018	Muhasebe politikası değişikliği sonrası 31 Aralık 2018
Nakit ve Nakit Benzerleri	8.708.741	(49.405)	8.659.336
Finansal Yatırımlar	61.502	(502)	61.000
Ertelenmiş Vergi Varlığı	56.572	10.980	67.552
Yabancı Para Çevrim Farkları	4.355.526	(6.407)	4.349.119
Geçmiş Yıllar Karları	2.350.746	(11.412)	2.339.334
Finansman Giderleri	(259.407)	(27.063)	(286.470)
Ertelenmiş Vergi (Gideri) Geliri	(264.728)	5.954	(258.774)

2.3 Konsolidasyon Esasları

Konsolide finansal tablolar ana ortaklık Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. ile bağlı ortaklıklarının aşağıdaki maddelerde belirtilen esaslara göre hazırlanan hesaplarını kapsamaktadır. Konsolidasyona dahil edilen şirketlerin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, kanuni kayıtlarına Seri II, 14.1 No'lu Tebliğ hükümleri uyarınca KGK tarafından yürürlüğe konulmuş olan TMS/TFRS'ye uygunluk ve Grup tarafından uygulanan muhasebe politikalarına ve sunum biçimlerine uyumluluk açısından gerekli düzeltmeler ve sınıflandırmalar yapılmıştır.

Bağlı ortaklıklar, Erdemir'in yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri yatırım yaptığı işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olmasından ötürü kontrol yetkisine sahip olduğu şirketleri ifade eder.

Bağlı ortaklıklar, faaliyetleri üzerindeki kontrolün Grup'a transfer olduğu tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmaktadır ve kontrolün ortadan kalktığı tarihte de konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

Konsolide finansal tablolar, Şirket ve Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Şirket'in aşağıdaki şartları sağlaması ile sağlanır:

(i) yatırım yapılan şirket / varlık üzerinde gücünün olması, (ii) yatırım yapılan şirket/varlıktan elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması ve (iii) getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi.

Yukarıda listelenen kriterlerin en az birinde herhangi bir değişiklik oluşmasına neden olabilecek bir durumun ya da olayın ortaya çıkması halinde Şirket yatırımının üzerinde kontrol gücünün olup olmadığını yeniden değerlendirir.

Bağlı ortaklıkların, finansal durum tabloları ve kar veya zarar tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş ve Erdemir'in sahip olduğu bağlı ortaklıkların kayıtlı değerleri ile özkaynakları karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile bağlı ortaklıklar arasındaki grup içi işlemler ve bakiyeler konsolidasyon sırasında mahsup edilmiştir. Şirket'in sahip olduğu hisselerin kayıtlı değerleri ve bunlardan kaynaklanan temettüleri, ilgili özkaynakları ve kar veya zarar tablosu hesaplarından netleştirilmiştir. Raporlama dönemi itibarıyla konsolidasyon kapsamında yer alan bağlı ortaklıklardaki Erdemir'in doğrudan ve dolaylı oy hakları ile etkin ortaklık oranları (%) ve faaliyet gösterilen ülkelere göre geçerli para birimleri aşağıda gösterilmiştir:

	31 Aralık 2018			31 Aralık 2017		
	Fonksiyonel para birimi	Oy hakkı oranı	Etkin ortaklık oranı	Fonksiyonel para birimi	Oy hakkı oranı	Etkin ortaklık oranı
İsdemir	ABD Doları	94,87	94,87	ABD Doları	95,07	95,07
Ersem	ABD Doları	100	100	ABD Doları	100	100
Ermaden	Türk Lirası	90	90	Türk Lirası	90	90
Erdemir Mühendislik	Türk Lirası	100	100	Türk Lirası	100	100
Erdemir Romania S.R.L.	Avro	100	100	Avro	100	100
Erdemir Asia Pasific	ABD Doları	100	100	ABD Doları	100	100
İsdemir Linde Gaz	ABD Doları	50	50	ABD Doları	50	50
Erdemir Enerji Üretim (*)	Türk Lirası	100	100	Türk Lirası	-	-

(*) Erdemir Enerji Üretim A.Ş.'nin 2018 yılı itibarıyla faaliyete geçmemesi ve finansal tabloları önemli düzeyde etkilememesi sebebiyle 2018 yılı finansal tablolarda finansal yatırımların içerisinde muhasebeleştirilmiştir.

2.4 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihi Finansal Tabloların Düzeltilmesi

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" kapsamına giren sermaye piyasası kurumları için 30 Haziran 2013 tarihinden sonra sona eren ara dönemlerden itibaren yürürlüğe giren finansal tablo örnekleri ve kullanım rehberi uyarınca, cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından, mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Finansal Tabloların Düzeltilmesi (devamı)

Finansal durum tablosu kalemlerinde yapılan sınıflamalar aşağıdaki gibidir:

Hesap ismi	(Önceden Raporlanan) 1 Ocak - 31 Aralık 2017	(Yeniden Düzenlenmiş) 1 Ocak - 31 Aralık 2017	(Değişim) 1 Ocak - 31 Aralık 2017
<i>Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler/(Giderler)</i>			
Yabancı Para Çevrim Farkları ⁽¹⁾	(77.330)	5.510.152	5.587.482
<i>Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)</i>			
Yabancı Para Çevrim Farkları ⁽¹⁾	7.649.204	2.061.722	(5.587.482)
			-

(1) 31 Aralık 2017 ve önceki dönemlerde finansal durum tablosundaki "Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)" içerisinde raporlanan 5.587.482 bin TL Şirket'in yabancı para çevrim farkı "Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler/(Giderler)" hesabına sınıflandırılmıştır.

Kar veya zarar tablosu kalemlerinde yapılan sınıflamalar aşağıdaki gibidir:

Hesap ismi	(Önceden Raporlanan) 1 Ocak - 31 Aralık 2017	(Yeniden Düzenlenmiş) 1 Ocak - 31 Aralık 2017	(Değişim) 1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hasılat ⁽¹⁾	18.643.914	18.736.447	92.533
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler ^{(1) (2) (4)}	277.354	242.036	(35.318)
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler ⁽³⁾	(110.079)	(95.653)	14.426
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler ⁽²⁾	-	6.046	6.046
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler ⁽³⁾	-	(14.426)	(14.426)
Finansman Gelirleri ⁽⁴⁾	286.868	223.607	(63.261)
			-

(1) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait kar veya zarar tablosunda "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler" içerisinde raporlanan 92.533 bin TL vadeli satış sözleşmelerine ilişkin faiz gelirleri "Hasılat" hesabına sınıflanmıştır.

(2) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait kar veya zarar tablosunda "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler" içerisinde raporlanan 5.540 bin TL sabit kıymet satış geliri ile 506 bin TL yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin kira gelirleri "Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler" hesabına sınıflanmıştır.

(3) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait kar veya zarar tablosunda "Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler" içerisinde raporlanan (13.310) bin TL sabit kıymet ihraç zararı ile (1.116) bin TL yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin giderler "Yatırım Faaliyetlerinden Giderler" hesabına sınıflanmıştır.

(4) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait kar veya zarar tablosunda "Finansman Gelirleri" içerisinde net olarak raporlanan 63.261 bin TL ticari alacak ve borçlardan kaynaklı kur farkı gelirleri (net) "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler" hesabına sınıflanmıştır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Grup'un Muhasebe Politikalarını Uygularken Aldığı Kritik Kararlar ve Varsayımlar

Grup, TFRS uyarınca finansal tabloları hazırlarken geleceğe yönelik tahmin ve varsayımlarda bulunmaktadır. Muhasebe tahminleri nadiren gerçekleşenlerle birebir aynı sonuçları vermektedir. Gelecek finansal raporlama döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir.

2.5.1 Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürleri

Grup, maddi duran varlıklarına ilişkin, bağımsız uzman değerlendirme şirketi tarafından nakit yaratan birim bazında tespit edilmiş üretim kapasitesi miktarlarına Not 2.8.3 ve 2.8.4'te belirtilen faydalı ömürleri dikkate alarak amortisman ayırmaktadır (Not 14, Not 15).

2.5.2 Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal mali tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış mali tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarlarının yasal mali tablolar ile TFRS'ye göre hazırlanan mali tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Grup'un gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan mali zararlar, kullanılmamış taşınan mali zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabilmesi tarihleri göz önünde bulundurulmuştur (Not 30).

2.5.3 Türev finansal araçların rayiç değerleri

Grup, türev finansal araçlarını gerçekleştirme tarihindeki kur, faiz tahminleri ve emtia üzerinden hesaplanmış bilanço tarihi itibarıyla piyasa değer tahminlerini baz alarak değerlemektedir (Not 6).

2.5.4 Şüpheli alacak karşılığı

Şüpheli alacak karşılıkları, yönetimin bilanço tarihi itibarıyla var olan ancak cari ekonomik koşullar çerçevesinde tahsil edilememesi riski olan alacaklara ait gelecekteki zararları karşılayacağına inandığı tutarları yansıtmaktadır. Alacakların değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığı değerlendirilirken borçluların geçmiş performansları, piyasadaki kredibiliteleri ve bilanço tarihinden finansal tabloların onaylanma tarihine kadar olan performansları ile yeniden görüşülen koşullar da dikkate alınmaktadır. Raporlama tarihi itibarıyla ilgili karşılıklar Not 8 ve Not 9'da yer almaktadır.

2.5.5 Stok değer düşüklüğü karşılığı

Stok değer düşüklüğü ile ilgili olarak stoklar fiziksel olarak ve ne kadar geçmişten geldiği incelenmekte, Şirket'in stok değer düşüklüğü muhasebe politikası doğrultusunda kullanılabilirliği değerlendirilmekte ve kullanılmayacak olduğu tahmin edilen kalemler için karşılık ayrılmaktadır. Stokların net gerçekleşebilir değerinin belirlenmesinde de liste ve aynı zamanda bilanço tarihi sonrasında gerçekleşmiş satışlardan elde edilen satış fiyatlarına ilişkin veriler kullanılmakta ve katlanılacak satış giderlerine ilişkin tahminler yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda net gerçekleşebilir değeri maliyet değerinin altında olan ve uzun süredir hareket görmeyen stoklar için karşılık ayrılmaktadır (Not 10).

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Grup'un Muhasebe Politikalarını Uygularken Aldığı Kritik Kararlar ve Varsayımlar (devamı)

2.5.6 Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin yükümlülükler

Grup, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin yükümlülüklerinin hesaplamasında iskonto oranı, enflasyon oranı, reel maaş artış oranı, kendi isteğiyle ayrılma olasılığı gibi çeşitli aktüeryal varsayımlarda bulunmaktadır. Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklara ilişkin detaylar Not 17'de yer almaktadır.

2.5.7 Dava karşılıkları

Grup, devam etmekte olan davalara ilişkin karşılık tutarlarını Grup Hukuk Müşavirliği ve Şirket dışı uzman avukat görüşlerini dikkate alarak söz konusu davaların kaybedilme olasılıkları ve kaybedilmesi durumunda ortaya çıkacak yükümlülükleri güvenilir bir biçimde yönetimin en iyi tahminine dayanan olası nakit çıkışları üzerinden belirlemektedir. Raporlama tarihi itibarıyla dava karşılıkları Not 18'de yer almaktadır.

2.5.8 Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, her raporlama döneminde amortisman ve itfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığına dair durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulamaktadır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanmaktadır (nakit üreten birimler). Grup'un yapmış olduğu değer düşüklüğü çalışmaları neticesinde, raporlama tarihi itibarıyla ilişikteki konsolide finansal tablolarda finansal olmayan varlıklara ilişkin değer düşüklüğünü yatırım faaliyetlerinden giderler içinde kayıtlara almıştır (Not 27).

2.5.9 Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Yönetim finansal varlıklarda değer düşüklüğü değerlendirmesini yaparken ilgili varlıklara ilişkin temerrüt riski, beklenen kredi zarar oranı gibi varsayımlarda bulunmaktadır. Grup her raporlama dönemi itibarıyla bu varsayım ve yargılarda bulunurken, Grup'un geçmiş tecrübelerine dayanmakta, mevcut piyasa koşullarını ve piyasaya ilişkin gelecek beklentilerini göz önünde bulundurmaktadır.

2.5.10 Zarar karşılığı hesaplaması

Beklenen zarar karşılıklarını ölçerken Grup, gelecekteki farklı ekonomik koşullar ve bu koşulların birbirlerini nasıl etkileyeceği konusundaki varsayımlara dayanan makul ve desteklenebilir ileriye dönük bilgiler kullanır.

Temerrüt halinde kayıp, temerrüde düşen zararın tahminidir. Teminat ve kredi geliştirmelerinden kaynaklanan nakit akımlarını dikkate alarak borç verenin tahsil etmeyi beklediği alacaklarıyla sözleşmelerdeki nakit akışları arasındaki farka dayanmaktadır.

Temerrüt olasılığı beklenen kredi zararlarının ölçülmesinde önemli bir girdidir. Temerrüt olasılığı, belirli bir zaman diliminde temerrüt olasılığının tahminidir; hesaplanması geçmiş verileri, varsayımları ve gelecekteki koşulların beklentilerini içerir.

2.6 Netleştirme

Finansal varlıklar ve yükümlülükler, yasal olarak netleştirme hakkı var olması, net olarak ödenmesi veya tahsilinin mümkün olması veya varlığın elde edilmesi ile yükümlülüğün yerine getirilmesinin eş zamanlı olarak gerçekleşebilmesi halinde, finansal durum tablosunda net değerleri ile gösterilirler.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRS yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır.

Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları

TFRS 9 Finansal Araçlar

(a) Finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü

Grup, cari yılda TFRS 9 Finansal Araçları (2017 sürümü) ve buna bağlı olarak diğer TFRS ile ilgili değişiklikleri, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren başlayan yıllık dönemler için uygulamaya başlamıştır.

TFRS 9 aşağıdakiler için yeni koşullar getirmiştir:

- 1) Finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü
- 2) Finansal varlıklarda değer düşüklüğü ve
- 3) Genel riskten korunma muhasebesi

Bu yeni koşulların detayları ve Grup'un finansal tabloları üzerindeki etkileri aşağıda açıklanmıştır.

Grup, TFRS 9'da belirtilen geçiş hükümlerine uygun olarak TFRS 9'u uygulamıştır.

Bu standardın ilk uygulanma tarihi (Grup'un sahip olduğu finansal varlıklarını ve finansal yükümlülüklerini TFRS 9'da yer alan hükümlere uygun olarak değerlendirdiği tarih) 1 Ocak 2018'dir. Buna uygun olarak Grup, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla muhasebeleştirilmeye devam edecek araçlara TFRS 9 hükümlerini uygulamaktadır ancak bu hükümler, 1 Ocak 2018 itibarıyla bilanço dışı bırakılmış araçlara uygulanmamaktadır. 1 Ocak 2018 itibarıyla muhasebeleştirilmeye devam edecek araçlara ilişkin karşılaştırmalı tutarlar, uygun görüldüğünde yeniden düzenlenir.

TFRS 9 kapsamında muhasebeleştirilmiş olan tüm finansal varlıklar, işletmenin finansal varlıklarını yönettiği iş modeli ve finansal varlıkların nakit akışlarının özellikleri temel alınarak itfa değerinde ya da gerçeğe uygun değerlerinde ölçülmelidir. Özellikle:

- sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sadece anapara ile anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına sahip bir borçlanma aracı, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür;
- sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve borçlanma araçlarının satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına sahip bir borçlanma aracı, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülür;
- diğer tüm borçlanma araçları ve özkaynak yatırımları, gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılarak ölçülür.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları (devamı)

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü (devamı)

Bahsi geçen hususlara rağmen, Grup, bir finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinde aşağıdaki gibi geri dönülemeyecek bir tercihte bulunabilir:

- Grup, ticari amaçla elde tutulmayan veya bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin finansal tablolarına aldığı bir şarta bağlı bedel niteliğinde olmayan bir özkaynak yatırımının gerçeğe uygun değerindeki sonradan kaynaklanan değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda geri dönülmez şekilde seçebilir ve
- Grup, muhasebe uyumsuzluğunu tamamen ya da büyük oranda ortadan kaldırmak söz konusu olduğunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ya da gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan bir borçlanma aracını, geri dönülemeyecek bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlık olarak tanımlayabilir.

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan bir borçlanma aracı, finansal tablo dışı bırakıldığında önceki dönemlerde diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmiş toplam kar ya da zarar, yeniden sınıflandırma düzeltilmesi olarak özkaynaklardan kar veya zarara sınıflandırılır. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen bir özkaynak yatırımı finansal tablo dışı bırakıldığında önceki dönemlerde diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmiş toplam kar veya zarar, geçmiş yıl karlarına transfer edilir.

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen ya da gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan borçlanma araçları, değer düşüklüğü riskine maruz kalır. Detaylar için (b) maddesine bakınız.

Grup yönetimi, 1 Ocak 2018 tarihinde geçerli olan şartlar ve durumları dikkate alarak Grup'un o tarihteki mevcut finansal varlıklarını yeniden değerlendirmiştir ve TFRS 9'un ilk uygulamasının, Grup'un finansal varlıkları üzerinde, bu varlıkların sınıflandırılması ve ölçümünü aşağıdaki gibi açıklamıştır.

Grup, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır.

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri" ve "ticari alacaklar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları (devamı)

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü (devamı)

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır. Söz konusu varlıkların satılması durumunda diğer kapsamlı gelire sınıflandırılan değerlendirme farkları geçmiş yıl karlarına sınıflandırılır.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

TFRS 9 kapsamında finansal varlıkların sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir:

Finansal Varlıklar	TMS 39'a Göre Önceki Sınıflandırma	TFRS 9'a Göre Yeni Sınıflandırma
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Diğer finansal varlıklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara, diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan
Türev finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara, diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara, diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan

Finansal varlıklarda yapılan diğer yeniden sınıflandırmaların hiçbirinin Şirket'in finansal durumu, kar veya zararı, diğer kapsamlı geliri veya toplam kapsamlı geliri üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

(b) Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Finansal varlıklarda değer düşüklüğüyle ilgili olarak, TMS 39'da gerçekleşen kredi zararı modeline karşılık olarak TFRS 9, beklenen kredi zararı modelinin uygulanmasını gerektirmektedir. Beklenen kredi zararı modeline göre Grup, finansal varlıkların ilk muhasebeleştirilmesinden itibaren kredi riskindeki değişiklikleri yansıtmak için her raporlama döneminde beklenen kredi zararları ve bu beklenen kredi zararlarındaki değişiklikleri muhasebeleştirmelidir. Diğer bir ifadeyle, kredi kaybını doğuran durumun, zarar karşılığı muhasebeleştirilmesinden önce gerçekleşmesine gerek bulunmamaktadır. Özellikle, TFRS 9'a göre Grup aşağıdakiler üzerinde beklenen kredi zararları için karşılık ayırmalıdır:

Ticari alacaklar, ilişkili taraflardan alacaklar ve sözleşme varlıkları;

- Grup, finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğradığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçmektedir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları (devamı)

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar (devamı)

(b) Finansal varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

- Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim kar veya zarar tablosunda "genel yönetim giderleri" hesabında muhasebeleştirilmektedir. Ancak cari dönemde söz konusu uygulamanın Grup'un finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

(c) Finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü

TFRS 9 tarafından finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçülmesi hakkında uygulamaya konan önemli bir değişiklik, ihraççının kredi riskindeki değişikliklerle ilişkilendirilebilen gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer değişimlerinin muhasebeleştirilmesiyle ilişkilidir.

Özellikle, TFRS 9, eğer ilgili yükümlülüğün kredi riskindeki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirdeki etkilerinin muhasebeleştirilmesi, kar veya zararda muhasebe uyumsuzluğu yaratmazsa bu yükümlülüğün kredi riskindeki değişikliklerden kaynaklanan finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki değişimlerin diğer kapsamlı gelirden sunulmasını gerektirir. Bir finansal yükümlülüğün kredi riskiyle ilişkilendirilebilen gerçeğe uygun değer değişimleri sonradan kar veya zararda yeniden sınıflandırılmaz ancak bunun yerine, finansal yükümlülük finansal tablo dışı bırakıldığında birikmiş karlara devredilir. Önceki dönemlerde TMS 39 kapsamında, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişimin tüm tutarı kar veya zararda sunulur. TFRS 9 kapsamında finansal yükümlülüklerin sınıflandırılmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir:

Finansal Yükümlülükler	TMS 39'a Göre Önceki Sınıflandırma	TFRS 9'a Göre Yeni Sınıflandırma
Borçlanmalar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Diğer yükümlülükler	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Türev finansal yükümlülükler	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara, diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara, diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan

TFRS 9 standardının uygulanmasının Grup'un finansal yükümlülüklerinin sınıflandırılması ve ölçümü üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

(d) Genel korunma muhasebesi

Yeni genel korunma muhasebesi hükümleri üç tür korunma muhasebesi içerir. Buna rağmen, özellikle korunma aracı niteliği kazanan finansal araç türleri ve korunma muhasebesi için uygun olan finansal olmayan kalemlerin risk bileşeni türleri genişletilerek korunma muhasebesi için uygun olan işlemlerin türlerine daha fazla esneklik sağlanmıştır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları (devamı)

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar (devamı)

(d) Genel korunma muhasebesi (devamı)

Finansal riskten korunma muhasebesi için uygun olan işlem türlerine, özellikle finansal riskten korunma araçlarına hak kazanan araç türlerini ve finansal riskten korunma muhasebesi için uygun olan finansal olmayan kalemlerin risk bileşenlerinin türlerini genişletmek için daha fazla esneklik sağlanmıştır. Ek olarak, etkinlik testi "ekonomik ilişki" ilkesi ile değiştirilmiştir. Riskten korunma etkinliğinin geriye dönük olarak değerlendirilmesi de artık gerekli değildir. Grup'un risk yönetimi faaliyetleri ile ilgili ek sunum yükümlülükleri de getirilmiştir.

TFRS 9 hükümlerine göre, korunma işleminden kaynaklanan kazanç ve kayıpların, finansal olmayan korunan kalemlerinin başlangıçtaki defter değeri üzerinde düzeltme yapılarak (temel düzeltme) muhasebeleştirilmesi gereklidir. Buna ek olarak; korunma fonundan, korunan kalemin başlangıçtaki defter değerine yapılan transferler TMS 1 Finansal Tabloların Sunumu standardı kapsamında yapılan yeniden sınıflandırma düzeltmeleri olarak kabul edilmez ve bu nedenle diğer kapsamlı geliri etkilemez. Temel düzeltmelere tabi olan ve korunma işleminden kaynaklanan kazanç ve kayıplar, diğer kapsamlı gelir içerisinde kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak tutarlar olarak sunulur. Bu durum, Grup'un TFRS 9 standardının uygulamasından önceki yaklaşımları ile uyumludur.

TFRS 9 korunma muhasebesi hükümlerinin uygulanmasının cari ve/veya geçmiş yıllar için Grup'un finansal sonuçları ya da finansal durumu üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

Finansal Tablolar Üzerindeki Etkileri

Cari yılda Grup, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olan TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standardını uygulamıştır. TFRS 15, gelirin tanınmasına 5 adımlık bir yaklaşım getirmiştir. Belirli senaryolar için TFRS 15'te daha fazla kural eklenmiştir. Yeni gerekliliklerin detayları ve Grup'un finansal tabloları üzerindeki etkisi aşağıda açıklanmıştır.

TFRS 15, "gelir tahakkukları" ve "ertelenmiş gelir" olarak bilinen hesapları tanımlamak için "müşteri sözleşmelerinden varlıklar" ve "müşteri sözleşmelerinden yükümlülükler" terimlerini kullanır, ancak bu standart, finansal durum tablosundaki alternatif açıklamaların kullanılmasını yasaklamaz. Grup, bu tür bakiyeleri tanımlamak için yeni terminolojiyi benimsemek yerine eski tanımlar üzerinden gösterimlere devam etmiştir.

Grup'un hasılat kalemleri için muhasebe politikaları dipnot 2.8.1 ayrıntılı olarak açıklanmıştır. TFRS 15'in uygulanmasının, Grup'un hasılat işlemleri için daha kapsamlı açıklamalar yapılmasının yanı sıra, Grup'un finansal durumu ve/veya finansal performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRS 2 (değişiklikler) Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçümü:

Bu değişiklik hak ediş koşulu içeren nakde dayalı hisse bazlı ödeme işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, net ödeme özelliğine sahip hisse bazlı ödeme işlemlerinin sınıflandırılması ve hisse bazlı bir ödeme işleminin sınıfını, nakit olarak ödenen hisse bazlı ödemeden özkaynağa dayalı hisse bazlı ödemeye çeviren bir değişikliğin muhasebeleştirilmesi konularında standarda açıklıklar getirmektedir. TFRS 2'deki değişikliklerin Grup'un finansal tabloları üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları (devamı)

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

TMS 40 (değişiklikler) Yatırım Amaçlı Gayrimenkulün Transferi:

TMS 40'a yapılan değişiklikler: Bu değişiklikte 57'inci paragraf "Bir gayrimenkulün yatırım amaçlı gayrimenkul sınıfına transferi veya bu sınıftan transferi sadece ve sadece kullanımında değişiklik olduğuna ilişkin bir kanıt olduğu zaman yapılır. Kullanımdaki değişiklik, söz konusu varlık yatırım amaçlı gayrimenkul olma tanımını sağladığı veya artık sağlamadığı zaman gerçekleşir. Yönetimin, söz konusu varlığı kullanış niyetinin değişmiş olması, tek başına kullanım amacının değiştiğine ilişkin kanıt teşkil etmez." anlamını içerecek şekilde değiştirilmiştir. Paragraf 57 (a)-(d) arasında belirtilen kanıtların detaylı listesi örnekleri içeren liste olarak değiştirilmiştir.

2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler:

TMS 28: Söz konusu iyileştirme; bir girişim sermayesi kuruluşunun veya özelliği başka bir kuruluşun sahip olduğu iştirak veya iş ortaklığı yatırımının gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan varlık olarak ölçülmesi seçeneğinin ilk kayıtlara alındıktan sonra her bir iştirak ya da iş ortaklığı yatırımının ayrı ayrı ele alınmasının mümkün olduğuna açıklık getirmektedir. 2014-2016 dönemine ilişkin yıllık iyileştirmelerin Grup'un finansal tabloları üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

TFRS Yorum 22 Yabancı Para İşlemleri ve Avans Bedeli:

Söz konusu yorum aşağıda sıralanan yabancı para işlemleri ve Avans Bedeli cinsinden işlemlerin olduğu durumlara yöneliktir.

- Yabancı para cinsinden fiyatlanan veya yabancı para cinsine bağlı olan bir bedel varsa;
- Grup bu bedele ilişkin avans ödemesini veya ertelenmiş gelir yükümlülüğünü, bağlı olduğu varlıktan, giderden veya gelirden önce kayıtlarına aldıysa ve
- Avans ödemesi veya ertelenmiş gelir yükümlülüğü parasal kalem değilse
- Yorum Komitesi aşağıdaki sonuca varmıştır:
- İşlem döviz kurunun belirlenmesi açısından, işlemin gerçekleştiği tarih, parasal kalem olmayan avans ödemesinin veya ertelenmiş gelir yükümlülüğünün ilk kayıtlara alındığı tarihtir.
- Eğer birden fazla ödeme veya avans alımı varsa, işlem tarihi her alım veya ödeme için ayrı ayrı belirlenir.

Henüz yürürlüğe girmemiş yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları

Finansal tabloların onaylanma tarihinde, Grup, henüz yürürlüğe girmemiş aşağıdaki standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen aşağıdaki değişiklik ve yorumları henüz uygulamamıştır:

- TFRS 16 Kiralamalar ⁽¹⁾
- TMS 28 (değişiklikler) İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar ⁽¹⁾
- TFRS Yorum 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler ⁽¹⁾

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları (devamı)

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

Henüz yürürlüğe girmemiş yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

- TFRS 10 ve TMS 28 (Değişiklikler) Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Ayni Sermaye Katkıları
- TMS 19 (değişiklikler) Çalışanlara Sağlanan Faydalar'a İlişkin Değişiklikler⁽¹⁾
- 2015-2017 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler TFRS 3, TFRS 11, TMS 12 ve TMS 23 Standartlarındaki değişiklikler⁽¹⁾

⁽¹⁾ 1 Ocak 2019 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

Grup yönetimi, aşağıdaki standartların uygulanmasının finansal tablolar üzerinde gelecek dönemlerde aşağıda belirtilenler dışında önemli bir etkisi olacağını düşünmemektedir:

TFRS 16 Kiralamalar standardı uygulamasının genel etkileri

TFRS 16, kiralama işlemlerinin belirlenmesi, kiraya veren ve kiracı durumundaki taraflar için muhasebeleştirme yöntemlerine dair kapsamlı bir model sunmaktadır. TFRS 16, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan hesap dönemleri için geçerli olacak olup TMS 17 Kiralama İşlemleri standardı ve ilgili yorumlarının yerine geçecektir. Grup, TFRS 16 standardını ilk olarak 1 Ocak 2019 tarihinde uygulayacaktır.

Kiracı muhasebesinin aksine, TFRS 16 önemli ölçüde TMS 17'nin kiraya veren için geçerli hükümlerinin devamı niteliğindedir.

Kiralamanın tanımlanmasındaki değişikliklerin etkisi

Grup, TFRS 16'ya geçişteki kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanarak, 1 Ocak 2019 tarihinden önce imzalanan ve TMS 17 ve TFRS Yorum 4 uyarınca kiralama sözleşmesi olarak değerlendirilen sözleşmelerde TFRS 16 kapsamında yeniden değerlendirme yapmamayı planlamaktadır.

Kiralamanın tanımındaki değişiklik, genel olarak kontrol kavramı ile ilişkilidir. TFRS 16, tanımlanmış varlığın kullanımının müşteri kontrolünde olup olmamasını temel olarak sözleşmenin kiralama mı hizmet sözleşmesi mi olduğunu belirler. Kontrolün, müşterinin aşağıdaki şartlara sahip olması durumunda var olduğu kabul edilir:

- Tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakını elde etme hakkı ve
- Tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkı

Grup, TFRS 16'da belirlenmiş kiralama tanımını ve ilgili açıklamaları 1 Ocak 2019'dan itibaren yapılan ya da değiştirilen tüm kiralama sözleşmelerinde (kiralama sözleşmesindeki, kiraya veren ya da kiracı olsa da) uygulayacaktır. TFRS 16'nın ilk uygulanması için Grup, bir uygulama projesi yürütmüştür. Proje sonucunda, TFRS 16'da yapılan yeni kiralama tanımının, Grup'un kiralama sözleşmesi olarak değerlendirdiği sözleşmelerin kapsamını önemli ölçüde etkilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Finansal Raporlama Standartları (devamı)

2018 yılından itibaren geçerli olan yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

Henüz yürürlüğe girmemiş yeni ve revize edilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları (devamı)

TMS 28 (Değişiklikler) İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar

Bu değişiklik bir işletmenin, TFRS 9'u iştirakin veya iş ortaklığının net yatırımının bir parçasını oluşturan ancak özkaynak metodunun uygulanmadığı bir iştirakteki veya iş ortaklığındaki uzun vadeli paylara uyguladığını açıklar.

TFRS Yorum 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

Bu Yorum, gelir vergisi uygulamalarına ilişkin bir belirsizliğin olduğu durumlarda, TMS 12'de yer alan finansal tablolara alma ve ölçüm hükümlerinin nasıl uygulanacağına açıklık getirmektedir.

TFRS 10 ve TMS 28 (Değişiklikler) Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Ayni Sermaye Katkıları

Bu değişiklik ile bir yatırımcı ile iştirak veya iş ortaklığı arasındaki varlık satışları veya ayni sermaye katkılarından kaynaklanan kazanç veya kayıpların tamamının yatırımcı tarafından muhasebeleştirilmesi gerektiği açıklığa kavuşturulmuştur.

TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar (değişiklikler)

TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar'a ilişkin Değişiklikler, iş ilişkisi sonrasında sağlanan faydalardan (tanımlanmış fayda planları ve tanımlanmış katkı planları olarak ikiye ayrılmaktadır) tanımlanmış fayda planlarında yapılan değişikliklerin, söz konusu tanımlanmış fayda planlarının muhasebeleştirilmesine etkilerini ele almakta olup, TMS 19'da değişiklik yapmıştır.

2015-2017 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

2015 - 2017 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler, TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar'da müşterek faaliyette önceden elde tutulan paylar konusunda; TMS 12 Gelir Vergileri'nde, özkaynak aracı olarak sınıflandırılan finansal araçlara ilişkin yapılan ödemelerin gelir vergisi sonuçları konusunda ve TMS 23 Borçlanma Maliyetleri'nde aktifleştirilebilen borçlanma maliyetleri konusunda değişiklikler yapmıştır.

Söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki muhtemel etkileri değerlendirilmektedir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında takip edilen değerleme ilkeleri ve muhasebe politikaları aşağıdaki gibidir:

2.8.1 Hasılat

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe hasılatı konsolide finansal tablolara kaydeder. Bir varlığın kontrolü müşterinin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) varlık devredilmiş olur.

Grup aşağıda yer alan temel prensipler doğrultusunda hasılatı finansal tablolara kaydetmektedir:

- Müşteriler ile sözleşmeleri belirlenmesi
- Sözleşmedeki performans yükümlülüklerini belirlenmesi
- Sözleşmedeki işlem fiyatını saptanması
- İşlem fiyatını sözleşmedeki performans yükümlülüklerine bölüştürülmesi
- Her performans yükümlülüğü yerine getirildiğinde hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi hasılat olarak muhasebeleştirir:

- Sözleşmenin tarafları sözleşmeyi (yazılı, sözlü ya da diğer ticari teamüllere uyarınca) onaylamış ve kendi edimlerini ifa etmeyi taahhüt etmektedir,
- Grup her bir tarafın devredeceği mal veya hizmetlerle ilgili hakları tanımlayabilmektedir,
- Grup devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili ödeme koşulları tanımlayabilmektedir,
- Sözleşme özü itibarıyla ticari niteliktedir,
- Grup'un müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması muhtemeldir. Bir bedelin tahsil edilebilirliğinin muhtemel olup olmadığını değerlendirirken işletme, sadece müşterinin bu bedeli vadesinde ödeyebilmesini ve buna ilişkin niyetini dikkate alır.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir. Grup'un vadeli mevduat yatırımlarından elde ettiği faiz gelirleri finansal gelirler altında muhasebeleştirilir. Grup'un ticari alacaklardan kaynaklanan vadeli satış faiz gelirleri hasılat içinde muhasebeleştirilir.

Hasılat, 31 Aralık 2017 tarihine kadar TMS 18'e uygun olarak muhasebeleştirilmiştir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.2 Stoklar

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değer in düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Sabit ve değişken genel üretim giderlerinin bir kısmını da içeren maliyetler stokların bağlı bulunduğu sınıfa uygun olan yöntemle göre ve aylık ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlendirilir. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satış gerçekleştirilmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin indirilmesiyle elde edilir.

2.8.3 Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Arazi ve arsalar amortismanına tabi tutulmazlar ve maliyet değerlerinden birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

Varlıkların taşıdıkları değer üzerinden paraya çevrilemeyeceği durumlarda, varlıklarda değer düşüklüğü olup olmadığına bakılır. Böyle bir belirti varsa ve varlıkların taşıdıkları değer in, tahmini gerçekleşecek tutarı aştığı durumlarda, varlık ya da nakit yaratan birimler gerçekleşebilir değerine getirilir. Gerçekleşebilecek tutar, varlığın net satış fiyatı ve kullanımındaki net defter değerinden yüksek olanıdır.

Kullanımdaki net defter değeri tutarının belirlenmesi için, tahmin edilen gelecek dönem nakit akımları, paranın zaman değerini ve ilgili varlığın risk yapısını ölçen vergi öncesi indirim oranı kullanılarak iskonto edilmektedir. Bağımsız nakit akımı yaratmayan bir varlığın kullanımındaki net defter değeri varlığın dahil olduğu nakit akımı sağlayan grup için belirlenir. Değer düşüklüğü karşılık giderleri konsolide kar veya zarar tablosunda kayda alınmaktadır.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların, maliyet veya değerlendirilmiş tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların itfasında kullanılan oranlar aşağıdaki gibidir:

	Amortisman oranı
Binalar	%2-16
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	%2-33 ve üretim miktarı
Makine ve cihazlar	%3-50 ve üretim miktarı
Taşıt araçları	%5-25 ve üretim miktarı
Demirbaşlar	%5-33
Arama giderleri ve diğer tükenmeye tabi varlıklar	%5-10 ve üretim miktarı
Diğer maddi duran varlıklar	%5-25

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.3 Maddi duran varlıklar (devamı)

Aktifleştirmeden sonraki harcamalar, gelecekte ekonomik fayda sağlamanın kuvvetle muhtemel olması ve ilgili harcamanın maliyetinin güvenilir bir şekilde ölçülmesi durumunda ilgili varlığın maliyetine eklenir veya ayrı bir varlık olarak finansal tablolara yansıtılır. Maddi duran varlıklar; taşınır değerlerin, geri kazanılabilir değerlerinden daha fazla olabileceğini gösteren koşullarda değer düşüklüğü için gözden geçirilmektedir. Değer düşüklüğü saptanması için varlıklar, nakit üreten birimler olan en alt seviyede gruplanır (nakit üreten birim). Bir maddi duran varlığın taşıdığı değer, geri kazanılabilir değer, maddi duran varlığın kullandığı değeri veya varlığın satışı için katlanılacak giderler düşüldükten sonraki net satış fiyatından yüksek olanıdır. Raporlama tarihi itibarı ile varlıkların faydalı ömürleri gözden geçirilmekte, gerektiğinde düzeltilmektedir.

Bakım ve onarım giderleri oluştukları dönemin kar veya zarar tablosuna gider olarak kaydedilirler. Grup, yapılan yenilemeler doğrultusunda değiştirilen parçaların diğer bölümlerden bağımsız bir şekilde amortismanına tabi tutulup tutulmadığına bakmaksızın taşınan değerlerini finansal durum tablosundan çıkarır. Başlıca yenilemeler, ilgili maddi duran varlığın kalan ömrünün veya yenilemenin kendisinin ekonomik ömrünün kısa olanı baz alınarak amortismanına tabi tutulurlar.

Maddi duran varlık alımlarına ilişkin verilen avanslar, ilgili varlık aktifleştirilene veya yapılmakta olan yatırımlar hesabına alınana kadar duran varlıklar altındaki peşin ödenmiş giderler hesaplarında takip edilmektedir.

2.8.4 Maddi olmayan duran varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklardan sınırlı ömre sahip olanlar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler.

Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine ve üretim miktarlarına göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi olmayan duran varlıklarda itfa oranları aşağıda sunulmuştur:

	Amortisman oranı
Haklar	%2-33
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	%20-33

2.8.5 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, maliyet değerinden varsa birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarlar ile gösterilmektedirler.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, satılmaları veya kullanılamaz hale gelmeleri ve satışından gelecekte herhangi bir ekonomik yarar sağlanamayacağını belirlenmesi durumunda finansal durum tablosu dışı bırakılırlar. Yatırım amaçlı gayrimenkulün kullanım süresini doldurmasından veya satışından kaynaklanan kar ve zararlar yatırım faaliyetlerinden gelirler (giderler) altında oluştukları dönemde konsolide kar ve zarar tablosuna dahil edilir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.6 Varlıklarda değer düşüklüğü

Amortisman ve itfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Değer düşüklüğü karşılığı ayrılmış finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

2.8.7 Borçlanma maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

2.8.8 Finansal Araçlar

Finansal varlıklar ve yükümlülükler, Grup finansal aracın sözleşmeden doğan karşılıklarına taraf olduğunda Grup'un finansal durum tablosunda muhasebeleştirilir. Finansal varlıklar ve yükümlülükler ilk olarak gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür. Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin (gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve yükümlülükler hariç) edinimi veya ihracıyla doğrudan ilişkili olan işlem maliyetleri, uygun bir şekilde ilk muhasebeleştirmede o finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerine eklenir veya bu değerden çıkarılır. Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin edinimi veya ihracıyla doğrudan ilişkili olan işlem maliyetleri direk olarak kar veya zarara yansıtılır.

Finansal Varlıklar

Normal yoldan alınıp satılan finansal varlıklar işlem tarihinde kayıtlara alınır veya çıkartılır.

Grup, finansal varlıklarını (a) Finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli, (b) Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özelliklerini esas alarak sonraki muhasebeleştirmede itfa edilmiş maliyeti üzerinden, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak veya gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırır. İşletme sadece finansal varlıkların yönetimi için kullandığı iş modelini değiştirdiğinde, bu değişiklikten etkilenen tüm finansal varlıkları yeniden sınıflandırır. Finansal varlıkların yeniden sınıflandırılması, yeniden sınıflandırma tarihinden itibaren ileriye yönelik olarak uygulanır. Bu tür durumlarda, daha önce finansal tablolara alınmış olan kazanç, kayıp (değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları dahil) veya faizler için herhangi düzeltme yapılmaz.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.8 Finansal Araçlar (devamı)

Finansal varlıkların sınıflandırılması

Aşağıdaki koşulları sağlayan finansal varlıklar sonradan itfa edilmiş maliyetleri üzerinden ölçülür:

- finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması; ve
- finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Aşağıdaki koşulları sağlayan finansal varlıklar ise gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülür:

- finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması; ve
- finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Bir finansal varlık, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülüyorsa, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülür.

İlk defa finansal tablolara almada Grup, ticari amaçla elde tutulmayan özkaynak aracına yapılan yatırımını gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir.

(i) İtfa edilmiş maliyet ve etkin faiz yöntemi

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden gösterilen finansal varlıklara ilişkin faiz geliri etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanır. Etkin faiz yöntemi bir borçlanma aracının itfa edilmiş maliyetini hesaplama ve faiz gelirini ilgili döneme dağıtma yöntemidir. Bu gelir, aşağıdakiler dışında, finansal varlığın brüt defter değerine etkin faiz oranı uygulanarak hesaplanır:

a) Satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar. Bu tür finansal varlıklar için işletme, ilk defa finansal tablolara alınmasından itibaren, finansal varlığın itfa edilmiş maliyetine krediye göre düzeltilmiş etkin faiz oranını uygular.

b) Satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlık olmayan ancak sonradan kredi-değer düşüklüğüne uğramış finansal varlık haline gelen finansal varlıklar. Bu tür finansal varlıklar için işletme, sonraki raporlama dönemlerinde, varlığın itfa edilmiş maliyetine etkin faiz oranını uygular.

Faiz geliri, sonraki muhasebeleştirmede itfa edilmiş maliyetleri ve gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılmış borçlanma araçları için etkin faiz yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.8 Finansal Araçlar (devamı)

Finansal varlıkların sınıflandırılması (devamı)

Faiz geliri kar veya zararda muhasebeleştirilir ve "finansman gelirleri - faiz gelirleri" kaleminde (Not 28) gösterilir.

(ii) Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

İtfa edilmiş maliyetleri üzerinden veya gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülme kriterini karşılamayan finansal varlıklar ((i) - (iii)'e bakınız) gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülürler.

Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar her dönem sonunda gerçeğe uygun değerlerinden ölçülür ve tüm gerçeğe uygun değer değişimleri, ilgili finansal varlıklar finansal riskten korunma işlemlerinin (bakınız korunma muhasebesi politikası) bir parçası olmadıkları sürece, kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Kur farkı kazanç ve kayıpları

Finansal varlıkların yabancı para cinsinden gösterilen defter değeri, ilgili yabancı para birimiyle belirlenir ve her raporlama döneminin sonunda geçerli kurdan çevrilir. Özellikle,

- itfa edilmiş maliyetinden gösterilen ve tanımlanmış bir riskten korunma işleminin bir parçası olmayan finansal varlıklar için kur farkları kar veya zararda muhasebeleştirilir;
- gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen ve tanımlanmış bir riskten korunma işleminin bir parçası olmayan borçlanma araçlarının itfa edilmiş maliyetleri üzerinden hesaplanan kur farkları, dönem kar veya zararında muhasebeleştirilir. Oluşan diğer tüm kur farkları, diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir;
- gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılarak ölçülen ve tanımlanmış bir riskten korunma işleminin parçası olmayan finansal varlıklara ilişkin kur farkları dönem kar veya zararda muhasebeleştirilir; ve
- gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen özkaynak araçlarına ilişkin kur farkları diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, itfa edilmiş maliyetleri üzerinden gösterilen veya gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları, kira alacakları, ticari alacaklar, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan varlıklar ve ayrıca finansal teminat sözleşmelerine yapılan yatırımlarına dair beklenen kredi zararları için finansal tablolarında değer düşüklüğü karşılığı ayırır. Beklenen kredi zararı tutarı her raporlama döneminde ilgili finansal varlığın ilk kez finansal tablolara alınmasından bu yana kredi riskinde oluşan değişiklikleri yansıtacak şekilde güncellenir.

Grup önemli finansman unsuru olmayan ticari alacaklar, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan varlıklar ve kira alacakları için basitleştirilmiş yaklaşımdan faydalanarak değer düşüklüğü karşılıklarını, ilgili finansal varlıkların ömürleri boyunca beklenen kredi zararına eşit tutarda hesaplar.

Grup diğer tüm finansal araçları için, ilk muhasebeleştirmeden bu yana eğer kredi riskinde önemli bir artış olduysa ömür boyu beklenen kredi zararlarını muhasebeleştirir. Ancak finansal aracın kredi riski ilk muhasebeleştirmeden bu yana önemli bir artış göstermemişse Grup o finansal araç için 12 aylık beklenen kredi zararı tutarında zarar karşılığını muhasebeleştirir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.8 Finansal Araçlar (devamı)

Beklenen kredi zararlarının ölçümü ve muhasebeleştirilmesi

Beklenen kredi zararlarının ölçümü, temerrüt ihtimali, temerrüt halinde kayıp (örneğin temerrüt varsa kaybın büyüklüğü) ve temerrüt halinde riske esas tutarın bir fonksiyonudur. Temerrüt olasılığı ve temerrüt halinde kaybın değerlendirilmesi, ileriye dönük bilgilerle düzeltilmiş geçmişe ait verilere dayanır. Finansal varlıkların temerrüt halinde riske esas tutarı, ilgili varlıkların raporlama tarihindeki brüt defter değeri üzerinden yansıtılır.

Finansal varlıkların beklenen kredi zararı, Grup'un sözleşmeye dayalı olarak vadesi geldikçe gerçekleşecek nakit akışlarının tamamı ile Grup'un tahsil etmeyi beklediği nakit akışlarının tamamı arasındaki farkın (tüm nakit açıklarının) başlangıçtaki etkin faiz oranı (ya da satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar için krediye göre düzeltilmiş etkin faiz oranı) üzerinden hesaplanan bugünkü değeridir.

Finansal varlıkların finansal tablo dışı bırakılması

Grup yalnızca finansal varlıktan kaynaklanan nakit akışlarına ilişkin sözleşmeden doğan hakların süresi dolduğunda veya finansal varlığı ve finansal varlığın sahipliğinden kaynaklanan her türlü risk ve getirileri önemli ölçüde başka bir işletmeye devrettiğinde o finansal varlığı finansal tablo dışı bırakır.

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen bir finansal varlık finansal tablo dışı bırakılırken varlığın defter değeri ve tahsil edilen ve edilecek bedel arasındaki fark kar veya zararda muhasebeleştirilir. Ayrıca, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan bir borçlanma aracının finansal tablo dışı bırakılmasında, daha önce ilgili araca ilişkin yeniden değerlendirme fonunda biriken toplam kazanç veya kayıp, kar veya zararda yeniden sınıflandırılır. Grup'un ilk muhasebeleştirmede gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçmeyi tercih ettiği bir özkaynak aracının finansal tablo dışı bırakılması durumundaysa, yeniden değerlendirme fonunda biriken toplam kazanç veya kayıp kar veya zararda muhasebeleştirilmez, doğrudan birikmiş karlara transfer edilir.

Finansal Yükümlülükler

İşletme, finansal yükümlülüğü ilk defa finansal tablolara alırken gerçeğe uygun değerinden ölçer. Gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılanlar dışındaki yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilir.

İşletme, aşağıdakiler dışında kalan tüm finansal yükümlülüklerini sonraki muhasebeleştirmede itfa edilmiş maliyetinden ölçülen olarak sınıflandırır:

a) Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler: Bu yükümlülükler, türev ürünler de dahil olmak üzere, sonraki muhasebeleştirmede gerçeğe uygun değerinden ölçülür.

b) Finansal varlığın devredilmesi işleminin finansal tablo dışı bırakma şartlarını taşımaması veya devam eden ilişki yaklaşımının uygulanması durumunda ortaya çıkan finansal yükümlülükler: Grup, bir varlığı devam eden ilişkisi ölçüsünde finansal tabloda göstermeye devam ettiği durumda, finansal tabloya buna bağlı bir yükümlülük de yansıtır. Devredilen varlık ve buna bağlı yükümlülük, işletmenin elinde tutmaya devam ettiği hak ve mükellefiyetleri yansıtacak şekilde ölçülür. Devredilen varlığa bağlı yükümlülük, devredilen varlığın net defter değeri ile aynı usulde ölçülür.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.8 Finansal Araçlar (devamı)

Finansal Yükümlülükler (devamı)

c) TFRS 3'ün uygulandığı bir işletme birleşmesinde edinen işletme tarafından finansal tablolara alınan şarta bağlı bedel: İlk defa finansal tablolara alınmasından sonra, bu tür bir şarta bağlı bedeldeki gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılarak ölçülür.

İşletme, herhangi bir finansal yükümlülüğü yeniden sınıflandırmaz.

Finansal yükümlülüklerin finansal tablo dışı bırakılması

Grup finansal yükümlülükleri yalnızca Grup'un yükümlülükleri ortadan kalktığına, iptal edildiğinde veya zaman aşımına uğradığında finansal tablo dışı bırakır. Finansal tablo dışı bırakılan finansal yükümlülüğün defter değeri ve devredilen nakit dışı varlıklar veya üstlenilen yükümlülükler dahil olmak üzere ödenen veya ödenecek tutar arasındaki fark, kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Türev finansal araçlar

Döviz kuru ve faiz oranıyla ilişkilendirilen riskleri kontrol altında tutabilmek için Grup, döviz forward sözleşmeleri, opsiyonlar ve faiz oranı takas sözleşmelerinin de dahil olduğu türev niteliğinde olan çeşitli finansal araçlar kullanmaktadır. Türev finansal araçlara ilişkin ayrıntılı bilgiler dipnot 6'da verilmiştir.

Türev araçlar, ilgili türev sözleşmesinin yapıldığı tarih itibarıyla gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirilir ve takip eden tarihlerde de her raporlama döneminde gerçeğe uygun değerlerinden yeniden ölçülür. Sonuçta ortaya çıkan kazanç veya kayıp, eğer ilgili türev finansal riskten korunma aracı olarak belirlenmemiş ve etkinliği kanıtlanmamışsa kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Pozitif gerçeğe uygun değeri olan bir türev araç, finansal varlık olarak muhasebeleştirilirken negatif gerçeğe uygun değeri olan bir türev araç, finansal yükümlülük olarak muhasebeleştirilir. Türev araçlar, Grup'un bu araçları netlemeye ilişkin yasal hakkı ve niyeti olması dışında net olarak gösterilmezler. Türev aracın vadesine kalan sürenin 12 aydan uzun olması ve 12 ay içerisinde gerçekleşmesinin veya sonuçlandırılmasının beklenmediği durumlarda duran varlık ya da uzun vadeli yükümlülük olarak finansal tablolarda gösterilir. Kalan türev araçlar, dönen varlık ya da kısa vadeli yükümlülük olarak sunulur.

Finansal riskten korunma muhasebesi

Grup bazı türev araçları, gerçeğe uygun değer değişiminden korunma, nakit akış riskinden korunma ya da uygun olması durumunda yurtdışı işletmelerdeki net yatırım riskinden korunma işlemlerinden kaynaklanan döviz kuru riski ve faiz oranı riskine ilişkin olarak finansal riskten korunma aracı olarak tanımlamaktadır. Kesin taahhütlerdeki döviz kuru riskinden korunma işlemleri, nakit akış riskinden korunma riski olarak muhasebeleştirilir.

Korunma ilişkisinin başlangıcında, Grup, korunma aracı ve korunulan kalem arasındaki ilişkiyi, risk yönetimi amaçları ve çeşitli korunma işlemlerini yönetme stratejileriyle birlikte belgelerir. Buna ek olarak, Grup korunma işleminin başlangıcında ve devamında, ilgili aracın etkinliğine ilişkin aşağıda belirtilen değerlendirmeleri yapar:

- korunulan kalem ile korunma amacıyla edinilen araç arasında ekonomik bir ilişki bulunması;

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.8 Finansal Araçlar (devamı)

Finansal riskten korunma muhasebesi (devamı)

- kredi riski etkisinin, ekonomik ilişkidenden kaynaklanan değer değişikliklerini yönlendirmemesi; ve
- korunma ilişkisinin korunma oranı, Grup'un fiilen koruduğu kalemin miktarı ile söz konusu miktardan korunmak için fiilen kullandığı korunma aracının miktarından kaynaklanan oranla aynı olması

Korunma ilişkisinin, korunma oranı için korunma işleminin etkinliğine ilişkin oranları karşılamadığı ancak bu tanımlanmış korunma ilişkisi için risk yönetimi amaçlarının aynı kalması durumunda Grup, gerekli kriterleri yeniden karşılamak için korunma ilişkisinin korunma oranını değiştirir (korunmayı yeniden dengelenmesi gibi).

Grup, ileriye dönük sözleşmelerin gerçeğe uygun değerinde (yani ileriye dönük unsurlar da dahil olmak üzere) tüm değerlendirme riskini, ileriye dönük sözleşmeleri içeren tüm riskten korunma ilişkileri için riskten korunma aracı olarak belirler.

Finansal riskten korunma amaçlı kullanılan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin ayrıntıları dipnot 6'da açıklanmıştır.

Özkaynaklar altında muhasebeleştirilen korunma fonunun hareketleri dipnot 6'da ayrıntılı olarak verilmiştir.

Finansal Araçlar 31 Aralık 2017 tarihine kadar TMS 39'a uygun olarak muhasebeleştirilmiştir.

2.8.9 Kur değişiminin etkileri

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette buldukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.

Grup, yabancı para (ilgili işletmenin fonksiyonel para birimi dışındaki para birimleri) cinsinden yapılan işlemleri fonksiyonel para birimi cinsinden ilk kayda alırken işlem tarihinde geçerli olan ilgili kurları esas almaktadır. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihinde geçerli olan kurlarla değerlendirilmekte ve doğan kur farkı gider ya da gelirleri ilgili dönemde konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır. Parasal olan tüm aktif ve pasifler dönem sonu kuruyla çevrilip ilgili kur farkları konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır. Yabancı para cinsinden olan ve maliyet değeri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ilk işlem tarihindeki kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ise gerçeğe uygun değerlerin tespit edildiği tarihte geçerli olan kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilir.

2.8.10 Hisse başına kazanç

Hisse başına kazanç/zarar miktarı, dönem konsolide kar/zararının ana ortaklık paylarına düşen kısmının Grup hisselerinin dönem içindeki ağırlıklı ortalama pay adedine bölünmesiyle hesaplanır.

Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile artırılabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, hisse başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.11 Raporlama tarihinden sonraki olaylar

Raporlama tarihinden sonraki olaylar; net kar/zarara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, raporlama tarihi ile finansal durum tablosunun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, raporlama tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Düzeltme gerektirmeyen raporlama tarihinden sonra ortaya çıkan hususlar ise önemlilik derecesine göre notlarda açıklanmaktadır.

2.8.12 Karşılıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar

Grup'un geçmiş olaylardan kaynaklanan hukuki ve zimni mevcut bir yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması durumunda ilgili yükümlülük, karşılık olarak finansal tablolara alınır. Şarta bağlı yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelip gelmediğinin tespiti amacıyla sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Şarta bağlı yükümlülük olarak işleme tabi tutulan kalemler için gelecekte ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelmesi durumunda, bu şarta bağlı yükümlülük, güvenilir tahminin yapılamadığı durumlar hariç, olasılıktaki değişikliğin meydana geldiği dönemin finansal tablolarında karşılık olarak kayıtlara alınır.

Grup şarta bağlı yükümlülüklerin muhtemel hale geldiği ancak ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir tahminin yapılamaması durumunda ilgili yükümlülüğü dipnotlarında göstermektedir.

2.8.13 İlişkili taraflar

İlişkili taraflar, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle (raporlayan işletme) ilişkili olan kişi veya işletmedir.

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır: Söz konusu kişinin,

(i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,

(ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,

(iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

(i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).

(ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.

(iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.13 İlişkili taraflar (devamı)

(iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.

(v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir planının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.

(vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.

(vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili tarafla yapılan işlem raporlayan işletme ile ilişkili bir taraf arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

2.8.14 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler ve ertelenmiş vergi

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kardan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü raporlama dönemi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.14 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler ve ertelenmiş vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her raporlama dönemi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un raporlama dönemi itibarı ile varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklanan haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, kar veya zarar tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alınan, satın alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve şarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur.

2.8.15 Çalışanlara sağlanan faydalar

Türkiye ve Romanya'da mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* Standardı ("TMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Finansal durum tablolarında muhasebeleştirilen kıdem tazminatı ve yürürlükteki toplu iş sözleşmeleri uyarınca kıdem teşvik yükümlülükleri, kalan yükümlülüklerin bugünkü değerini ifade eder. Aktüeryal kayıp/kazanç ise konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Grup çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklarının hesaplanmasında iskonto oranı, enflasyon oranı, reel maaş artış oranı, kendi isteğiyle ayrılma olasılığı gibi çeşitli varsayımlarda bulunmaktadır. Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bugünkü değerinin hesaplanması bağımsız bir aktüer tarafından gerçekleştirilmektedir. Cari döneme ilişkin değişikliklerden kaynaklanan etki cari dönemde kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir. Yükümlülüğünün hesaplanmasında kullanılan varsayımlara Not 17'de detaylı olarak yer verilmektedir.

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar olarak tanımlanan kullanılmamış izin haklarından doğan yükümlülükler, hak kazanıldıkları dönemlerde tahakkuk edilir ve etkisi önemli ise iskonto edilerek muhasebeleştirilir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.8 Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları (devamı)

2.8.15 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

Grup'un Türkiye'de faaliyet gösteren şirketleri, Sosyal Güvenlik Kurumu'na zorunlu olarak sosyal sigortalar primi ödemektedir. Grup'un, bu primleri ödediği sürece başka yükümlülüğü kalmamaktadır. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

2.8.16 Devlet teşvik ve yardımları

Devlet bağışları, bağışların alınacağına ve Grup'un uymakla yükümlü olduğu şartları karşıladığına dair makul bir güvence olduğunda gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınır. Maliyetlere ilişkin devlet bağışları ve teşvikleri karşılayacakları maliyetlerle eşleştikleri ilgili dönemler boyunca tutarlı bir şekilde gelir olarak muhasebeleştirilir.

2.8.17 Nakit akış tablosu

Konsolide nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları, Grup'un çelik ürünleri ve maden satış faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzerleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri üç ay veya üç aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Nakit akım tablosunun fonksiyonel para biriminden sunum para birimine çevriminden kaynaklanan farklar nakit akım tablosunda çevrim farkı olarak gösterilmektedir.

2.8.18 Sermaye ve temettüler

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

2.8.19 Geri alınmış paylar (Erdemir hisse senetleri)

Özkaynaklar altında gösterilen ödenmiş sermayenin belirli bir bölümü şirket tarafından satın alındığında vergi düzeltmeleri sonrası alım maliyeti özkaynaktan düşülerek gösterilir. Satın alınan hisse senetleri karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi olarak sınıflanır. Söz konusu hisse senetleri satıldığında ya da tekrar ihraç edildiğinde, elde edilen tutar özkaynakta artış olarak muhasebeleştirilir ve işlem sonucunda elde edilen kazanç ya da kayıp geçmiş yıl kar/zararına sınıflandırılır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup'un İskenderun ve Ereğli'deki operasyonları coğrafi işletme bölümü olarak tanımlanmaktadır. Ancak ürünlerin ve üretim süreçlerinin niteliği, ürün ve hizmetleri için müşteri türü ve ürünlerini dağıtmak veya hizmetlerini sunmak üzere kullandıkları yöntemler dikkate alındığında bölümler benzer ekonomik özelliklere sahip tek bir faaliyet bölümü olarak birleştirilmiştir.

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

Raporlama dönemi itibarıyla nakit ve nakit benzerleri detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	37	31
Bankalar (vadesiz)	256.671	68.679
Bankalar (vadeli)	8.402.628	6.966.730
	8.659.336	7.035.440
TFRS 9 etkisi	49.405	-
Vadeli mevduat faiz tahakkukları (-)	(25.860)	(18.737)
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	8.682.881	7.016.703

Bankalar vadesiz mevduatının detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
ABD Doları	172.772	57.769
Türk Lirası	58.492	6.096
Avro	12.895	3.695
Rumen Leyi	12.286	617
Diğer	226	502
	256.671	68.679

Bankalar vadeli mevduatının detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
ABD Doları	8.303.821	6.704.513
Türk Lirası	38.671	12.015
Avro	59.870	250.006
Rumen Leyi	266	196
	8.402.628	6.966.730

Banka mevduatları Grup'un nakit ihtiyacına bağlı olarak vadesi 1 gün ile 3 ay arasında değişen tutarlardan oluşmaktadır ve bu mevduatlar için piyasadaki kısa vadeli faiz oranlarına bağlı olarak faiz hesaplanmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR

Raporlama dönemi itibarıyla kısa vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

İtfa edilmiş maliyetinden gösterilen finansal varlıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hazine bonoları	61.502	-
TFRS 9 etkisi	(502)	-
	<u>61.000</u>	<u>-</u>

Grup, getiri elde etme amacıyla Türkiye'deki bankalar ve özel sektör tarafından ihraç edilen vadesi 2019 yılında dolacak USD ve TL cinsinden sabit getirili menkul kıymet yatırımı yapmıştır. İlgili sabit getirili menkul kıymet, Grup tarafından, anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek olan bir iş modeli kapsamında elde tutulmaktadır (Not 2.8.8).

Uzun vadeli finansal yatırımlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	13.437
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarar yansıtılan	143	-
Bağlı ortaklıklara yatırımlar	7.952	-
	<u>8.095</u>	<u>13.437</u>

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla iştirakleri, iştirak oran ve tutarları ile finansal yatırımlarda gösterilen bağlı ortaklıkları aşağıdaki gibidir:

Şirket	Oran %	31 Aralık 2018	Oran %	31 Aralık 2017
Aktif bir piyasası olmayan finansal yatırım				
Teknopark Hatay A.Ş.	5	143	5	102
Müşterek yönetime tabi ortaklık				
İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş. ^(*)	50	-	50	13.335
Tam konsolidasyona tabi ortaklık				
Erdemir Enerji Üretim A.Ş. ^(**)	100	7.952	-	-
		<u>8.095</u>		<u>13.437</u>

^(*) İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.'nin 2017 yılı itibarıyla faaliyete geçmemesi ve finansal tabloları önemli düzeyde etkilememesi sebebiyle 2017 yılı finansal tablolarda finansal yatırımların içerisinde raporlanan yatırım 2018 yılında faaliyete geçmesine bağlı olarak 2018 yılı finansal tablolarda özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilmiştir.

^(**) Erdemir Enerji Üretim A.Ş.'nin 2018 yılı itibarıyla faaliyete geçmemesi ve finansal tabloları önemli düzeyde etkilememesi sebebiyle 2018 yılı finansal tablolarda finansal yatırımların içerisinde raporlanmıştır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - TÜREV ARAÇLAR

Raporlama dönemi itibarıyla türev finansal araçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Varlık	Yükümlülük	Varlık	Yükümlülük
<i>Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı türev enstrümanlar:</i>				
Satışlara ilişkin gerçeğe uygun değer riskinden korunmak amacıyla yapılan forward söz.	34.117	226	27	9.470
Forward sözleşmeleri	85	78	1.514	17
Faiz oranı swap sözleşmeleri	5.397	-	4.159	-
Baz faiz swap sözleşmeleri	-	2.379	-	943
	<u>39.599</u>	<u>2.683</u>	<u>5.700</u>	<u>10.430</u>
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı türev enstrümanlar:</i>				
Satışlara ilişkin nakit akış kur riskinden korunmak amacıyla yapılan forward söz.	17.250	1.843	1	24.017
Kredilere ilişkin nakit akış değişken faiz riskinden korunmak amacıyla yapılan faiz oranı swap söz.	714	-	572	12
Hammadde alım. ilişkin nakit akış emtia fiyat riskinden korunmak amacıyla yapılan emtia swap söz.	1.830	-	2.075	8.982
	<u>19.794</u>	<u>1.843</u>	<u>2.648</u>	<u>33.011</u>
	<u>59.393</u>	<u>4.526</u>	<u>8.348</u>	<u>43.441</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - TÜREV ARAÇLAR (devamı)

Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı türev enstrümanlar

Raporlama dönemi itibarıyla gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı forward ve swap işlemlerinin detayları aşağıdaki gibidir:

		Varlıklar		Yükümlülükler	
		Nominal tutar	Gerçeğe uygun değer	Nominal tutar	Gerçeğe uygun değer
31 Aralık 2018					
<u>Satış. ilişkin gerç. uygun değer risk. korun. amacıyla yapılan forward söz.</u>					
USD Alımı/AVRO Satımı	3 aydan az	664.473	34.107	75.031	226
USD Alımı/AVRO Satımı	3-6 ay arası	1.827	10	-	-
		<u>666.300</u>	<u>34.117</u>	<u>75.031</u>	<u>226</u>
<u>Forward Sözleşmeleri</u>					
USD Alımı/AVRO Satımı	3 aydan az	-	-	2.766	25
USD Alımı/AVRO Satımı	3-6 ay arası	-	-	5.304	53
AVRO Alımı/USD Satımı	3 aydan az	2.773	31	-	-
AVRO Alımı/USD Satımı	3-6 ay arası	5.317	54	-	-
		<u>8.090</u>	<u>85</u>	<u>8.070</u>	<u>78</u>
<u>Faiz oranı swap sözleşmeleri</u>					
USD Değişken Faiz Tahsilatı / Sabit Faiz Ödemesi	1-5 yıl arası	241.125	5.397	-	-
		<u>241.125</u>	<u>5.397</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>Baz faiz swap sözleşmeleri</u>					
USD Baz Değişken Faiz Tahsilatı / Baz Değişken Faiz Ödemesi	1-5 yıl arası	-	-	454.655	2.379
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>454.655</u>	<u>2.379</u>
		<u>915.515</u>	<u>39.599</u>	<u>537.756</u>	<u>2.683</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - TÜREV ARAÇLAR (devamı)

Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı türev enstrümanlar (devamı)

		Varlıklar		Yükümlülükler	
		Nominal tutar	Gerçeğe uygun değer	Nominal tutar	Gerçeğe uygun değer
31 Aralık 2017					
Satış. ilişkin gerç. uygun değer risk. korun. amacıyla yapılan forward söz.					
USD Alımı/AVRO Satımı	3 aydan az	2.423	27	279.763	9.080
USD Alımı/AVRO Satımı	3-6 ay arası	-	-	14.120	390
		2.423	27	293.883	9.470
Forward Sözleşmeleri					
TL Alımı/AVRO Satımı	3 aydan az	131.294	1.514	101.366	17
		131.294	1.514	101.366	17
Faiz oranı swap sözleşmeleri					
USD Değişken Faiz Tahsilatı / Sabit Faiz Ödemesi	1-5 yıl arası	207.455	4.159	-	-
		207.455	4.159	-	-
Baz faiz swap sözleşmeleri					
USD Baz Değişken Faiz Tahsilatı / Baz Değişken Faiz Ödemesi	1-5 yıl arası	-	-	462.612	943
		-	-	462.612	943
		341.172	5.700	857.861	10.430

Nakit akışı riskinden korunma amaçlı türev enstrümanlar

Satışlara ilişkin nakit akış kur riskinden korunmak amacıyla yapılan forward sözleşmeleri:

Grup'un gerçeğe uygun değerleri diğer kapsamlı gelir/gider tablosunda muhasebeleştirilen ABD Doları alım - AVRO satış forward kontratları kesin satış anlaşması AVRO cinsinden yapılan satışlara ilişkin oluşacak parite riski ile ilişkilendirilmiştir. Bu satış işlemlerinin satış sözleşmeleri kesinleşmiş olup vadeleri Ocak 2019 ile Mart 2020 arasında değişmektedir.

Bu forward kontratlarının vade ve koşulları yapılacak AVRO satışların vade ve koşulları ile eşleşmektedir. Dolayısıyla finansal riskten korunma işleminin tam etkin olduğu değerlendirilmekte ve finansal riskten korunma muhasebesi uyarınca satış gerçekleştirilene kadar söz konusu türev işleminin nakit akışı riskinden korunma amaçlı türev işlemi olması sebebiyle diğer kapsamlı gelir/gider tablosunda takip edilmektedir. Söz konusu türev işlemler, hasılat kayıtlarının gerçekleşmesi sonrasında alacak tutarlarının tahsiline kadar rayiç değer riskinden korunma işlemi olarak kar veya zarar tablosunda kayıtlara alınmaktadır.

Nominal değeri 1.498.946 bin TL olan bu işlemlere istinaden nakit akışı riskinden korunma amacıyla ertelenmiş vergi etkisi hariç 15.407 bin TL diğer kapsamlı gelir/gider tablosunda muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2017: (24.016) bin TL).

Cari dönemde satışlara ilişkin forward sözleşmelerden kaynaklı 115.593 bin TL, kar veya zarar tablosunun hasılat hesabında muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2017: (61.857) bin TL).

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - TÜREV ARAÇLAR (devamı)

Kredilere ilişkin nakit akış kur ve değişken faiz riskinden korunmak amacıyla yapılan çapraz kur ve faiz swap sözleşmeleri:

Grup'un değişken faizli ve yabancı para cinsinden banka kredilerinin önümüzdeki dönemlerde oluşacak anapara ve faizlerini sabitlemek amacıyla yapmış olduğu türev kontratları bulunmaktadır. Bu kontratların gerçeğe uygun değerleri değişken faizli banka kredileri ile eşleştirilerek diğer kapsamlı gelir/gider tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Bu işlemlerin vadeleri Nisan 2020'de tamamlanmaktadır.

Bu kontratların vade ve koşulları değişken faizli kredilerin vade ve koşulları ile eşleşmektedir. Dolayısıyla finansal riskten korunma işleminin tam etkin olduğu değerlendirilmekte ve finansal riskten korunma muhasebesi uyarınca diğer kapsamlı gelir/gider hesaplarına yansıtılmıştır.

Nominal değeri 60.703 bin TL olan bu işlemlere istinaden nakit akımı riskinden korunma amacıyla ertelenmiş vergi etkisi hariç 714 bin TL diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2017: 560 bin TL).

Hammadde alımlarına ilişkin nakit akış emtia fiyat riskinden korunmak amacıyla yapılan swap sözleşmeleri:

Grup üretim faaliyetleri dolayısı ile düzenli olarak demir cevheri ve kömür satın almaktadır. Grup'un kontratlı satışlarına paralel olarak ilgili satışlarının üretiminde kullanılacak olup ileri vadeli tedarik edilecek olan demir cevherinin fiyat riskinden korunmak amacıyla Grup demir cevheri swap kontratları yapmıştır. Grup'un gerçeğe uygun değerleri diğer kapsamlı gelir/gider tablosunda muhasebeleştirilen demir cevheri kontratları önümüzdeki dönemde gerçekleşecek ancak işlem günü itibarı ile kontrata bağlanmış uzun vadeli satış kontratlarına ilişkin oluşacak demir cevheri fiyat riski ile ilişkilendirilmiştir. Bu satış işlemleri için gerçekleştirilen demir cevheri swap sözleşmelerinin vadeleri ve koşulları satış işlemlerinin vadeleri ve koşulları ile eşleşmektedir. Dolayısı ile korunma işleminin etkin olmamasından kaynaklanan herhangi bir gelir veya gider kaydedilmesi söz konusu değildir.

Vadeleri Ocak 2019'a kadar değişen ve nominal değeri 15.837 bin TL olan bu 45 bin tonluk demir cevheri kontratlarının gerçeğe uygun değeri ertelenmiş vergi etkisi hariç 1.019 bin TL'dir ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2017: 2.075 bin TL). Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen 1.019 bin TL tutarındaki hammadde alımlarına ilişkin emtia fiyat riskinden korunma amaçlı yapılmış swap sözleşmeleri 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla realize olması sebebiyle stoklar üzerinde aktifleştirilmiştir.

Vadeleri Ocak 2019'a kadar değişen ve nominal değeri 4.320 bin TL olan bu 4 bin tonluk kömür kontratlarının gerçeğe uygun değeri ertelenmiş vergi etkisi hariç 811 bin TL'dir ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir. Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen 811 bin TL tutarındaki hammadde alımlarına ilişkin emtia fiyat riskinden korunma amaçlı yapılmış swap sözleşmeleri 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla realize olması sebebiyle stoklar üzerinde aktifleştirilmiştir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla gerçekleşip diğer kapsamlı gelir tablosundan stok maliyetleri içerisine (3.293) bin TL yansıtılmıştır (31 Aralık 2017: (11.198) bin TL).

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 - BORÇLANMALAR

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla itfa edilmiş değerinden gösterilen finansal borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli borçlanmalar	3.654.083	2.243.529
Uzun vadeli finansal borçlanmaların kısa vadeli kısımları	1.066.402	882.211
Toplam kısa vadeli borçlanmalar	4.720.485	3.125.740
Uzun vadeli borçlanmalar	1.400.475	1.364.688
Toplam uzun vadeli borçlanmalar	1.400.475	1.364.688
	6.120.960	4.490.428

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kredilerin faiz ve döviz türü ve ağırlıklı ortalama faiz oranına göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

Faiz Türü	Döviz Türü	Ağırlıklı Ortalama Etkin Faiz Oranı (%)	Kısa Vadeli Kısım	Uzun Vadeli Kısım	31 Aralık 2018
Faizsiz	Türk Lirası	-	32.284	-	32.284
Sabit	ABD Doları	3,31	2.835.450	72.873	2.908.323
Sabit	Avro	2,80	12.035	32.145	44.180
Değişken	ABD Doları	Libor+1,64	1.743.193	1.008.245	2.751.438
Değişken	Avro	Euribor+2,23	97.523	287.212	384.735
			4.720.485	1.400.475	6.120.960

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kredilerin faiz ve döviz türü ve ağırlıklı ortalama faiz oranına göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

Faiz Türü	Döviz Türü	Ağırlıklı Ortalama Etkin Faiz Oranı (%)	Kısa Vadeli Kısım	Uzun Vadeli Kısım	31 Aralık 2017
Faizsiz	Türk Lirası	-	3.386	-	3.386
Sabit	Türk Lirası	14,48	195.422	-	195.422
Sabit	ABD Doları	2,32	1.717.216	79.635	1.796.851
Sabit	Avro	3,01	74.063	32.129	106.192
Değişken	ABD Doları	Libor+1,67	1.002.212	976.479	1.978.691
Değişken	Avro	Euribor+2,08	133.441	276.445	409.886
			3.125.740	1.364.688	4.490.428

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 - BORÇLANMALAR (devamı)

Kredi geri ödemelerinin vadelerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 yıl içerisinde	4.720.485	3.125.740
1 - 2 yıl arası	740.278	537.186
2 - 3 yıl arası	242.089	487.084
3 - 4 yıl arası	189.274	130.335
4 - 5 yıl arası	107.370	117.133
5 yıl ve üzeri	121.464	92.950
	<u>6.120.960</u>	<u>4.490.428</u>

Net finansal borç mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Açılış bakiyesi	4.490.428	3.919.488
Faiz gideri	177.203	105.342
Ödenen faiz	(189.758)	(106.485)
Kur farkı	(3.959)	55.106
Aktifleştirilen	16.480	4.176
Yeni alınan krediler	5.838.030	3.608.910
Geri ödenen krediler	(4.207.464)	(3.096.109)
Kapanış bakiyesi	<u>6.120.960</u>	<u>4.490.428</u>

NOT 8 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<u>Kısa vadeli ticari alacaklar</u>		
Alicılar	4.469.265	2.599.865
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 32)	68.586	82.936
Alacak reeskontu (-)	-	(2.119)
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(136.377)	(98.576)
	<u>4.401.474</u>	<u>2.582.106</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (devamı)

Kısa vadeli şüpheli ticari alacak karşılığı hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Açılış bakiyesi	98.576	90.482
Dönem içinde ayrılan karşılık	39.863	431
Tahsil edilen alacak tutarı (-)	-	(4.179)
Konusu kalmayan karşılık (-)	(26.970)	(4.335)
Çevrim farkı	24.908	16.177
Kapanış bakiyesi	136.377	98.576

Vadeli ticari alacaklar için piyasa koşullarına ve ürün türlerine göre belirli vade farkları uygulanmakta, vadesini aşan vadeli satışlar için yine piyasa koşulları ve ürün türlerine göre gecikme faizi uygulaması yapılmaktadır.

Çok sayıda müşteriyle çalışıldığından dolayı tahsilat riski dağılmış durumdadır ve önemli bir şüpheli alacak riski bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Grup konsolide finansal tablolarda yer alan şüpheli alacak karşılığından daha fazla bir karşılığa gerek görmemektedir. Raporlama tarihi itibarıyla ticari alacaklar içerisinde yer alan vadesi geçmiş alacaklara ilişkin detay kredi riski yönetimi notunda yapılmaktadır. Grup'un kredi riski ile ilgili diğer açıklamalar Not 33'te yapılmaktadır. Grup, hukuki takibe intikal etmiş teminatsız alacak bakiyelerinin tamamı için ilgili bakiyelere göre özel karşılık ayırmaktadır.

Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış 2.650 bin TL alacaklarının vadesi 0 - 30 gün aralığındadır (Not 33).

"TFRS 9 Finansal Araçlar" standardı uyarınca, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararları ölçülmüş ancak beklenen kredi zarar karşılıklarının finansal tablolar üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla ticari borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<u>Kısa vadeli ticari borçlar</u>		
Ticari borçlar	1.786.442	892.236
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 32)	147.772	53.897
Ticari borçlar reeskontu (-)	-	(4.077)
Gider tahakkukları	1.708	735
	1.935.922	942.791

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 9 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla kısa ve uzun vadeli diğer alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli diğer alacaklar		
Su tesisi katılım bedeli alacağı	1.504	1.701
Verilen depozito ve teminatlar	296	299
	<u>1.800</u>	<u>2.000</u>
Uzun vadeli diğer alacaklar		
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'ndan alacaklar	75.142	73.193
Su tesisi katılım bedeli alacağı	8.817	12.591
Verilen depozito ve teminatlar	580	1.052
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'ndan alacaklar için ayrılan karşılık (-)	(75.142)	(73.193)
	<u>9.397</u>	<u>13.643</u>

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı davası

Şirket, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na karşı Ankara 19. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2015/125 E. sayılı dosyasına kayden açılmış olan hisse devir sözleşmesi gereğince Şirket'e yapılan ödemelerin rücu tahsili talepli davada Mahkeme, davanın kısmen kabulü ile 52.857 bin TL'nin 26 Ocak 2012 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalı idareden alınarak Şirket'e ödenmesine karar vermiştir. T.C. Başbakanlık ÖİB tarafından karar temyiz edilmiş, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2016/14048 E. 2018/6111 K. sayılı kararı ile Ankara 19. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin kararını onamış ve onama kararı Şirket'e tebliğ edilmiştir. Onama kararına karşı karar düzeltme yolu açık olup raporlama dönemi itibarıyla konuya ilişkin finansal tablolarda ayrılan alacak karşılık tutarı taşınmaya devam edilmiştir.

Uzun vadeli şüpheli diğer alacaklar karşılığı hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Açılış bakiyesi	73.193	70.236
Dönem içinde ayrılan karşılık	2.457	2.990
Konusu kalmayan karşılık (-)	(383)	-
Tahsil edilen alacak tutarı (-)	(414)	-
Çevrim farkı	289	(33)
Kapanış bakiyesi	<u>75.142</u>	<u>73.193</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 9 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla kısa vadeli diğer borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<u>Kısa vadeli diğer borçlar</u>		
Ödenecek vergi ve fonlar	30.014	30.206
Alınan depozito ve teminatlar	8.897	8.745
Ortaklara temettü borcu (*)	3.875	3.007
	<u>42.786</u>	<u>41.958</u>

(*) Ortaklara temettü borcu hissedarlar tarafından henüz tahsil edilmeyen kar payı tutarlarını ifade etmektedir.

NOT 10 - STOKLAR

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla stoklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	2.133.042	1.184.596
Yarı mamuller	1.712.760	921.580
Mamuller	2.322.664	1.143.812
Yedek parçalar	1.115.108	781.590
Yoldaki mallar	1.405.980	895.153
Diğer stoklar	548.341	341.025
Stok değer düşüş karşılığı (-)	(347.745)	(228.247)
	<u>8.890.150</u>	<u>5.039.509</u>

Stok değer düşüklüğü karşılığı hareketleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Açılış bakiyesi	228.247	208.787
Dönem içinde ayrılan karşılık	30.450	39.530
Konusu kalmayan karşılık (-)	(3.402)	(35.415)
Çevrim farkı	92.450	15.345
Kapanış bakiyesi	<u>347.745</u>	<u>228.247</u>

Grup, uzun süredir hareket görmeyen stok kalemleri için yapılan yaşlandırma raporları çerçevesinde kullanılabilir olmadığını değerlendirdiği stoklar için stok değer düşüklüğü karşılığı ayırmıştır. Dönem içerisinde ayrılan ve konusu kalmayan karşılık satışların maliyetinde muhasebeleştirilmiştir (Not 23).

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla kısa vadeli peşin ödenmiş giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sigorta giderleri	56.359	37.495
Verilen sipariş avansları	17.197	3.890
Yakacak yardımı	9.718	7.608
Diğer peşin ödenmiş giderler	6.731	3.989
	<u>90.005</u>	<u>52.982</u>

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla uzun vadeli peşin ödenmiş giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen sabit kıymet avansları	225.384	54.684
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avans. (Not 32)	68.266	-
Sigorta giderleri	25.409	654
Diğer peşin ödenmiş giderler	12.216	4.205
	<u>331.275</u>	<u>59.543</u>

NOT 12 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

Şirket	Oy hakkı oranı %	31 Aralık 2018	Faaliyet alanı
<i>Müşterek yönetime tabi ortaklık</i>			Endüstriyel Gaz Üretim ve Satışı
İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.	50	145.284	

Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların net varlıklarındaki payı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Toplam varlıklar	380.489	278.444
Toplam yükümlülükler	89.921	246.568
Net varlıklar	<u>290.568</u>	<u>31.876</u>
Net varlıklardaki Grup'un payı	<u>145.284</u>	<u>15.938</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 12 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (devamı)

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ödenmiş Sermaye	201.667	27.000

İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.'nin 8 Mart 2018 tarihinde yapılan 2017 yılına ilişkin Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda 27.000 bin TL olan sermayesinin 174.667 bin TL (45.857 bin ABD Doları karşılığı) artırılarak 201.667 bin TL'ye çıkartılmasına karar verilmiştir (İsdemir'in %50 payına düşen tutar 87.333 bin TL karşılığı 22.929 bin ABD Dolarıdır). Artırılan sermayenin tamamı 9 Mart 2018 tarihi itibarı ile ortaklar tarafından ödenmiştir.

Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylardaki payı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hasılat	82.922	168
Net dönem karı (zararı)	11.117	(2.060)
Net dönem karındaki Grup'un payı	5.558	(1.030)

Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklığı İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.'nin 22 Şubat 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'a istinaden yatırım indiriminin sonraki yıllarda kazanç çıkması halinde indirilebilme hakkının doğmasına bağlı olarak kurumlar vergisinden indirim hakkı bulunmaktadır. İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş.'nin yeni faaliyete geçmiş olması, gelecek dönemlere ilişkin yatırım indirim hakkı tutarının kullanım süresinin mevcut koşullar altında kısmen veya tamamen geri kazanılabilirliğine dair İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş. Yönetimi tarafından henüz makul bir tahmin yapılamaması sebebiyle 67.230 bin TL (İsdemir kar veya zarar tablosuna etkisi 33.615 bin TL) tutarındaki ertelenmiş vergi varlığı 31 Aralık 2018 tarihli finansal tablolarında kayıtlara alınmamıştır.

NOT 13 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkullerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Maliyet değeri</u>		
1 Ocak itibarıyla	101.695	94.882
Girişler	92.779	-
Dönem amortismanı (-)	(934)	-
Çevrim farkı	48.422	6.813
31 Aralık itibarıyla	241.962	101.695
<u>Defter değeri</u>	241.962	101.695

Grup'un yatırım amaçlı gayrimenkullerinin en güncel değerlendirme raporlarına göre gerçeğe uygun değerleri 901.487 bin TL'dir (31 Aralık 2017: 558.868 bin TL). Gerçeğe uygun değerler, SPK tarafından yetkili bağımsız ekspertiz şirketleri tarafından gerçekleştirilen değerlendirmelere göre elde edilmiştir. Değerlemeler, ağırlıklı olarak benzer mülkler ile ilgili emsal değerlerinin referans alınmasıyla tespit edilmiştir. Grup'un tüm yatırım amaçlı gayrimenkulleri arsa ve binalardan oluşmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (devamı)

Grup, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait 1.257 bin TL (31 Aralık 2017: 506 bin TL) kira gelirini faaliyet kiralamaları altında kiralandan yatırım amaçlı gayrimenkullerden elde etmektedir (Not 27).

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Genel yönetim giderleri	934	-
	934	-

NOT 14 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve Araziler	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	Binalar	Makina ve Teçhizatlar	Taşıt Araçları	Döşeme ve Demirbaşlar	Diğer Maddi Duran Varlıklar	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri									
1 Ocak açılış bakiyesi	218.337	3.237.524	5.025.209	21.731.205	1.233.293	614.226	219.698	811.304	33.090.796
Çevrim farkı	80.471	1.257.353	1.996.460	8.576.399	432.678	207.447	40.590	332.714	12.924.112
Girişler (*)	210	9.284	137.576	171.831	30.843	26.216	11.663	565.647	953.270
Yatırımlardan transferler (**)	63	34.883	96.803	333.223	8.724	6.299	1.152	(491.990)	(10.843)
Çıkışlar	(247)	(150)	(23)	(103.051)	(1.932)	(17.525)	(7.753)	(23.561)	(154.242)
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	298.834	4.538.894	7.256.025	30.709.607	1.703.606	836.663	265.350	1.194.114	46.803.093
Birikmiş amortismanlar									
1 Ocak açılış bakiyesi	-	(2.356.873)	(3.636.434)	(12.753.336)	(745.586)	(325.575)	(142.179)	(58.951)	(20.018.934)
Çevrim farkı	-	(923.000)	(1.441.366)	(5.058.592)	(240.770)	(95.196)	(25.276)	(24.201)	(7.808.401)
Dönem amortismanı	-	(82.841)	(119.801)	(616.945)	(44.760)	(34.108)	(25.396)	-	(923.851)
Değer düşüklüğü (***)	-	(1.720)	(5.031)	(91.005)	-	(39)	(15)	-	(97.810)
Çıkışlar	-	90	23	87.925	1.838	11.893	4.345	-	106.114
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	-	(3.364.344)	(5.202.609)	(18.431.953)	(1.029.278)	(443.025)	(188.521)	(83.152)	(28.742.882)
31 Aralık 2017 net defter değeri	218.337	880.651	1.388.775	8.977.869	487.707	288.651	77.519	752.353	13.071.862
31 Aralık 2018 net defter değeri	298.834	1.174.550	2.053.416	12.277.654	674.328	393.638	76.829	1.110.962	18.060.211

(*) Cari dönemde aktifleştirilen borçlanma maliyeti 16.480 bin TL'dir (31 Aralık 2017: 4.176 bin TL).

(**) 10.843 bin TL maddi olmayan duran varlıklara transfer edilmiştir (Not 15).

(***) Şirket, kullanım dışı kalacak ve bağımsız nakit akım yaratmayacak maddi duran varlıkların geri kazanılabilir tutarlarını dönem içerisinde yeniden gözden geçirmiştir. İnceleme sonucunda, (97.810) bin TL tutarındaki değer düşüklüğü kar veya zarar tablosunda yatırım faaliyetlerden diğer giderler (Not 27) hesabında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un maddi duran varlıkları üzerinde herhangi bir ipotek veya teminat bulunmamaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 14 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

Maliyet değeri	Arsa ve Araziler	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	Binalar	Makina ve Teçhizatlar	Taşıt Araçları	Döşeme ve Demirbaşlar	Diğer Maddi Duran Varlıklar	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
1 Ocak açılış bakiyesi	202.545	2.991.528	4.657.660	20.040.944	1.140.463	569.555	200.261	449.821	30.252.777
Çevrim farkı	15.403	212.975	337.651	1.452.934	72.858	34.522	7.394	45.138	2.178.875
Girişler ^(*)	-	809	796	110.507	23.320	17.610	9.699	590.667	753.408
Yatırımlardan transferler ^(**)	389	32.628	29.341	194.676	5.221	2.687	2.599	(273.866)	(6.325)
Çıkışlar	-	(416)	(239)	(67.856)	(8.569)	(10.148)	(255)	(456)	(87.939)
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	218.337	3.237.524	5.025.209	21.731.205	1.233.293	614.226	219.698	811.304	33.090.796
Birikmiş amortismanlar									
1 Ocak açılış bakiyesi	-	(2.143.248)	(3.307.623)	(11.498.679)	(684.027)	(294.378)	(118.006)	(54.844)	(18.100.805)
Çevrim farkı	-	(153.862)	(242.211)	(845.299)	(40.098)	(15.144)	(4.391)	(4.107)	(1.305.112)
Dönem amortismanı	-	(60.063)	(86.804)	(464.382)	(29.852)	(25.021)	(20.011)	-	(686.133)
Çıkışlar	-	300	204	55.024	8.391	8.968	229	-	73.116
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	-	(2.356.873)	(3.636.434)	(12.753.336)	(745.586)	(325.575)	(142.179)	(58.951)	(20.018.934)
31 Aralık 2016 net defter değeri	202.545	848.280	1.350.037	8.542.265	456.436	275.177	82.255	394.977	12.151.972
31 Aralık 2017 net defter değeri	218.337	880.651	1.388.775	8.977.869	487.707	288.651	77.519	752.353	13.071.862

^(*) Cari dönemde aktifleştirilen borçlanma maliyeti 4.176 bin TL'dir (31 Aralık 2016: 2.028 bin TL).

^(**) 6.325 bin TL maddi olmayan duran varlıklara transfer edilmiştir (Not 15).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup'un maddi duran varlıkları üzerinde herhangi bir ipotek veya teminat bulunmamaktadır .

Maddi duran varlıklara ilişkin amortisman giderlerinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Üretim ile ilişkilendirilen	865.368	649.088
Genel yönetim giderleri	19.129	9.652
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	36.021	25.299
Araştırma ve geliştirme	3.333	2.094
	923.851	686.133

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Haklar	Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	Toplam
<u>Maliyet değeri</u>			
1 Ocak açılış bakiyesi	465.590	22.162	487.752
Çevrim farkı	180.358	11.228	191.586
Alışlar	12.061	437	12.498
Yatırımlardan transferler	10.295	548	10.843
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	668.304	34.375	702.679
<u>Birikmiş itfa payları</u>			
1 Ocak açılış bakiyesi	(256.399)	(20.042)	(276.441)
Çevrim farkı	(98.929)	(10.852)	(109.781)
Dönem itfa payı	(32.238)	(703)	(32.941)
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	(387.566)	(31.597)	(419.163)
31 Aralık 2017 net defter değeri	209.191	2.120	211.311
31 Aralık 2018 net defter değeri	280.738	2.778	283.516

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un maddi olmayan duran varlıkları üzerinde herhangi bir ipotek veya teminat bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Yoktur).

	Haklar	Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	Toplam
<u>Maliyet değeri</u>			
1 Ocak açılış bakiyesi	420.373	19.564	439.937
Çevrim farkı	29.846	2.243	32.089
Alışlar	9.053	348	9.401
Yatırımlardan transferler	6.318	7	6.325
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	465.590	22.162	487.752
<u>Birikmiş itfa payları</u>			
1 Ocak açılış bakiyesi	(217.425)	(17.033)	(234.458)
Çevrim farkı	(15.676)	(2.065)	(17.741)
Dönem itfa payı	(23.298)	(944)	(24.242)
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	(256.399)	(20.042)	(276.441)
31 Aralık 2016 net defter değeri	202.948	2.531	205.479
31 Aralık 2017 net defter değeri	209.191	2.120	211.311

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (devamı)

Maddi olmayan duran varlıklara ilişkin itfa giderlerinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Üretim ile ilişkilendirilen	21.716	14.256
Genel yönetim giderleri	11.053	9.249
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	4	620
Araştırma ve geliştirme giderleri	168	117
	<u>32.941</u>	<u>24.242</u>

NOT 16 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Grup'un, sektör ayırımı olmaksızın mevzuatın gerektirdiği kriterleri karşılayan tüm şirketler tarafından kullanılabilir nitelikte sahip olduğu hakları aşağıdaki gibidir:

- Araştırma ve geliştirme kanunu kapsamında yer alan teşvikler (%100 kurumlar vergisi istisnası vb.),
- Araştırma ve geliştirme harcamaları karşılığı Tübitak - Teydeb'den alınan nakit destekler,
- Dahilde işleme izin belgeleri,
- Sosyal güvenlik kurumu teşvikleri
- Sigorta primi işveren hissesi desteği.

Grup, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yılda Ar-Ge projelerine ilişkin alınmış 1.266 bin TL (31 Aralık 2017: 1.348 bin TL) araştırma ve geliştirme destek primini kar veya zarar tablosu hesabında muhasebeleştirmiştir.

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Personele borçlar	153.178	113.687
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	36.298	64.251
	<u>189.476</u>	<u>177.938</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdem tazminatı karşılığı	530.083	511.971
Kıdem teşvik primi karşılığı	55.351	43.468
Birikmiş yıllık izinler karşılığı	83.957	81.374
	<u>669.391</u>	<u>636.813</u>

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ıncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı tavanı her hizmet yılı için aylık 5.434,42 TL (31 Aralık 2017: 4.732,48 TL) tavanına tabidir. 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulanacak kıdem tazminatı tavanı aylık 6.017,60 TL'ye yükseltilmiştir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, Grup'un çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Grup'un yükümlülüklerinin tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla hesaplanan yükümlülük bağımsız bir aktüer firma tarafından hesaplanmış, hesaplamada öngörülen birim kredi yöntemi kullanılmıştır. Yükümlülüklerin bugünkü değerinin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Faiz oranı	%16,00	%11,50
Enflasyon oranı	%11,30	%8,30
Ücret artışları	reel %1,5	reel %1,5
Kıdem tazminatı tavan artışı	%11,30	%8,30

İskonto oranı emeklilik taahhütlerinin vadeleri ile uyumlu dönemler için ve taahhüt edilen yükümlülüklerin ödenmesinde kullanılacak para birimi cinsinden tahmin edilmiştir. 31 Aralık 2018 tarihli hesaplama için sabit iskonto oranı kullanılmıştır. Uzun vadeli enflasyon tahminleri için de iskonto oranı tahminleri ile uyumlu bir yaklaşım benimsenmiş sabit enflasyon oranı kullanılmıştır.

İsteğe bağlı işten ayrılmalar neticesinde ödenmeyip, Grup'a kalacak olan kıdem tazminatı tutarlarının tahmini oranı da dikkate alınmıştır. Çalışanların isteğe bağlı ayrılma oranlarının, geçmiş hizmet süresine tabi olacağı varsayılmış ve geçmiş tecrübenin analizi yapılarak toplam kıdem tazminatı yükümlülüğünü hesaplamak için varsayılan, gelecekte beklenen isteğe bağlı ayrılma beklentisi hesaplamaya yansıtılmıştır. Buna göre 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yapılan aktüeryal hesaplamalarda çalışanların kendi isteğiyle ayrılma olasılığı, geçmiş hizmet süresi arttıkça azalan oranlarda olacak şekilde hesaplamaya dahil edilmiştir. Buna göre kendi isteğiyle ayrılma olasılığı, 0 ile 15 yıl ve üstü aralığında geçmiş hizmet süresi olan personel için %2 ile %0 aralığındadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem tazminatı karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı itibarıyla karşılık	511.971	448.932
Hizmet maliyeti	49.971	43.762
Faiz maliyeti	67.345	46.296
Aktüeryal (kazanç)/kayıp	(51.444)	12.618
Ödenen tazminatlar	(49.700)	(39.717)
Çevrim farkı	1.940	80
Dönem sonu itibarıyla karşılık	530.083	511.971

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizleri aşağıdaki gibidir.

Duyarlılık seviyesi

	Faiz oranı	
Oran değişimi	%1 artış	%1 azalış
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	(39.759)	45.428
	Enflasyon oranı	
Oran değişimi	%1 artış	%1 azalış
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	47.028	(41.673)

Yürürlükteki toplu iş sözleşmeleri uyarınca 5, 10, 15 ve 20 hizmet yılını dolduran çalışanlara kıdem teşvik primi ödemesi yapılmaktadır.

Kıdem teşvik primi karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı itibarıyla karşılık	43.468	38.884
Hizmet maliyeti	4.954	4.189
Faiz maliyeti	5.859	3.883
Aktüeryal kayıp/(kazanç)	8.423	6.244
Ödenen kıdem teşvik primleri	(7.276)	(9.798)
Çevrim farkı	(77)	66
Dönem sonu itibarıyla karşılık	55.351	43.468

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Birikmiş yıllık izin karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı itibarıyla karşılık	81.374	79.603
Dönem içerisindeki artış	79.218	68.042
Ödenen birikmiş izin (-)	(6.814)	(5.870)
Konusu kalmayan karşılık (-)	(68.165)	(61.207)
Çevrim farkı	(1.656)	806
Dönem sonu itibarıyla karşılık	<u>83.957</u>	<u>81.374</u>

NOT 18 - KARŞILIKLAR

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla kısa vadeli karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılıkları	165.568	103.689
Engelli istihdamı eksikliği nedeniyle ayrılan ceza karşılığı	10.421	6.374
Maden sahası devlet hakkı için ayrılan karşılık	7.650	5.102
Ecrimisil karşılığı	7.013	11.665
Vergi cezası karşılığı	10.125	7.584
	<u>200.777</u>	<u>134.414</u>

Kısa vadeli karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	Dönem içerisindeki artış	Ödenen	Konusu kalmayan	Çevrim farkı	31 Aralık 2018
Dava karşılıkları	103.689	80.437	(14.307)	(38.454)	34.203	165.568
Engelli istihdamı eksikliği nedeniyle ayrılan ceza karşılığı	6.374	4.075	-	-	(28)	10.421
Maden sahası devlet hakkı için ayrılan karşılık	5.102	8.043	(5.495)	-	-	7.650
Ecrimisil karşılığı	11.665	20.465	(21.901)	-	(3.216)	7.013
Vergi cezası karşılığı	7.584	-	-	-	2.541	10.125
	<u>134.414</u>	<u>113.020</u>	<u>(41.703)</u>	<u>(38.454)</u>	<u>33.500</u>	<u>200.777</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 18 - KARŞILIKLAR (devamı)

	1 Ocak 2017	Dönem içerisindeki artış	Ödenen	Konusu kalmayan	Çevrim farkı	31 Aralık 2017
Dava karşılıkları	105.448	44.635	(6.275)	(45.881)	5.762	103.689
Engelli istihdamı eksikliği nedeniyle ayrılan ceza karşılığı	7.488	3.890	(3.486)	(1.120)	(398)	6.374
Maden sahası devlet hakkı için ayrılan karşılık	2.650	5.102	(2.560)	(90)	-	5.102
Ecrimisil karşılığı	16.602	17.244	(22.535)	-	354	11.665
Vergi cezası karşılığı	13.398	209	(7.376)	-	1.353	7.584
	<u>145.586</u>	<u>71.080</u>	<u>(42.232)</u>	<u>(47.091)</u>	<u>7.071</u>	<u>134.414</u>

Dava karşılıkları

Raporlama dönemi itibarıyla Grup tarafından ve Grup aleyhine açılan davaların tutarları aşağıdadır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Grup tarafından açılan davalar	763.070	581.107
Grup tarafından açılan davalar için ayrılan karşılıklar	200.393	153.126

Grup tarafından açılan davalar için ayrılan karşılıklar, şüpheli ticari alacakları için ayrılan karşılıkları ifade etmektedir.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Grup'a karşı açılan davalar	498.341	377.793
Grup'a karşı açılan davalar için ayrılan karşılıklar	165.568	103.689

Şirket, 31 Mart 2005, 30 Haziran 2005 ve 30 Eylül 2005 tarihli ara dönem konsolide finansal tablolarını SPK'nın bugün yürürlükte olmayan SPK'nın, Seri XI, No: 25 sayılı "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ"ine göre hazırlamış; 31 Aralık 2005 tarihli konsolide finansal tablolarını ise, aynı Tebliğ'in 726'ncı ve Geçici 1'inci maddeleri ile SPK'nın 7 Mart 2006 tarih ve SPK.017/83-3483 sayılı, Şirket yönetimine gönderdiği yazısına istinaden Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlamıştır. SPK'nın, Seri XI, No: 25 sayılı "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ"i ile bu Tebliğ'e ek ve Tebliğ'de değişiklikler yapan tebliğler, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra sona eren ilk ara dönem konsolide finansal tablolardan geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

SPK, 5 Mayıs 2006 tarih ve 21/526 sayılı kararı ile; Şirket'in dönem içerisinde kullandığı muhasebe standardı setini (Seri: XI, No: 25) dönem sonunda değiştirmesinin 31 Aralık 2005 tarihli (UFRS) konsolide mali tablolarda geçmiş yıllara ilave edilen negatif şerefiye gelirinin 2005 yılı net karında 152.330 bin TL azalışa neden olduğunu belirterek, 31 Aralık 2005 tarihli konsolide finansal tabloların yıl içinde uygulanan muhasebe standardı setine göre yeniden düzenlenip, ilan edilmesini ve ivedilikle Şirket Genel Kurulu'nun onayına sunulmasını istemiştir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 18 - KARŞILIKLAR (devamı)

Dava karşılıkları (devamı)

Şirket, bu karara karşı Ankara 11'inci İdare Mahkemesi'nde bir iptal davası açmıştır (E.2006/1396). Dava, 29 Mart 2007 tarihinde reddedilmiş, Şirket, ret kararını, 11 Ekim 2007 tarihinde temyiz etmiştir. Danıştay 13. Dairesi 12 Mayıs 2010 tarihinde temyiz talebini de reddetmiş; Şirket bu ret kararına karşı da, 2 Eylül 2010 tarihinde karar düzeltme yoluna başvurmuştur. Danıştay 13. Dairesi 6 Haziran 2012 tarih ve 2010/4196 Esas, 2012/1499 sayılı kararı ile karar düzeltme talebini reddetmiştir. Bu karar Şirket avukatlarına 16 Temmuz 2012 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Şirket'in "Seri XI, No: 25 sayılı Tebliğ'in mali tablolarda UFRS kullanılmasına müsaade eden 726'ncı ve Geçici 1'inci maddeleri, 2005 yılı konsolide finansal tablolarında UFRS'nin uygulanabileceğine dair, SPK'nın kendisine verdiği 7 Mart 2006 tarih ve SPK.0.17/83-3483 sayılı bir "izin" bulunması ve bu konuda açılmış davaların henüz esastan karara bağlanmamış olması" gerekçeleriyle, SPK'nın talebini yerine getirmemesi üzerine, SPK 15 Ağustos 2006 tarihinde, Şirket'in UFRS'ye göre hazırlanmış olduğu 31 Aralık 2005 tarihli konsolide finansal tablolarını, geçmiş yıllar karlarına ilave edilen 152.330 bin TL tutarındaki negatif şerefiye gelirini 2005 yılı dönem karına ilave etmek suretiyle, re'sen yeniden düzenlemiş ve İMKB bülteninde yayımlatmıştır. Şirket, 10 Ekim 2006 tarihinde bu işleme karşı ayrı bir iptal davası açmıştır. Ankara 11. İdare Mahkemesi, 25 Haziran 2007 tarihinde davayı reddetmiştir. Şirket, ret kararını 11 Ekim 2007 tarihinde temyiz etmiş, Danıştay 13. Dairesi 12 Mayıs 2010 tarihinde temyiz talebini kabul ederek ret kararını bozmuştur. SPK bozma kararına karşı, 6 Eylül 2010 tarihinde, karar tashihi yoluna müracaat etmiştir. Danıştay 13. Dairesi, 30 Mayıs 2012 tarih ve E. 2010/4405; K. 2012/1352 sayılı kararı ile, SPK'nın karar düzeltme talebini kabul ederek, önceki bozma kararını oyçokluğu ile değiştirmiş ve yerel mahkeme kararını onamıştır. Karar, Şirket avukatlarına 20 Temmuz 2012 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Şirket, konsolide finansal tablolarını UFRS'ye göre hazırlamaya 31 Aralık 2005 tarihinden sonra başlasa idi, UFRS 1 "Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması" standardına göre karşılaştırmalı konsolide finansal tablolarını da, UFRS'ye göre hazırlayacağından ve UFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" standardına göre negatif şerefiye, 1 Ocak 2005 tarihi itibarıyla açılış geçmiş yıl karlarına doğrudan transfer edilerek konsolide kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilmeyeceğinden, konsolide finansal tablolarda yer alan, 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait net dönem karları yukarıdaki paragraflarda açıklanan hususlardan etkilenmeyecektir.

Şirket, 30 Mart 2006 tarihinde yaptığı Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, UFRS'ye göre hazırlanmış olan 31 Aralık 2005 tarihli konsolide finansal tablolara göre kar dağıtmaya karar vermiştir. Yaptığı özelleştirme işlemi neticesinde ATAER Holding A.Ş.'ye devrettiği Şirket hisselerinin bir tanesi üzerinde intifa hakkına sahip olan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB), 1 Mayıs 2006 tarihinde Ankara 3. Ticaret Mahkemesi'nde, kar dağıtımına ilişkin bu Genel Kurul Kararı'nın iptalini ve kendisine eksik ödendiğini iddia ettiği 35.673 bin TL tutarındaki kar payının tahsilini talep etmiştir (E.2006/218). Mahkeme 23 Ekim 2008 tarihinde davayı reddetmiş, ÖİB 7 Ocak 2009 tarihinde ret kararını temyiz etmiştir. Yargıtay 11. HD.'si, 30 Kasım 2010 tarihinde ret kararını bozmuş; bu kez Şirket, 18 Şubat 2011 tarihinde bozma kararına karşı karar tashihi yoluna müracaat etmiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 14 Temmuz 2011 tarihinde Şirket'in karar tashihi talebini reddetmiştir. Dosya yeniden Ankara Asliye 3. Ticaret Mahkemesi'ne gönderilmiştir. 26 Haziran 2015 tarihinde yapılan duruşmada davanın reddine karar verilmiştir. Yerel mahkeme kararı, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 24 Mayıs 2017 tarih ve E. 2015/15771 ve K. 2017/3040 sayılı kararı ile bozulmuştur. Bozma kararı 2 Ağustos 2017 tarihinde Şirket'e tebliğ edilmiştir. Erdemir, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 24 Mayıs 2017 tarih, E. 2015/15771 ve K. 2017/3040 sayılı bozma kararına karşı karar düzeltme başvurusunda bulunmuştur. Karar düzeltme başvurusunun sonucu beklenmektedir.

Şirket, yukarıdaki gerekçelerle, 31 Aralık 2005 tarihinde sona eren yıla ait net dönem karının yukarıda bahsedilen davalar nedeniyle değişmesi hususunun 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sunulan konsolide finansal tablolarında etkisi olmayacağını düşünmektedir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 18 - KARŞILIKLAR (devamı)

Dava karşılıkları (devamı)

Şirket'in Enerjia Metal Maden Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Enerjia") ile arasındaki 2 Temmuz 2009 tarihli, 69187 sayılı İhracat Protokolü ve "Erdemir-Enerjia 69187 No.lu İhracat Protokolü'ne İlave Şartlar" çerçevesinde, Enerjia tarafından Şirket'e karşı iflas yoluyla takip başlatılmıştır. Takibe itiraz edilmiş, Enerjia bu kez itirazın kaldırılması için Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde 27 Mart 2010 tarihinde 68.313 bin ABD Doları alacağı olduğu iddiası ile Şirket'e karşı bir iflas davası açmıştır (E. 2010/259). Dava, 23 Haziran 2011'de reddedilmiş, Şirket'in lehine sonuçlanmıştır.

Enerjia, ret kararını temyiz etmiş olup, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi 6 Nisan 2012 tarih ve E. 2011/2915 K. 2012/2675 sayılı ile kararı bozmuştur. Yargıtay'ın bozma kararından sonra dosya Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi'ne geri gönderilerek 2013/17 Esas numarası almıştır. Ticaret mahkemeleri ile ilgili yapılan yasal düzenleme çerçevesinde davanın heyetçe görülmesi gereken davalardan olması nedeniyle dosya Ankara 4. Asliye Ticaret Mahkemesi'ne gönderilmiştir. Mahkeme, 9 Eylül 2015 tarihli duruşmada davayı reddetmiştir. Yerel mahkeme kararı, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 07 Mayıs 2018 tarih, E. 2017/2657 ve K. 2018/2943 sayılı kararı ile onanmıştır. Onama kararı 26 Haziran 2018 tarihinde Şirket'e tebliğ edilmiştir. Enerjia, karar düzeltme talebinde bulunmuştur. Karar düzeltme başvurusunun sonucu beklenmektedir. Grup Yönetimi'nin değerlendirmeleri ve bilirkişi raporlarının doğrultusunda söz konusu davaya dair önemli bir nakit çıkışının kuvvetle muhtemel olmaması sebebiyle finansal tablolarda karşılık ayrılmamıştır.

Merkezi Amerika Birleşik Devletleri'nin Illinois eyaletinde bulunan Corus International Trading Ltd. Şirketi - yeni unvanı Tata Steel International (North America) Ltd. - ile Şirket arasında 2008 yılında bir sözleşme akdedilmiştir. Şirket bu sözleşmeden doğan tüm edimlerini 2009 yılının Ocak ve Şubat aylarında ifa etmiştir. Corus International Trading Ltd. Şirketi, Şirket'ten temin ettiği ürünleri üçüncü kişilere satmış; ancak daha sonra, bunlar tarafından kendisine bir takım tazminat talepleri yöneltildiğini, bu taleplerin bir kısmının Şirket tarafından karşılanması gerektiğini ileri sürmüştür. Taraflar, konu hakkında, tam bir mutabakata varamamış ve müteakiben Corus International Trading Ltd. Şirketi ABD'nin Illinois Eyaleti Bölge Mahkemesi'nde Şirket'e karşı ferileriyle birlikte 4.800 bin ABD Doları tutarlı bir tazminat davası açıldığı 21 Temmuz 2010 tarihinde yapılan tebligat ile öğrenilmiştir. Söz konusu davanın mahkemesince yetki yönünden reddedilmesinin ardından; bu kez Tata Steel International (North America) Ltd. Şirketi tarafından Texas Eyaleti Bölge Mahkemesi'nde yeniden dava açılmış olup bu dava da yetki yönünden reddedilmiştir.

Corus International Trading Ltd. Şirketi - yeni unvanı Tata Steel International (North America) Ltd. - tarafından yine aynı iddialar ve taleplerle Ankara 14. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde Şirket'e karşı ferileriyle birlikte 4.800 bin ABD Doları tutarlı bir tazminat davası açılmış olduğu bilgisi 31 Ekim 2012 tarihinde Şirket'e yapılan tebligat ile öğrenilmiştir. Yapılan yargılama sonucunda, Mahkeme yetkisizlik nedeniyle davanın usulden reddine ve karar kesinleştiğinde ve talep halinde dosyanın görevli ve yetkili Karadeniz Ereğli Nöbetçi Asliye Ticaret (Hukuk) Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir. Dava Kdz. Ereğli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 2013/63 sayılı dosya üzerinden devam etmiştir. Davanın 28 Kasım 2017 tarihli duruşmasında Kdz. Ereğli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi Şirket aleyhine davanın kısmen kabulüne karar vermiş olup, Şirket tarafından söz konusu karara karşı istinaf yoluna başvurulmuştur. Söz konusu davaya ilişkin finansal durum tablosunda 42.810 bin TL tutarında karşılık ayrılmıştır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 18 - KARŞILIKLAR (devamı)

Maden sahası devlet hakkı karşılığı

3213 sayılı "Maden Kanunu" ve 3 Şubat 2005 tarih 25716 sayılı Resmi Gazete yayınlanan "Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliği'ne" göre maden satış gelirleri üzerinden devlet hakkı hesaplanmaktadır.

Ecrimisil karşılığı

Grup'un fabrika sahaları içerisinde, mülkiyeti hazineye ait, devletin hüküm ve tasarrufu altında tapusuz (DHTA) olmak üzere taşınmazları bulunmaktadır. Bu taşınmazlara ilişkin olarak 336 sıra no'lu Milli Emlak Genel Tebliği, Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin idarece yürütülecek ecrimisil tespit, takdir ve tahsil işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Bu tebliğe göre ecrimisil, taşınmazın emlak vergisine esas asgari değerinin %3'ünden az olmamak üzere ilgili bedel tespit komisyonunca tespit ve takdir edilmektedir.

Cari dönemde, tebliğ edilen ecrimisil ihbarnamelerinde yer alan emlak rayiç değerleri ve olası yıllık artışları ve erken ödeme ile itiraz etmeme durumunda elde edilecek indirim oranları da dikkate alınarak finansal durum tablosunda ecrimisil karşılığı ayrılmaktadır.

Vergi cezası karşılığı

Grup'un bağlı ortaklıklarından Erdemir Romania SRL'nin Romanya'da bağlı bulunduğu vergi dairesi tarafından yapılan 2009-2014 yılları kapsamlı kurumlar vergisi incelemesi neticesinde, 2014 yılına ilişkin olarak tüm vergi aslı ve cezaları için toplam 10.125 bin TL (7.579 bin RON karşılığı) ödeme tebliğ edilmiştir. Ödenecek tutara ilişkin mali tablolarda ayrılan karşılık 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla taşınmaktadır.

Elektrik ve Hava Gazı Vergisi Anayasa Mahkemesi Kararı

Şirket tarafından tesislerde üretilen ve yine Şirket sınıai üretimi için kullanılan elektrik ve kok gazı tüketim miktarı üzerinden belediye tarafından alınan elektrik ve havagazı tüketim vergisinin tahakkuktan terkini ve ödenen vergilerin iadesi talepli her ay açılan davalar, ilk derece mahkemesinde ve Danıştay'da Şirket aleyhine sonuçlanmıştı. Bunun üzerine Şirket, 16 Mart 2015 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru hakkını kullanmıştır. 27 Aralık 2018 tarihinde Şirket'e tebliğ edilen Anayasa Mahkemesi Genel Kurul Kararı ile Şirket mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ve mülkiyet hakkı ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için ilgili davalarda yeniden yargılama yapılmasına karar verilmiştir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 19 - TAAHHÜTLER

Grup'un almış olduğu teminatlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan teminat mektupları	3.378.056	1.976.567
	<u>3.378.056</u>	<u>1.976.567</u>

Grup'un vermiş olduğu teminat, rehin ve ipotekler (TRİ) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler	103.870	116.263
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'ler	221.267	176.335
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'ler	-	-
D. Diğer verilen TRİ'ler	-	-
i. Ana Ortak lehine vermiş olduğu TRİ'ler	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer Grup Şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'ler	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'ler	-	-
	<u>325.137</u>	<u>292.598</u>

Grup'un konsolidasyon kapsamında dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu 221.267 bin TL tutarındaki TRİ'ler Not 7'de detayları verilen finansal borçlara ilişkin verilmiştir. Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla özkaynaklara oranı %0'dır (31 Aralık 2017: %0).

Grup'un vermiş olduğu teminatların yabancı para dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
ABD Doları	221.267	70.205
Türk Lirası	79.155	180.249
Avro	24.715	42.144
	<u>325.137</u>	<u>292.598</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Grup'un diğer varlık ve yükümlülüklerinin detayı aşağıdaki gibidir:

Diğer dönen varlıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Diğer KDV alacakları	172.096	67.269
Devreden KDV	160.040	26.431
Peşin ödenen vergi ve fonlar	2.345	2.146
Diğer çeşitli alacaklar	20.958	30.390
	<u>355.439</u>	<u>126.236</u>

Diğer duran varlıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Diğer KDV alacakları	116.221	-
	<u>116.221</u>	<u>-</u>

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hesaplanan KDV	10.552	106.512
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	3.788	5.016
	<u>14.340</u>	<u>111.528</u>

Diğer uzun vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	1.554	428
	<u>1.554</u>	<u>428</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - ERTELENMİŞ GELİRLER

Grup'un kısa vadeli ertelenmiş gelirlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan sipariş avansları	266.047	142.980
Gelecek aylara ait gelirler	10.794	7.300
	<u>276.841</u>	<u>150.280</u>

NOT 22 - ÖZKAYNAKLAR

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Ortaklar	(%)	31 Aralık 2018	(%)	31 Aralık 2017
Ataer Holding A.Ş.	49,29	1.724.982	49,29	1.724.982
Halka açık kısım	47,63	1.667.181	47,63	1.667.181
Tarihi sermaye	100,00	3.500.000	100,00	3.500.000
Enflasyon düzeltmesi		156.613		156.613
Yeniden düzenlenmiş sermaye		3.656.613		3.656.613
Karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi		(116.232)		(116.232)
		<u>3.540.381</u>		<u>3.540.381</u>

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'nin sermayesi kayıtlı sermaye tavanına tabidir. Yönetim Kurulu gerekli gördüğü zamanlarda 7.000.000.000 TL olan kayıtlı sermaye tutarına kadar beheri 1 Kr itibari değerinde ve tamamı hamiline yazılı olan paylar ihraç ederek sermayeyi artırabilir.

Şirket'in sermayesi 350.000.000.000 adet hisseden oluşmaktadır (2017: 350.000.000.000 hisse). Hisselerin nominal değeri hisse başına 1 Kr'dir (2017: hisse başı 1 Kr.). Bu sermaye A ve B grubu paylara bölünmüştür. Bundan 1 Kr tutarında sermayeyi karşılayan 1 adet nama yazılı hisse A Grubu, 3.499.999.999,99 TL sermayeyi karşılayan 349.999.999.999 adet pay ise B grubudur.

Yönetim Kurulu 3'ü bağımsız olmak üzere 9 üyeden oluşur. Yönetim Kurulu'nda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri II; 17.1 sayılı "Kurumsal Yönetim Tebliği"ne uygun olarak tespit edilir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Yönetim Kurulu üyelerinden biri, A Grubu payları temsilen intifa hakkı sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca gösterilecek adaylar arasından Genel Kurul tarafından seçilir. A Grubu payları temsil eden Yönetim Kurulu üyesinin, seçilmiş olduğu dönem süresi içerisinde herhangi bir şekilde görevinin sona ermesi halinde, yerine seçilecek üyenin de A Grubu payları temsilen intifa hakkı sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca gösterilecek adaylar arasından seçilmesi şarttır. A grubu paylarına tanınan haklarla ilgili olarak alınacak kararlarda intifa hakkı sahibi temsilcisi Yönetim Kurulu üyesinin de olumlu oy kullanması zorunludur. Şirket esas sözleşmesinde, Yönetim Kurulu toplantı ve karar yeter sayısı ve A Grubu paylara ait hakları etkileyecek değişiklikler ile yatırıma ve istihdama ilişkin olarak ve Hisse Satış Sözleşmesinde yer alan yükümlülükleri ve bu yükümlülüklerle ilişkin A Grubu paylara tanınan hakları doğrudan veya dolaylı yoldan etkileyecek her türlü esas sözleşme değişikliği yapılmasına ilişkin kararları ancak A Grubu payları temsilen intifa hakkı sahibinin olumlu oyu ile alabilir. Aksi hal, alınan kararları geçersiz kılar.

Erdemir, esas sözleşmesinin 4.madde/K "Türk Ticaret Kanunu'nun 329. maddesi çerçevesinde kendi payları ile ilgili işlemleri yürütmek" maddesi uyarınca 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla nominal bedeli 107.837 bin TL (31 Aralık 2017: 107.837 bin TL) olan hisse senetlerine sahiptir. Erdemir hisse senetleri raporlama tarihi itibarıyla enflasyona göre düzeltilmiş değerleri üzerinden sermaye kaleminden bir indirim olarak gösterilmiştir.

Diğer Özkaynak Kalemleri	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Paylara İlişkin Primler (İskontolar)	106.447	106.447
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Azalışları)	51.239	33.917
Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları (Kayıpları)	13.103	(16.272)
Yabancı Para Çevrim Farkları	14.502.844	7.665.476
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları)	(72.105)	(111.247)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	2.287.528	1.567.280
- Yasal yedekler	2.287.528	1.567.280
Geçmiş Yıllar Karları	2.339.334	2.144.646
	19.228.390	11.390.247

13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve yürürlüğe giren Seri: II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca "Ödenmiş sermaye", "Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler" ve "Hisse senedi ihraç primleri" nin yasal kayıtlardaki tutarları üzerinden gösterilmesi gerekmektedir. Söz konusu tebliğin uygulanması esnasında değerlemelerde çıkan farklılıkların (enflasyon düzeltilmesinden kaynaklanan farklılıklar gibi):

- "Ödenmiş sermaye"den kaynaklanmaktaysa ve henüz sermayeye ilave edilmemişse, "Ödenmiş sermaye" kaleminden sonra gelmek üzere açılacak "Sermaye düzeltmesi farkları" kalemiyle;
- "Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler" ve "Hisse senedi ihraç primleri"nden kaynaklanmakta ve henüz kar dağıtımı veya sermaye artırımına konu olmamışsa "Geçmiş yıllar kar/zararıyla",

ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Diğer özkaynak kalemleri ise TFRS çerçevesinde değerlendirilen tutarları ile gösterilmektedir.

Sermaye düzeltmesi farklarının sermayeye eklenmek dışında bir kullanımı yoktur.

Halka açık şirketler kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, borsaya kote halka açık ortaklıklar için asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar paylarının eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kar üzerinden nakden kar payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kar dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları ile olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri bedelsiz sermaye artırımını; nakit kar dağıtımını ya da zarar mahsubunda kullanılabilecektir. Ancak özsermaye enflasyon düzeltme farkları, nakit kar dağıtımında kullanılması durumunda kurumlar vergisine tabi olacaktır.

Şirket'in, yasal kayıtlarında bulunan net dönem karı hariç kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 31 Aralık 2018 itibarıyla 109.042 bin TL'dir (31 Aralık 2017: 182.726 bin TL).

Yasal yedekler ve Türk Ticaret Kanunu'nun 466'ncı maddesi çerçevesinde yasal yedek statüsünde olan hisse senedi ihraç primleri yasal kayıtlardaki tutarları ile gösterilmiştir. Bu kapsamda, TFRS esasları çerçevesinde yapılan değerlemelerde ortaya çıkan ve rapor tarihi itibarıyla kar dağıtımına veya sermaye artırımına konu edilmeyen enflasyon düzeltmelerinden kaynaklanan farklılıkları, geçmiş yıllar kar/zararlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Yasal yedekler, 6102 Sayılı Yeni TTK'nun 519. maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre "kar"ın %5'i ödenmiş/çıkarılmış sermayenin %20'sini buluncaya kadar I. tertip kanuni yedek akçe olarak ayrılır. "Kar"dan I. tertip yedek akçe olarak ayrılan tutar düşüldükten sonra kalan tutardan pay sahipleri için I. kar payı ayrılır. I. tertip kanuni yedek akçe ile I. kar payı ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin olağanüstü yedek akçe olarak ayrılmasına veya dağıtılmasına karar vermeye Şirket kar dağıtım politikasını da dikkate alarak Genel Kurul yetkilidir. II. tertip kanuni yedek akçe, Yeni TTK'nun 519. maddesinin 2. fıkrasının 3.bendi gereğince; dağıtılması kararlaştırılmış olan kısımdan çıkarılmış/ödenmiş sermayenin %5'i oranında kar payı düşüldükten sonra bulunan tutarın onda biri kadar ayrılır. Karın sermayeye ilavesi yoluyla bedelsiz pay dağıtılmasına karar verilmesi halinde II. tertip kanuni yedek akçe ayrılmaz.

Statü yedekleri, Şirket esas sözleşmesi 31 Mart 2008 tarihinde değiştirilinceye kadar net dağıtılabılır dönem karının müsaadesi dahilinde Sermaye Piyasası Kurulu tebliğleri uyarınca ortaklara birinci temettü olarak ödenen tutara eşit olan bir tutar fabrikanın tevsiine harcanmak üzere statü yedeği olarak ayrılmıştır. Yine Şirket esas sözleşmesinin 31 Mart 2008'de yapılan değişiklikten önceki 13.maddesine göre, vergi sonrası oluşan net dönem karının %5'inin, çıkarılmış sermayenin %50'sine ulaşuncaya kadar kanuni ihtiyat akçesi olarak ayrılacağı öngörülmüş olduğundan, bu hükme göre ayrılan yedek akçenin Yeni TTK'nun 519. maddesinde öngörülmüş olan %20 oranındaki yasal yedek akçe tutarını aşan kısmı statü yedeği olarak kaydedilmiştir. 30 Mart 2012 tarihli Şirket'in Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda statü yedeklerinin bedelsiz sermaye artırımlarında ve kar dağıtımında kullanılabilmemesine karar verilmiştir.

Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları) fonu, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları (azalışları) fonu, bina ve arazilerin yeniden değerlemesi sonucu ortaya çıkar. Yeniden değerlendirilen bir bina ya da arazinin elden çıkarılması durumunda, yeniden değerlendirme fonunun satılan varlıkla ilişkili kısmı doğrudan geçmiş yıl karına devredilir.

TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardındaki değişikliklerle birlikte kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında dikkate alınan aktüeryal kayıp kazançların kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmesine izin vermemektedir. Aktüeryal varsayımların değişmesi sonucu oluşan kayıp ve kazançlar özkaynaklar içerisinde "Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmiştir. Kıdem tazminatı karşılığı aktüeryal (kayıp)/kazanç fonu kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak niteliktedir.

Grup'un varlık ve yükümlülükleri, Not 2.1'de belirtildiği üzere konsolide finansal tablolarda raporlama tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak sunum para birim olan TL cinsinden ifade edilir. Kar veya zarar tablosu kalemleri ortalama döviz kurları kullanılarak çevrilir. Oluşan çevrim farkları özkaynaklarda yabancı para çevrim farkları olarak muhasebeleştirilir.

NOT 23 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Grup, mal devrederek edim yükümlülüklerini belirli bir anda yerine getirir. Grup'un devam eden sözleşmelerinde kalan edim yükümlülüklerinden gelecekte muhasebeleştirmeye hak kazanacağı tutar 266.047 bin TL'dir. Şirket, bu hasılatı bir yıl içerisinde finansal tablolarına hasılat olarak kaydetmeyi öngörmektedir.

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Hasılat</u>		
Yurt içi demir çelik satışları	20.998.266	15.812.158
Yurt dışı demir çelik satışları	5.355.325	2.480.404
Diğer gelirler (*)	687.965	403.195
Vadeli satış sözleşmelerine ilişkin faiz gelirleri	151.322	92.533
Satış iadeleri (-)	(23.075)	(37.610)
Satış iskontoları (-)	(154.549)	(14.233)
	<u>27.015.254</u>	<u>18.736.447</u>
<u>Satışların maliyeti (-)</u>	<u>(18.631.954)</u>	<u>(13.480.960)</u>
Brüt kar	<u>8.383.300</u>	<u>5.255.487</u>

(*) Diğer gelirler içerisinde yurt dışına yapılan yan ürün satışları toplamı 257.751 bin TL'dir (31 Aralık 2017: 191.125 bin TL).

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ (devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait satışların maliyetinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme giderleri	(14.069.003)	(9.805.665)
Personel giderleri	(1.590.098)	(1.457.439)
Enerji giderleri	(872.028)	(671.070)
Amortisman ve itfa giderleri	(837.703)	(672.664)
Genel üretim giderleri	(464.170)	(412.100)
Diğer satışların maliyeti	(284.382)	(209.234)
Çalışmayan kısım giderleri (*)	(77.096)	(25.368)
Müşteri teslim satışlara ait nakliye giderleri	(329.314)	(199.017)
Stok değer düşüklüğü karşılığı gideri (Not 10)	(30.450)	(39.530)
Konusu kalmayan stok değer düşüklüğü karşılığı (Not 10)	3.402	35.415
Diğer	(81.112)	(24.288)
	<u>(18.631.954)</u>	<u>(13.480.960)</u>

(*) Grup'un üretim tesislerinde planlı ve/veya beklenmeyen duruşlar sebebiyle oluşan (77.096) bin TL çalışmayan kısım gideri, ürün maliyeti ile ilişkilendirilmeyip doğrudan satışların maliyeti içerisinde muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2017: (25.368) bin TL).

NOT 24 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait faaliyet giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Pazarlama giderleri (-)	(208.281)	(164.522)
Genel yönetim giderleri (-)	(436.088)	(322.163)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(17.546)	(13.113)
	<u>(661.915)</u>	<u>(499.798)</u>

NOT 25 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait pazarlama giderlerinin niteliklerine göre detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri (-)	(88.530)	(81.242)
Amortisman ve itfa giderleri (-)	(36.025)	(25.919)
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler (-)	(83.726)	(57.361)
	<u>(208.281)</u>	<u>(164.522)</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 25 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER (devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait genel yönetim giderlerinin niteliklerine göre detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri (-)	(183.535)	(174.144)
Amortisman ve itfa giderleri (-)	(31.116)	(18.901)
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler (-)	(162.976)	(122.408)
Vergi, resim ve harçlar (-)	(17.899)	(7.624)
Şüpheli / konusu kalmayan alacak karşılığı (net)	(40.562)	914
	<u>(436.088)</u>	<u>(322.163)</u>

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait araştırma ve geliştirme giderlerinin niteliklerine göre detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel gider payı (-)	(10.502)	(8.475)
Amortisman ve itfa giderleri (-)	(3.501)	(2.211)
Diğer (-)	(3.543)	(2.427)
	<u>(17.546)</u>	<u>(13.113)</u>

NOT 26 -ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER)

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Esas faaliyetlerden diğer gelirler</u>		
Ticari alacak ve borçlardan kaynaklı kur farkı gelirleri (net)	129.773	63.261
Reeskont gelirleri	2.896	9.210
Konusu kalmayan karşılıklar	38.454	47.001
Hizmet gelirleri	19.597	16.514
Kira ve bakım onarım gelirleri	14.989	11.816
Ardiye gelirleri	7.252	4.771
Tazminat ve gecikme ceza gelirleri	14.476	2.968
Sigorta hasar tazminat geliri	11.130	45.398
Dava gelirleri	326	7.496
Müşteriler gecikme faiz gelirleri	7.802	1.521
Vergi idaresinden tahsilatlara ilişkin gelirler	-	7.931
Diğer gelir ve karlar	18.218	24.149
	<u>264.913</u>	<u>242.036</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 26 -ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER) (devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)</u>		
Karşılık giderleri	(84.512)	(48.734)
Reeskont giderleri	(8.368)	(6.342)
Dava tazminatı giderleri	(7.456)	(4.738)
Liman kullanım ön izin gideri	(20.572)	(6.443)
Bağış ve yardımlar	(4.351)	(2.573)
Hizmet giderleri	(8.991)	(7.058)
Borsa kayıt gideri	(2.265)	(1.396)
Kira giderleri	(4.290)	(1.631)
Ceza giderleri	(12.794)	(1.345)
Vadeli alım sözleşmelerine ilişkin faiz giderleri	(367)	-
Diğer gider ve zararlar	(18.021)	(15.393)
	<u>(171.987)</u>	<u>(95.653)</u>

NOT 27 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/(GİDERLER)

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler</u>		
Sabit kıymet satış geliri	9.277	5.540
Yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin kira gelirleri	1.257	506
	<u>10.534</u>	<u>6.046</u>

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait yatırım faaliyetlerinden giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)</u>		
Sabit kıymet satış zararı	(27.486)	(95)
Sabit kıymet ihraç zararı	(20.506)	(13.215)
Sabit kıymet değer düşüklüğü gideri (Not 14)	(97.810)	-
Yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin giderler (-)	(2.227)	(1.116)
	<u>(148.029)</u>	<u>(14.426)</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSMAN GELİRLERİ

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait finansman gelirlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Finansman gelirleri</u>		
Banka mevduatlarından faiz geliri	470.705	206.792
Kur farkı geliri (net)	735.209	16.588
Finansal yatırımlardan elde edilen faiz gelirleri	2.568	-
Türev araçların gerçeğe uygun değer farkı (net)	25.470	-
Diğer finansal gelirler	821	227
	<u>1.234.773</u>	<u>223.607</u>

NOT 29 - FİNANSMAN GİDERLERİ

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemlerine ait finansman giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Finansman giderleri (-)</u>		
Banka kredileri faiz giderleri	(177.203)	(105.342)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin faiz maliyeti	(73.204)	(50.179)
Türev araçların gerçeğe uygun değer farkı (net)	-	(5.025)
Finansal varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (Not 2.2)	(27.063)	-
Diğer finansal giderler	(9.000)	(2.237)
	<u>(286.470)</u>	<u>(162.783)</u>

16.480 bin TL faiz gideri dönem içerisinde sabit kıymetler üzerinde aktifleştirilmiştir (31 Aralık 2017: 4.176 bin TL).

NOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<u>Ödenecek kurumlar vergisi:</u>		
Cari dönem kurumlar vergisi karşılığı	2.527.182	1.137.927
Peşin ödenmiş vergi ve fonlar (-)	(2.022.466)	(339.966)
	<u>504.716</u>	<u>797.961</u>
	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>Vergi gideri:</u>		
Cari kurumlar vergisi gideri	2.527.182	1.137.927
Ertelenmiş vergi (geliri)/gideri	258.774	(80.953)
	<u>2.785.956</u>	<u>1.056.974</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

Kurumlar vergisi

Grup, Singapur ve Romanya'daki bağlı ortakları hariç olmak üzere Türkiye'de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Grup'un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı, ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve yurt içinde yerleşik şirketlerden alınan temettüler, vergiye tabi olmayan gelirler ve kullanılan yatırım indirimleri düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla uygulanan efektif vergi oranı Türkiye'de %22, Romanya'da %16, Singapur'da %17 (31 Aralık 2017: Türkiye'de %20, Romanya'da %16; Singapur'da %17)'dir.

Grup tarafından 2018 yılında yapılan kurumlar vergisi ödemeleri toplamı 2.820.427 bin TL'dir (31 Aralık 2017: 795.590 bin TL).

Türkiye'de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2018 yılı için kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden %22 oranında geçici vergi hesaplanmıştır (31 Aralık 2017: %20).

5 Aralık 2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı Kanun'un 91'inci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'uncu madde uyarınca; 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerinde elde edilecek kurum kazançları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye yükseltilmiştir.

Kurumlar vergisi oranındaki değişiklik dışında, taşınmazların satışından doğan kazançlara uygulanan %75'lik istisna oranı %50'ye indirilmiş olup ilgili varlıkların yeniden değerlendirilmesi durumunda ortaya çıkan geçici farklar üzerinden hesaplanacak ertelenmiş vergiye uygulanacak vergi oranı, ilgili taşınmazın defter değerinin satış yolu ile geri kazanılması durumunda %5 yerine %10 olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Zararlar, gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kardan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl (Romanya: 7 yıl) taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak, önceki yıllarda oluşan karlardan düşülemez.

Türkiye'de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yıl 1 Nisan - 25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları beş yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

Gelir vergisi stopajı

Kurumlar vergisine ek olarak, dağıtılması durumunda kar payı elde eden ve bu kar paylarını kurum kazancına dahil ederek beyan eden tam mükellef kurumlara ve yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubelerine dağıtılanlar hariç olmak üzere kar payları üzerinden ayrıca gelir vergisi stopajı hesaplanması gerekmektedir. 22 Temmuz 2006 tarihinden itibaren, 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile gelir vergisi stopajı %15 olarak uygulanmaktadır. Dağıtılmayıp sermayeye ilave edilen kar payları gelir vergisi stopajına tabi değildir.

24 Nisan 2003 tarihinden önce alınmış yatırım teşvik belgelerine istinaden yararlanılan yatırım indirimi tutarı üzerinden %19,8 vergi tevkifatı yapılması gerekmektedir. Bu tarihten sonra yapılan teşvik belgesiz yatırım harcamalarından şirketlerin üretim faaliyetiyle doğrudan ilgili olanların %40'ı vergilendirilebilir kazançtan düşülebilir. Yararlanılan teşvik belgesiz yatırım harcamalarından vergi tevkifatı yapılmamaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

Yatırım indirimi uygulaması

Anayasa Mahkemesi'nin 15 Ekim 2009 tarihinde yapılan toplantısında alınan 2006/95 Esas sayılı kararı ile GVK'nun yatırım indirimiyle ilgili Geçici 69 uncu maddesinde yer alan "... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ..." ibaresinin iptal edilmesine karar verilmiş ve söz konusu karar 8 Ocak 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece 2008 yılı kazançlarından indirilemeyen devreden yatırım indiriminin sonraki yıllarda kazanç çıkması halinde indirilebilme hakkı doğmuştur.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararına istinaden, 23 Temmuz 2010 tarihli 6009 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, Gelir Vergisi Kanununun geçici 69. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Böylece Anayasa Mahkemesi'nin iptal hükmüne uyularak yıl sınırlaması kaldırılırken, indirim kazancın %25 ile sınırlandırılmıştır. 6009 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile, yatırım indiriminin kullanımını, kazancın %25'i ile sınırlayan yukarıdaki düzenleme, Anayasa Mahkemesi'nin kararı ile anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiştir ve iptal edilen bu düzenlemenin yürürlüğü durdurulmuştur. Ayrıca eski düzenleme uyarınca yatırım indiriminden yararlananlar için %30 kurumlar vergisi oranı uygulanmakta iken yapılan değişiklikle yürürlükteki kurumlar vergisi oranının uygulanması sağlanmaktadır (31 Aralık 2017: %22).

Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici vergilendirilebilir zamanlama farkları için ertelenmiş vergi aktifi ve pasifini muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin (arsa ve arazi hariç) hesaplanmasında kullanılan vergi oranı Türkiye'deki bağlı ortaklıklar için Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'uncu madde uyarınca; 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerinde elde edilecek kurum kazançları için %22, 2021 ve sonraki yıllar için %20 esas alınmıştır. Yurtdışında faaliyet gösteren Singapur'daki bağlı ortaklık için %17, Romanya'daki bağlı ortaklık için %16'dır (31 Aralık 2017: Türkiye'de %22, Romanya'da %16; Singapur'da %17). Arsa ve araziden kaynaklanan geçici zamanlama farkları üzerinden ertelenmiş vergi %10 oranı ile hesaplanmaktadır (31 Aralık 2017: %10).

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

Ertelenmiş vergi (devamı)

Türkiye'de işletmelerin konsolide kurumlar vergisi beyannamesi verememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş vergi varlıkları:		
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	137.095	129.580
Yatırım indirimi	-	66.046
Dava karşılıkları	29.747	22.383
Türev ürünlerin rayiç değeri düzeltmesi	-	7.717
Stoklar	88.971	19.170
Şüpheli diğer alacak karşılığı	16.531	14.639
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	17.416	16.039
Diğer	69.407	47.082
	<u>359.167</u>	<u>322.656</u>
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri:		
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	(2.729.613)	(1.832.586)
Türev ürünlerin rayiç değeri düzeltmesi	(11.721)	-
Kredilerin iç verim düzeltmesi	(11.075)	(4.994)
Stoklar	(96.070)	(34.872)
Diğer	(9.332)	(12.179)
	<u>(2.857.811)</u>	<u>(1.884.631)</u>
	<u>(2.498.644)</u>	<u>(1.561.975)</u>

Ayrı birer vergi mükellefi olan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının TFRS uyarınca hazırladıkları bireysel finansal tablolarda ilgili şirketlerin net ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının konsolide finansal tablolarında ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri hesapları içerisinde ayrı olarak sınıflandırılmıştır. Yukarıda gösterilen geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmış olup net ertelenmiş vergi pozisyonunu göstermektedir.

Ertelenmiş vergi varlık/(yükümlülük) bilanço gösterimi:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş vergi varlıkları	67.552	57.743
Ertelenmiş vergi (yükümlülükleri)	(2.566.196)	(1.619.718)
	<u>(2.498.644)</u>	<u>(1.561.975)</u>

Ertelenmiş vergi varlık / (yükümlülük) hareketleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Açılış bakiyesi	(1.561.975)	(1.542.789)
Muhasebe politika değişikliğinin açılış etkisi	3.218	-
Ertelenmiş vergi (gideri)/geliri	(258.774)	80.953
Diğer kapsamlı gelir ile ilişkilendirilen kısım	(19.603)	9.419
Çevrim farkı	(661.510)	(109.558)
Kapanış bakiyesi	<u>(2.498.644)</u>	<u>(1.561.975)</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

Vergi karşılığının mutabakat detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Vergi öncesi kar	8.630.677	4.954.516
Yasal vergi oranı	%22	%20
Yasal vergi oranına göre hesaplanan vergi gideri	(1.898.749)	(990.903)
<u>Ayrılan ile hesaplanan vergi karşılığının mutabakatı:</u>		
- Kanunen kabul edilmeyen giderler	(11.196)	(4.252)
- Kurumlar vergisi oranı ile ertelenmiş vergiye konu olan oranların düzeltme etkisi	(111.100)	(5.387)
- Çevrim farklarının etkisi	(763.368)	(123.270)
- Yatırım indirimleri	-	66.942
- Diğer ülkelerde faaliyette bulunan bağlı ortaklıkların farklı vergi oranlarının etkisi	(1.543)	(104)
Gelir tablosundaki toplam vergi gideri	<u>(2.785.956)</u>	<u>(1.056.974)</u>

1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 2017 dönemlerine ait diğer kapsamlı gelir/(gider) içerisindeki vergi gelir/(gider)lerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak -31 Aralık 2018		
	Vergi öncesi tutar	Vergi geliri/ (gideri)	Vergi sonrası tutar
<u>Dönem içerisindeki diğer kapsamlı gelir/(gider)</u>			
Duran varlıklar değer artış fonundaki değişim	17.322	-	17.322
Aktüeryal (kayıp)/kazanç fonundaki değişim	51.444	(11.318)	40.126
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	37.660	(8.285)	29.375
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	7.047.519	-	7.047.519
	<u>7.153.945</u>	<u>(19.603)</u>	<u>7.134.342</u>

	1 Ocak -31 Aralık 2017		
	Vergi öncesi tutar	Vergi geliri/ (gideri)	Vergi sonrası tutar
<u>Dönem içerisindeki diğer kapsamlı gelir/(gider)</u>			
Duran varlıklar değer artış fonundaki değişim	4.480	-	4.480
Aktüeryal (kayıp)/kazanç fonundaki değişim	(12.618)	2.673	(9.945)
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	(30.663)	6.746	(23.917)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	1.177.422	-	1.177.422
	<u>1.138.621</u>	<u>9.419</u>	<u>1.148.040</u>

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 31 - PAY BAŞINA KAZANÇ

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hisse adedi	350.000.000.000	350.000.000.000
Ana ortaklık payına düşen kar - Bin TL	5.597.990	3.753.755
1 TL nominal değerli hisse başına kar - TL/%	1,5994 / %159,94	1,0725 / %107,25

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Grup'un ana ortağı ATAER Holding A.Ş.'dir. Nihai Ana Ortağı ise Ordu Yardımlaşma Kurumu'dur (Not 1).

Grup ile Grup'un ilişkili tarafları olan bağlı ortaklıkları arasında gerçekleşen işlemler konsolidasyon sırasında elimine edildiklerinden bu notta açıklanmamıştır.

Grup ile diğer ilişkili taraflar arasındaki işlemlerin detayları aşağıda açıklanmıştır.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<u>İlişkili taraflardan ticari alacaklar (kısa vadeli)</u>		
OYAK Renault Otomobil Fab. A.Ş. ⁽²⁾	53.806	59.622
Bolu Çimento Sanayi A.Ş. ⁽¹⁾	3.776	7.507
Adana Çimento Sanayi T.A.Ş. ⁽¹⁾	8.525	10.195
İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş. ⁽³⁾	724	3.820
Diğer	1.755	1.792
	<u>68.586</u>	<u>82.936</u>

İlişkili taraflardan ticari alacaklar genellikle demir, çelik ve yan ürün satış işlemlerinden kaynaklanmaktadır.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<u>İlişkili taraflardan peşin ödenmiş giderler (uzun vadeli)</u>		
OYAK Konut İnşaat A.Ş. ⁽¹⁾	509	-
OYAK Savunma ve Güvenlik Sistemleri A.Ş. ⁽¹⁾	67.757	-
	<u>68.266</u>	<u>-</u>

İlişkili taraflardan peşin ödenmiş giderler sabit kıymet işlemlerinden kaynaklanmaktadır.

(1) Nihai ana ortaklığın bağlı ortaklığı

(2) Nihai ana ortaklığın iştiraki

(3) Bağlı ortaklığın müşterek yönetime tabi ortaklığı

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<u>İlişkili taraflara ticari borçlar (kısa vadeli)</u>		
Omsan Lojistik A.Ş. ⁽¹⁾	24.447	14.466
Omsan Denizcilik A.Ş. ⁽¹⁾	2.863	11.696
OYAK Pazarlama Hizmet ve Turizm A.Ş. ⁽¹⁾	12.053	7.846
OYAK Savunma ve Güvenlik Sistemleri A.Ş. ⁽¹⁾	15.484	8.156
OYAK Denizcilik ve Liman İşletmeleri A.Ş. ⁽¹⁾	7.067	7.322
OYAK Grup Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. ⁽¹⁾	74.262	1.980
Diğer	11.596	2.431
	<u>147.772</u>	<u>53.897</u>

İlişkili taraflara olan ticari borçlar genellikle hizmet alım işlemlerinden doğmaktadır.

Grup, ilişkili taraf OYAK Anker Bank'tan 21 Aralık 2018 tarihinde 2.000 bin Avro kredi kullanımı gerçekleştirmiştir. Kullanılan kredi değişken faizli olup vade tarihi 21 Mart 2019'dur.

Grup, ilişkili taraf Hektaş Ticaret T.A.Ş.'nin ihraç ettiği tahvilden 21 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 35.470 bin TL tutarında alım gerçekleştirmiştir. Edinilen finansal varlık 3 ayda bir değişken faizli olup vade tarihi 20 Eylül 2019'dur.

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>İlişkili taraflara önemli satışlar</u>		
OYAK Renault Otomobil Fab. A.Ş. ⁽¹⁾	305.221	223.492
Adana Çimento Sanayi T.A.Ş. ⁽¹⁾	27.521	20.527
Bolu Çimento Sanayi A.Ş. ⁽¹⁾	10.531	9.635
Aslan Çimento A.Ş. ⁽¹⁾	2.572	2.320
OYAK Denizcilik ve Liman İşletmeleri A.Ş. ⁽¹⁾	15.882	11.245
Mardin Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ⁽¹⁾	1.046	1.104
Omsan Lojistik A.Ş. ⁽¹⁾	1.356	1.101
İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş. ⁽³⁾	49.642	3.341
Diğer	2.332	1.612
	<u>416.103</u>	<u>274.377</u>

İlişkili taraflara olan önemli satışlar genellikle demir, çelik ve yan ürün satış işlemlerinden kaynaklanmaktadır.

⁽¹⁾ Nihai ana ortaklığın bağlı ortaklığı

⁽²⁾ Nihai ana ortaklığın iştiraki

⁽³⁾ Bağlı ortaklığın müşterek yönetime tabi ortaklığı

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

İlişkili taraflardan önemli alımlar	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Omsan Denizcilik A.Ş. ⁽¹⁾	171.129	125.918
OYAK Pazarlama Hizmet ve Turizm A.Ş. ⁽¹⁾	104.398	89.863
Omsan Lojistik A.Ş. ⁽¹⁾	203.566	96.159
OYAK Savunma ve Güvenlik Sistemleri A.Ş. ⁽¹⁾	58.278	40.845
Omsan Logistica SRL ⁽¹⁾	16.342	13.346
OYAK Denizcilik ve Liman İşletmeleri A.Ş. ⁽¹⁾	121.671	55.565
OYAK Grup Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. ⁽¹⁾	97.830	7.324
İsdemir Linde Gaz Ortaklığı A.Ş. ⁽³⁾	77.229	-
Ordu Yardımlaşma Kurumu	9.268	9.280
Omsan Havacılık A.Ş. ⁽¹⁾	14.422	829
OYAK Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. ⁽¹⁾	29.004	-
Diğer	13.397	11.223
	916.534	450.352

İlişkili taraflardan olan alımlar genellikle hizmet alım işlemlerinden kaynaklanmaktadır.

⁽¹⁾ Nihai ana ortaklığın bağlı ortaklığı

⁽²⁾ Nihai ana ortaklığın iştiraki

⁽³⁾ Bağlı ortaklığın müşterek yönetime tabi ortaklığı

İlişkili taraflarla yapılan işlemlerin şart ve koşulları:

Dönem sonu itibarıyla mevcut bakiyeler teminatsız ve ödemeleri nakit bazlıdır. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yılda, Grup ilişkili taraflardan alacaklarına ilişkin herhangi bir şüpheli alacak karşılığı ayırmamıştır (31 Aralık 2017: Yoktur).

Üst düzey yöneticilere sağlanan maaş, prim ve benzeri faydalar:

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yılda Grup'un üst düzey yöneticilerine tamamı kısa vadeli olarak sağladığı maaş, prim ve benzeri diğer faydaların toplam tutarı 21.509 bin TL'dir (31 Aralık 2017: 26.741 bin TL).

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

(a) Sermaye risk yönetimi

Grup sermaye yönetiminde, borç-öz kaynak dengesini, finansal riskleri en aza indirgeyecek biçimde sağlamaya özen göstermektedir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(a) Sermaye risk yönetimi (devamı)

Grup, düzenli olarak yapılan uzun vadeli projeksiyonlar ile geleceğe yönelik özsermaye tutarları, borç-özsermaye oranları ve benzer oranları düzenli olarak öngörmekte ve özsermayenin güçlendirilmesine yönelik gerekli önlemleri almaktadır.

Grup'un sermaye yapısı Not 7'de açıklanan kredileri de içeren borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve Not 22'de açıklanan çıkarılmış sermaye, yedekler ve geçmiş yıl kazançlarını içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Grup'un Yönetim Kurulu sermaye yapısını düzenli olarak yaptığı toplantılarda inceler. Bu incelemeler sırasında Yönetim Kurulu, sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskleri değerlendirir. Grup, Yönetim Kurulu'nun yaptığı önerilere dayanarak, sermaye yapısını, yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle olduğu kadar, nakit ve/veya hisse karşılığı temettü ödemeleri, yeni hisse ihracı yoluyla dengede tutmayı amaçlamaktadır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla net (alacak) borç/toplam sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	Not	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Toplam borçlanmalar	7	6.120.960	4.490.428
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	4	8.659.336	7.035.440
Net (alacak) borç		(2.538.376)	(2.545.012)
Düzeltilmiş özsermaye (*)		29.313.627	19.355.676
Toplam kaynaklar		26.775.251	16.810.664
Net (alacak) borç/düzeltilmiş özsermaye oranı		-%9	-%13
Toplam içindeki net (alacak) borç/ düzeltilmiş sermaye dağılımı		-9/109	-15/115

(*) Düzeltilmiş özsermaye nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları), tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları) çıkarılmak ve kontrol gücü olmayan paylara ait özsermaye dahil edilmek sureti ile hesaplanmıştır.

(b) Önemli muhasebe politikaları

Grup'un finansal araçlarla ilgili önemli muhasebe politikaları 2 numaralı "Uygulanan Değerleme İlkeleri / Muhasebe Politikaları, 2.8.8 Finansal Araçlar" notunda açıklanmaktadır.

(c) Finansal risk yönetimindeki hedefler

Grup, finansal araçlarını, özellikle bu amaçla kurulmuş ayrı bir hazine yönetimi birimi aracılığıyla merkezi olarak yönetmektedir. Piyasalardaki tüm gelişmeler anlık olarak izlenmektedir. Hazine Yönetimi, günlük olağan toplantılarında, ulusal ve uluslararası piyasaları değerlendirerek, nakit giriş ve çıkışlarını da dikkate almak suretiyle, Grup Risk Yönetimi Müdürlüğü'nün yayınladığı politika ve talimatlar dahilinde finansal araçları yönetmektedir. Her günün bitiminde, bütün Grup şirketleri "Günlük Nakit Raporu" hazırlamakta ve Grup Risk Yönetim Müdürlüğü tarafından periyodik olarak Şirket'in nakit varlıklarına ilişkin riskler hesaplanmaktadır. Söz konusu bilgiler Hazine Yönetimi tarafından konsolide edilerek, nakit yönetimi stratejileri belirlenmektedir. Böylece, Grup'un bütün finansal hareketleri merkezi olarak yönetilmektedir. Bunun dışında, Grup'un yıla ait ödeme planları hazırlanan haftalık raporlarla, yıllık nakit planlaması ise aylık raporlarla takip edilmektedir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

c) Finansal risk yönetimindeki hedefler (devamı)

Grup, türev finansal araçlara yeri geldikçe ve Grup Risk Yönetimi Müdürlüğü'nün öngördüğü durum ve koşullarda başvurmaktadır. Yatırım araçlarının belirlenmesinde getirisi ve likiditesi yüksek araçlar tercih edilmektedir. Bu amaçla vadeli mevduat işlemleri genellikle erken bozma opsiyonlu olarak yapılmaktadır.

d) Piyasa riski

Faaliyetleri nedeniyle Grup, döviz kurundaki ve faiz oranındaki değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Döviz kuru ve faiz oranıyla ilişkilendirilen riskleri kontrol altında tutabilmek için Grup, sektördeki fiyat değişiklikleri ve piyasa koşullarını düzenli olarak takip ederek, gerekli fiyat ayarlamalarını anında yapmaktadır.

Uzun vadeli borçlanmalarda, değişken faiz tercih edilmektedir. Faiz riskinden korunmak amacı ile bu borçlanmalardan bir kısmı için faiz takası sözleşmeleri kullanılarak faiz oranları sabitlenmektedir.

Cari yılda Grup'un maruz kaldığı piyasa riskinde ya da karşılaşılan riskleri ele alış yönteminde veya bu riskleri nasıl ölçtüğüne dair kullandığı yöntemde, önceki seneye göre bir değişiklik olmamıştır.

e) Kredi riski yönetimi

Ticari alacaklar, çeşitli sektörlerde ve bölgelere dağılmış çok büyük sayıda müşterileri kapsamaktadır. Bir veya birkaç müşteride risk yoğunlaşması yoktur. Ticari alacakların çoğunluğu banka teminat mektubu ve/veya kredi limitleri ile teminat altına alınmıştır. Müşterilerin ticari alacak bakiyeleri üzerinden devamlı kredi değerlendirmeleri yapılmaktadır. Grup'un, herhangi bir müşteriden kaynaklanan önemli bir kredi riski bulunmamaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(e) Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal araç türleri itibariyle maruz kalınan kredi riskleri	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Finansal Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf		
31 Aralık 2018						
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski ^(*) (A+B+C+D+E)	68.586	4.332.888	-	11.197	8.659.299	59.393
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	3.971.736	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşük. uğramamış fin. varlıkların net defter değeri	68.586	4.330.238	-	11.197	8.659.299	59.393
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	2.650	-	-	-	-
- teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	136.377	-	75.142	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(136.377)	-	(75.142)	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

^(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(e) Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Finansal Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf		
31 Aralık 2017						
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski ^(*) (A+B+C+D+E)	82.936	2.499.170	-	15.643	7.035.409	8.348
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	2.113.550	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşük. uğramamış fin. varlıkların net defter değeri	82.936	2.462.615	-	15.643	7.035.409	8.348
	-	-	-	-	-	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	36.555	-	-	-	-
- teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	98.576	-	73.193	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(98.576)	-	(73.193)	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

^(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(e) Kredi riski yönetimi (devamı)

Grup'un maruz kaldığı kredi riskine ilişkin açıklama:

Grup kredi riskini minimuma indirmek için, kredibilitesi yüksek taraflarla çalışmayı ve temerrüt durumundaki finansal zarar riskini azaltmak adına da gerekli gördüğü durumlarda teminat alma politikasını benimsemiştir. Grup işlem yaptığı tarafların kredibilitesini takip eder ve yaptığı finansal yatırımlarda da ilgili enstrümanların kredi notunu yatırım tercihini yaparken göz önünde bulundurur. Kredi notları, eğer mevcutsa, bağımsız derecelendirme kuruluşlarından temin edilir. Kredi notlarının temin edilememesi ya da olmaması durumunda Grup, piyasadan elde ettiği bilgileri ve ticari kayıtlarını kullanarak, önemli müşterilerinin kredibilitelerine ilişkin değerlendirmelerini kendi yapar. Grup, bu değerlendirmeleri düzenli olarak günceller ve ilgili taraflarla yapılan toplam işlem bedellerini de göz önünde bulundurarak kredi riskini yönetir. Yeni bir müşteri kabul edilirken müşterinin kredibilitesi ilgili departmanlar tarafından değerlendirilir ve gerekli görülen durumlarda teminat alınarak uygun kredi limitlerini tanımlanır.

Kredi riski, karşı tarafın sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirememesi sonucu Grup'un finansal zarara uğrama riskidir. Kredi riskini en aza indirmek için Grup, karşı tarafların temerrüt risklerini göz önünde bulundurarak kredi derecelendirmeleri yapmış ve ilgili tarafları kategorilere ayırmıştır.

Grup'un mevcut kredi riski derecelendirme metodolojisi aşağıdaki kategorileri içermektedir:

Kategori	Açıklama	Beklenen kredi zararı hesaplama yöntemi
Teminatlı alacaklar	Teminata bağlı alacaklardan oluşmaktadır.	Beklenen kredi zararı oluşturulmamaktadır.
Tahsil edilebilir ve vadesi geçmiş alacaklar	Karşı tarafın temerrüt riski düşüktür ve teminat altına alınmıştır.	Beklenen kredi zararı oluşturulmamaktadır.
Tahsili şüpheli ve vadesi geçmiş alacaklar	İlgili varlığın kredi değer düşüklüğüne uğradığını gösteren kanıtlar bulunmaktadır.	Alacağın teminatsız kısmı üzerinden %100 karşılık ayrılmaktadır.
Kayıtlardan silinen	Borçlunun ciddi finansal sıkıntı içinde olduğunu gösteren kanıtların olması ve Grup'un ilgili tutarların tahsiline dair bir beklentisi bulunmaması.	Kayıtlardan tümüyle çıkarılmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(f) Kur riski yönetimi

Grup'un raporlama dönemi itibarıyla Not 2.8.9'da belirtildiği şekilde hesaplanan orijinal para birimi cinsinden yabancı para pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018				
	TL karşılığı (Sunum para birimi)	TL (Orijinal para birimi)	AVRO (Orijinal para birimi)	JAPON YENİ (Orijinal para birimi)	RON (Orijinal para birimi)
1. Ticari Alacaklar	963.794	71.325	142.855	-	24.355
2a. Parasal Finansal Varlıklar	216.789	130.934	12.133	171	9.766
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	390.865	389.161	12	27.534	252
4. DÖNEN VARLIKLAR (1+2+3)	1.571.448	591.420	155.000	27.705	34.373
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	8.095	8.095	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	321.954	164.785	22.223	487.162	35
8. DURAN VARLIKLAR (5+6+7)	330.049	172.880	22.223	487.162	35
9. TOPLAM VARLIKLAR (4+8)	1.901.497	764.300	177.223	514.867	34.408
10. Ticari Borçlar	583.245	457.703	20.063	3.597	3.323
11. Finansal Yükümlülükler	141.843	32.284	18.175	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	1.082.601	1.064.602	667	-	10.864
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER (10+11+12)	1.807.689	1.554.589	38.905	3.597	14.187
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	319.358	-	52.979	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	653.342	650.794	-	-	1.980
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER (14+15+16)	972.700	650.794	52.979	-	1.980
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (13+17)	2.780.389	2.205.383	91.884	3.597	16.167
19. Bilanço dışı türev finansal araçların net varlık / yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	(714.873)	-	(118.592)	-	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	714.873	-	118.592	-	-
20. Net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (9-18+19)	(1.593.765)	(1.441.083)	(33.253)	511.270	18.241
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(1.591.711)	(1.995.029)	63.104	(3.426)	17.954
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	49.219	-	8.165	-	-
23. Döviz varlıklarının hedge edilen kısmının tutarı	714.873	-	118.592	-	-
24. Döviz yükümü. hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-
25. İhracat	5.613.076	-	-	-	-
26. İthalat	13.809.566	-	-	-	-

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(f) Kur riski yönetimi (devamı)

	31 Aralık 2017				
	TL karşılığı (Sunum para birimi)	TL (Orijinal para birimi)	AVRO (Orijinal para birimi)	JAPON YENİ (Orijinal para birimi)	RON (Orijinal para birimi)
1. Ticari Alacaklar	400.354	47.969	75.455	208	4
2a. Parasal Finansal Varlıklar	272.343	17.528	56.033	200	3
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	156.535	155.013	337	-	-
4. DÖNEN VARLIKLAR (1+2+3)	829.232	220.510	131.825	408	6
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	48.402	22.182	4.491	191.111	-
8. DURAN VARLIKLAR (5+6+7)	48.402	22.182	4.491	191.111	-
9. TOPLAM VARLIKLAR (4+8)	877.634	242.692	136.316	191.519	6
10. Ticari Borçlar	326.770	282.292	7.856	206.922	50
11. Finansal Yükümlülükler	406.475	198.808	45.990	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	1.328.564	1.324.145	979	-	-
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER (10+11+12)	2.061.809	1.805.245	54.825	206.922	50
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	308.573	-	68.336	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	620.791	620.791	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER (14+15+16)	929.364	620.791	68.336	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER (13+17)	2.991.173	2.426.036	123.161	206.922	50
19. Bilanço dışı türev finansal araçların net varlık / yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	(304.620)	-	(67.461)	-	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	304.620	-	67.461	-	-
20. Net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (9-18+19)	(2.418.159)	(2.183.344)	(54.306)	(15.403)	(43)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(2.318.476)	(2.360.539)	8.327	(206.514)	(43)
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	(9.443)	-	(2.091)	-	-
23. Döviz varlıkların hedge edilen kısmının tutarı	304.620	-	67.461	-	-
24. Döviz yüküm. hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-
25. İhracat	2.671.529	-	-	-	-
26. İthalat	9.620.585	-	-	-	-

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(f) Kur riski yönetimi (devamı)

Aşağıdaki bilgiler ise Grup'un, TL, Avro ve Japon Yeni kurlarındaki %10'luk (+/-) değişime olan duyarlılığını göstermektedir. Kullanılan %10'luk oran, kur riskinin üst düzey yönetime Grup içinde raporlanması sırasında kullanılan oran olup, yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade eder.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla aktif ve pasifte yer alan döviz bakiyeleri şu kurlarla çevrilmiştir: 5,2609 TL = ABD\$ 1, 6,0280 TL = Avro 1 ve 0,0475 TL = JPY 1 (31 Aralık 2017: 3,7719 TL = ABD\$ 1, 4,5155 TL = Avro 1 ve 0,0334 TL = JPY 1).

31 Aralık 2018	Sabit kıymetlere yapılan aktifleştirmeler sonrası vergi ve kontrol gücü olmayan paylar öncesi kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
1- Türk Lirası net varlık / yükümlülük	(144.108)	144.108
2- Türk Lirası riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
4- Türk Lirası net etki (1+2+3)	(144.108)	144.108
5- Ron net varlık / yükümlülük	2.347	(2.347)
6- Ron riskinden korunan kısım (-)	-	-
7- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
8- Ron net etki (5+6+7)	2.347	(2.347)
9- Avro net varlık / yükümlülük	51.442	(51.442)
10- Avro riskinden korunan kısım (-)	(71.487)	71.487
11- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
12- Avro net etki (9+10+11)	(20.045)	20.045
13- Japon Yeni net varlık / yükümlülük	2.431	(2.431)
14- Japon Yeni riskinden korunan kısım (-)	-	-
15- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
16- Japon Yeni net etki (13+14+15)	2.431	(2.431)
TOPLAM (4+8+12+16)	(159.375)	159.375

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(f) Kur riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2017	Sabit kıymetlere yapılan aktifleştirmeler sonrası vergi ve kontrol gücü olmayan paylar öncesi kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
1- Türk Lirası net varlık / yükümlülük	(218.334)	218.334
2- Türk Lirası riskinden korunan kısım (-)	23.266	(23.266)
3- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
4- Türk Lirası net etki (1+2+3)	(195.068)	195.068
5- Ron net varlık / yükümlülük	-	-
6- Ron riskinden korunan kısım (-)	-	-
7- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
8- Ron net etki (5+6+7)	-	-
9- Avro net varlık / yükümlülük	5.940	(5.940)
10- Avro riskinden korunan kısım (-)	(30.462)	30.462
11- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
12- Avro net etki (9+10+11)	(24.522)	24.522
13- Japon Yeni net varlık / yükümlülük	(48)	48
14- Japon Yeni riskinden korunan kısım (-)	-	-
15- Aktifleştirmelerin etkisi (-)	-	-
16- Japon Yeni net etki (13+14+15)	(48)	48
TOPLAM (4+8+12+16)	(219.638)	219.638

(g) Faiz oranı riski yönetimi

Grup, borçlanmalarının tamamına yakın bir kısmını değişken faiz oranıyla yapmaktadır, faiz risklerinden korunmak amacı ile de bu borçlanmalardan bir kısmı için faiz swabı sözleşmeleri kullanarak, faiz oranlarını sabitlemektedir.

Ayrıca, erken bozma opsiyonlu mevduat yaparak değişken faizli aktiflerin finansal durum tablosu içerisindeki payının artırılması yoluyla faiz oranı riski azaltılmaktadır. Yabancı para borçlanmalarında ise, ABD Doları dışında, düşük faizli döviz cinslerinden de borçlanmalar yapılarak faiz riskinin azaltılmasına çalışılmaktadır. Aynı yaklaşımla, vadeli ticari alacaklara uygulanan faiz oranı, ticari borçlarda maruz kalınan faiz oranının üzerinde tutularak faiz riski azaltılmaktadır.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(g) Faiz oranı riski yönetimi (devamı)

Faiz oranı duyarlılığı

Aşağıdaki duyarlılık analizleri raporlama tarihindeki mevcut değişken faizli yükümlülüklerle, öngörülen faiz oranı değişikliğine göre hesaplanmıştır. Grup yönetimi, faiz oranlarında ABD Doları ve Avro için %0,50, Japon Yeni için %0,25, TL için %1,00 artış/azalış dikkate alarak duyarlılık analizi yapmıştır.

Değişken faizli banka kredilerinde anapara ödemeleri faiz oranlarındaki değişimlerden etkilenmediğinden, grup kredileri için Riske Maruz Değer hesaplaması yapılmamakta; faiz ödemeleri dolayısıyla maruz kalınan faiz riski duyarlılık analizi ile ölçülmektedir.

Faiz Pozisyonu Tablosu

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Değişken Faizli Finansal Araçlar		
Finansal yükümlülükler	3.136.173	2.388.577

Grup'un değişken faizli finansal yükümlülüklerinden, finansal riskten korunma amaçlı sözleşmelerle faiz oranları sabitlenen kredilerin çıkarılması sonrası bir yıl boyunca ABD Doları, Avro ve Japon Yeni para birimi cinslerinden olan faizler Türk Lirası için 100 baz puan, ABD Doları ve Avro için 50 baz puan, Japon Yeni için 25 baz puan yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı vergi ve kontrol gücü olmayan paylar öncesi aktifleştirmeler sonrası finansal riskten korunma ile birlikte kar 12.611 bin TL daha düşük/yüksek olacaktır.

Faiz oranı takas sözleşmeleri:

Faiz oranı takas sözleşmeleri kapsamında Grup, sabit faiz oranı ile değişken faiz oranı arasındaki farkın nominal anapara tutarı ile çarpımı sonucu çıkan bedeli ödemeyi / almayı kabul eder. Bu tür sözleşmeler, Grup'un elinde bulundurduğu sabit oranlı borçların gerçeğe uygun değerlerine ilişkin maruz kaldığı faiz oranı riskleri ile elinde bulundurduğu değişken faizli borçlara ilişkin maruz kaldığı nakit akımı risklerini azaltmayı amaçlamaktadır. Faiz oranı takasının yılsonundaki gerçeğe uygun değeri, gelecekteki nakit akımlarının yılsonu eğrilerine göre ve sözleşmeye ilişkin kredi riskini de içerecek şekilde iskonto edilmesiyle belirlenir. Ortalama faiz oranı, mali yılın sonundaki bakiyeleri esas alır.

Faiz oranı takası sözleşmelerinin kritik şartları ve karşılık gelen riskten korunma kalemleri aynı olduğu için Grup, etkinliğin niteliksel bir değerlendirmesini yapar ve faiz oranı takas sözleşmelerinin değeriyle buna karşılık gelen riskten korunma konusu kalemlerin değerinin sistematik olarak temel faiz oranlarındaki hareketlere istinaden ters yönde gerçekleşmesi beklenir. Bu riskten korunma ilişkilerinde riskten korunulan aracın etkin olmayan kısmının ana kaynağı, riskten korunulan kalemin faiz oranı değişimlerine atfedilmeyen gerçeğe uygun değer değişimine yansıtılmayan karşı tarafın ve Grup'un kendi kredi riskinin, faiz oranlarındaki takas sözleşmelerinin gerçeğe uygun değeri üzerindeki etkisidir. Bu riskten korunma ilişkilerinden başka etkin olmayan bir kısım çıkmamıştır.

Faiz oranı takas sözleşmeleri varlık ve yükümlülükleri dipnot 6'da verilmiştir.

(h) Likidite risk yönetimi

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk Yönetim Kurulu'na aittir. Yönetim Kurulu, Grup yönetiminin kısa, orta, uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur. Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanmaz rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(h) Likidite risk yönetimi (devamı)

Likidite riski tabloları

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli ölçüde nakit tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

Takip eden sayfadaki tablo, Grup'un türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Gelecek dönemlerde yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler de takip eden sayfadaki tabloda ilgili vadelere dahil edilmiştir.

31 Aralık 2018

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	6.120.960	6.374.418	1.665.280	3.196.581	1.371.859	140.698
Ticari borçlar	1.935.922	1.935.922	1.935.922	-	-	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler (*)	431.997	431.997	431.997	-	-	-
Toplam yükümlülük	8.488.879	8.742.337	4.033.199	3.196.581	1.371.859	140.698
Türev finansal yükümlülükler						
Türev nakit girişleri	59.393	2.578.421	1.169.126	1.092.584	316.711	-
Türev nakit çıkışları	(4.526)	(2.646.058)	(1.107.857)	(1.069.485)	(468.716)	-
	54.867	(67.637)	61.269	23.099	(152.005)	-

(*) Diğer borçlar ve yükümlülükler içerisindeki finansal yükümlülükler konu edilmiştir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(h) Likidite risk yönetimi (devamı)

31 Aralık 2017

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme	3 aydan	3-12	1-5 yıl	5 yıldan
		uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)				
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	4.490.428	4.645.182	1.148.427	2.040.381	1.325.130	131.244
Ticari borçlar	942.791	946.868	946.868	-	-	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler (*)	268.419	268.419	268.419	-	-	-
Toplam yükümlülük	5.701.638	5.860.469	2.363.714	2.040.381	1.325.130	131.244
Türev finansal yükümlülükler						
Türev nakit girişleri	8.348	1.935.602	739.147	838.705	357.750	-
Türev nakit çıkışları	(43.441)	(2.407.663)	(856.187)	(1.015.794)	(535.682)	-
	(35.093)	(472.061)	(117.040)	(177.089)	(177.932)	-

(*) Diğer borçlar ve yükümlülükler içerisindeki finansal yükümlülükler konu edilmiştir.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 34 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDE AÇIKLAMALAR)

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değeri

	Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	Satılmaya hazır finansal varlıklar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar / yükümlülükler	Gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelir tablosunda takip edilen finansal araçlar	Gerçeğe uygun değeri kar veya zarar tablosunda takip edilen finansal araçlar	Defter değeri	Not
31 Aralık 2018								
Finansal varlıklar								
Nakit ve nakit benzerleri	-	-	-	8.659.336	-	-	8.659.336	4
Ticari alacaklar	-	-	-	4.401.474	-	-	4.401.474	8
Finansal yatırımlar	-	-	-	61.000	-	8.095	69.095	5
Diğer finansal varlıklar	-	-	-	11.197	-	-	11.197	9
Türev finansal araçlar	-	-	-	-	19.794	39.599	59.393	6
Finansal yükümlülükler								
Finansal borçlar	-	-	-	6.120.960	-	-	6.120.960	7
Ticari borçlar	-	-	-	1.935.922	-	-	1.935.922	8
Diğer yükümlülükler	-	-	-	431.997	-	-	431.997	9/17/20
Türev finansal araçlar	-	-	-	-	1.843	2.683	4.526	6
31 Aralık 2017								
Finansal varlıklar								
Nakit ve nakit benzerleri	7.035.440	-	-	-	-	-	7.035.440	4
Ticari alacaklar	-	2.582.106	-	-	-	-	2.582.106	8
Finansal yatırımlar	-	-	13.437	-	-	-	13.437	5
Diğer finansal varlıklar	-	15.643	-	-	-	-	15.643	9
Türev finansal araçlar	-	-	-	-	2.648	5.700	8.348	6
Finansal yükümlülükler								
Finansal borçlar	-	-	-	4.490.428	-	-	4.490.428	7
Ticari borçlar	-	-	-	942.791	-	-	942.791	8
Diğer yükümlülükler	-	-	-	268.419	-	-	268.419	9/17/20
Türev finansal araçlar	-	-	-	-	33.011	10.430	43.441	6

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 34 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDE AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değeri (devamı)

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Uzun vadeli finansal borçların çoğunlukla değişken faizli olması ve kısa vadede yeniden fiyatlanması nedeniyle raporlama tarihi itibarıyla taşınan defter değerlerinin gerçeğe uygun değerlerine yaklaştığını öngörülmektedir.

Gerçeğe uygun değerinden gösterilen finansal varlık ve yükümlülükler	31 Aralık 2018	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler				
Alım satım amaçlı finansal araçlar	-	-	-	-
Türev finansal varlıklar	39.599	-	39.599	-
Türev finansal yükümlülükler	(2.683)	-	(2.683)	-
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler				
Türev finansal varlıklar	19.794	-	19.794	-
Türev finansal yükümlülükler	(1.843)	-	(1.843)	-
Toplam	54.867	-	54.867	-

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("Bin TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 34 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDE AÇIKLAMALAR) (devamı)

Gerçeğe uygun değerinden gösterilen finansal varlık ve yükümlülükler	31 Aralık 2017	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler				
Türev finansal varlıklar	5.700	-	5.700	-
Türev finansal yükümlülükler	(10.430)	-	(10.430)	-
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler				
Türev finansal varlıklar	2.648	-	2.648	-
Türev finansal yükümlülükler	(33.011)	-	(33.011)	-
Toplam	(35.093)	-	(35.093)	-

Birinci seviye: Birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri.

İkinci seviye: İlgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen piyasa fiyatından başka doğrudan ya da dolaylı olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdileri içeren değerlendirme teknikleri.

Üçüncü seviye: Varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdileri içeren değerlendirme teknikleri.

NOT 35 - RAPORLAMA TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.

OYAK MADEN METALÜRJİ GRUBU

Barbaros Mahallesi Ardıç Sok No: 6 34746 Ataşehir/İSTANBUL
Tel: 0216 578 80 00
Faks: 0216 469 48 10
E-posta: grupiletisim@erdemir.com.tr
Web: www.erdemirgrubu.com.tr

EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI T.A.Ş.

Uzunkum Caddesi No: 7 67330 Karadeniz Ereğli/ZONGULDAK
Tel: 0372 323 25 00
Faks: 0372 333 15 00
E-posta: iletisim@erdemir.com.tr
Web: www.erdemir.com.tr

İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK A.Ş.

Karşı Mahalle Şehit Yüzbaşı Ali Oğuz Bulvarı No: 1 Payas/HATAY
Tel: 0326 758 40 40
Faks: 0326 758 53 51- 758 38 38
E-posta: info@isdemir.com.tr
Web: www.isdemir.com.tr

ERDEMİR MADENCİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.

Cürek Yolu 5. km Divriği/SİVAS
Tel: 0346 419 11 21 (5 hat)
Faks: 0346 419 11 50
E-posta: ermaden@erdemirmaden.com.tr
Web: www.erdemirmaden.com.tr

ERDEMİR ÇELİK SERVİS MERKEZİ SAN. VE TİC. A.Ş.

Gebze Organize Sanayi Bölgesi 700. Sok. No: 724 Gebze/KOCAELİ
Tel: 0262 679 27 27
Faks: 0262 679 27 97
E-posta: info@ersem.com.tr
Web: www.ersem.com.tr

ERDEMİR MÜHENDİSLİK YÖNETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ A.Ş.

Barbaros Mah. Ardıç Sok. No:6 4746 Ataşehir/İSTANBUL
Tel: 0216 578 80 00
Faks: 0216 469 48 37
E-posta: erdemirmuhendislik@erdemir.com.tr
Web: http://www.muhendislikerdemir.com.tr/

ERDEMİR ROMANIA SRL

18, Soseaua Gaesti, Targoviste 130087 Dambovita/ROMANYA
Tel: 00 40 245 60 71 00
Faks: 00 40 245 60 60 70
E-posta: office@erdemir.ro
Web: www.erdemir.ro

ERDEMİR ASIA PACIFIC PTE LTD

10 Science Park Road #03-11 The Alpha Singapore 117684
Tel: 00 65 6883 00 57 - 59
E-posta: singapore@erdemir.com.tr

İSDEMİR LINDE GAZ ORTAKLIĞI A.Ş.

Karşı Mahalle Şehit Yüzbaşı Ali Oğuz Bulvarı No: 1 Payas/HATAY
Tel: 0 326 758 41 00
Faks: 0 326 758 39 91

ERDEMİR ENERJİ ÜRETİM A.Ş.

Barbaros Mahallesi Ardıç Sokak No: 6 Batı Ataşehir 34746 İstanbul
Tel: 0 216 578 80 00
Faks: 0 216 469 48 07
Web: www.erdemirenerji.com.tr

www.oyakmadenmetalurji.com.tr